

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

INDUSTRI-
FORENINGEN.

DTB Danmarks Tekniske Bibliotek

KUN
til brug på
LÆSESAL

2702.

338 (489) Bay gl

1885.

~~70 22.~~

Dansk Provindsindustri

statistisk fremstillet

af

J. C. Bayer,
Kammerassessor.

DANMARKS TEKNISKE BIBLIOTEK
Kjøbenhavn.

J. Cohens Bogtrykkeri.

1885.

Det ærefulde Minde

om

den af Kjærlighed til sin Konge og sit Fædreland saa høitbesjælede,

afdøde Dr. jur. Geheimeconferentsraad

J. P. Trap,

Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd,

hvis opmuntrende Tilskyndelse har Del i dette Arbeides Fremkomst,

være det taknemmeligst

tilegnet

af

Forfatteren.

Indhold.

Forord og Indledning Pag. I—XIV.

Første Affnit.

	a. Alfabetic nummer Dverfagt.	b. Speciel Dverfagt.
Fyns Stift.		
I. Odense	2—3...	4—11
II. Svendborg	12—13...	14—17
III. Faaborg	18..	20—23
IV. Kjerterminde	19..	24—25
V. Middelfart	26..	28—29
VI. Assens	27..	30—31
VII. Nyborg	32..	34—35
VIII. Bogenfæ	33..	36—37
IX. Rudkjøbing	38..	} 40—41
X. Marstal og Grøstjølbing	39..	
Refapitulation for Fyns Stift	42	

Andet Affnit.

Lolland-Falsters Stift, Møen og Bornholm.

A. Lolland:		
I. Nakskov	44..	46—49
II. Maribo-Bandholm	45..	48—49
III. Rødby	50..	} 52—53
IV. Særljølbing	51..	
V. Nysted	54..	} 56—57
B. Falster:		
I. Nykjølbing	55..	} 60—61
II. Stubbekjølbing	58..	
C. Møen: Stege	59..	
D. Bornholm:		
I. Rønne	62—63..	64—67
II. Hasle	68..	} 70—71
III. Allinge-Sandvig	69..	
IV. Svaneke	72..	} 74—75
V. Rørp-Nakirleby	73..	
VI. Gudhjem	73..	
Refapitulation:		
I. For Lolland-Falsters Stift samt Møen	76	
II. For Bornholm	76	

Tredie Affnit.

Nørre-Jylland.

I. Aalborg	78—79..	80—83
II. Aarhus	84—85..	86—89
III. Ebeltøft	90..	} 92—93
IV. Esbjerg	91..	
V. Fredericia	94—95..	96—99
VI. Frederikshavn	100..	} 102—103
VII. Grenaa	101..	
VIII. Hjørring	104—105..	106—107
IX. Hobro	108..	} 110—111
X. Holstebro	109..	
XI. Horsens	112..	114—115
XII. Lemvig	113..	116—117

	a. Alfabetic nummer Dverfagt.	b. Speciel Dverfagt.
	Pag.	Pag.
XIII. Løgstør	118..	} 120—121
XIV. Løkken	119..	
XV. Mariager	119..	} 124—125
XVI. Ribe	122..	
XVII. Nykjølbing p. Morsø	123..	} 136—137
XVIII. Randers	126—127..	
XIX. Ribe	134..	} 140—143
XX. Ringkjølbing	135..	
XXI. Silkeborg	138..	} 142—143
XXII. Standerborg	139..	
XXIII. Skive	144..	} 148—149
XXIV. Struer	145..	
XXV. Søby	150..	} 152—153
XXVI. Taps	151..	
XXVII. Thisted	151..	} 154—155
XXVIII. Varde	156..	
XXIX. Veile	157..	} 162—163
XXX. Viborg	162—163..	
Refapitulation for Nørre-Jylland	168..	

Fjerde Affnit.

Sjælland (og Samsø).

I. Frederiksfund	170..	} 172—173
II. Frederiksværk	171..	
III. Helsingør	174..	176—177
IV. Hillerød	175..	178—179
V. Holbæk	180..	182—185
VI. Kalundborg	181..	184—185
VII. Kjøge	186..	188—189
VIII. Korsør	187..	190—191
IX. Nykjølbing	192..	194—195
X. Næstved	193..	196—199
XI. Præstø	200..	202—203
XII. Ringsted	201..	204—205
XIII. Roskilde	206..	208—213
XIV. Samsø	207..	212—213
XV. Skjelskør	214..	216—217
XVI. Slagelse	215..	216—219
XVII. Sorø	220..	} 222—223
XVIII. Storehedinge	221..	
XIX. Vordingborg	224..	228—229
XX. Spredte Fabrikker i Sjælland	225..	228—229
XXI. Faxe	226..	230—231
Refapitulation for Sjælland (og Samsø)	240	

Supplement:

ad Første Affnit. Fyns Stift.	
ad Rudkjølbing	227..
ad Tredie Affnit. Nørre- Jylland.	
XXXI. Roskilde	232—233..
ad Fjerde Affnit. Sjælland.	
ad Helsingør	227..
ad Roskilde	227..
General-Refapitulation	241

Trykfeil og Rettelser.

a. Trykfeil (eller Incurier).

- Pag. 2. Den for Odense sammenlagte Arbeidskraft er ved en Inkurie i Trykkeriet opstillet med:
 1,291 Mænd, 5,702 Kvinder, 17 Børn,
 ifødetfor: 1,291 " 570 " 217 "
- 27. 10de Linie fra neden faar: fordelte paa 38 $\frac{1}{2}$, læs: 36 $\frac{1}{2}$.
- 45. Imellem den anførte „Arbeidsløn“ (og hvad den udgjør pr. Mand) resp. for „Bryggerierne“ og for „Farverierne“ er ved en Trykkeri-Inkurie opført 2de Tal, som intet Sted have hjemme og derfor udgaar, nemlig: i „Arbeidsløn 2,000 Kr.“ „Udgjør pr. Mand 286 Kr.“
- 100. Under Nr. 6 for „1 Sav- og Høvleværk“ er Arbeidslønnen pr. Mand anført med 692 Kr. ifødetfor med 760 Kr.

b. Rettelser og Tillæg.

- Pag. 14. ad Svendborg. M. Asfams Bogtrykkeri omfatter ogsaa Trykningen af Svendborg Amtstidende og beskæftiger 7 Mand og 2 Børn under 14 Aar, med en samlet Arbeidsløn af 5,500 Kr.
 G. Petersen er død og Bogtrykkeriet overtaget af hans Arvinger (Børn) med A. E. Bondegaard som Redaktør
 R. Larsen er død og Bryggeriet overtaget af hans Enke.
 Som Medeier af Brødbrene N. & P. Troensegaards Dampmøller er N. Troensegaard udtraadt.
 Gieren af det først anførte Garveri er feilagtig anført som A. E. Thurpe, ifødetfor H. Andersen.
 C. C. Kühls Garveri er nu overtaget af P. Kühls.
 Lundeborg Tobaks- og Cigarfabrik er nu nedlagt.
- 16. — Gieren af den 3die opførte Tobaksfabrik, der tidligere tilhørte „Lauritz Møller“, er nu W. P. Thurpe, der beskæftiger 8 Mænd samt 8 Drenge og 1 Pige under 14 Aar, med en samlet Arbeidsløn af 9000 Kr. og en Produktionsværdi, opgivet til 14,000 Kr.
- 48. ad Raskov. Julius Langes Tobaksfabrik er flyttet til Ræstved og udgaar altsaa under Raskov. Se forøvrigt under Ræstved Pag. 198 og 199.

Anm. Foranførte Rettelser og Tillæg ere modtagne saa tidlig, at de her kunde komme med; andre indtraadte eller indtil Udgangen af indeværende Aar indtrædende Forandringer, ville blive optagne i det i „Forord og Indledning“, Pag. II. omtalte eventuelle Tillæg, som agtes udgivet i 1886.

Forord og Indledning.

Til det af Finansministeren i December Maaned 1881 i Landstinget fremsatte Lovforslag om Told- og Skibsafgifterne, der, uagtet det ikke tog Skridtet fuldt ud til Skibsafgiftens fuldstændige Ophævelse, dog uimodsigeligt betegnede et tidssvarende, til Handelsens, Industriens og Skibsfartens forenede Interesser hensyntagende Fremskridt, følte i høj Grad det siden 1872 stadig vorede Savn af en dansk Industristatistik, som et Bilag, der ved denne Leilighed vilde have kunnet tjene som en værdifuld og virksom Støtte for en heldig Gjennemførelse af det nævnte ligesaa vigtige, som paatrængende Lovforslag.

Statens statistiske Bureau, der selvfølgelig havde været nærmest og bedst i Stand til at anlægge og udføre et saadant Værk, kunde naturligvis, ifølge sin officielle Stilling, ikke lægge Haand derpaa, uden med et Maal for Øie, der maatte tilfredsstille Fordringerne til et fuldkomment, ogsaa Paavisningen af alle berettigede industrielle Beshyttelseskrav omfattende, Arbeide.

Det laa imidlertid klart for, at Bureauet hidtil havde savnet de dertil fornødne Midler, saavel pekuniære som lokale, om det end havde været eller var i Besiddelse af, eller, supplerende sig, kunde finde den tilstrækkelige Arbeidskraft. Det vilde sandsynligen endogsaa have maattet fordrø en Lov, som paabød de Industridrivende at afgive alle de Oplysninger, det maatte finde Anledning til at forlange, for at gjøre sit Værk fuldstændig fyldestgjørende. — At disse Fordringer, under nærværende Forhold, vilde have frembudt uovervindelige Vanskeligheder, maatte man anse som en Selvfølge.

Under disse Omstændigheder fandt vi en for Sagens Skyld forpligtende Anledning til ved Hjælp af vore tidligere Forbindelser med Rigsstæderne i Henseende til andet statistisk, af os bearbejdet, Materiale Erhvervelse, at gjøre et Forsøg paa, om det ikke kunde lykkes os, at tilvejebringe et om end ei helt fuldstændigt, saa dog brugbart Materiale til en mindre omfattende, men for Diemedet afpasset Industristatistik for Provindserne, ved Siden af den, der omtrent samtidig blev bebudet for Hovedstaden og hvortil dennes statistiske Bureau, forsynet med den fornødne dygtige Arbeidskraft og med de af Kommunen bevilgede tilstrækkelige Midler dertil, alt havde taget Initiativet.

Da det under de legislative Forhandlinger paa Rigsdagen, der paafulgte Toldlovsforslagets Fremkomst saavel i Landsting som i Folkething naturligt og hurtigt viste sig, at det mindre Haandværk i Almindelighed havde fuld Stemning hos den lovgivende Magt for dets nødvendige fremtidige Beshyttelse og at tilstrækkeligt Materiale til Grundlag for denne forelaa, saavel i det statistiske Statsbureaus aarlige Ind- og Udsjælselister, som i de mange til Regjering og Rigsdag indgivne, motiverede Andragender fra de specielle Haandværk (saaledes bl. m. f. Ex. fra Bødderne og fra Skomagerne), kunde vi i vort Foretagende indskrænke os til at omhandle den egenlige Fabrik- og større Industridrift, det mere fabrikmæssig drevne Haandværk samt det, der gaar ud paa Forædlingen til videre Bearbejdelse af Raa- og Halvraastoffer (hvorunder f. Ex. indbefattet Farve- og Trykkerier, Garverier etc.) og endelig Bog- og Stentrykkerier samt anden Kunstindustri. — Med Hensyn til den almindelige Brændevinstillvirkningsindustri, har en lang tidligere Erfaring belært os om, at al anden Statistik end den, der dels jævnlig offentliggøres samtidig med Oversigterne over Told- og Brænderafgiftsintrader, samt i det statistiske Bureaus aarlige Oversigter over Brændvinsfrembringelsen m. m. vil blive aldeles upaalidelig, saalænge vi ikke have opnaaet

at faa Udbyttebeskatningen, hvortil Finansministeren jo indbragte sit Lovforslag samtidig med Toldlovforslaget, indført her i Landet. — Vi have derfor i nærværende vor Statistisk indskrænket os til at optage dels Brænderier, der kalde sig Spritfabriker, og dels saadanne, som ere forenede med Gær-, Ol- eller anden Fabrikation, der dog skulde optages og som havde Maskin- og Arbeidskraft sammen med Brænderiet.

For om muligt at opnaa en mere almindelig Interesse baft for Statistiken, har vi bestræbt os for at indrette de udsendte Schemaer saaledes, at deres Indhold kunde gengives navnlig i de specielle Oversigter i Form af en Art Kalender, som tillige gav Dhrr. Fabrikanter og Industriadrivende Oplysning om Afbenyttelsen af Maskiner og større Hjælperedstaber i hvert enkelt industrielt Anlæg for sig, til gjensidig Sammenligning for og imellem de ensartede Anlæg.

Ved ikke at fordre opgivet mere end høist nødvendigt for Diemedet samt ved kun at forlange Produktionsmængde og Værdier opgivne i nærmeste runde Tal, har vi derhos søgt at fjerne saadan Frygt eller Tvivl om mulig Misbrug af det opgivne, der atter og atter fremstiller sig som den største Vanskelighed at overvinde for al Slags Statistisk af denne Art, hvor nyttig og gavnlig i Særdeleshed for Industrien selv og dennes egne, velforstaede Interesser, den end maatte kunne være.

Denne Forsigtighed ved Schemaets Affattelse, i Forbindelse med Indholdets Offenliggjørelse i de specielle Oversigter i den nys omtalte Kalenderform, har, foruden at gjøre det muligt, dog at opnaa de herved meddelte, om end ei helt fuldstændige Resultater, givet os et velbegrundet Haab om, at de hidtil udeblevne Oplysninger ikke længere ville blive tilbageholdte, naar det af nærværende trykte Udgave fremgaar, i hvilken Udstrækning Dhrr. Fabrikanter og Industriadrivende rundt omkring i Landet have gjort enhver Frygt eller Tvivl til Skamme ved, med det rette Blik paa Sagen og dens Nytte, at udfylde alle Schemaets Rubriker med Svar paa de i samme fremsatte Spørgsmaal, stundom endog med Tilspøisler i Anmærkningsrubriken af særlige interessante Oplysninger om den paagjældende Industri eller Fabrik. Som et Par Exempler paa disse sidste skal vi, med særlig Paaskjønnelse, henvise til Holmegaards Glasværk under „Næstved“, Pag. 198 og til Justitsraad J. P. Langgaarps Teglværk og Dvnsfabrik, Hækemose under „Roskilde“, Pag. 210 og 211.

Iblandt de saaledes, efter nærværende Udgaves Fremkomst, forventende hidtil tilbageholdte Oplysninger, vil forhaabentlig ogsaa komme de heri manglende ikke faa Svar paa det vigtige Spørgsmaal om Produktionsværdierne, som vi nu har maattet se tilnærmelsesvis selv at udsinde ved Sammenligningsberegninger af forskjellig Art etc. etc.

Hvis disse mine velbegrundede Forventninger ikke skuffes og hvis nærværende Udgave maatte blive modtagen med blot saamegen, almindelig Interesse, at denne giver mig Udfigt til, uden pekuniær Risiko at kunne i næste Aar lade et fuldstændiggjørende Tillæg efterfølge, da skal jeg, om Gud vil, ikke vige tilbage for det dermed forbundne yderligere Arbeide. Et saadant Tillæg, sluttende sig til nærværende Udgave, vil da forhaabentlig, i Forbindelse med denne Udgaves Indhold, kunne angive den danske Provindsindustris Standpunkt ved Udgangen af Aaret 1884 eller, om muligt, 1885 og da tillige omfatte Kjøbenhavns Tolddistrikt*), alene med Undtagelse af Hovedstaden selv, hvis tidligere omtalte Industristatistik jo allerede, om end med et noget forskjelligt Maal for Die, foreligger trykt, som udgaet fra Kommunens statistiske Bureau.

Som Banebryder eller forhaabentlig Forløber for en senere almindelig Industristatistik eller statistisk industriel Statskalender, fremkommende fra Statens statistiske Bureau, har nærværende Udgave, ved Enkelthands, til andet fast Arbeide ca. 7 Timer daglig beslaglagte, Kræfter, kun kunnet strække sig til her at fremstille den provindsielle Industris Standpunkt saaledes, som det

*) d. e.: De i Hovedstadens umiddelbare Nærhed beliggende Fabriker og Industrier, hovedsagelig anlagte for Kjøbenhavns Regning, men udstillede til at karakterisere den kun her behandlede, „provindsielle Industri“ og ikke medoptagne i Hovedstadens kommunale Statistik.

har kunnet bygges paa mpsommeligt indsamlet Materiale, hvori de enkelte Industriens egne Op-
givender ere baserede paa Taloppgjørelser, som for nogles Vedkommende skrive sig fra ultimo 1881
og for Restens dels fra ultimo 1882, dels fra ultimo 1883.

De for hver Kjøbstad eller Tolddistrikt givne, respektive summariske og specielle Oversigter,
med en Rekapitulation for hver især af de enkelte Provindser eller Landsdele, samt endelig med
en kort General-Rekapitulation for samtlige Landsdele under Et, ere den foreløbige Frugt af vort,
i Henhold til alt det Foransførte, herved offentliggjorte Arbejde.

Vi skulle nu i en kortest mulig Indledning, i utabellarisk Form fremsætte de vigtigste
Hovedresultater, saaledes som de fremgaa af det i det Følgende meddelte og som det formentlig
maa have en almindeligere Interesse at kunne have for Die, i Forbindelse med General-Rekapitula-
tionen, Pag. 241.

Medens Samlingen omfatter 1,044 Fabrikker og industrielle Anlæg, hvoraf 426 i Nørre-
Jylland, 244 i Sjælland og Samsø, 212 i Høns Stift, 92 i Lolland-Falsters Stift og Møen
og 70 paa Bornholm, repræsenterer disse 1,044 Anlæg i Virkeligheden 1196, idet Forskjellen
imellem disse Tal hidrører fra Fællesanlæg af forskjelligartede Industrier, der drives for en og
samme Fabrikants Regning og med fælles Maskin- og Arbeidskraft.

**A. De industrielle Arter (ialt 120) og hver Arts Antal (tilsammen 1,196) fordele
sig saaledes i alfabetisk Orden:**

	Antal.		Antal.
Benmølsfabrik	1	Farverier og Trykkerier (tildels i Forb. med Lørensning)	117
Belysningsvædsk og Fugeloliefabrik	1	Fålehuggeri	1
Billed- og Ornamentfjæreri	1	Fiskerogerier	6
Blis- og Messingvarefabrik	1	Fiskesalterier	7
Bogbinderi	1	Flintbrænderi	1
Bog- og Stentrykkerier	93	Fodtøisfabrik	1
Bicykelfabrik	1	Forgylteri	1
Bomulds-, Linned- og Uldvarefabrikker	2	Garverier og Skindberederier (tildels i Forb. med Barkmølleri)	106
Bryggerier (hvoraf 3 Eddike-, Resten Ol-)	92	Gjødningfabrikker	4
Bygningsbeslagfabrik	1	Glasfabrikker (og Glasliberi)	3
Bygnings-Snedkeri og Lømreri	1	Gærfabrikker	9
Chemiske og Mineralbandsfabrikker	15	Halmvarefabrik	1
Cementfabrikker	4	Hammerværker	3
Chokolade- og Sukkervarefabrikker	5	Handsfabrikker (tildels i Forb. med Skind- farveri)	5
Cichoriefabrikker	2	Hattefabrikker (Filt- og Straa-)	5
Ciderfabrik	1	Jernstøberier og Maskinfabrikker	81
Cinders- og Cokesfabrikker	4	Jernvarefabrik	1
Dampbagerier	8	Kalkbrud	4
Dampbrænderier og Spritsfabrikker	17	Kalkbrænderier (tildels i Forb. m. Cokes-)	39
Dampmøllerier (tildels i Forb. med Vand- og Vindmølleri)	28	Kaolinflammerier	2
Dreieri	1		
Farve- og Færnisfabrikker	5		

	Antal.		Antal.
Kartefabrikker	2	Seilmagerier	2
Karterier	2	Sennepsfabrik	1
Kluderensnings- og Sorteringsfabrik	1	Stiksbryggerier	9
Klædefabrikker (tilbels i Forb. med Garnfabrikation)	22	Skjærefabrik	2
Korkvarefabrik	1	Skovlsfabrikker	2
Kradsuldfabrikker	3	Smederier (ved Damp- eller Maskinhjælp)	4
Kridtfabrikker og Stenmerier	2	Snedkerier	2
Kulværf	1	Stampemøllerier	5
Kunstuldfabrik	1	Stenhuggerier (hvoraf 1 i Forbindelse med Billebhuggeri)	12
Kurvemagerier	2	Stenværf (Jare)	1
Lampesfabrik	1	Strømpvæveri	1
Lerbarefabrikker (herunder Fajence og Terrakotta)	11	Sukkerfogerier (Røsukker)	2
Limbarefabrik	1	Svineflagerier	2
Lysstøberier	2	Svovlsyrefabrik	1
Malerbarefabrik	1	Symaskinefabrik	1
Maltgjørerier	12	Sæbefabrikker	9
Materialbarefabrik	1	Tangvaskeri	1
Mavebitterfabrik	1	Tapet- og Kullegardinsfabrik	1
Meierianlæg	6	Teglværker (tilbels Damp-)	83
Mekanisk Værksted	1	Textilefabrikker	2
Metalstøberier	5	Tobaksfabrikker	67
Møbelfabrik	1	Tricotagefabrikker	4
Mørtelfabrik	1	Træskjæveri i Forb. med Snedkeri	1
Naale- og Hægtefabrik	1	Træsliberi	1
Oliemøllerier	3	Træbarefabrik	1
Ovnfabrik	1	Tændstikfabrik	1
Pakkasjesfabrik	1	Tæppefabrik	1
Papfabrikker	4	Tærsteværf	1
Papirfabrikker	8	Tøjrensningsfabrik (Chemist)	1
Papirposefabrikker	2	Tørringsfabrik for Eichorierødder	1
Parfumefabrik	1	Tørve- og Tørvemelsfabrikker	5
Pibeslangefabrik	1	Uldspinderier og Uldgarnfabrikker	61
Pidstefabrik	1	Uldbarefabrikker	4
Proppeskjæverier	2	Vadmels- og Hvertengarns Fabrik	1
Pumpefabrik	1	Valkeværker	3
Rebslagerier og Løbværksfabrikker	6	Vandmøllerier i Forb. med Vindmøllerier	7
Rullegardinsfabrikker	2	Vognfabrikker	11
Saltfabrikker	12	Væverier	29
Sav- og Høleværker (deraf 1 i Forb. med Snedkeri)	43	Zinkstøberier	1

Der er saaledes her 120 forskjellige Industriarter repræsenteret, hvoraf endda adskillige med en dobbelt, om end nærbeslægtet Underindustri og med Hensyn til Antallet er Fordelings-Forholdet følgende:

Af 52 forskjelligartede Industrier høves				1 af hver Art.	
"	18	"	"	2	"
"	5	"	"	3	"
"	8	"	"	4	"
"	7	"	"	5	"
"	3	"	"	6	"
"	2	"	"	7	"
"	2	"	"	8	"
"	3	"	"	9	"
"	2	"	"	11	"
"	3	"	"	12	"
"	1 Industriart	"	"	15	Chemiske og Mineralbandsfabriker.
"	1	"	"	17	Spritsfabriker og Dampbrænderier.
"	1	"	"	22	Klædefabriker.
"	1	"	"	28	Dampmøllerier.
"	1	"	"	29	Bæverier.
"	1	"	"	39	Kalk- og Cokesbrænderier.
"	1	"	"	43	Sav- og Høvleværker.
"	1	"	"	61	Uldspinderier.
"	1	"	"	67	Tobaksfabriker.
"	1	"	"	81	Jernstøberier og Maskinfabriker.
"	1	"	"	83	Teglværker.
"	1	"	"	92	Bryggerier.
"	1	"	"	93	Bog- og Stentrykkerier.
"	1	"	"	106	Garverier og Skindberederier.
"	1	"	"	117	Farverier og Trykkerier.

Det fremgaar heraf, at 15 Industriarter eller $\frac{1}{8}$ af alle 120 forskjelligartede Industrier alene optage de 893 af samtlige 1196 Anlæg, medens de øvrige 105 Industriarter (eller $\frac{7}{8}$ af alle 120) tilsammen kun optage 303 Anlæg.

Af det efter General-Rekapitulationen Pag. 241 samlede Antal Mænd (Kvinder og Børn herunder indbefattede ved Reduktion efter det vedtagne Forhold: resp. 2 Kvinder og 4 Børn = 1 Mand) for hvilke Arbejdsløn er opgivet, nemlig $14,463\frac{3}{4}$ Mænd, falder alene paa de ovenfor nævnte 15 Industriarter = $9,143\frac{1}{2}$ Mand, medens der paa de øvrige 105 Industriarter tilsammen kun falder $5,320\frac{1}{4}$ Mand.

B. Den samlede opgivne Arbejdsløn for samtlige Landsdele, andrager i Overensstemmelse med General-Rekapitulationen Pag. 241 = 8,984,077 Kroner, som, fordelte paa $14,463\frac{3}{4}$ Mand, giver en gennemsnitlig aarlig Arbejdsløn af 621 Kr. pr. Mand.

I de forskjellige respektive Landsdele stiller Arbejdsløn-Forholdet sig saaledes:

I Sjøns Stift har	2,391 $\frac{3}{4}$ Mænd	havt	1,409,807 Kr.	eller	590 pr. Mand.
I Holland-Falsters Stift samt Møen har	825 $\frac{1}{4}$	"	484,558	"	587 "
Paa Bornholm har	949 $\frac{1}{4}$	"	527,265	"	556 "
I Nørrejylland har	6,386 $\frac{1}{4}$	"	3,910,889	"	612 "
Paa Sjælland og Samsø har	3,911 $\frac{1}{4}$	"	2,651,558	"	678 "

De ubetydelige Differencer imellem disse Tal og de i Rekapitulationerne for hver af de respektive Landsdele anførte, hidrøre fra de smaa Forandringer, som de senere tilkomne Supplementer have foranlediget.

Vi skulle ikke udførligere her gaa ind paa Fremstillinger af mere i det Enkelte gaaende Paavisninger af de store Forskelligheder, som Arbejdslønnen beregnet som aarlig kan udvise i

de forskjellige Industrier, da Været ikke er større, end man selv med Lethed kan finde dem; men vi skulle kun gjøre opmærksom paa, at overalt, hvor de findes forholdsvis lave, hidrører dette fra, at den paagjældende Industri kun drives en større eller mindre Del af Aaret; navnlig gjælder dette jo for saagodtsom alle Teglværker, Kalkværker, Fiskerøgerier og Salterier etc. etc. Men dette er et Moment, som man særlig maa tage i Betragtning ved Bedømmelsen af den her opførte gennemsnitlige aarlige Arbejdsløn, beregnet pr. Mand.

Thi hvis vi, til den gennemsnitlige aarlige Arbejdsløn kunde medregne den, som de mangfoldige Arbejdere og Arbejdere, der ere beskæftigede ved al den industrielle Virksomhed, som i kortere eller længere Tid af Aaret staar stille, i dette Tidsrum tjene paa anden Maade og ved andet Arbejde, vilde efter vor faste Overbevisning Gjennemsnitsarbejdslønnen for Fabriksarbejdere i vor danske Provindsindustri sikkert naa op til c. 800 Kroner aarlig pr. Mand, lige saa vist, som den for flere Industrier, der utvivlsomt ere i Drift hele Aaret rundt, kan naa 900 Kroner og derved (for Svende og Mestersvende endog om end sjældnere til 1,000 à 1,200 Kr.).

Det af os behandlede Materiale, forsaavidt det hidt og her har besvaret Spørgsmaalet om, hvor lang Tid af Aaret den paagjældende Fabrik eller industrielle Anlæg har været i Drift i Forbindelse med anden, tildels paa Reiser i Provindserne indhøstet Erfaring, har bibragt os vor, nys udtalte Overbevisning. Et Par Exempler af de mange, vi derhos have taget os for at finde i vort indsamlede Materiale, for at fæstne denne vor Overbevisning, navnlig ogsaa ved tillige at lægge Vægt paa den Forskel i Arbejdslønnen, der kan frembyde sig i Landets forskellige Egne, endog i samme Industriart og selv hvor den aarlige Arbejdssindtag pr. Mand overstiger vort Gjennemsnitsresultat: 621 Kroner, skulle vi her fremdrage; Exemplerne altsaa hentede fra Fabrikker eller industrielle Anlæg, hvis Gjennemsnitsarbejdsløn har overstegen 621 Kroner.

Det ene angaar Svendelønnen (tildels i Forbindelse med de ældre Lærlinges) i 16 Kjøbstæders Bogtrykkerier og det andet Fabrikarbejderne i 7 Papirfabrikker, hvilke sidste vi have valgt, just fordi der haves en traditionel temmelig almindelig Forestilling om de paagjældende Fabrikarbejderes Forpinthed ved en meget lavere Løn, end der kan haves ved Arbejde i andre industrielle Anlæg.

a. For Bogtrykkerierne.

	pr. Mand.
3 Aarhus var Gjennemsnitslønnen	1160 Kr.
„ Fredericia —	727 —
„ Frederikshavn —	833 —
„ Randers —	885 —
„ Skive —	1000 —
„ Thisted —	722 —
„ Veile —	773 —
„ Viborg —	732 —
„ Ålborg —	909 —
„ Odense (Stiftsbtr.) —	857 —
„ Svendborg —	807 —
„ Nykjøbing p. S. —	1244 —
„ Næstved —	843 —
„ Ringsted —	820 —
„ Roskilde —	800 —
„ Nykjøbing p. F. —	1530 —

Fælles-Gjennemsnit pr. Mand 915 Kr.

b. For Papirfabrikkerne.

	pr. Mand.
3 Dalum (Fyn) var Gjennemsnitsl.	854 Kr.
„ Silkeborg —	673 —
„ Veile —	842 —
„ Maglemølle pr. Næstb. —	825 —
„ Roskilde —	714 —
Paa Strandmøllen —	741 —
— Orholm —	623 —

Fælles-Gjennemsnit pr. Mand 753 Kr.

Saa vi nu begge disse i Arbejderforhold saa forskellige Industriarter sammen, faae vi en Gjennemsnitsarbejds løn af 866 Kroner aarlig (nemlig i 23 forskellige Egne tilf. 19,914 Kr.).

At vi af Industrier, der drives hele Aaret rundt, kunde have anført flere for vort Formaal her mere lysende Exempler, end Papirfabrikerne, skulle vi dog endnu paavise, ved endelig at tage et med, fra den eneste Landsdel, som ikke er repræsenteret i nysaanførte lille Oversigt, nemlig Bornholm, hvor det er os bekjendt, at nedenaanførte Stenhuggerier kun hvile, naar Veiriget undertiden aldeles forbyder Arbejde paa aaben Mark:

For 2de Stenhuggerier ved Rønne var den aarlige Gjennemsnits løn 920 Kr. pr. Mand.
 For 5 ————— ved Allinge og Sandvig. 813 — —

Aarlig Fællesgjennemsnits løn . . 866 Kr. pr. Mand,

som, mærkeligt nok, er den samme Gjennemsnitsarbejds løn for disse, som for de foraanførte 23, i saa vidt forskellige Industriarter.

For et enkelt af Stenhuggerierne, „J. P. Bistrup's“ (nu Brodersens), i Rønne, løb den aarlige Arbejdsgjennemsnits løn endog op til 1087 Kroner pr. Mand.

Ved at fremstille disse Exempler, ere vi faare langt fra den Hensigt i det Hele at ville udtale os imod den med Rette af saagodtsom Alle her i Landet delte varme Interesse for Forbedringer i Arbejdernes Raar i Almindelighed, ikke mindst lagt for Dagen i Regjeringens Lovforslag om Alderdomsforsørgelse. Men vi ville i Sandhedens Interesse, i hvilken det er ønskeligt at gjennebrænge alle kunstige og usande Overdrivelser, dog forvare os imod, at det i nærværende vort Arbejde fremkomne Talresultat, navnlig med Hensyn til en aarlig Gjennemsnits løn for den danske Provindsindustri's Arbejdere af 621 Kroner pr. Mand, betragtes eller paa noget Sted tages til Indtægt, som et med den sande og fulde Virkelighed stemmende Resultat, der, ved mulige fremtidige Behandlinger af det store Arbejderspørgsmaal, skulde kunne lægges til Grund som en fastslaaet Forudsætning, man kan gaa ud fra, som den nærværende gjennemgaaende og gjennemsnitlige Arbejdsindtægt for de dygtige og arbejdstærke Arbejdere i vor danske Provindsindustri; hvilken Gjennemsnitsindtægt, som foran bemærket, rimeligst vil naa op til ca. 800 Kr.

Vi kunne her ikke undlade endnu at meddele Resultatet af en af os foretagen Sammenligning imellem Gjennemsnitsarbejds lønnen, saaledes som den, i Overensstemmelse med vore Undersøgelser, efter det i det Hele heri behandlede Materiale, stiller sig for vore egne provindsielle Arbejdere og vore nærmeste fremmede Naboers, navnlig i Tydskland og Sverig; de 2de Lande, hvorfra overhoved fremmede Arbejdere ofte med Held indvandre hertil for at konkurrere med vore egne. De nedenaanførte Oplysninger for Tydsklands og Sverigs Bedkommende, have vi uddraget af René Lavollées: *Les classes ouvrières en Europe.* (Paris 1884.) De for Tydskland opgivne har Forfatteren dels fra officielle Angivelser fra det keiserlig tydske statistiske Bureau i Berlin og dels fra Max Hirsch.

I. a. 3 Tydskland stillede Middelarbejds lønnen sig saaledes for hele Keiserriget:

	1ste Halvaar:				2det Halvaar:			
	3 Sommeren 1881:				3 Vinteren 1881—82:			
	Laveste Løn.		Høieste Løn.		Laveste Løn.		Høieste Løn.	
For almindelige Fabrikarbejdere .	6 Frcs.	25 Ct.	30 Frcs.	00 Ct.	8 Frcs.	75 Ct.	22 Frcs.	50 Ct.
— Skomagere	7	— 00	— 26	— 25	7	— 50	— 20	— 50
— Møbelsnedkere	11	— 25	— 27	— 50	11	— 25	— 25	— 00
— Murere og Stenhuggere . .	12	— 10	— 26	— 25	10	— 00	— 33	— 75
— Maskinarbejdere	12	— 50	— 26	— 25	11	— 25	— 26	— 25
— Pottemagere (i Lerbarer) .	12	— 50	22	— 50	13	— 00	— 18	— 75

Fremdeles:	Laveste Løn.	Høieste Løn.	Laveste Løn.	Høieste Løn.
For Skibstømrere	12 Frcs. 75 Ct.	27 Frcs. 50 Ct.	11 Frcs. 25 Ct.	25 Frcs. 20 Ct.
— Arbeidere i Porcellænsfabriker	13 — 75 -	30 — 00 -	15 — 00 -	31 — 25 -
— Handflemagere	18 — 75 -	18 — 75 -	15 — 00 -	18 — 75 -
— Tømrere	14 — 25 -	20 — 60 -	12 — 00 -	21 — 00 -
— Bliffenslagere	18 — 75 -	30 — 00 -	15 — 00 -	30 — 00 -
— Cigarmagere			9 — 25 -	22 — 50 -
Gjennemsnitsmiddelløn	12 Frcs. 71 Ct.	25 Frcs. 96 Ct.	11 Frcs. 66 Ct.	24 Frcs. 62 Ct.

Denne Gjennemsnitsløn, som er angivet pr. Uge a 6 Arbeidsdage, udgjør altsaa for 1 Aar eller 300 Arbeidsdage resp. 635 Frcs. 50 Ct., 1298 Frcs., 583 Frcs., 1231 Frcs.

Middeltallene for de 2de Halvaar sammenlagte giver en helaarlig Gjennemsnitsløn af resp.: Laveste Løn 609 Frcs. 25 Ct., høieste Løn 1264 Frcs. 50 Ct. — hvorefter Helaarets Gjennemsnitsløn altsaa bliver 936 Frcs. 88 Ct., eller 673 Kroner 92 Dre.

b. I nedenanførte Dele af det tydske Keiserrige var Gjennemsnitsarbeidslønnen saavel i den mindre som i flere Grene af den større Industri, hvori de nævnte Arbeidere, der ikke ere indbefattede under a, benyttes, følgende:

	Middelløn i 1882 for:									
	Kleinsmede		Snedkere		Murere		Murhaand=		Mur=	
	(Evende)		(Evende)		(Evende)		langere.		polerere.	
	Frcs.	Ct.	Frcs.	Ct.	Frcs.	Ct.	Frcs.	Ct.	Frcs.	Ct.
I Kongeriget Preussens 11 Provindser (inkl. Hannover, Holsten og Slesvig)	17	16	16	48	17	89	12	84	22	07
I Kongeriget Sagen	14	25	14	50	16	75	10	50	21	00
I Kongeriget Württemberg	17	60	19	00	19	00	13	50	26	40
I Storhertugdømmet Baden	20	50	14	25	18	75	13	50	24	40
I — Hessen	16	70	17	50	18	00	14	00	22	40
I Mecklenborg	16	75			21	00	13	00	23	80
Middeltal for Aaret 1882	17	16	16	35	18	57	12	89	23	35

Da ogsaa denne Middelløn er angivet pr. Uge a 6 Dage, bliver altsaa Aarets Gjennemsnitsløn resp. 858 Frcs., 817 Frcs. 50 Ct., 928 Frcs. 50 Ct., 644 Frcs. 50 Ct., 1167 Frcs. 50 Ct. — resp. = 617 Kr. 76 Dre, 588 Kr. 60 Dre, 668 Kr. 16 Dre, 464 Kr. 4 Dre, 840 Kr. 60 Dre.

Anm.: Hertil skulle vi endnu føje følgende Oplysninger, med Hensyn til de tydske Landarbeideres Gjennemsnitsløn:

I Aaret 1877 var denne 1 Frcs. 25 Ct. pr. Dag (paa egen Koft), hvilket for 300 Dage altsaa udgjorde 375 Frcs. eller 270 Kroner. Senere steg den til 2 Frcs. om Sommeren og 1 Frcs. 75 Ct. om Vinteren, altsaa for Sommerhalvaaret 600 Frcs. og for Vinterhalvaaret 525 Frcs., Middelløn for 1 Aar 562 Frcs. 50 Ct. = 405 Kroner.

Fast Løn kunde naa op til 3 Frcs. om Dagen, baade Sommer og Vinter, altsaa til 900 Frcs. eller 648 Kroner aarlig.

En duelig Landarbeider (Husmand), der arbejdede 300 Dage aarlig i fast Arbejde, kunde i 1882 naa en Gjennemsnitsløn af 865 Frcs. og en fast Dagleier af 828 Frcs. eller respekt-

tive 622 Kr. 80 Ore og 596 Kr. 16 Ore aarlig, men desuden arbeide Kone og Børn som oftest med, enten ved at passe Mandens (Husmandens) Jordlod, eller i de nærmeste Fabrikker.

II. I Sverige: Oplysningerne derfra ere mere generelle og kunne sammenfattes i følgende lille Oversigt:

a. Med Hensyn til fast Ugeløn.

Middellønnen for Svende i de større Byers Haandværksindustri i Almindelighed var i 1882 12 Kroner ugenlig a 6 Dage eller 600 Kroner aarlig (a 300 Dage); dog kunde de særlig dygtige Arbeidere naa op til 18 Kroner ugenlig eller 900 Kroner aarlig.

b. Med Hensyn til fast Dagløn.

De bedre Arbeidere med fast Dagløn havde 2 Kroner 50 Ore daglig, hvilket for 1 Aar udgjorde 750 Kroner.

c. For Affordarbeide

kunde i Gjennemsnit regnes c. 24 % mere, end de ovenfor angivne Satser, navnlig for de bedre eller dygtigste Arbeidere, og disse kunde saaledes opnaa ved Affordarbeide respektive 1116 Kroner (jfr. a) og 930 Kroner (jfr. b).

Specielt i Eftilstunas Værktøjsfabrikker regnes de gode Arbeideres Dagløn fra 1 Krone 75 Ore indtil 2 Kroner 50 Ore, altsaa fra 525 til 750 Kroner aarlig.

Endelig angives Gjennemsnittet af alle svenske, industrielle Arbeideres Løn i Almindelighed at være (1882):

750 Frcs. eller 540 Kroner, som Minimum (d. e. for almindelige Arbeidere)

og 1250 indtil 1500 Frcs. eller 900 indtil 1080 Kroner som Minimum for de dygtigere og dygtigste Arbeidere.

Man behøge nu selv at sammenligne samtlige disse Gjennemsnitslønningssatser resp. i Tydskland og i Sverige med de Resultater, hvortil vi ved vore Undersøgelser, som foran fremhævet, ere komne med Hensyn til vore danske, industrielle Arbeideres og Svendes Gjennemsnitsløninger. Ved en saadan indgaaende Sammenligning har det Indtryk idetmindste paatrængt sig os, at det ikke i Almindelighed er Arbeidere (eller Arbeidersker) af bedste Kvalitet, der indvandre her til Landet fra vort nærmest fremmede Naboland (Sverige), men snarere af ringeste; men, at det modsatte derimod vel kan være Tilfældet med fra Tydskland indvandrede, og deriblandt de ikke saa især til jydsk Teglværker, dog kun til Sommerarbeide, ofte indkaldte (mest fra Lippe-De-mold). Især for de ringere, fremmede Arbeidskræfter er vort Arbeidsmarked, som det af samtlige Oversigter, sammenlignede, vil erfares, endda ikke saa lidet tiltrækkende, ved den i Almindelighed høiere Arbeidsløn, de kunne opnaa her, fremfor i deres egne Hjemlande.

Endnu have vi i muligste Korthed at omtale „Produktionsværdierne“. — Vi vidste vel forinden vi forfattede vore Schemaer, at Spørgsmaalet om „Produktionsværdien“ maatte blive det ømmeeste Punkt i disse, og at det sandsynligvis paa ikke saa Steber vilde blive misforstaaet. Nogle vilde derved forstaa den Værdi, med hvilken Raa- eller Halvraa-produkterne etc. igjennem Fabrikationen eller Forædlingen var bleven forøget, og da vilde det jo være det samme som at give Oplysning om Fabrikantens Bruttofortjeneste eller -Indtægt, hvorfor man saa hellere vilde undlade helt at besvare Spørgsmaalet. For enkelte Industrier, saaledes f. Ex. de almindelige ikke i Forbindelse med nogen Tøi- eller Garnfabrikation, Uldspinderi o. desl. værende, Farverier, Bogtrykkerierne m. fl., vilde det jo derhos være aldeles umuligt at beregne Produktionsværdien paa

anden Maade, end den nyshomhandlede, som for deres Vedkommende ogsaa i Almindelighed vilde være den rette. Paa andre Steder, navnlig i Industrigrene beregnede paa Forædling af Raastoffet til et Halvraastof, saasom Garberierne og Fælbereberierne, viste det sig endog, at enkelte vilde opfatte Spørgsmaalet som kun gjældende selve Raaproductets Værdi, thi, vilde man mene, først naar dette var forædlet, var det „produceret“, men det, der saaledes var „produceret“, var jo Raastoffet, og „Produktionsværdien“, forstaaet som det Produceredes Værdi, maatte derfor falde sammen med Raastoffets Værdi. Naar man endelig paa de fleste Steder vilde fortolke Spørgsmaalet i den rette Forstaaelse, i hvilken det i Schemaet var fremsat, nemlig (med de ovenansførte Undtagelsestilfælde for Bogtrykkerier, Farverier etc.) i Forstaaelsen af: at „Produktionsværdien“ skulde være det Produceredes Værdi i den færdige Tilstand, hvori det var udgaat fra Fabrikken, og man, ved Siden deraf, skulde besvare Spørgsmaalene resp. om den udbetalte Arbejdsløn og de benyttede Raamaterialier, saa opstod den for omtalte Frygt for et muligt Misbrug af disse samlede Oplysninger til at udfinde Fabrikantens omtrentlige Fortjeneste, Statteevne etc., og i saa Fald rifsere man Undladelse af Besvarelsen af et af de for Formaalet endnu vigtigere Spørgsmaal i Schemaet. — Vi kom derfor til det Resultat, at det var formaalstjenligt slet og ret at forlange „Produktionsværdien“ og da ved den statistiske videre Behandling af Stoffet, eventuelt ved Efterkorrespondance, Sammenligningsberegninger etc. etc. at søge at komme til den nærmest mulige Grændse af det Produceredes hele, virkelige Værdi. — Det Beløb, vi i vor General-Rekapitulation saavel som i Rekapitulationerne for hver enkelt Landsdel, har angivet som Produktionsværdi, maa altsaa betragtes som det Produceredes, efter Omstændighederne dels opgivne, dels beregnede, forhaabentlig tilnærmelsesvis rigtige Værdi i færdig Tilstand i Almindelighed, og hvad de ovenfor paapegede uundgaelige Undtagelsestilfælde angaar, som den ved den paagjældende Fabrikation, Forædling eller Fuldførelse fremkomne Produktionsværdi.

For det Tilfælde, at Nogen nu maatte ønske at vide, hvilken Nytte vi overhovedet troede at kunne finde for Offenheden i at kjende denne Værdi, da skulde vi ikke undlade her i Korthed at meddele de Betragtninger, der have bragt os til i Schemaerne at fremsætte Spørgsmaalet om Produktionsværdien i Almindelighed.

Ved fra første Færd af, da der som bekjendt under Toldlovsforslagets Forhandlinger i Landsstinget og senere i Folkethinget fremkom vægtige Udtalelser om Unskeligheden af en almindelig Industristatistik, at gjøre det Spørgsmaal til Gjenstand for vor Overveelse, der lige siden Udstillingen i 1872 af og til havde beskæftiget vor Tanke: „Hvorledes skulde en saadan Statistik indrettes, særlig ogsaa i Forhold til Toldlov- og Beskæftigelses-spørgsmaalet“, kom vi til det Resultat, at Værdien her i Landet af det af Industrien fuldførte eller færdiggjorte Produkt i det Hele maatte blive en Faktor af største Vigtighed. — Thi først ved at kjende denne for hver enkelt Industrigren for sig, kan man ved at sammenlægge den med Værdien af det fra Udlandet tilsvarende efter de officielle Indførselslister indførte, og ved fra det saaledes udførte Beløb at drage det, der fremkommer som Værdibeløb af det efter Udførselslisterne igjen udførte, finde: 1) vort eget indenlandske Forbrug af alle de mangfoldige dels uundværlige og dels, baade i fysisk-materiel og tilbels i aandelig Henseende arbejdslettende, nyttegjørende Gjenstande og Frembringelser, som indbefattes under Hovedbegrebet: Industri, og 2) et hidtil ubekjendt Værdibeløb, som, efter vor Formening, ikke helt kan undlades at regnes med som en Faktor i vore lærde Statistikers paafølgelsesværdige Undersøgelser for at udfinde det Beløb, som repræsenterer vort Fædrelands nationale, materielle respektive Formues- og Forbrugsværdier i Almindelighed.

Ligesom vi derfor ogsaa turde forudsætte, at vort officielle statistiske Statsbureau, naar det eventuelt kommer til Udarbejdelsen af en almindelig Industristatistik, der omfatter hele vor indenlandske Industri, forhaabentlig selv vil løse Problemet i at finde den virkelige Produktionsværdi, om end ligesom ved Høstens Produktionsværdi kun ved Hjælp af saakaldte officielle Satser, saaledes troede vi ikke, at vi ved Udarbejdelsen af disse vore Oversigter over den provindsielle Industri burde styde det omhandlede vanskelige Spørgsmaal helt fra os, og det samlede Resultat, hvortil

vi ere komne for de heri behandlede 1044 Fabrikker og industrielle Anlægs Vedkommende er da, som det vil ses af General-Rekapitulationen Pag. 241, et Produktionsværdibelsb alene for disse af 62,343,244 Kroner.

Men foruden Løsningen af Produktionsværdiproblemet tør man sikkert ogsaa haabe, at en eventuel almindelig officiel Industristatistik ikke vil undlade at tage vor vigtige Storindustri: „Den danske Skibsfart“ netop qva Industri, med ind under sit Bearbejdesomraade og endelig vor danske „Fiseri-Industri“. Disse Industrier staar det selvsølgelig udelukkende i det officielle Statsbureaus Magt at skaffe Materiale til at bearbejde; men ogsaa Udbyttet deraf vil formentlig være vigtigt og velkomment for den fulde Opnaaelse af de 2de ovennævnte Diemed, respektive Oplysning om det indenlandske Forbrug og om den nationale Formuesværdi. Under dette sidste Spørgsmaal ledes endvidere Betragtningen hen paa vor Transithandel, over hvilken det, samtidig med en eventuel almindelig Industristatistik, vistnok vil findes nødvendigt at faa en i alle Henseender fyldestgjørende og klar Oversigt i Handelsstatistikken, som formentlig maa blive et eventuelt Handelsdirektorat uundværlig i sin Administration.

Først ved saadan Medoptagelse dels i en officiel almindelig Industristatistik af vor store Skibsfartsindustri, og dels fuldt ud af en tydelig og klar Oversigt over vor Transithandel i den officielle Handelsstatistik, vil man derhos i det Hele faa et tilstrækkeligt Materiale til derpaa at bygge en navnlig i alle Enkeltheder til berettigede Krav hensyntagende, fyldestgjørende og tidsvarende Lov for Told- og Skibsafgifter, hvortil allerede Forslaget af Decbr. 1881, i Forbindelse med Finansministerens Bemærkninger ved Forelæggelsen, tog et saa lovende Initiativ. — Vor Handel, Skibsfart og Industri lide sættes under Savnet af alle de omhandlede statistiske Oplysninger, paa hvilke det derfor vel vilde være værdt at ofre de til deres Tilvejebringelse nødvendige, i Forhold til den Nytte, de kunne gjøre, ikke betydelige Pengemidler, selv om man for denne Gang ved den forhaabentlig nu dog til Efteraaret kommende endelige legislative Behandling af Toldlovsforslaget foreløbig kan lade sig nøie med, hvad der herved og fra andet Sted offentlig er fremkommen, i Forbindelse med, hvad Rigsdagen selv under de hidtidige Forhandlinger dels fra mange enkelte Fabrikker og Industrier har modtaget og dels selv har tilvejebragt af Materiale, til Bedømmelse af Betyttelseskravene.

Hadde der kunnet være tilvejebragt en fuldstændig Skibsfartsindustristatistik, omfattende hele Landets Skibsfart, vilde det sikkert for længe siden have staaet ligesaa klart for de Medlemmer af Rigsdagen, navnlig af Landstinget, der hidtil have villet opretholde den for den nævnte vigtige Industri saa fordærlige Skibsafgift, som det har staaet klart ikke alene for det store Flertal af Rigsdagsmedlemmer, men, som vi heldigvis tør forudsætte, ogsaa for Regjeringen, at denne Afgifts ufortøvede, i alt Fald snarest mulige, Ophævelse, er uundgaaelig nødvendig, saavel for vor Skibsfarts og vore Havnes Konkurrenceevne overfor de omliggende fremmede Nationers, som for Udviklingen af vor Transithandel til det Maal, der først vilde være det naturlige efter vor heldige Veligheden, vore Indhaves Dybdeforhold og vor nulevende Handelsstands tilbids geniale Foretagelsesaaand, naar det dreier sig om Foretagender dels af merkantil-national Betydning og dels til Nationens og Flagets Ære.

At vor øvrige danske Provindsindustri, allerede saaledes som vi i det Efterfølgende har kunnet fremsætte den, staar paa et Udviklingsstrin, som fremdeles behøver enhver rimelig Betyttelse, navnlig ogsaa ved Toldfrihed for nødvendige Raa- og Halvraastoffer, som den kun kan forsyne sig med fra Udlandet, har det været vor Hovedbestræbelse ved dette vort Arbejde at bevise, for at Mangelen af et saadant for Provindsernes Vedkommende, ikke skulde komme til at indvirke uheldigt paa det hele Betyttelsesspørgsmaals retfærdige og billige Løsning ved den endelige Behandling af Regjeringens Toldlovsforslag. Dette forekom os især at være af Betydning paa en Tid, da Betyttelsetheorien er i en saa høi Kurs i alle europæiske og i Særdeleshed vore nærmest omliggende Lande, at dens Udelukkelse fra eller Indskrænkning igjennem vor specielle Told-

lov, vilde give den allerførste Del af vor danske Industri i det Hele taget et for mangfoldige Medborgeres fremtidige Eksistens skjæbnesvangert Grundstød.

I det enkelte nærmere at paavise, hvilke Industrier dette i Særdeleshed vil gjælde, hvor stor Beskyttelsen derfor igjennem Indførselstoldsatserne bør være, hvor langt Toldfriheden for Naar- og Halvraastofferne bør strække sig osv. osv., vilde det være upassende og kun agitationsvækkende her at gjøre Forsøg paa. Dette maa selvfølgelig være den høie lovgivende Magt og de eventuelle Udvalg selv forbeholdt. Skulde det imidlertid under de eventuelle Forhandlinger af Toldloven paa Rigsdagen vise sig, at man paa et eller andet Punkt havde overset den Anledning, som de heri indeholdte Oplysninger formentlig maatte give til en Forandring i eller Forøgelse af det tagne Beskyttelseshensyn, haabe vi at kunne finde en passende Maade, paa hvilken vi, uden at vække Anstød, kunne faa Leilighed til, betimelig og paa rette Sted, at gjøre opmærksom derpaa.

Med Siden af denne vor herved udbillede Hovedhensigt med nærværende statistiske Arbejde, have vi, som før berørt, den, at give D'Herrer Fabrikanten og Industridrivende i Almindelighed og de provindsielle i Særdeleshed Leilighed til igjennem de meddelte specielle Oversigter, som derfor ere givne i en Art Kalenderform, at erhverve sig en, som vi vide, ofte savnet Oplysning om de i Provindserne eksisterende resp. Fabrikker og industrielle Anlæg af større eller mindre Betydning, og af samme industrielle Art som deres egne. Endvidere ville D'Herrer igjennem samme specielle Oversigter kunne erhverve sig gjenfældig Kundskab om, hvilke tekniske Arbeidshjælpemidler dels i Maskiner og dels i allehaande andre større Hjelperedskaber af høist forskjellig Art, de paagjældende Fabrikker eller industrielle Anlæg, for hvis Vedkommende de i foreskaldende Tilfælde maatte kunne ønske saadan Kundskab eller Oplysning, benytte.

Herpaa skulle vi saaledes tillade os at henlede D'Herrer Industridrivende og Fabrikanters særlige Opmærksomhed.

Der kunde muligen endnu findes nogle Punkter, hvori man maaske allerede her i Indledningen kunde have ønsket særlige Sammenhangs-Oversigter givne, men med Hensyn til saadanne, saavidt vi have kunnet tænke os dem, frygtede vi for, hvis vi her saaledes udtømte Themaet, at det efterfølgende specielle Indhold i alle deslige Punkter derved vilde komme til at savne den nærmere Undersøgelse og Tilsegnelse, hvis Undladelse vilde kunne blive til Skade netop for den enkelte Industri, man, under en eventuel Tarifforhandling, maatte ønske mere indgaaende belyst. Dette gjælder saaledes, for at nævne et eneste Exempel: Undersøgelsen af en eller anden bestemt Industriegrens resp. Arbeidsløn, Produktionsværdi eller desl. for sig. Med generelle Oversigter heraf i Indledningen for hver især af alle de forskellige Industrier, kunde der let af den Undersøgende overspringes Momenter, som kun havde kunnet finde deres Plads paa vedkommende Sted i det specielle Indhold, og da dette for de industrielle Anlæg overalt er givet efter deres alfabetiske Orden, vil der ikke udfordres megen Møje, for deraf at uddrage, hvad man maatte ønske, foruden det, der alt her i Indledningen er meddelt.

Dog have vi endnu særlig at fremhæve følgende:

For 619 af de i de specielle Oversigter fremstillede Fabrikker og industrielle Anlæg er angivet det Aar, i hvilket Fabrikken er anlagt og Driften paabegyndt. Det allerældste industrielle Anlæg, som heri er omhandlet og som endnu er i Drift, er Hauge Vandmølleri pr. Ringsted, der er anlagt af Svend Grathe i Aaret 1148 og nu tilhører Ringsted Klosters Fideicommiss; det alleryngste, vi har faaet med i vore Oversigter, er Justitsraad J. P. Langgaards før omtalte Dvnfabrik paa Halkemose pr. Taastrup (under Roskilde) anlagt 1884.

Af nedenangførte generelle Oversigt, vil det forøvrigt ses, hvorledes det først var i Decenniet „Fyrrethverne“ at vor provindsielle Industri paany begyndte at tage noget mærkeligt Opsving, hvorledes dette steg i „Halvtredserne“ til et Standpunkt, som dog omtrent kun endnu hævdedes i Decenniet „Tredserne“, men hvorledes det da igjen steg meget betydeligt i „Halvfjerdsenerne“ til et Standpunkt, langt ud over hvilket det tegner til endnu yderligere at ville stige i det nærværende Decennium: „Firsenerne“.

Af endnu i Drift værende Fabrikker og industrielle Anlæg udviser vore efterfølgende specielle Oversigter:

3 over 200 Aar gamle, nemlig foruden ovenfor nævnte Hauge Vandmølleri:

1 Bognfabrik i Holbæk fra 1663 og 1 Teglværk i Aalborg (som for 200 Aar siden tilhørte Aalborg Slot og Kronen).

8 over 100 Aar gamle, nemlig 1 fra 1696; 1 fra 1757; 1 fra 1780; 1 fra 1772; 1 fra 1783 og 3 opgivne som: „over 100 Aar gamle“.

4 fra 1785 til 1799 inkl., nemlig: 1 fra 1785; 1 fra 1787; 1 fra 1797 og 1 fra 1799.

4 fra Decenniet: 1800 til 1809 inkl.

5 " " 1810 " 1819 "

13 " " 1820 " 1829 "

18 " " 1830 " 1839 "

74 " " 1840 " 1849 "

119 " " 1850 " 1859 "

117 " " 1860 " 1869 "

198 " " 1870 " 1879 "

Fra Aaret 1880 habes 22 og fra Aaret 1881 habes 28, altsaa for første $\frac{1}{5}$ Decennium i „Fjerterne“ 50.

For den ældre Tids Bedkommende (ca. 50 Aar tilbage og derover) have Tallene i denne Oversigt, forsaavidt man fra dem vil drage Slutninger til Fremgangen eller Opsvinget i Industrien, ganske vist ikke nogen afgjørende Betydning, fordi man ikke ved Siden af dem kan give nogen Oplysning om, hvormange industrielle Anlæg, der samtidigen kunne have været reiste og i Drift, men efter en kortere eller noget længere Tids Forløb maatte igjen ere gaaede tilgrunde. Men for Tiden efter „Trediveerne“, om hvilken alle de Ældre iblandt os af Erfaring vide, at Industrien ikke har haft nogen saadan, sig til Grindringen særlig knyttet Tilbagegangsperiode, at hin mulige Indvending ogsaa kunde gives Gyldighed for dette, af os oplevede, Tidsrum, tale de i Oversigten navnlig for Tiden fra 1840 til 1881 opgivne Tal formentlig kun om „Opsving og Fremgang“ og det er vor begrundede Overbevisning, at dette Forhold ikke vilde være bleven anderledes, selv om vi havde haft de til dets fulde Begrundelse nødvendige Tal fra alle 1196 Industrier istedetfor kun fra de 619.

Naar vi ikke ere gaaede længere ned end til 1881, skjøndt vi tildels ogsaa i de specielle Oversigter have Opgivender for 1882 og 1883, ja selv for 1884, ligger dette ganske naturligen i, at ikke saa Fabrikker og industrielle Anlæg, der have reist sig i disse 3 sidste Aar have været for kort Tid i Drift til, at deres i alt Fald nærværende Gjere eller Indehavere, have kunnet eller endnu villet opgive noget somhelst af Betydning om den paagjældende Fabrikation, som vi derfor foreløbigen og navnlig med Hensyn paa Formaalet for nærværende vort Arbejde have maattet ignorere. Dette gjaelder derimod i intet os bekjendt Tilfælde for 1881, hvilket Aars Tal- og Regnskabsopgjørelser ere lagte til Grund i ikke saa af de selv i 1883 os tilhændekomne Besvarelser af de i vort Schema fremsatte Spørgsmaal, fordi Bedkommende selv ikke havde nogen senere Tal- og Regnskabsopgjørelse at lægge til Grund. Vil man nu endelig vide, i hvilke industrielle Brancher den sjensynlig fra 1840 til 1881 jevnt stigende Fremgang og Opsvinget særligen har funden Sted, da skulle vi blot, foruden i Almindelighed at henviser til Fortegnelsen foran i denne vor Indledning (Siderne III à V), her supplere samme med følgende Tillægsbemærkning:

Af de i nyse nævnte Fortegnelse opførte 120 forskjellige industrielle Arter have vi fra Tiden førend 1840 kun 22, og i Antal af Anlæg ialt kun 54 af de i Fortegnelsen opgivne 1196, nemlig:

Bogtrykkerier 6; Bryggerier (tildels i Forb. med Gærfabrikation) 2; Farverier (med Trykkerier) 5; Garverier og Skindberederier 11; Glasfabrik 1; Jernstøberier 2; Kalkværk 1;

Kartefabrik 1; Klædefabriker (tildels i Forb. med Garnfabrikation) 2; Limfabrik 1; Lysestøberi 1; Metalvarefabrik 1; Papirfabriker 2 (foruden „Strandmøllens“ og „Ørholms“, der imidlertid ikke have opgivet deres Anlægsaar); Skibsbyggeri 1; Spritfabrik 1; Sæbefabrik 1; Teglværker 2; Tobaksfabriker 9; Vognfabrik 1, og Bæveri (i Forb. med Appreturanstalt og Blegeri) 1.

Fremgangen viser sig saaledes paa saagodt som alle industrielle Arter, uden at vi her skulle indlade os paa anden Drøftelse af, paa hvilke Arter den har vist sig størst, end den, som allerede er givet eller fremgaar af selve Fortegnelsen foran (Pag. III à V); thi der skal helt andre Faktorer tages med i Betragtningen af det vigtige Spørgsmaal: „For hvilke Arter af Industri egner vort Land sig og for hvilke ikke“; og en grundig nærmere Drøftelse af dette Spørgsmaal ligger udenfor nærværende Skrifts Formaal.

Idet jeg hermed slutter, kan jeg ikke tilbageholde Udtalelsen af min erkjendtlige Tak til enhver især af alle de højt agtede Mænd omkring i Landet (for Størstedelen Embedsmænd og særlig af Toldfoged), der velvilligen have staaet mig bi med Hensyn til Indsamlingen af Materiale og til at vaage over, at dette blev saa paalideligt som muligt. Endelig maa jeg ogsaa og i Særdeleshed frembære min ærbødighedsfulde Tak til begge den høje Rigsdags Afdelinger samt til Hs. Excellence, Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet for den Enighed, med hvilken der af de nævnte lovgivende Myndigheder naadigen tilstodes mig en Statshjælp, uden hvilken, i Forbindelse med et efter Hr. Professor Falbe-Hansens anbefaling dels ydet og dels endnu forventende Tilskud fra det Rejersenske Fond, for hvilket jeg har Sammes ærede Bestyrelse at takke, samt med et mindre Tilskud, dels fra Fællesrepræsentationen for dansk Industri- og Haandværk og dels fra en høit agtet industridrivende Medborger, til Foretagendets Fremme, dette mit Arbejde ikke vilde kunnet komme offentlig frem. Det er endda kun flet i Haab om, at det maa vinde saamegen Interesse og Udbredelse, at jeg (inkl. de nævnte Tilskud) kan holdes pekuniært skadesløs.

Kjøbenhavn, i Mai 1885.

J. C. Bayer.

Første Afsnit.

Hvns Stift.

I. Odense.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

Arbeidskraft.				Produktions-		Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
Mænd. Kvinder. Børn				Værdi.		løn.	pr. Md.	
n. 14 Åar.				Kr.		Kr.	Kr.	
1.	1 Billed- og Ornamentstjæreri	4	"	2	3,500	1,100	244	Produktionsværdi for 2 og Arbeidsløn for 1 ei opgiven. De 30 Mænd beskæftigede udenfor Fabrikken.
2.	5 Bog- og Stentrykkerier . . .	75	33	18 (for de 3 opg.	150,500	63,500	694	
	i Forb. med 1 Gæstefabrik . . .	30	"	"				
3.	1 Bomulds-, Linned- og Uld-							Produktionsværdi for 2 og Arbeidsløn for 1 ei opgiven.
	varefabrik i Forb. med 1 Farveri	26	20	"	160,000	26,000	722	
4.	3 Bryggerier (Pl-)	76	1	1 (for 1 (Albani) opg.	415,000	50,700		Produktionsværdi for 2 og Arbeidsløn for 1 ei opgiven.
5.	3 kemiske og Mineralvands-							Produktionsværdi ei opg.
	fabriker	28	3	4	187,000	19,000	623	
6.	1 Chocolate- og Sukkervare-							Produktionsværdi ei opg.
	fabrik	33	9	2		26,200	689	
7.	1 Damp- og Vandmølle	20	"	"	554,000	14,600	730	Produktionsværdi ei opg.
8.	2 Farve- og Færnisfabriker i							
	Forb. med 1 Sennepsfabrik . .	8	2	1		(for 1 opg. 1,300	433	Produktionsværdi ei opg. og Arbeidsløn kun for 1 Fabrik.
9.	5 Farve- og Trykkerier, i Forb. m.							
	1 Klædefabrik og 2 Spinderier	57	12	23 (for 4 opg.	334,000	(for alle 5 opg. 43,000	625	Produktionsværdi for 1 ei opg.
10.	1 Fjlehuggeri	2	"	2	12,000	2,000	800	
11.	10 Garverier (1 i Forb. med 1							Produktionsværdi for 2 og Arbeidsløn for 1 ei opg.
	Barkmølle)	39	"	1 (for 8 opg.	118,900	(for 9 opg. 21,800	555	
12.	1 Gjerfabrik (i Forb. med							Produktionsværdi ei opg.
	Dampbrænderi)	7	"	"	34,600	4,500	643	
13.	1 Glasvarefabrik og Glasliberi	42	1	2	96,000	30,000	698	Produktionsværdi ei opg.
14.	1 Håndstefabrik i Forb. med							
	1 Skindfarveri	16	31	"		13,000	413	Produktionsværdi for 3 og Arbeidsløn for 2 ei opg.
15.	4 Jernstøberier og Maskin-							
	fabriker	225	"	" (for 1 opg.	200,000	(for 2 opg. 112,500	776	Produktionsværdi for 3 og Arbeidsløn for 2 ei opg.
16.	1 Kalkbrænderi	5	"	"	42,000	4,200	840	
17.	1 Klæde- og Garnfabrik . . .	10	10	"	66,000	10,000	667	Produktionsværdi for 3 og Arbeidsløn for 2 ei opg.
18.	1 Oliemølle	32	"	"	600,000	26,000	813	
19.	1 Rørfabrik (Dalum)	72	55	"	550,000	85,000	854	

20.	2 Saltraffinaderier, det ene i Forb. med 1 Ødslebyggeri og 1 Kalkværk	10	"	"	(for 1 opg.	22,800	667	Produktionsværdi og Arbeids- løn kun opg. for 1 med 3 Md.
21.	2 Savværker, det ene i Forb. med Rurvænageri, det andet med Snekteri	20	"	2	(for 1 opg.	12,000	878	Produktionsværdi for det ene ei opg.
22.	2 Stålsbyggerier	26	"	"	"	30,000	481	(for Kampagner).
23.	1 Strachatterfabrik	7	35	1	"	60,000	391	
24.	1 Sufferløgeri	200	20	"	"	1,300,000	310	
25.	1 Synamfinefabrik	40	"	"	"	65,000	525	Produktionsværdi ei opg.
26.	1 Sæbefabrik	26	10	"	"	"	968	
27.	1 Tapet- og Kullergarvfabrik i Forb. med 1 Materwarefabrik	4	"	6	"	"	"	Produktionsværdi og Arbeids- løn ei opg.
28.	1 Teglværk	30	"	"	"	50,000	800	
29.	6 Tobaksfabrikker	79	19	141	"	347,000	512	
30.	1 Tongværtsfabrik	5	1	"	"	30,000	636	
31.	1 Tricotagefabrik (paa Fabr.) (udenfor Fabr.)	25	57	11	"	300,000	337	
32.	1 Uldspinderi	"	250	"	"	"	457	Produktionsværdi ei opg.
33.	1 Vandmøller	3	1	"	"	500,000	833	
		9	"	"	"	"	7,500	
						6,240,300	873,483	
						14,730	4,321	

34. Dønske Fattiggårds Arbeids-
anstalt. 63 42 31

I alt 1291 5702 17

samt:

3 Dønske Tolddistrikt findes saaledes 80 Fabrikker og industrielle Anlæg (i 33 Høvedsklasseinddelinger), besjæftigende 2,078 Mennesker (foruden Fattig- Arbeidsanstalten, der besjæftiger 136 Individer). For 1,946 (af de 2,078) er Arbeidslønnen for 1 Aar opgivet til det anførte Bælt af 873,483 Kroner ialt til 1170 Mænd, 568 Kvinder og 208 Børn under 14 Aar. Regne vi nu gennemsnitsvis Arbeidslønnen til resp. 2 Kvinder og til 4 Børn at være lig 1 Mands, bliver Arbeidspengeløbet altfaa at fordele i 1506 Portioner a 580 Kr., hvilket Bælt saaledes har været Gennemsnitsindtægten for hver voksen Mand. Det maa her dog ikke lades ude af Betragtningen, at i mange af Fabrikkerne ere Arbejderne kun besjæftigede en Del af Aaret, og atter i andre, dels flere, dels færre besjæftigede om Vinteren end om Sommeren. — Som det vil ses af det specielle Schema b's Døvsfigter benyttes desuden henimod 500 Maskiner og andre større Hjelpeindretninger af de forskellige Slags. For de 61 Industri- og Fabrikanstalt ere Produktionsværdierne, eller rettere det Producersede Værdi, som anført, opgivet til ialt 6,240,300 Kr., men tages der Hensyn til, at der blandt de 19, der ikke have villet opgave disse Værdier, findes Sæbefabrikken (med en Arbeidsløns af 30,000 Kr.), 3 af Jernstøberierne (med en Arbeidsløns af 26,200 Kr.), 2 af Elbrugsagerne (med en Arbeidsløns af ca. 31,400 Kr.), saa tør man sikkert, uden Tanke om Overdrivelse, anslaa den samlede Produktionsværdi til ca. 7½ Millioner Kroner.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Billed- og Ornamentstjæreri. Emanuel Siegfred Mørck.	Billed- og Ornamentstjæreri- Arbejde, alle Slags.	
Bog- og Stentrykkerier. (Det ene i Forb. med 1 Bstefabrik.) Hjns Stiftsbogtrykkeri. Eier: Insitsraad, Cand. jur. J. C. Dreyer, Faktor: J. C. Dister.	Bogtrykkeri.	Se Anmærkninger.
Viggo Stegmann.	Lith. Etablissement og Sten- trykkeri.	5 Haandpresser.
F. Thillerup.	Bogtrykkeri samt Hjns Tidende og Odense Adresseavis.	Se Anm.
Chr. Miso.	Bogtrykkeri.	1 Hurtigpresse samt 2 Jern- haandpresser.
Hagen & Sievertsen. Bestyrer: C. Sivertsen.	Bstefabrik og Stentrykkeri.	2 Fests Gasmotor.
Bomulds-, Linne- og Uldvarefabrik (i Forb. med Farveri). Slotsgadens Dampvæveri. C. Mogensen.	Bomulds-, Uldent- og Linne- væveri samt Farveri.	1 Dampmaskine, 10 H. K., 50 mekaniske Bæve.
Bryggerier (Ml.). Albani Bryggeri. Et Aktieselskab. Bestyrer: Th. Schjæth, Cand. pharm.	Lagersøls-Bryggeri.	2 Dampmaskiner, resp. 4 og 8 Fests Kraft, 6 Kjøreheste.
Et Aktieselskab. Bestyrer: Cand. pharm. Sørensen.	Bryggeri med Aftapnings- anstalt og Maltgjøreri.	2 Dampkedler à 8 og 12 H. K., Maskinen 6 à 8 H. K.
Firmaet P. Jørgensens Sønner (N. Jørgensen, Cand. pharm., N. A. Jørgensen, Kjøbmand).	Bryggeri, Brænderi og Malt- gjøreri.	1 Dampkedel, 6 à 7 H., 1 Ma- skine, 5 à 6 Fests Kraft.
Chemiske Vare- og Mineralvandsfabriker. Apotheker Gustav Vøge.	Chemisk Fabrik og Damppul- veriserings-Anstalt.	2 Dampmaskiner, resp. 1 og 4 H. K., Dampkedel, 14 H. K.
Odense Mineralvandsfabrik. J. Krarup.	Mineralvandsfabrik for Mine- ralvande og mouss. Limonader.	Et combineret Selvtryks- og Pumpeapparat.
Karolinekilde. F. Hvib Petersen.	Mineralvande og Limonader.	2 Maskiner.
Chokolade- og Sukkervarefabrik. Brødrene Tydssens Etabl. for Konfekturer. Et Aktieselskab. Forretningsfører C. Meyer. Fabrik- mester C. Lehmann.	Chokolade, Bisquit, Drops- og Sukkervarefabrik.	Se Anm.
Dampmølle.		
Dampmølle og Bindmølle. N. Nielsen & Møgaard.	Mølle og Bageri.	1 Dampmaskine paa 34 H. K.
Farve- og Færnisfabriker samt Sennepsfabrik. J. G. Døllner.	Farvefabrikation, Færnisfægeri og Sennepsfabrikation.	1 2 Fests Gasmaskiner.
Wilh. Pongreen.	Tilberedte og dampvorne Diefarver.	1 2 Fests Dampmaskiner, 4 Færemøller, o. a. Maskiner.
Farve- og Trykkerier (i Forb. med 2 Spinderier og 1 Klædefabrik). L. L. Møller.	Farveri og Spinderi.	Se Anm.
Firma M. A. Brandt. L. C. & M. B. Brandt.	Farveri og Klædefabrik (for Düffel, Gloconé og Kirjai).	45 Arbeidsmaskiner, 1 Damp- motor.

Overfigt.

Arbeids- kraft.		Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder. Børn.			
4	2	3—4000 Kr.	1100	Alle Træsorter saavel uden- som indenlandske. Anlagt 30. Dec- tober 1856 af nuværende Eier.
27	2	74000 —	24000	2 Gaskraftmaskiner, hver paa 2 Hestes Kraft, 5 Hurtigpresser, 2 Haandpresser, 1 Glitte-, 2 Falses og 1 Boremaskine, 1 Kundsav, 1 Dreiebænk. Virksomheden paabegyndtes 1772.
7		11—12000 —	3—4000	Anlagt i Juni 1875 af nuværende Eier.
12	1 3		8000	2 Hurtig-, 1 Haand-, 1 Glittepresse, 1 Papirskjæremaskine, 2 Gasmotorer, resp. $\frac{1}{2}$ og $\frac{3}{4}$ Hestes Kraft. Etableret 1874 af nuværende Eier.
4	2			
25	50 13	65000 —	28000	Anlagt af Hagen & Siebertsen, Stentrykkeriet 17. Juni 1851, Vestfabriken 1865. — 30 Personer ere desuden beskæftigede udenfor selve Fabriken.
26	20	160000 —	26000	Anlagt 1874 af nuværende Eier.
55	1 1	20000 Td. Pagersøl, 400000 Kr. 10000 Td. Væffe, 15000 Kr.	36000	Ca 50000 H Humle, 10000 Tdr. Byg, 4000 Tdr. Stenful, Harpir. Anlagt 1859 af Th Schiøtz i Interessentskab med E. F. Es- mann og S. F. Rasmussen. — Ved Isbjergning fysiseltættes i 10 a 12 Dage 100 a 150 Mand. 2—3 Dagleiere hele Aaret.
20		8000 Td. Ml. 500 — Malt.	16700	Ca. 4100 Tdr. Byg. Anlagt 1875 af et Actieselskab.
18		6000 Td. Ml, (500000 P. Brændevin), 4500 Td. Malt.	14700	
16	3	225000 H, *) 150000 Kr.	12000	*) Deres pharmaceutiske, kemiske og tekniske Præparater 125000 Pd. og diverse Pulvere 100000 Pd. — Anlagt 1864 af nuv. Eier.
8*	3	300000 Glasfer, 24000 Kr.	4000	*) nemlig 12 om Sommeren og 4 om Vinteren. — Anlagt 1862 af nuv. Eier og er den første her i Landet udenfor Kbhvn. — Magnesit og Svovlsyre; Biprodukt: Engelsk Salt
4	1	200000 Glasfer, 15000 Kr.	3000	
53	9 2		26200	Sukker, Mel, Cacao, Smør. — 1 Dampmaskine, 4 P. R., 1 Damp- kjedel, 6 P. R., 2 Melangører, 1 Balseværk, 1 Klappbord, 1 Cacaoopresse, 1 Centrifugablaaser, 1 Dragees-, 1 Mandelville-, 1 Cacao Renje- og 1 Riksmaskine, 1 Suktermølle, 2 Deig-Balse- værker, 1 Dvulspite og 2 Bonbonmaskiner m. 17 Par Balse.
20		46000 Centner Korn, 504000 Kr., Brød, 50000 Kr.	14600	
2			1300	Anlagt 1853 af nuv. Eier.
6	2 1			
3	1		1400	3 Kartes-, 1 Overstjære-, 1 Rue- og 2 Spindemaskiner.
45	10 18	300000 Kr.	35000	

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eieren.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Driekraft eller Hjelpe- redskaber.
Farve- og Trykkerier (i Forbindelse med Uldspinderi).		
J. B. Clausen.	Farveri og Uldspinderi.	Se Anm. *)
C. Østerbye. Hvalfsøes Farveri. B. Hvalfsøe.	Farveri. Farveri og Trykkeri.	2 Maskiner. 5 forskj. Maskiner, tildels med Dampkraft.
A. Schandorph. Filshuggeri.	Filshuggeri.	
Garverier.		
Mikkelsen.	Garveri.	
S. Holst.	Do.	1 6 Hestes Dampmaskine.
F. Frandsen.	Do.	1 Mølle, 2 Heste.
P. A. Baumgarten, Stibhusvej ved Odense.	Do.	
J. Rasmussen.	Do.	
C. Spøhris Efterfølger. S. Jensen.	Do.	
Brødrene Serve. L. D. Serve (Heden).	Do.	
Do. (Sortebrødrevej).	Do.	
B. M. Andreasen.	Do.	
J. Storjohann.	Do.	
Gjærfabrik.		
Firma F. Christophersen & Co. F. Christophersen og Sophus Nielsen.	Dampbrænderi og Gjærfabri- kation.	1 12 Hestes Dampmaskine.
Glasvarefabrik.		
Odense Glasværk. Et Aktieselskab. Bestyrer C. Christensen.	Fabrikation af Glasvarer osv. samt Glasliberi.	1 4 Hestes Dampmaskine
Handstefabrik (i Forbindelse med Skindfarveri).		
Joh. Bjørtegren.	Handstefabrikation og Skind- farveri.	1 Handstefabrik til Tilstæ- ring, samt 30 Stkr. Handste- fymaskiner.
Jernstøberier og Maskinfabrikker		
Rhönitz. C. & E. Svendsen.	Maskinfabrikation, Jernstøberi.	1 6 Hestes Dampmaskine.
Firma M. B. Allerup. Harald Allerup, Emanuel Allerup og Emil Allerup.	Jernstøberi, Maskinfabrikation, Agerbrugs- og Dampmaskiner, Jernstøbegods, email, Støbeg.	1 6 a 8 Hestes Dampmaskine.
Frederiksgades Jernstøberi og Maskinfabrik. Firma H. Rasmussen & Co. H. Rasmussen.	Jernstøberi og Maskinfabrika- tion.	1 6 Hestes Dampmaskine.
Nørrebro Jernstøberi. Brandt & Co.	Jernstøberi.	1 4 Hestes Maskine.
Kalkbrænderi.		
Odense Kalkværk. Et Aktieselskab. Bestyrer H. Jensen.	Kalkbrænderi.	2 Heste.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og anl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
4		2	20000 Kr.	3000	Anlagt 1865. *) 4 Kartes, 2 Overfjære-, 1 Rne-, 1 Skulle-, 1 Tvinde-, 2 Børste-, 1 Indigo- og 1 Dampspindemaskine (180 Spil), 1 Valke, 1 Vulf, 2 Gaandvæve, 1 Damppumpe.
2		2	10000 —	2000	Meget gammelt, gaaet i Arv Hvalsøe drevet det siden 1855.
3	2		4000 —	1600	
2		2	12000 —	2000	Fabrikeres alene Fjle.
1			600 Stkr. raa Huder og Skind, 4000 Kr.	600	Anlagt 1830 af nuv. Eier.
8			800 Stkr. Huder, 20000 Kr.	7000	
6			500 Stkr. Huder, 16000 Kr.	4400	Anlagt af E. Frandsen.
6			20000 Stkr. Skind, 40000 Kr.	3—4000	Anlagt af nuv. Eier i 1874.
5			900 Stkr. raa Huder, 15000 Kr.	2400	Anlagt af H. Spøhr i 1869. — 170 Stpd. Egebarf, 12 Tdr. Tran, 5 Tdr. Degra, 400 Pd. Talg.
5	1		500 Stkr. Huder og 3000 Stkr. Haareftind.	2400	Anlagt af Leonhard Serve i 1814. — 45 Stpd. Egebarf, 2 Tdr. Tran, 2½ Tdr. Kalk.
5			Huder garvede til Driv- remme- og Platlæder, 10000 Kr., 200 Stkr. Bilbt- samt raa Huder og Skind, 5200 Kr.	1600	
4			500 Stkr. raa Huder og Skind, 3500 Kr.		Ubetydelig Forretning, hvorom Intet har kunnet opgives.
5			350 Stkr. raa Huder, 7200 Kr.		
8			(175000 P. Brændevin, 52000 Kr.) 69500 Pd. Gær, 34600 Kr. Spøl til ca. 64 Køer, 12000 Kr.	4500	Anlagt af de nuværende Indehavere og paabegyndt i Nov. 1870.
42	1	2	650000 Stf. grønne Fl. og 200000 Pd. diverse Hvidtglasvarer, Medi- cinglas etc., 96000 Kr.	50000	Anlagt i 1874 af et Aktieselskab, ved Bestyreren E. Christensen. — Ca. 1000 Tons Stenful, 100000 Pd. belgift Sand, 100 Læs Strandfand, 80 Læs Mergel, 40000 Pd. Feldspath, 80000 Pd. Alkali, 40000 Pd. Kalkspath, 50000 Pd. Salt, 6000 Pd. Salpeter, 50000 Pd. Pibeler.
16	31		4000 Dufin Håndster, farvet ca. 30000 Skind.	15000	Skindfarveriet paabegyndt den 6. April 1871, Håndstefabrikten den 8. August 1878.
45				27500	Anlagt af M. P. Allerup i 1836. — Ca. 78200 Pd. Røejern, 58000 Pd. Smedejern, 1460 Tdr. Kul, 1700 Tdr. Cinders, 180 Tdr. Smedeful, for 5000 Kr. Træmaterialer.
100			200000 Kr.	85000	
50			Jernstøbegods og Maskiner.		(Arbejdslønnen tør her i Genhold til Brødrene Allerups) an- laas til ca. 40000 Kr.)
30			Bygningsstøbegods.		(Arbejdslønnen tør her i Genhold til Brødrene Allerups) an- laas til ca. 25000 Kr.)
5			Brændt Kalk 12000 Td. 42000 Kr.	4200	Etableret i 1875 af et Aktieselskab. — Ca. 500 Ebjv. Kalksten.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eievers.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Klæde- og Garnfabrik. Firma P. L. Brandt. S. Hempel.	Klæde- og Garnfabrikation.	Se Anm.
Oliemølle. Overgades Sæbesyderi og Odense Oliemølle. Et Aktieselskab.	Oliemølle, Sæbesyderi og Lysestøberi.	En Damp-Oliemølle, 16 H. K., 9 hydrauliske Presser.
Papirfabrik. Dalum Papirfabrik, Dalum pr. Odense. Et Aktieselskab. Driftsbestyrer E. M. S. Kjeldsen.	Papirfabrikation.	6 Dampmaskiner, 500 ind. H. K., samt fl. Maskiner til Fabrikationen, 1 Turbine, 40 H. K.
Saltraffinaderier (i Forb. med 1 Eddikebryggeri og 1 Kalkværk). P. Roulund.	Saltraffinaderi.	Drives ved Damp, men uden Maskine.
Klintebjerg Fabrikker, Klintebjerg. Chr. Nielsen. Savmøller og Stjærerier (i Forb. resp. med Snekkeri og Kurvemageri). Odense Savmølle. Et mindre Aktieselskab. Bestyrer: Tømmermester E. Jacobsen.	Saltraffinaderi, Eddikebryggeri og Kalkværk.	1 12 Hestes Dampmaskine, 10 forst. Sav-, 1 Høvl-, 1 Kælle-, 1 Stemme-, 1 Tappstjære-, 1 Afretter-, 1 Rundstokkemaskine.
Odense Dampstjæreri og Kurvefabrik. E. H. Riis.	Dampstjæreri og Snekkeri.	10 Maskiner a 8 Hestes Kraft.
Skibsbyggerier. N. F. Hansen.	Savstjæreri og Kurvefabrikation.	Skibsbyggeri.
H. Bald. Langkilde.	Skibs- og Baadebygning, samt Reparationer.	1 Dampkedel, 1 Svedekasse, 1 Kran samt flere større Værktøjer.
Straahtattefabrik (i Forb. med Filthatte). Firma J. F. Frederiksen. Fabrikant Casper John.	Straahtattefabrikation (og tildeels Filthatte).	2 hydrauliske Presser (Maskinerne drives ved Vandkraft).
Sukkerfogeri. Sukkerfogeri Odense. Aktieselskabet De danske Sukkerfabrikker.	Sukkerfogeri.	7 Dampkedler a 35 H. K., 7 Dampmaskiner o. fl. Røgefar.
Symaskinefabrik. H. Demant.	Symaskinefabrikation.	En Dampmaskine af 4 H. K.
Sæbefabrik. Firma N. N. Blumensaadt. Enkefru Blumensaadt.		Se Anm.
Tapet- og Kullægardinfabrik (i Forb. med Malervarefabrik). J. L. Harboe.	Tapet-, Kullægardin- og Malervarefabrik.	Dels ved Maskin- og dels ved Haandkraft.
Teglværk. St. Jørgens Teglværk (Odense Frue Landsogn). E. E. Schnakenburg.	Teglværk.	1 12 Hestes Dampmaskine, 1 Murstens- og 3 Stenmaskiner, 2 Rørmaskiner.
Tobaksfabrikker. Odense Cigarfabrik. N. Tørring. F. F. Hansen. Julius Gravenhorst.	Cigarfabrikation. Tobaksfabrikation. Cigarfabrikation.	

Arbeidskraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
10	10		Klæde og Garn, 66000 Kr.	10000	Anlagt af P. L. Brandt i 1833. — 12 Karter, 5 Spinde, 4 Overſkjære, 2 Rue, 2 Skyller, 1 Centrifugal, 1 Garnvadske og 1 Udvadske, 3 Valter, 6 Maskinveve.
32			Olje, Sæbe, Fys og Oliefager, 600000 Kr.	26000	60000 Centner Frø.
72	60		1800000 Pd. Post, Skriv- og Trykpapir, 550000 Kr.	85000	Bestyrelsen bestaar af: Høstetretsfagfører D. Hansen, Grosserer P. Jensen, Consul L. Muus, Premierl. Dyhr, Driftsbestyrer ved hvd. Bane, og Cand. ph., Brændevinsbr. N. Jørgensen.
3			700000 Pd. Salt, 22800 Kr.	2000	Grundlagt af N. Roulund i 1854.
7			5—6000 Tdr. Salt, 7—800 Tdr. Eddike, 1500 Tdr. Kalk.		Saltraffinaderiet: aln. Inddampningsmethode. Eddikebryggeriet: forst. Gjæringsmetoder efter Naastoffernes Art. Kalkværket: Hviorn.
12				10000	Anlagt 1872 som Veirmølle af mindre Omfang af Arkitekt Leth og Møllebygger J. Hansen. — Skjærer Tømmer, Bræder etc., høvler og pløier Bræder, har Udsalg af alleſlags fælede Lister, opstaaet Stoletræ, Bødkertræ til Smørtæer, Pakkasker etc. Bøg, Esp, Piletræ etc., 10000 Kr., Hvirretræ, 10000 Kr.
8	2		5000 Kurve, 7000 Kr.	8000	Forsvrigt al Slags Savstjæreri, hvorpaa Værdi ei er opgivet.
20			Skibe og Reparation, 20000 Kr. (maa antages som Arbejdsindtægt).	8000	Paabegyndt i Januar 1878 af nuv. Eier. — Egetræ, Hvirretræ og Bræder, 1500 Pd. Værk, 1200 Pd. Beg, Spiger og Søm 400 Kr., Bolte 200 Kr.
6			10000 Kr. (dette er selv-følgelig kun Arbejdsindtægten).	4500	Paabegyndt d. 23. April 1877 af nuv. Eier. — Egetømmer, Ege, Bøge og Hvirreplanter, Maskintræer, Hvirretømmer, Bræder, galv. Boltejern og Spiger, Værk, Beg, Tjære etc.
7	35	1	40000 Stk. Straahatte, 3000 Stk. Filtshatte, 20000 Stk. Simonfactors, ialt 60000 Kr.	9685	Anlagt den 27. Febr. 1867 af J. F. Frederiksen.
200	20		350000 Pd. Sukker, 2,000000 Pd. Melasse, 200000 St. Diffektionsaffald, ialt 1,300000 Kr.	65000	Opført i 1872—75 af Aktieselskabet „De danske Sukkerfabriker“. — Ca. 500000 Ctn. Roer.
40			1400 Stk. Symaskiner, 60—70000 Kr.	21000	
26	10		Sæbe, alle Arter, Talslys, Meieripreparater, Smør og Oliefarve, Oliepøse (Værdi ei opg.)	30000	Anlagt 1835 af N. N. Blumenſaadt. — 1 3 Hestes Dampmaskine, 1 12 Hestes Dampkedel, 1 Broenſe med 4 Granitvalser, 1 do. med 3 do., 1 vertical og 1 horisontal Pelotenſe, 12 dobb. og 7 enkelte Dampogegrøder, 2 dobb. Dampogekjedler, 1 Damp Støbe og Sigteapparat, 3 Presser, 1 Skjæremaskine.
4		6			Anlagt 1868 af nuv. Eier.
50			2,700000 Stk. Mursten, Tagsten, Drainsrør, Ornament- og Formsten, 50000 Kr.	24000	Anlagt for 25 Aar siden af nuv. Eier. For 8 Aar siden bygget en Långovn af egen Konstruktion, hvorpaa haves Patent.
24	2	10	1,200000 Cigarer, 50000 Kr.	12000	
3	1	5	Tobak, 10000 Kr.	1300	
1	2	2	Cigarer, 22000 Kr.	5000	Anlagt i Novbr. 1874 af Eieren. — Ca. 9000 Pd. Naatobakker.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskæftighed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Tobaksfabriker.		
F. W. Jensen.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	Maskinerne drives ved Haand-
A. N. Windel. Drives af Fr. Windel.	Tobaksfabrikation.	kraft. 1 2 Fests Maskine.
H. Nielsen	Cigar- og Tobaksfabrikation.	1 Stjæremaskine, 10 Tobaks- presser (drives ved Haandkraft).
Tovværkfabrik.		
Odense Tovværkfabrik. Hermann Jørgensen.	Tovfabrikation.	6 Stkr. Maskiner.
Tricotagefabrik.		
Odense Tricotagefabrik. Valdemar Friis.	Fabrikation af al Slags Under- beklædning for Herrer, Damer og Børn.	1 12 H. Dampkraftmaskine, 1 25 H. Kjedel, 41 Rundvæve, 11 Spole-, 2 Sats Karte-, 3 Spinde- og 7 Tvindemaskiner.
Uldspinderi.		
Grundtmanns Uldspinderi, leiet af Farver Hvalsgaard.	Mest Arbejde for Landboere og Kjøbmænd.	6 Maskiner til Kartning og Spinding af Ulden.
Vandmølleri.		
Munk Mølle. J. P. Petersen.	Vandmølle.	Turbine og Hjul af ca. 40 H. K. (Vandkraft), 4 Feste til Møl- lens Kjørsel.
Fattig- Arbeidsanstalt.		
Odense Fattiggaard. Inspektør J. F. Johansen, Bestyrer.	Haandarbejder.	

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
9	12	38	65000 Pd. Tobak, 85000 Kr.	10000	Anlagt i 1843 af Cierens Fader.
11	2	26	80000 Pd. Tobak, 70000 Kr.	12000	
20		60	120000 Pd. Cigar, Straa- og Røgtobak, 110000 Kr.	23000	Anlagt i 1868 af nuv. Eier.
5	1		30000 Kr.	3500	Anlagt af Emanuel Jørgensen
25	57*	11	145000 Stk. Underbe- klædningsfager, 300000 Kr.	61000	Anlagt af nuv. Eier. — 55000 Pd. Uld, 17000 Pd. fr. Uldgarn. — *) Endvidere bestjæftiges 250 Kvinder udenfor Fabrikken.
3	1		Arbeidsindtægt 2500 Kr.	1600	Anlagt i 1875.
9			Specielt Flormel, ellers alt øvrigt Mølleri- produkt, 500000 Kr.	17500	
63	42	31	Bruttoudbytte i 1880 14750 Kr., Raamateria- lier og Arbeidsudgifter 4320 Kr., Nettoudbytte 10410 Kr.	Ubetydelige Ducorpenge, Underhold m. m. paa Fattigg.	

II. Svendborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions- Værdi. Kr.	Arbeids- Løn. Kr.	Udgjør pr. Md. Kr.	Anmærkninger. (Resp. 2 Kvinder og 4 Børns lig 1 Mands Arbejdsløn.)
		Mænd.	Kvinder.	Børn und. 14 Aar.				
1.	3 Bog- og Stentrykkerier: 2 Bogtrykkerier. Deraf G. Petersens*)	6	2	2	14,800	6,056	807	*) Kun Opgivelser fra dette ene.
	1 Stentrykkeri	3	"	2	6,000	1,700	486	
2.	4 Bryggerier (M.), (deraf 1 i Forb. med Eddite: og 1 med Mineralvandsfabrik)	24	"	1	164,100	16,600	685	
3.	2 Dampmøllerier	23	"	"	1,105,610	20,500	891	
4.	4 Farverier (det ene i Forb. med Garufabrik og Uldspinderi) dette ene:	5	"	"	ei opg.	ei opg.		De 3 ere af mindre Betydning og for dem er kun deres Tilværelse op- given.
5.	6 Garverier og Skindberederier: 6 Garverier (det ene i Forb. med Limfogeri)	39	"	"	219,500	22,900	587	
	5 Skindberederier	12	"	5	65,830	8,600	717	
6.	3 Hattefabriker (hvoraf det ene er Straahattefabrik)	20	23	11 (deraf 4 Piger)	72,000	16,500	482	Disse Talopgivelser ere kun fra de 2, da det ene (Filt hattefabrik) Intet har villet opgive.
7.	2 Jernstøberier og Maskin- fabriker	87	"	"	165,000	56,000	644	
8.	1 Klædefabrik	15	11	4 (deraf 3 Piger)	60,000	10,000	465	
9.	1 Møbelfabrik	4	8	11	ei opg.	ei opg.		Fabrikation af saaf. Wienermøbler.
10.	3 Rebflagerier	13	"	"	34,000	6,100	469	
11.	3 Sav- og Høvleværker. (For de 2 af disse	5	"	"	10,000*)	2,150	430	*) Er kun Produktværdien for 1, da de 2 ingen Produktværdi og deraf det ene heller ingen Arbeidskraft eller Løn har villet opgive.
12.	1 Spritfabrik	5	"	"	200,000	6,400	1280	
13.	4 Tobaks- og Cigarfabriker	61	15	52 (deraf 20 Piger)	67,000 (kun opg. f. 2)	16,000*)	508	*) Disse 16,000 Kr. svare til 26 Mænd, 7 Kvinder og 8 Børn.
14.	1 Vognfabrik	4	"	1	9,000	2,500	588	

I Svendborg og Toldbodstræde drives altsaa 43 Fabrikker og industrielle Anlæg (foruden Skibsbyggerierne, for hvilke endnu Intet er opgivet, men forhaabentlig vil disses Statistikk kunne meddeles i et følgende Tillægs-Afsnit). Af de her anførte 43 industrielle Anlæg have 1 Bogtrykker (M. Aslam), 3 mindre betydelige Farverier, 1 Hattefabrik samt 1 Sav- og Høvlværk ikke opgivet deres benyttede Arbeidskraft eller udgivne Arbejds løn, hvilken sidste det 4de Farveri og Møbelfabrikken heller ikke har villet opgive. Af de 4 Tobaks- og Sigarfabrikker have derhos kun de 2 opgivet deres Arbejds løn. For 6 industrielle Anlæg er saaledes Arbejds løn ikke opgivet. De øvrige 37 have ialt beskæftiget 326 Mænd, 59 Kvinder og 89 Børn under 14 Aar, ialt 474 Mennesker. De 33 Fabrikker og industrielle Anlæg, der have opgivet alt, have tilsammen beskæftiget 282 Mænd, 43 Kvinder og 34 Børn under 14 Aar med en samlet Arbejds løn af 192,006 Kroner, hvilket, naar man regner resp. 2 Kvinders og 4 Børns Arbejds kraft lig 1 Mands, altsaa udgjør Arbejds løn for 312 Mand, hvorefter Gjennemsnits lønnen har været 615 Kroner pr. Mand. For de samme 33 Fabrikker og industrielle Anlæg har Produktions værdien andraget 2,192,840 Kroner, men tager man Hensyn til, at de 2de største Tobaksfabrikker, tilsammen beskæftigende 87 Mennesker, Møbelfabrikken, de 4 Farverier, de 2de Sav- og Hølværker, samt det ene Bogtrykkeri ikke have opgivet deres Produktions værdier, hvilke tilsammen uden Tvivl vilde have forøget Beløbet til ca. 2½ Millioner Kroner, saa tør Svendborg Distrikts samlede Produktions værdi vel komme til, vistnok uden Overdrivelse antages at ville nærme sig de fulde 3 Millioner. Af Damp-Maskiner og større Hjulperedskaber er ialt opgivet 90. Af de i samtlige Anlæg arbejdende 89 Børn, der alle ere under 14 Aar, ere 62 Drengsbørn og 27 Pigebørn.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bog- og Stentrykkerier.		
M. Aslam.	Bogtrykkeri.	
G. Peterjen, Bogtrykker og Bladudgiver.	Bogtrykkeri samt „Svendborg Avis, Sydhjns Tidende“.	1 Gasmaskine, 1/2 H. K.
P. E. Meher.	Stentrykkeri.	2 Maskiner, drives ved Haand- kraft.
Bryggerier (M.)		
(deraf 1 i Forb. med Eddike- og 1 med Mineral- vandsfabrik).		
Bryggeriet Concordia. Konsul Th. N. Schytte & J. P. Baagøe.	Baierstøl-Bryggeri og Mine- ralvandsfabrikation.	1 4 Hestes Dampmaskine.
R. Larsen jun.	Ølbryggeri.	
N. N. Fister.	Do.	
Valdemar Hansen.	Ø- og Eddikebryggeri.	
Dampmøllerier.		
Svendborg Dampmølle. J. P. Baagøe & P. Lange, Bestyrer.	Formaling af Hvede.	1 30 Hestes Dampmaskine, 7 Kværne.
Ørenbjerg Dampmølle. N. & P. Troensgaard.	Do.	1 20 Hestes Dampmaskine, 4 Kværne.
Farverier		
(det ene i Forb. med Garnfabrik og Uldspinderi).		
P. P. Jacobsen.	Garnfabrik, Uldspinderi og Farveri.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Jacobsen.	Farveri.	
A. Knudsen.	Do.	
S. Andersen.	Do.	
Farverier og Skindberederier (hvoraf 1 i Forb. med Limfogeri).		
A. C. Thurøe.	Farveri.	1 6 Hestes Dampmaskine.
D. N. Verche.	Limfogeri og Farveri.	1 4 Hestes Dampmaskine.
N. B. Henriksen	Farveri.	1 4 H. Dampmask. m. Barlmølle, hæspes til at drive etc.
C. C. Kihl.	Do.	
P. Albeck.	Do.	
Chr. Broch.	Do.	
C. Petersens Enke	Skindberederi.	
B. N. Jespersen.	Do.	
N. Frandsen.	Do.	
C. E. Lindegaard.	Do.	

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
6	2	2	Trykn. af Bladet, Bøger og Sange, 14800 Kr.	6056	Anlagt 1864 af nuv. Eier. — Papir for 3200 Kr., Farve, Olie, Gas til Belysning og Maskinen, Varme m. m. 1000 Kr.
3		2	Merkantil og Kunsttryk- sager, 5 — 6000 Kr.	1700	Anlagt 1878 af nuv. Eier. — Forstj. Slags Papir 3 a 4000 Kr.
8			2500 Td. Ol. 1800 Fl. Mineralvand, 46000 Kr.	5600	Etableret 1866—67 af Drusrup og J. P. Baagøe. — 15 a 1600 Tdr. Byg, 1500 Tdr. Stenful, ca. 800 Pæs Is, 3 a 4000 Pd. Humle, 2000 Pd. Harpiz.
6		1	3000 Td. Ol. 1500 Td. Malt, 6000 Pd. Malt- ekstrakt, 48000 Kr.	4000	Anlagt 1857 af R. Larsen sen. — 1200 Tdr. Byg, 1500 Pd. Humle, 800 Tdr. Stenful.
5			1800 Td. Ol. 14400 Kr.	2000	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — 500 Tdr. Stenful, 800 Tdr. Byg, 1000 Pd. Humle.
5			2500 Td. Ol a 8 Kr., 350 Drh. Eddike a 22 Kr., 2000 Td. Malt a 14 Kr.	5000	Anlagt 1850 eller 51 af J. P. Møller. — 8—900 Tdr. Stenful, 1500 Pd. Humle, 800 Tdr. Byg.
15			25000 Sekke Flormel a 253 Pd. a Kr. 11,50 pr. Centner.	15000	Anlagt 1872 eller 73 af et Aktieselskab. — 5000 Tdr. smaa Dampful, 38000 Tdr. Hvede.
8			15000 Sekke Flormel a Kr. 11,50 pr. Ctr.	5500	Anlagt 1878—79 af nuv. Eiere. — Ca. 20000 Tdr. Hvede, 2600 Tdr. Stenful.
5					Anlagt 1879 af nuv. Eier.
					Disse 3 Farverier, der alene drives ved Haandkraft, ere af mindre Betydning.
9			2000 Stfr. Huder, 60000 Kr.	5000	2000 Stfr. Huder, 1000 Skpd. Barf, 10 Tdr. Tran.
12			40000 Pd. Læder, 4000 Pd. Lim, 62000 Kr.	7500	Anlagt 1850—35 af C. Ravn. — 1800 Stfr. Huder, 2000 Stfr. Skind, 900 Skpd. Barf, 50 Tdr. Tran og Degra m. m.
5				5000	Anlagt 1845 af Rosgaard. — 500 Skpd. Barf, 954 Stfr. Huder, 800 Stfr. Skind.
5			1000 Stfr. Huder og Skind, 25000 Kr.	2600	Anlagt 1840 af D. Kühl. — 1000 Stfr. Huder og Skind, 400 Skpd. Barf m. m.
4			500 Stfr. Huder a 20 Pd. a Kr. 1,45 pr. Pd.	2500	Anlagt 1810 ell. 12 af J. Albed. — 500 Stfr. Huder, 250—300 Skpd. Barf, 8 Tdr. Tran m. m.
4			500 Stfr. Huder, 6000 Stfr. Skind, 20000 Kr.	2500	Anlagt 1842 af nuv. Eier. — 500 Stfr. Huder, 6000 Stfr. Skind, 250 Skpd. Barf, 4 Tdr. Tran m. m.
2		2	8000 Stfr. Skind a Kr. 1,50, 3—4000 Pd. Kalkuld a 50 Øre.	2000	Anlagt 1872 af C. Peterfen. — 8000 Stfr. Skind og Ulden deraf, 30 Skpr. Barf, 7 Tdr. Tran m. m.
5			6500 Stfr. Skind, 15000 Kr.	1200	Anlagt 1770 af Jesper Rasmussen. — 6500 Stfr. Skind, 16 Skpd. Barf, 10 Tdr. Tran m. m.
1		2	7000 Stfr. Skind a Kr. 1,80, 2200 Pd. Kalkuld a 70 Øre.	1600	Anlagt 1872 af nuv. Eier. — 7000 Stfr. Skind og Ulden deraf, 60 Skpd. Barf.
4			Skind, Kalkuld, Lim- læder, Degra, 14250 Kr.	2000	Anlagt 1860 af C. Chr. Lindegaard. — Skind, Barf, Alun, Tran, Soda.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe-redskaber.
Skindberederi. C. Frandsen.	Skindberederi.	
Hattfabriker (hvoraf 1 Straahattfabrik). J. M. Langes Hattfabrik. H. & A. Lange. J. C. Milling. H. C. Schmidt, Kjøbmand.	Hattfabrikation Do. Straahattfabrikation.	1 4 Hestes Dampmaskine. 1 4 Hestes Dampmaskine. 1 Vandtryk-Pressemaskine.
Jernstøberier og Maskinfabriker. L. Lange & Co.	Jernstøberi og Maskinfabrikation.	1 6 Hestes Dampmaskine, 4 Dreierbænke, 1 Høyle, 5 Bore-, 1 Struestjære-, 1 Poler-, 1 Smergestøbe-, 1 Voffemaskine, 3 Slibesten m. m.
C. Arelsen.	Do.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Klædefabrik. Svendborg Klædefabrik. Chr. Wiggers.	Klædefabrikation, Farveri m. m.	1 12 Hestes Dampmaskine, 40 forstj. Maskiner.
Møbelfabrik. Peter Hansen, Kjøbmand.	Wienermøbelfabrikation.	
Rebflagerier. J. Anderstouv.	Rebflageri.	
J. Evald.	Do.	
J. C. Jensen.	Do.	
Sav- og Høbleværker. N. Jørgensen. A. Petersen. B. Troensegaard.	Sav- og Høbleværk. Do. Do.	1 12 Hestes Dampmaskine. 1 5 Hestes Dampmaskine. 1 6 Hestes Dampmaskine.
Spritsfabrik. Lauritz Vie.	Brændevins- og Spritsfabrik.	1 12 Hestes Dampmaskine.
Tobaks- og Cigarfabriker. L. W. Hassing.	Cigarfabrikation.	
C. H. Bønnelykke.	Cigar- og Tobaksfabrikation.	
Laurits Møller.	Do.	
Lundeborg Cigar- og Tobaksfabrik. H. Schierenbeck, Lundeborg.	Do.	1 Tobakstjære-, 1 Stillevalsemaskine, drives ved Haandkraft.
Bogusfabrik. A. H. Gudme jnn.	Bogusfabrikation.	

Arbeidskraft.			Hørlig prob. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
2		1	6—7000 Stkr. Skind a Kr. 1,50, 1600 Pd. Kalkuld a 60 Øre.	1800	Anlagt 1840 af nuv. Eier. — 6—7000 Stkr. Skind og Ulden deraf, 15—16 Td. Kalk, 15—16 Td. Tran.
18	8	6	12000 Stkr. Filt- og Silkehatte, 60000 Kr.	14000	Anlagt 1847 af J. M. Lange. — 1000 Tdr. Stenful, 2000 Pd. Hare- og Kaninhaar.
2	15	5	10000 Stkr. Straahatte, 12000 Kr.	2500	Anlagt 1865 af nuv. Eier. — Kun ca. 8 Maanedes af Hæret arbejdes der med fuld Kraft.
62			Alle Arter Støbegods og Raffiner, 125000 Kr.	40000	Anlagt 1850 af L. Lange. — Ca. 400 Tons Støbejern, 500 Tn. Smedejern, 1000 Td. Kul, 1500 Tdr. Cinders. foruden endel diverse Materialier.
25			2—300000 Pd. Støbe- og Raffingods, 40000 Kr.	16000	Anlagt, saavidt vides, af Brøn i Vandholm 1839. — 250000 Pd. Jern, 300 Td. Stenful, 500 Td. Cinders.
15	11	4	29000 Pd. Klædevarer, 1200 Pd. Strømpegar, n, 60000 Kr.	10000	Anlagt 1869 af nuv. Eier. — 1500 Td. Stenful, 30000 Pd. Uld.
4	8	11			Anlagt 1881 af nuv. Eier.
4			27000 Pd. Løvverk, 15000 Kr.	2000	Anlagt 1841 eller 42 af Ernst Jensen. — 27000 Pd. Hamp, 20 Td. Tjære.
4			19—20000 Pd. Løv- verk, 8000 Kr.	1900	Anlagt 1877 af nuv. Eier. — 19—20000 Pd. Hamp, 20 Td. Tjære.
5			26—27000 Pd. Løv- verk, 13000 Kr.	2200	Anlagt 1862 af nuv. Eier. — 26—27000 Pd. Hamp, 18—20 Td. Tjære.
2				550	Anlagt 1880 af nuv. Eier. — 300 Td. Stenful.
3			Savning og Høvling af Træ, 10000 Kr.	1600	Anlagt 1875 af nuv. Eier.
5			600000 Pt. Sprit og Brændevin, 200000 Kr.	6400	Anlagt 1880 af nuv. Eier. — 7200 Td. Mais, 2800 Td. Malt, 5300 Td. Stenful.
12	4		400000 Stkr. Cigarer a 4 Øre (ialt 16000 Kr.)	4000	Anlagt 1874 af nuv. Eier. — 6—7000 Pd. Tobaksblade.
20	6	30			Anlagt 1825 eller 26 af S. Bønnelykke. — 50—60000 Pd. Tobaksblade.
15	2	14			Anlagt 1869 af C. & L. Møller. — 16—17000 Pd. Tobaksblade.
14	3	8	Cigarer, 50000 Kr., Røgtobak, 1000 Kr.	12000	Anlagt 1864 af Kammerherre Sehested til Broholm. — 19000 Pd. Raatobak, Værdi 22000 Kr., og endv. Kasser, Etiketter, Papir og Silkebaand, tilsammen af Værdi ca. 3500 Kr.
4		1	Forstj. Slags Bogue, 8—9000 Kr.	2500	Anlagt 1842 af A. S. Gudme sen. — 70—80 Td. Stenful.

III. Faaborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- Værdi. Kr.	Arbeids- Løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.				
1. 1 Bogtrykkeri	7	1	"	"	4,000	533	
2. 1 Bryggeri (Vl-) i Forb. med Maltgjøreri	3	"	"	17,600	2,190	730	
3. 3 Farverier (det ene i Forb. med Klædefabrik)	20	"	5	43,000	13,600	640	
4. 3 Garverier	19	"	"	68,300	12,350	650	
5. 2 Gærfabrikker (i Forb. med Dampbrænderi)	34	"	"	ei opg. *)			*) Værdien tør dog anslaaes til 572,000 Kr. efter den i den specielle Oversigt neden- for opgivne Produktions- mængde.
6. 2 Jernstøberier og Maskin- fabrikker	32	"	"	65,000	20,000	625	
7. 2 Kaffbrænderier	5	"	"	14,400	2,400	480	
8. 1 Lervarefabrik	7	"	"	12,000	8,000	1,143	
9. 1 Papfabrik	2	1	1	3,500	1,600	582	
10. 1 Savværk	4	"	"	9,000	2,000	500	
11. 2 Seilmagerier	5	"	"	24,000	2,000	400	
12. 2 Skibsbyggerier	18	"	"	27,000	9,000	500	
13. 2 Teglværker	20	"	4	27,100	6,750	321	Drives kun 5 a 6 Maane- der af Aaret.
14. 1 Tobaks- og Cigarfabrik	5	2	10	15,500	5,000	588	
15. 1 Uldspinderi i Forb. med Klædefabrik	4	1	3	9,930	5,000	952	
16. 1 Bæveri	13	4	10	13,000	3,000	171	

Foranførte 26 Fabrikker og industrielle Anlæg i Faaborg og Tolbdistrikt have saaledes be-
skjæftiget 240 Mennesker, nemlig 198 Mænd, 9 Kvinder og 33 Børn under 14 Aar, men da Arbeids-
lønnen ikke er opgivet for de 34 Mænd, der ere beskjæftigede i de 2de Gærfabrikker, bliver den her
anførte Arbeidsløn, der tilfammen andrager 96,890 Kroner, kun at fordele paa 164 Mænd, 9
Kvinder og 33 Børn og udgjør da, efter Forholdsprincippet: resp. 2 Kvinders og 4 Børns Arbeidsløn
lig 1 Mand, 548 Kr. pr. Mand. — Men fraregne vi Teglværksarbejderne og de ved Bæveriet be-
skjæftigede (der tildels kun arbeide en Del af Aaret) bliver Gjennemsnittet 630 Kr. pr. Mand.

Den samlede Produktionsværdi kan efter det ovenfor anførte anslaaes til 921,330 Kroner.

Af Dampmaskiner og større Hjelperedskaber benyttes efter nedenanførte specielle Oversigt ialt
135. — De 33 benyttede Børn under 14 Aar ere alle Drengbørn.

IV. Kjerteminde.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	
1. 1 Bogtrykkeri	2	"	"	4,000	1,000	500	
2. 2 Bryggerier (Bl.)	3	"	"	13,000	1,800	600	
3. 1 Coafs- og Kalkbrænderi	4	"	"	24,900*)	3,000	750	*) Deraf Coafs 14,400 Kr. Kalk 10,500 —
4. 4 Farverier	5	"	"	46,000	1,900	380	
5. 2 Farverier	5	"	"	21,500	1,900	380	
6. 1 Jernstøberi og Maskin- fabrik	13	"	"	36,800	11,300	869	
7. 1 Klædefabrik	5	"	"	6,300	1,250	250	Har naturligvis kun været i Drift en Del af Året.
8. 1 Saltfabrik	2	"	"	6,000	1,400	700	
9. 1 Savværk i Forb. med Vognfabrik	7	"	1	10,000*)	ei opg.		*) Savarbejder 6,000 Kr. Vogne 4,000 —

I Kjerteminde og Tolddistrikt have der saaledes 14 Fabrikker og industrielle Anlæg, der beskæftigede 46 Mænd og 1 Dreng under 14 År. For de 39 Mænd, for hvilke Arbejdslønnen er opgivet, har denne tilsammen udgjort 23,550 Kroner, hvilket i Gjennemsnit andrager 604 Kroner pr. Mand.

Den samlede Produktionsværdi har, efter de opgivne respektive Bølg, udgjort 168,500 Kr.

Af Maskiner og større Hjelperedskaber ere, ifølge neden anførte specielle Oversigt b., kun benyttede 9 (se Pag. 24).

b. Speciel

Birkfomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkeri. Faaborg Bogtrykkeri L. B. Deichmann.	Bogtrykkeri.	1 Gasmaskine, 1 H. K., 3 Bog- trykmaskiner, af hvilke de to drives ved Haaudkraft.
Bryggeri (21-) (i Forb. med Maltgjøreri). J. J. Skov.	Ølbryggeri og Maltgjøreri.	3 Kar, 3 Svalebaffer.
Farverier (det ene i Forb. med Klædefabrik). C. Meldal.	Dampsaeveri og Klædefabrika- tion.	Se Anm. *)
L. Sorvad.	Farveri.	2 Overtjære, 1 Ruc, 1 Cen- trifugal- og 1 Styllmaskine.
N. Raun.	Do.	2 Overtjære, 1 Ruc og 1 Styllmaskine.
Garverier. L. E. Dettmann, Forpagter, Spanget, Brahe- trelleborg Sogn.	Garveri.	Bindmølle til Barkmaling.
C. Frandsen.	Skindgarveri.	Barkmølle.
H. Hansen.	Garveri.	Bindmølle til Barkmaling.
Gærfabriker (i Forb. med Dampbrænderier). H. Rasmussen.	Dampbrænderi og Gærfabri- kation.	2 Dampmaskiner, 30 H. K., 16 Mæstekar af Indhold 576 Edr.
Carl Sørensen.	Do.	1 8 Hestes Dampmaskine, 9 Mæstekar af Indhold 216 Edr.
Jernstøberier og Maskinfabriker. Firma L. & P. Jensen (Bestyrer og Eier L. Jensen).	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	3 Dreiebænte, 1 Bore, 1 Blæse- maskine, 1 Slibesten, 1 Damp- maskine af 4 Hestes Kraft.
Firma Brødrene Jensen.	Do.	3 Dreiebænte, 4 Bore, 2 Blæse- maskiner, 2 Slibesten, 1 Damp- maskine af 4 Hestes Kraft.
Kalkbrænderier. Carl Sørensen, Forpagter.	Kalkbrænderi.	1 Dvn, 2 Heste.
N. Rasmussen og P. Larsen, Faaborg Grund.	Do.	1 Dvn, 2 Heste.
Lervarefabrik. C. R. Rønnow.	Lervarefabrikation.	1 Glasurmølle.
Papfabrik. Chr. Rasmussen, Engbave ved Faaborg.	Papfabrikation.	1 Stengang, 1 Hollender, 1 Balje (drives ved Bindkraft).
Savværk. H. Petersen.	Dampsavværk og Kassefabri- kation.	4 Savmaskiner af 5 H. Kraft.
Seilmagerier (i Forb. med Kompas-). P. Nielsen.	Seilmageri (og Kompas-).	

Overfigt.

Arbeidskraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
7	1		Trykfsager, hvortil be- nytted ca. 40 Baller Papir.	4000	40 Baller Papir, af Værdi 2000 Kr.
3			2200 Tdr. Øl, 17600 Kr.	2190	81000 Pd Malt, 1000 Tdr. Malt.
13	5		Klæde o. a. Uldvarer, 16000 Kr., kattet 20000 Pd. Uld, kattet og spun- det 10000 Pd. Uld, 7000 Kr., af Farveriet 8000 Kr.	8800	Anlagt 1859 af P. Melbøl. — 5000 Pd. Uld, foruden hvad der forarbejdes for Private, 800 Td. Stenful. *, 1 Skille-, 1 Ruc-, 7 Karte-, 1 Tvinde-, 1 Overskære- og 1 Spindemaskine, 1 Hammerstampe, 1 Valse, 1 Svinger, 1 Indigomølle, 1 Vulf, 6 Bæve, hvoraf 3 Maskinvæve.
4			8000 Kr.	3000	Anlagt 1839 af Farver, Clemmensen.
3			4000 Kr.	1800	Anlagt 1851 af nuv. Eier.
8			18500 Pd. Væder, 3200 Pd. Vimplæder, 1000 Pd. Kalkuld, 1600 Pd. Fæ- haar, ialt 25400 Kr.	4690	Barf, Tran, Talg, Gambier.
8			20000 Stk. Skind, 30000 Kr., 10000 Pd. Kalkuld, 5500 Kr., 10000 Pd. Vimplæder, 900 Kr.	5500	Barf, Gambier.
3			10000 Pd. Væder, 1000 Pd. Vimplæder, 1500 Pd. Fæhaar, ialt 6500 Kr.	2250	Barf, Tran, Talg.
30			891958 Ft. Brændevin, 485547 Pd. Pressegær.		
4			188180 Ft. Brændevin, 45342 Pd. Pressegær.		
20			Kaffelovne, Komfurer, Bygningsartikler, Ager- dyrkningsmaskiner og Redskaber, 40000 Kr.	15000	Anlagt 1856 af nuværende Eier. — 100 Tons Rujern, 10 Tons Smedejern, 600 Tdr. Kul og Cinders.
12			Kaffelovne, Komfurer, Bygningsartikler, Ager- dyrkningsmaskiner og Redskaber, 25000 Kr.	5000	Anlagt 1851 af nuværende Eiere. — 40 Tons Rujern, 5 Tons Smedejern, 300 Tdr. Kul og Cinders.
2			2000 Td. Kalk, 8000 Kr.	1200	50 Cubitfavne Kalksten.
3			1600 Td. Kalk, 6400 Kr.	1200	40 Cubitfavne Kalksten.
7			Fervarer til Hushold- ningsbrug, Porcellæns- Kaffelovne, 12000 Kr.	8000	
2	1	1	25000 Pd. Pap, 3500 Kr.	1600	Anlagt 1860 af nuv. Eiere. — 22000 Pd. Papiraffald, 5000 Pd. Palm.
4			6000 Kasser, 9000 Kr.	2000	Anlagt 1867 af nuv. Eier. — 8000 Cubitfod Træ.
3			Seil, Flag, Kompasser, 16000 Kr.	1200	Seildug og Flagdug.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Seilmageri (i Forb. med Kompas). H. B. Mogensen.	Seilmageri (og Kompas).	
Skibsbyggerier. H. Møller.	Skibsbyggeri.	
Firma Dyrehørgs Efterfølger. J. Bang.	Do.	
Teglværker. J. Hansen.	Teglværksdrift.	1 Stemme- og 1 Pressemaskine, 1 Vermølle, 1 Døn.
Agermose Teglværk i Diernisse. A. S. Madsen og J. Jensen, Forpagtere.	Teglværksdrift	2 Døne, 5 Heste.
Tobaks- og Cigarfabrik. H. C. Nielsen.	Tobaksfabrikation.	
Uldspinderi (i Forb. med Klædefabrik). D. F. Schulz.	Uldspinderi, Klædefabrikation	9 Karte-, 2 Spindemaskiner ialt af 3 Hestes. Kraft.
Bæveri (ved Haandkraft). Frandsen & Ørsnes.	Bæveri.	10 Bæve, 3 Jacquardmaskiner.

Arbeids- kraft.			Daglig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Daglig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
2			Seil, Flag, Kompasser, 8000 Kr.	8000	Seildug og Flagdug.
10			Nybygninger og Repa- rationer, 15000 Kr.	6000	Ege-, Fyrre- og Bøgetømmer.
8			Nybygninger og Repa- rationer, 12000 Kr.	3000	Ege-, Fyrre- og Bøgetømmer.
10			350000 Stfr. Mursten, 6600 Kr., 20000 Stfr Drænrør, 500 Kr.	3750	1050 Tdr. Stenful, 14 Favn Brænde. (Drives kun 7 Maane- der af Aaret.)
10	4		1,000000 Sten, 1,200000 Kør, 20000 Kr.	3000	
5	2	10	13,000 Pbd. Røgtobak, Skraatobak og Cigarer, 15500 Kr.	5000	12000 Pbd. raa Tobak.
4	1	3	10000 Pbd. Uld kartet og spundet, 2930 Kr., 1000 Pbd. Klæde o. a. Uldvarer, 2000 Kr., 2000 Pbd. Uldgarn, 5000 Kr.	5000	
13	4	10	8000 Al. Hvergarn, 2000 Al. Bomuldstøt, 1000 Al. Dymevaar, 2000 Al. Færreder, 13000 Kr.	3000	2000 Pbd. Tvist, 2700 Pbd. Uldgarn.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Bogtrykkeri. F. E. Bergmann.	Bogtrykkeri.	1 Hurtigpresse.
Bryggerier. B. Larsen. H. C. Lange.	Bryggeri. Do	
Coaks- og Kalkbrønderi. Kjerteminde Coaks- og Kalkbrønderi S. A. Larsen.	Coaks- og Kalkbrønderi.	
Farverier. Evend Hinte.	Farveri.	1 Overstjæremaskine.
M. P. Guldager.	Do.	1 do.
L. Hinte.	Do.	1 do.
H. Pashberg.	Do.	1 do.
Garverier. P. Jessen.	Garveri.	1 Barkmølle.
S. P. Jensen.	Do.	
Jernstøberi og Maskinfabrik. Kjerteminde Jernstøberi. H. P. Allerup, Odense. Bestyrer J. Møller.	Jernstøberi og Maskinfabrikation.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Klædefabrik. Brødrene Wiemann.	Klædefabrikation.	1 3 Hestes Dampmaskine.
Saltfabrik. S. Hansen.	Saltværk.	
Savværk (i Forb. med Vognfabrik). P. Gregersen.	Kæretmagerarbejde, Vogn- beslag og Savværk.	1 6 Hestes Dampmaskine.

Översigt.

Arbeidskraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
2			Avis og al Slags Bogtrykkerarbejde, 4000 Kr.	1000	Anlagt i 1879 af nuv. Eier. — 9 Baller Trykpapir; diverse Papirsorter, af Værdi 300 Kr., 100 Pd. Bogtrykkerværte.
2			1000 Tdr. Ml, 8000 Kr.	1000	Anlagt 1876 af nuv. Eier. — 400 Tdr. Malt, 800 Pd. Humle.
1			Ml, 5000 Kr.	800	Anlagt 1850 af nuv. Eier. — 320 Tdr. Malt, 640 Pd. Humle.
4			3000 Tdr. Kalf, 10500 Kr., 7200 Tdr. Coaks, 14400 Kr.	3000	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — 75 Cubikv. Kalfsten, 5500 Tdr. Kul
1			800 Al. Badmel, 500 Al. Væred, 600 Pd. Finnedgarn, 1000 Pd. Uldgarn m. m., 10000 Kr.	500	Anlagt 1842 af nuv. Eier. — Farvevarer for 800 Kr., Ildbrændsel for 200 Kr.
1			800 Al. Badmel, 1000 Al. Væred, 600 Pd. Finnedgarn, 700 Pd. Uldgarn m. m., 12000 Kr.	400	Anlagt 1857 af nuv. Eier. — Farvevarer for 1400 Kr., Ildbrændsel for 350 Kr.
2			800 Al. Badmel, 1000 Al. Væred, 600 Pd. Finnedgarn, 700 Pd. Uldgarn m. m., 12000 Kr.	500	Anlagt 1833 af N. Finke. — Farvevarer for 1400 Kr., Ildbrændsel for 350 Kr.
1			800 Al. Badmel, 1000 Al. Væred, 600 Pd. Finnedgarn, 700 Pd. Uldgarn m. m., 12000 Kr.	500	Farvevarer for 1400 Kr., Ildbrændsel for 350 Kr.
3			12000 Pd. Væder, 15000 Kr.	1400	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — 24000 Pd. raa Huder, 50000 Pd. Bark, 500 Pd. Terra Japonica, 6 Tdr. Tran, 500 Pd. Talg, 10 Tdr. Kalf.
2			6500 Stkr. Skind, 10000 Kr.	500	Anlagt 1863 af nuv. Eier. — 6500 Stkr. raa Skind, 3200 Pd. Bark, 600 Pd. Alum, 10 Tdr. Kalf.
13			230000 Pd. alm. Jernspøgods og Aggerbrugsmaskiner, 36800 Kr.	11300	500 Tdr. Ginders, 180 Tdr. Kul, 191,000 Pd. Stjern, 47000 Pd. gammelt Jern.
5			Klædevarer, 6300 Kr.	1250	Anlagt 1858 af nuv. Eiere. — 100 Kander Nie, 300 Pd. Soda, 60 Pd. Sebe, 5000 Pd. Uld.
2			1000 Tdr. Salt, 6000 Kr.	1400	Anlagt 1855 af P. B. Torup. — 190000 Pd. raa Saltsten, 400 Tdr. Kul.
7	1		Bogne, 4000 Kr., Savarbejder, 6000 Kr.		Bogforretningen anlagt 1846 af N. Gregerfen, Savværket 1871 af P. Gregerfen. — 7000 Cubikfod Tra.

V. Middelfart.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft			Produktions-		Arbeids-		Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	hverdi.	løn.	pr.	Mand.		
				Kr.	Kr.		Kr.		(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand).
1. 1 Bogtrykkeri	5	"	"				2,500	500	
2. 2 Dampmøllerier (i Land- distriktet)	6	"	"	ei opg.					
3. 1 Farveri og Uldspinderi	4	"	2		3,000		667		
4. 1 Garveri	6	"	"	40,000	4,500		750		
5. 1 Jernstøberi	16	"	"		12,000		750		
6. 1 Bidskefabrik (i Landdis- triktet)	18	6	2*	36,000	12,000		558		*) Deraf 1 Pigebarn.
7. 2 Teglblænderier	13	"	3		6,050		440		
8. 1 Tobaks- og Cigarfabrik	3	"	5	ei opg.					

Disse 10 Fabrikker og industrielle Anlæg i Middelfart og Landdistrikt have saaledes beskæftiget 89 Mennesker, nemlig: 71 Mænd, 6 Kvinder og 12 Børn under 14 År. For 62 Mænd, 6 Kvinder og 7 Børn er Arbeidslønnen opgivet til en samlet Sum af 40,050 Kroner, hvilket udgjør efter det almindelige Forholdsprincip (mellem Kvinder, Børn og Mænd) i Gjennemsnit 600 Kroner pr. Mand. For Bogtrykkeriet, de 2 Dampmøllerier, Jernstøberiet, Farve- og Uldspinderiet, 2 Teglblænderier samt Tobaksfabriken ere Produktionsværdierne ei opgivne, men derimod er der fra disse Industrier, med Undtagelse af Bogtrykkeriet og Jernstøberiet, opgivet Mængden af det Producerede som følger, hvis Værdier vi da her skulle tilføje efter den almindelige Produktionsværdi, tilbøjs som den er opgivet for lignende Artikler fra andre Steder i Tyn:

900 Tdr. Korn =	135,000 Pd. Flormel,	Værdi	15,525 Kr.
15,000 Pd. Uld	—	10,000	—
950,000 Stkr. Mursten	—	18,000	—
120,000 — Drainrør	—	3,000	—
17,000 — Brøndeften {			
7,000 — Gulosliser {	—	1,000	—
13,200 Pd. Tobak og Cigarer	—	15,000	—

Talt 62,525 Kr.

som, med Tillæg af de opførte 76,000 Kr. for Garveriet og Bidskefabriken, udgjør 138,525 Kroner. Lægge vi nu hertil 40,000 Kr. for Bogtrykkeriet og Jernstøberiet, hvilket Beløb omtrent vil udkomme som Produktværdi, sammenlignet med Arbeidslønnen, saaledes som Forholdet er paa andre Steder i Tyn, navnlig i Svendborg, vil den samlede Produktionsværdi for Middelfart og Landdistrikt blive ca. 178,525 Kroner. Af Maskiner og øvrige Hjælperedskaber benyttes 31, vide efterfølgende specielle Oversigt b. Pag. 28.

VI. Assens.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp lig 1 Mand)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Bogtrykkeri	2	"	3		2,500	909	
2. 4 Farverier	8	"	"	20,000*	4,300*	717	*) Disse Tal gjælde kun for de 3; det 4de har Intet opgivet. Arbeidslønnen er for ialt 6 Mand.
3. 1 Garveri	5	"	"	30,000	3,300	660	
4. 1 Hattfabrik (Filt hatte-) .	12	6	1	34,000	10,000	656	
5. 1 Savværk (Damp-) . . .	2	"	"	ei opg.			
6. 1 Tobaks- og Cigarfabrik	4	"	14*	25,000	3,000	400	*) Deraf 2 Piger.

I Assens have saaledes disse 9 Fabrikker og industrielle Anlæg bristjæftiget 57 Menneſker, nemlig: 33 Mænd, 6 Kvinder og 18 Børn (16 Dreng og 2 Piger) under 14 År. For 29 Mænd, 6 Kvinder og 18 Børn er den samlede Arbeidsløn opgivet til 23,100 Kroner, som fordelte paa 38½ Mand (efter det almindelige Forholdsprincip imellem Kvinder, Børn og Mænd) udgjør 633 Kroner pr. Mand.

For de 3 Farverier, Hattfabrikken og Tobaksfabrikken er Produktionsværdien opgivet til ialt 109,000 Kroner; for det 4de Farveri tør den, ved dets Ensartethed med 2de af de andre, navnlig ogsaa med Hensyn til Arbeiderantal, anslaaes til ca. 6,000 Kroner og for Savværket, i Lighed med andre i Fyn, forholdsvis efter Arbeidskraften, til ca. 5000 Kroner, saa at den hele Produktionsværdi tilſammen tør anslaaes til ca. 120,000 Kroner, Bogtrykkeriets excl. (hvis Produktionsværdi, i dette Tilfælde Bruttoindtægten, dog neppe, i Forhold f. Ex. til G. Petersens i Svendborg, tør anslaaes høiere end til 7 a 8000 Kroner).

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkeri.		
Clausens Madsen.	Bogtrykkeri.	1 Avis-, 1 Bistfort-, 1 Haand- presse, 1 Papirskæremaskine, 1 Stereotypapparat.
Dampmøllerier (i Landdistriktet).		
J. P. Lunde.	Dampmøllerier.	1 12 Hestes Dampmaskine.
H. Hansen.	Do.	1 6 Hestes Dampmaskine.
Farveri (i Forb. med Uldspinderi).		
J. Lindberg.	Farveri og Uldspinderi.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Farveri.		
C. C. Grebe & Søn.	Farveri.	1 6 Hestes Dampmaskine.
Jernløberi og Maskinfabrik.		
J. S. Højs & Søn.	Jernløberi og Maskinfabri- kation.	1 6 Hestes Damp-, 1 Bore-, 1 Polermaskine, 1 Dreiebænk, 1 Centrifugalblæser, 3 Slibesten, 1 Rulmølle.
Pibstefabrik.		
H. Nielsen.	Pibstefabrikation.	2 Overfætningsmaskiner.
Teglbrænderier.		
L. M. Lauesen.	Teglbrænderi.	1 Drainsrør-, 2 Presse-, 1 Kense-, 1 Vælte- og 1 Stem- ningsmaskine (2 Heste).
H. Petersen.	Do.	1 Drainsrør-, 2 Presse-, 1 Kense-, 1 Vælte- og 1 Stem- ningsmaskine (3 Heste).
Tobaks- og Cigarfabrik.		
P. Salling.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hartlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hartlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
5			Trykfager.	2500	Anlagt 1857 af nuv. Eier.
3			500 Tdr. Korn.		Anlagt 1857.
3			400 Tdr. Korn.		Anlagt 1872.
4		2	15000 Pd. Uld.	3000	Overtaget et ældre Farveri 1864, udvidet til Dampkraft 1865 af P. Lindberg.
6			Læder, 40000 Kr.	4500	Anlagt 1860 af den nuv. Medeier H. C. Grebe. — Der garves dels danske og dels amerikanske Huder ca. 1500 Stkr.
16			Jernstøbegods.	12000	Anlagt 1852 af Jernstøber J. S. Pess, udvidet 1874 af P. Pess.
18	6	2	20500 Stkr. Fiske og Fiskeknore, 36,000 Kr.	12000	Oprettet 1867 i Brandefilde pr. Odense (4 Mand), 1870 forflyttet til Brohøjværk ved Beile (6 Mand), 1875 til nuv. Sted. 1878 var Arbejdskraften 5 Mand og 4 Kvinder og er siden tiltaget. — 2500 Pd. Rotting, 300 Pd. Fiskeben, 150 Dufin 3 Alens Kørstøffe.
5		1	400000 Stkr. Mursten, 50000 Stkr. Drainsrør, 3000 Stkr. Gulvfliser, 5000 Stkr. Brøndsten.	2550	Overtaget 1879 af nuv. Eier.
8		2	550000 Stkr. Mursten, 70000 Stkr. Drainsrør, 4000 Stkr. Gulvfliser, 12000 Stkr. Brøndsten.	3500	Overtaget 1876 af nuv. Eier.
3		5	13200 Pd. Tobak og Cigarer.		Anlagt 1851 af nuv. Eier.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Årsens Avis. Bogtrykkeri. F. Engsig-Karup.	Avis- og Accidenstrykkeri.	1 Maskine og en Haandpresse.
P. Bertelsen. Farverier.	Farveri.	1 Skylle, 1 Øverstjæremaskine.
M. Rønning.	Do.	1 Skylle, 1 Øverstjære og 1 Røremaskine.
C. E. Høffner.	Do.	1 Røse, 2 Stjære, 1 Skylle- maskine.
P. H. M. Jensen.	Do.	1 Stjære, 1 Røse, 1 Skylle- maskine.
C. Jespersen. Garveri.	Garveri og Barkmølle.	
N. P. Nielsen. Hattedefabrik.	Hattedefabrikation.	6 Dampmaskiner henhørende til Hattedefabrikationen.
H. Rom. Savværk.	Damp-Savværk.	1 Maskine af 8 Hestes Kraft.
G. Sundersen. Tobaks- og Cigarfabrik.	Tobak- og Cigarfabrikation.	3 Spindeborde med Røl, 1 Stjæremaskine, 1 Balse, 1 Snus- mølle.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
2		3	Bogtryk etc.	2500	Etableret 1. Januar 1849 af nuv. Eiers Adoptator Chr. Karup.
2			6000 Al. Svergaru, 1000 Al. Bomuldsgoi, 8000 Kr.	2300	Anlagt 1873 af nuv. Eier
2					Anlagt 1845 af nuv. Eier.
2			4000 Al. Svergaru, 2000 Al. Badmel, 6000 Kr.	1000	Anlagt 1856 af nuv. Eier.
2			4000 Al. Svergaru, 2000 Al. Badmel, 6000 Kr.	1000	Anlagt 1871 af nuv. Eier.
5			Læder, 30000 Kr.	3300	Anlagt 1868 af nuv. Eier.
12	6	1	6000 Stfr. Pette, 34000 Kr.	10000	Virksomheden grundet 1840 af nuv. Eiers Fader, udvidet af nuv. Eier 1872.
2					Anlagt 1880 af nuv. Eier.
4		14	22000 Fd. Røgtobak og Straatobak, 20000 Stf. Cigarer, 25000 Kr.	3000	Anlagt 1869 af nuv. Eier.

VII. Nyborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. pr. Mand.		Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.		Kr.	Kr.	
1. 1 Bogtrykkeri	4	"	2	} ei opg.	4,000	889	Drives naturligvis ei hele Året.
2. 1 Damp- og Vandkrafts- Mølleri	3	"	"		5,400	1,800	
3. 1 Farveri i Forb. med Uldspinderi	7	"	"		2,000	286	
4. 1 Hammerværk (Kingshøi)	20	"	"		20,000	1,000	
5. 1 Jern- og Metalstøberi samt Maskinfabrik	24	"	"	50,000	14,000	583	*) Hvoriblandt 8 Lærlinge und. 18 År, som under Ar- beidslønsberegningen kun ere regnede lige med Børn. **) Hvoriblandt 6 Piger.
6. 1 Tobaks- og Cigarfabrik	22*	2	34**	10,000	426		
7. 1 Vandværk (for Oppump- ning og Rensning af Drifte- vand)	3	"	"	ei opg.	2,100	700	
Desuden:							
8. De danske Statsbaners Værksted i Nyborg	58	"	"	ei opg.			

Medens denne af 6 private, 1 kommunalt og 1 statsligt Anlæg bestaaende Industri ialt beskæftiger 179 Mennesker, beskæftige de private for sig 118 og det kommunale 3, ialt 121, hvoraf 83 Mænd, 2 Kvinder og 36 Børn under 14 År (hvoriblandt 6 Pigebørn). — Ved Fordelingen af den samlede private og kommunale Arbeidsløn paa disse 121 Individer, bør imidlertid de 8 Lærlinge under 18 År i Tobaksfabriken kun regnes lige med Børn under 14 År, hvad særligt Arbeidslønnen angaar, da de naturligvis maa give noget Vederlag for at oplæres. Bølbet af den samlede Arbeidsløn bliver altsaa at fordele paa 75 Mænd, 2 Kvinder og 44 Børn og udgjør da, efter de sædvanlige Beregningsforhold, 87 Mænds Arbeidsløn eller i Gjennemsnit 661 Kroner pr. Mand (det statslige Anlægs Mandstaf naturligvis ikke herunder indbefattet).

Som det vil ses, er Produktionsværdien kun opgivet for Jern- og Metalstøberiets Vedkom-
mende til 50,000 Kroner. Endvidere kunne vi tilnærmelsesvis beregne den for Damp- og Vand-
mølleri, da dette har opgivet sin Produktionsmængde til 15,000 Centner Mel, 2,000 Centner Gryn
og 3,000 Centner Alid, hvis Værdier, efter andre fynske Opgiver, tilsammen kunne anslaaes til ca.
210,000 Kroner. Endelig tør de fra Uldspinderiet opgivne resp. 6,000 Pb. Uldspinderi og 15,000
Pb. Uldfarteri anslaaes til ca. 20,000 Kroner, ligeledes beregnet sammenlignelsesvis, samt Tobaks-
fabrikens Produktionsværdi til ca. 50,000 Kroner. — Derimod beklage vi Savnet af Produktions-
værdien for det betydelige Kingshøi Hammerværks Vedkommende, ved hvis Opgivende Totalsummen af
denne Værdi (inkl. Bogtrykkeriets og Farveriets manglende, men mindre betydnende) uden Tvivl vilde
have naaet ca. $\frac{1}{2}$ Million Kroner. — Statsanlæggets og det mindre kommunale Vandværks manglende
Produktionsværdier, ere formentlig her uden almindelig Interesse.

VIII. Bogen se.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand).
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Bogtrykkeri	3	"	"	ei opg.			
2. 1 Dampmølleri	4	"	"	ei opg.	2,400	600	
3. 3 Farverier (hvoraf 1 Damp-)	6	1	1	ei opg.	2,500	370	
4. 1 Garveri	2	"	"	10,000	1,500	750	
5. 1 Jernstøberi og Maskin- fabrik	16	"	"	60,000	13,000	813	
6. 1 Savværk	4	"	"	ei opg.			

Ved disse 8 industrielle Anlæg i Bogen se have saaledes været beskæftigede 35 Mænd, 1 Kvinde og 1 Dreng under 14 År. For 7 af Mændene er Arbeidslønnen ei opgivet; for de øvrige, 28 Mænd, 1 Kvinde og 1 Dreng, andrager den tilsammen 19,400 Kr. eller (for $28\frac{3}{4}$ Mænd) i Gjennemsnit 675 Kr. pr. Mand.

Den for Dampmølleri et ei opgivne Produktionsværdi lader sig tilnærmelsesvis udregne efter den opgivne Produktionsmængde, nemlig ca. 8,000 Tdr. formalet Korn, hvis Værdi tør anslås til 160,000 Kr., og Savværkets, i Lighed med andre i Fyn med en lignende Arbejderbesætning, til ca. 9,000 Kr. — Med Hensyn til Farverierne tør man mindst regne 20,000 Kr. i Produktionsværdi, i Lighed med de 3 Farveriers i Åsens (med en Betjening af 6 Mand), da Forskjellen i Arbeidslønnen siensynlig hidrører fra at Farverierne i Åsens udelukkende ere Haandkraftsfarverier, medens her i Bogen se det ene er et Dampkraftsfarveri. Lægge vi til disse 3de Værdibelsøb (189,000 Kr.) de 2de for Jernstøberiet og Garveriet tilsammen opgivne 70,000 Kroner, faae vi en samlet Produktionsværdi af 259,000 Kroner (exkl. det ei opgivne, men forholdsvis betydelige Værdibelsøb for Bogtrykkeriets Vedkommende, der neppe vilde overstige 6,000 Kr.).

Som det vil ses af efterfølgende specielle Oversigt b. (Pag. 36) benyttes der af Maskiner og andre større Hjælperedskaber ialt 48.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkeri. S. Blumensaaet.	Bog- og Accidenstrykkeri samt Trykning af „Nyborg Avis“.	1 Hurtigpresse og 2 mindre Maskiner.
Damp- og Vandkrafts-Mølleri. Jesperen. Bruger: Nielsen.	Møl- og Grynmølleri.	1 12 Hestes Dampmaskine.
Farveri (i Forb. med Uldspinderi). Th. Andersen.	Dampfarveri og Uldspinderi.	1 6 Hestes Dampmaskine, 1 4 Hestes do.
Hammerværk. Aktieselskabet „Kongshøj Hammerværk“.	Hammerværk.	70 Hestes Vandkraft, 7 Over- faldshjul, 5 Vandhammere, 1 Ventilator, 1 mekanisk Dreie- bænk, 4 Sæer, 1 Skru Presse, 1 Fæsemaskine, 1 Baandfab.
Jern- og Metalstøberi samt Maskinfabrik. Firma C. H. Proms Efterfølger. M. Sprensen.	Jern- og Metalstøberi samt Fabrik for Landbrugsmaskiner.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Tobaks- og Cigarfabrik. S. M. Thuesen.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	1 Røgtobakstjæremaskine.
Vandværk (for Oppumpning og Rensning af Driftevand). Nyborg Vandværk.	Vandværk.	2 Dampmaskiner, hver af 4 Hestes Kraft.
De danske Statsbaners Værksted i Nyborg.	Jernbanens Reparations- arbejder.	1 14 Hestes Dampmaskine, 1 8 Hestes do.

Overfigt.

Mend.	Arbeids- kraft.		Daglig prob. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Daglig Udgift i Arbejds-løn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier)
	Kvinder.	Børn.			
4		2		4000	Anlagt 1. Septbr. 1851 af Bogtrykker N. C. Schmidt, overtaget af nuv. Eier den 1. Januar 1867.
3			15000 Ctn. Mel, 2000 Ctn. Gryd, 3000 Ctn. Klib.	5400	20000 Centner Korn.
7			Spundet 6000 Pd. Uld, færdig 15000 Pd. Uld.	2000	
20			Udsædskaber og større Smedearbejder til Skibs- og Haandværksbrug.	20000	Anlagt 1853.
24			Al Slags alm. Jernstøbegods samt de alm. Landbrugsmaskiner, 50000 Kr.	14000	Støberiet anlagt 1840 af Jernstøber Graae; overtaget 1841 af Jernstøber Prom, der har anlagt Maskinværkstedet.
22	2	34	Cigarer og Tobakker.	10000	Anlagt 1836 af M. Thuesen. — 46000 Pd. Tobaksblade.
3				2100	Ca. 200000 Pd. Stenful.
58			Jernbanens Reparationsarbejder (ubest.).		

a. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Bogtrykkeri. Bogenfæ Bogtrykkeri. C. Pagh.	Bogtrykkeri.	3 Presser, hvoraf 1 Haand- presse.
Dampmølle. Bogenfæ Dampmølle. F. Møller.	Dampmølle.	1 6 Hestes Dampmaskine.
Farverier. M. B. Hempel. H. J. Røysrup. F. Chr. Nielsen, Leier.	Farveri. Do. Do.	1 Damp-, 1 Ruc-, 2 Over- skjære-, 1 Centrifugal-, 1 De- cartermaskine, 1 Barmklippe, 3 Koldklipper, 5 Rjedler og 1 Presse, 1½ H. Kraft. 2 Styklemaskiner, 1 Sving-, 1 Ruc-, 3 Overskjæremaskiner. 1 Ruc-, 1 Overskjære- og 1 Svingmaskine, Stykkevalser.
Farveri. H. T. Woldbierich.	Farveri.	
Jernstøberi og Maskinfabrik. S. Jørgensen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 4 Hestes Damp-, 1 Skue- skjære-, 1 Stik-, 1 Rilesper-, 1 Bore-, 2 mindre Lok- og 1 Klippemaskine, 2 Dreiebænte, 1 Centrifugalblæser, samt 1 Savmølle med Klods-, Rund- og Haandsav.
Savværk. Tømmermester J. Peterfen.	Savværk.	1 Blot-, 2 Rund-, 1 Haandsav, 1 Barkmølle, 1 6 Hestes Damp- maskine.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Hartlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hartlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
3			Aviser o. a. Trykfager.		
4			8000 Lb. formalet Korn.	2400	
2	1		Uld-, Bomulds- og Linnedvarer.	800	
2	1		Uld- og Linnedvarer.	1200	
2				500	Anlagt 1844 af Farver Hasjelbalch.
2			Læder, 10000 Kr.	1500	500 Stfr. Sønder.
16			50—70000 Kr	13000	Anlagt 1852 af P. C. Niberg og blev overdraget til nuv. Eier i 1868 ved Leiefontraft med Fortjæbret; overdraget 1871 til dens nuv. Eier som Eiendom (med fuldstændig Udbetaling).
4			Alt hvad der henhører til Træstjereri (deriblandt Eggefæster og Smørtræer, 3200 Kr.).		Anlagt 1880 af nuv. Eier.

IX. Langeland.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

Rudkjøbing.	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 3 Bogtrykkerier	15*	"	2	for 1 opg. 13,810	9,628	621	*) Heraf 3 Lærlinge imel- lem 15 og 19 År, der m. G. t. Arbeidsløn regnes lige med Børn.
2. 1 Dampmølleri	13	"	"	1,118,000	11,000	846	
3. 2 Farverier (det ene med Damp og i Forb. med Uld- spinderi)	5	"	"	"	3,000	600	
4. 2 Farverier	9	"	"	75,000	7,000	778	
5. 2 Jernstøberier og Maskin- fabriker	44	1	"	75,000 for 1 opg.	30,000	674	
6. 2 Tobaks- og Cigarfabriker	12*	"	22	13,500	5,600	367	*) Heraf 3 Elever, der m. G. t. Arbeidsløn regnes lige med Børn.

Disse 12 industrielle Anlæg i Rudkjøbing beskæftige saaledes i fuld Virksomhed 123 Menneſker, nemlig: 92 Mænd, 1 Kvinde og 30 Børn, med en Arbeidsløn af tilſammen 66,228 Kroner, ſom, lig 100 Mænds Arbeidsløn, udgjør 662 Kr. pr. Mand. — Dampmølleriſet har vel en Tid været ſtandſet, men er i Færd med at gjenoptage ſin Virksomhed, under hvilken Forudsætning de ovenanførte Tal af Cieren ere opgivne. Produktionsværdien for de 2de Farverier tør, i Sammenligning med andre lignende i Fyn og i Forhold til Arbeidslønnen, mindſt anſettes til 15,000 Kroner, og de 2 Tobakſfabrikerſ, hvoraf det mindſte (der har produceret affurat halvt ſaameget ſom det ſtørſte) har opgivet Værdien til 13,500, til 40,000 Kr. Den ſamlede Produktionsværdi vil herefter udgjøre ca. 1,323,000 Kr. eyfl. de 3de Bogtrykkerierſ, hvis mindre betydende Produktionsværdier (eller her Bruttoindtægt) neppe have overſteget 27,000 Kr. i Henhold til det for det ene opgivne Beløb. Som det vil ſes af efterfølgende ſpecielle Oversigt b. (Pag. 40 og 41), benyttes der af Dampmaſtiner og ſtørre Hjelperedſfaber ialt 40. — Samtlige benyttede 24 Børn (foruden de 6 Lærlinge) ere Drengébørn.

X. **Æro.**a. **Summarist Oversigt.**

Marstal (Knaasterbjerg i Landdistriktet).	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger. (2 Kvinders og 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mands.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Md. Kr.	
1 Teglværk	9	"	"	13,400	3,600	400	

Grøskjøbing (Borgnæs i Landdistriktet).

1 Teglværk	10	3	2*	12,000	4,000	333	*) Deraf 1 Pige.
----------------------	----	---	----	--------	-------	-----	------------------

Anm. I Grøskjøbing er desuden i 1882 anlagt et Karteri, men dets Birkfomhed er knap ret begyndt, saa at nærmere Oplysninger om denne ei endnu kunne gives. Et i den seneste Tid paabegyndt Skibsbyggeri i Marstal vil blive optaget i det eventuelle Supplements-tillæg. — Om Benyttelse af Maskiner se i den specielle Oversigt b. (Pag. 40).

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Driekraft eller Hjelpe- redskaber.
Rudkjøbing.		
Bogtrykkerier.		
Langelands Bogtrykkeri. Cand. phil. Axel Damkier.	Bogtrykkeri	1 Maskine med Johannisberger- hurtigpresse.
Rudkjøbing egl. privil. Bogtrykkeri. Julius Rosen- stand.	Do.	2 Maskiner af ny Konstruktion.
F. S. Pøeg.	Do.	1 Haandpresse.
Dampmøller.		
Rudkjøbing Dampmølle. Firma Poul Hansen.	Formaling af Hvede til Export.	1 Hvi- og Lavtryks Damp- maskine af ca. 90 ind. H. K.
Farverier (det ene i Forb. med Uldspinderi).		
F. S. Hansen.	Farveri og Uldspinderi.	12 Maskiner til Tøisfabrikation.
Nelson Erichsen.	Farveri.	1 Overfløremaskine, 1 Presse.
Garverier.		
H. P. Jørgensen	Garveri	
Em. Larsen.	Do.	
Jernstøberier og Maskinfabrikker.		
Chr. Knudsen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation, Fabrik for blødsøbt Støbegods.	Se Anm.
Jensen & Madsen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Tobaks- og Cigarfabrikker.		
N. E. Jørgensen.	Tobaksfabrikation.	
E. W. Hunsom.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	
Marstal.		
Teglværk.		
Knafterbjerg Teglværk. Knafterbjerg ved Marstal. N. J. Kromann og H. E. Grube.	Teglværk.	1 Perelte- og 1 Drainsrør- maskine.
Grøskjøbing.		
Teglværk.		
Borgnæs pr. Grøskjøbing. P. P. Clausen.	Teglværk.	Maskiner til Presning af Mur- sten og Drainsrør.

Oversigt.

Aarb.	Arbeidskraft.		Aarlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
	Qvinder.	Børn.			
7			„Mandenes Dagblad“, „Trøst Dagblad“ samt alt Bogtryk, 13810 Kr.	4628	Anlagt af den nuværende Eier i December 1879
4	2		Langelands Avis samt isvrigt alt Bogtryk.	3000	Anlagt af nuv. Eier med Bevilling af Octbr. 1849. — Der trykkes aarlig ca. 144,500 Aviser.
4*			Aviser og alt Bogtryk.	2000	Anlagt i 1861 eller 62; det blev, efterat have været standset i 1/2 Aar, i 1867 overtaget af nuv. Eier. Hovedindtægten er af Avisen („Langelands Avis“), som trykkes 4 Gange ugentlig, hver Gang i ca. 630 Expl., altsaa ca. 130000 Expl. aarlig — *) Deraf 3 Hæftinger imellem 15 og 19 Aar.
13			8,000000 Pd. Mel, 1,000000 Kr., 2,365000 Pd. Klid og Affaldsafføder, 118000 Kr.	11000	Anlagt 1876 af Firmaets dav. Eier., Poul Hansen. Det ved Lov beskyttede Varemærke er „en Løve, der holder et Kuler“. — Ca. 50000 Tdr. Hvede.
5			Færbning af Uld og Bomuld.	3000	Anlagt af nuv. Eier og paabegyndt den 1. Novbr. 1881.
*)					Anlagt 1872 af nuv. Eier. — *) Ingen fremmed Hjælp.
5			1000 Stkr. Huder, 500 Stkr. Skind, 40000 Kr.	4000	Anlagt 1812 af Eierens Bedstefader H. J. Jürgensen. — Ca. 350 Stpd. Egebarf foruden de anførte Læl af raa Huder og Skind.
4			Fæder, 30—40000 Kr.	3000	Anlagt 1871 af nuv. Eier. — Forarbejder ca. 1000 Stkr. Huder samt forskl. Arter Skind, og med et Forbrug af 400 Stpd. Egebarf.
30	1		Øvne, Komfurer, Potterjer, Støbegods, Landbrugsredskaber og Maskiner, blødfægt Støbegods, 50000 Kr.	20000	Anlagt af nuv. Eier. — 1 8 Hestes Dampmaskine med Kjedel, 4 Dreiebænk, 2 Høvlmaskiner til Jern, 1 do. til Træarbejde, 1 Bore-, 1 Skruestjæve-, 1 Stemmehæft til Træarbejde, 1 Rundsav, 1 Baandsav, 2 Ventilatorer. 1 stor, 2 mindre Slibe-stene, 2 Møller eller Tromler.
14			Ulsredskaber, Kaffelovne, Komfurer m. m., 25000 Kr.	10000	
8*	16		24,000 Pd Tobak.	4000	*) Heraf 3 Elever.
4	6		12000 Pd. Tobak, 13—14000 Kr.	1600	Anlagt i Novbr. 1876 af nuv. Eier.
9			600000 Stkr. Mursten, 40000 Stkr. Tagsten, 40000 Stkr. Drainsrør, 13400 Kr.	3600	Anlagt af Gaardeier N. Henriksen. (Paa dets Grund findes flere fortrinlige Verfter, der efter Stemning vil kunne benyttes til finere Pottemagerarbejde.)
10	3	2	Tilf. 800,000 Drainsrør, Tagsten, Facadestien og almindelige Mursten, alt i rød Kulgr, 12000 Kr.	4000	Anlagt 1847 af Eierens Fader (selv anden), men har først i de senere Aar gjort sig bemærket. — Kul og Ildbrændsel for 5000 Kr. — Patent haves paa Rygningssten til Palmtage.

Refapitulation for Fyens Stift.

De foran meddelte Oversigter omfatte 211 Fabriker og industrielle Anlæg, hvoraf 205 beskæftige 3,290 Mennesker, nemlig 2,194 Mænd, 657 Kvinder og 439 Børn under 14 Aar (foruden Odense Fattiggaards Arbeidsanstalt, der beskæftiger 136 Individer, nemlig 63 Mænd, 42 Kvinder og 31 Børn under 14 Aar, og endl. de danske Statsbaners Værksted i Nyborg, der beskæftiger 58 Mænd). Efter Beregningsforholdet 2 Kvinder, 4 Børn respektive = 1 Mand, er der ialt opgivet i Arbejdsløn til $2,373\frac{3}{4}$ Mænd = 1,399,807 Kroner, hvilket udgjør et aarligt Gjennemsnitsbeløb i Arbejdsløn af 590 Kroner pr. Mand. Den samlede Produktionsværdi (der dels efter de opgivne Tal og dels efter de foretagne Beregninger andrage 14,035,755 Kr.) kan med rundt Tal anslås til 14 Millioner Kroner. Af Maskiner og større Hjelperedskaber ere benyttede 884 Stk. Af de i samtlige industrielle Anlæg benyttede 470 Børn ere 419 Dreng- og 51 Pigebørn.

Følgende 2de Tal-Trykfeil ere indløbne i dette Affnit:

Pag. 2. Den for Odense sammenlagte Arbejdskraft staar anført med

1,291 Mænd, 5,702 Kvinder, 17 Børn,

iſtebetfor med 1,291 — 570 — 217 —

— 27, 10de Linie franedes staar: fordelte paa $38\frac{1}{2}$, læs: $36\frac{1}{2}$.

Andet Afsnit.

Lolland-Falsters Stift, Moen
og Bornholm.

A. Lolland.

I. Nakskov.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids- Udgjør		Anmærkninger.
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
1.	2 Bogtrykkerier . . .	13	3	5	34,000	9,400	597	
2.	4 Bryggerier (Hvidt- øls:)	12	"	"	53,600	6,960	580	
3.	3 Damp- og Vind- møllerier (det ene i Forb. m. Dampbageri)	42	"	"	2,310,000	34,500	821	
4.	2 Farverier og Uld- spinderier	6	"	2	38,000			
5.	1 Garveri	3	"	"	13,100	1,600	533	
6.	2 Jernstøberier og Maskinfabrikker . . .	106	"	"	290,000	65,000	613	
7.	3 Ralkbrænderier . .	9	"	"	7,900* 9,200†	4,800	533	*) 3 raa Materiale for de 2. †) Produktværdi for det 3die.
8.	1 Maltgjøreri	2	"	"	7,200	1,000	500	
9.	1 Mineralvandsfabrik	3	"	"	6,000	1,500	500	
10.	1 Sav- og Høvleværk	5*	"	"	31,300	1,910	382*	*) Kun arbeidet i 147 Dage.
11.	1 Skibsbyggeri . . .	10	"	"	20,000	7,000	700	
12.	1 Teglværk	14	2	4	25,000	7,000	438	
13.	2 Tobaksfabrikker . .	28	11	38	134,500	16,500	384	

Foranførte 24 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes ialt 318 Mennesker, nemlig 253 Mænd, 16 Kvinder og 49 Børn under 14 År, med en samlet Arbeidsløn af 157,170 Kr., som, da de 2de Farverier ingen Arbeidsløn have opgivet, blive at fordele paa 266³/₄ Mænd efter det sædvanlige Beregningsforhold og giver da 589 Kr. pr. Mand.

Den samlede Produktionsværdi udgjør 2,891,800 Kroner, hvilket Beløb af Hensyn til, at de 2de Ralkbrænderier, de 2de Tobaksfabrikker og Sav- og Høvleværket kun have opgivet Værdien for det anvendte Raa materiale, tør afrundes til 3 Millioner Kroner. — Det vil af den efterfølgende specielle Oversigt b. (Pag. 46—47) ses, at der af Dampmaskiner og større Hjulperedskaber ialt er opgivet anvendt 157. — Af de 49 Børn under 14 År ere 48 Drengene og kun 1 Pige barn.

II. Maribo-Bandholm.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.	
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	verdi. Kr.	løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbejdsløn regnes resp. lig 1 Mand.)	
1.	1 Bogtrykkeri	4	"	"	ei opg.	ei opg.			
2.	3 Bryggerier, Ol- (de 2de i Forb. med Malt- gjøreri)	10	"	"	69,200	6,600	660		
3.	2 Farverier (det ene i Forb. m. Uldspinderi)	5	"	1	4,000*	800*	800	*) Kun opgivet for det mindste Farveri, med Ar- bejdsløn for 1 Mand.	
4.	4 Garverier	14	"	"	95,000	10,000	714		
5.	2 Jernstøberier og Maskinfabriker	33	"	"	24,000*	7,500*	417	*) Kun opgivet for det ene, med Arbejdsløn for 18 Mand.	
6.	2 Kalkbrænderier . .	5	"	"	17,000	2,300	460		
7.	1 Meieri-Anlæg . . .	5	4	"	50,000	7,000	1,000		
8.	1 Rosukkerfabrik . .	140	12	"	675,000	60,000	411	Drives kun under Kam- pagnen, ca. 3 à 4 Maa- neder af Aaret.	
9.	1 Uldspinderi	3	1	"	10,000	1,300	372		
10.	1 Bæveri	2	"	2	8,000	2,000	800		

Disse 18 Fabrikker og industrielle Anlæg have saaledes ialt beskæftiget 241 Mennesker, nemlig 221 Mænd, 17 Kvinder og 3 Børn under 14 Aar (alle Drengbørn). For 198 Mænd, 17 Kvinder og 2 Børn er Arbejdslønnen opgivet til en Sum af ialt 96,500 Kroner, hvilket Beløb, fordelt paa 207 Mand (efter det sædvanlige Beregningsforhold) udgjør 471 Kroner pr. Mand. Men bortse vi fra Rosukkerfabriken, der, som anført, kun har været beskæftiget under Kampagnen, og fordele de øvrige opgivne Arbejdslønsbeløb, tilsammen 37,500 Kr., paa den tilsvarende Arbeidskraft: 58 Mænd, 5 Kvinder og 2 Børn = 61 Mænd, falder der 615 Kroner paa hver Mand, hvorhos det endda maa bemærkes, at Kalkbrænderierne (og tilbørlig Jernstøberierne) naturligtvis ikke have været i Drift hele Aaret rundt. — Den opgivne Produktionsverdi udgjør tilsammen 952,200 Kroner, men tage vi Hensyn til, at den samles opgiven for det ene Jernstøberi, for det betydeligste Farveri i Forbindelse med Uldspinderi, samt for Bogtrykkeriet, kan den samlede Produktionsverdi, uden mindste Overdrivelse anslaaes i rundt Tal til 1 Million Kroner. — Det vil af den efterfølgende specielle Oversigt b (se Pag. 48) ses, at der af Dampmaskiner og større Hjelperedskaber ialt er benyttet 34, foruden mindre i Tal ei opgivne Pumps-, Krydsnings- og andre Redskaber.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkerier.		
„Rakflov Avis“'s Bogtrykkeri. Redaktør og Eierer Julius Jensen, Forpagter.	Bogtrykkeri.	1 Hurtigpresse, 1 Haandpresse.
L. Larsen.	Do.	1 større og 1 mindre Hurtig- presse.
Bryggerier.		
Triangeln. S. Bedege Mathiasen.	Bryggeri.	Feste- og Haandkraft.
B. Hansen.	Do.	Haandkraft.
F. Frederiksen.	Do.	Do.
Østergades Bryggeri. A. Ipsen.	Do.	Do.
Damp- og Vindmøllerier.		
Marienlyst Mølle. Axel Bay.	Damp- og Vindmølle.	Se Anm. *)
Søndergades Dampmølle og Dampbageri. P. Saue.		
Søndergades Dampmølle og Dampbageri. P. Saue.	Damp- og Vindmølle, Damp- bageri.	1 15 Hestes Dampmaskine, 6 Kværne, 1 Balje, 3 Sigter og Gryntromler, forstjell. Rense- apparater. 3 Vindmøllen 1 Kugleværn og 1 Skallekværn.
Horslunde Mølle. Axel Bay. Horslunde By, Nørre- herred.	Damp- og Vindmølle.	1 6 Hestes Dampmaskine, hertil 1 Kværn. 3 Vindmøllen 3 Kværne, 1 Skallesten, 1 Balje og tilhørende Sigter etc.
Farve- og Uldspinderier.		
F. E. Jørgensen.	Farveri og Uldspinderi.	
J. S. Mathiesen.	Do.	
Garveri.		
J. E. Jensen.	Garveri.	
Jernstøberier og Maskinfabrikker		
Luren & Hammerichs Maskinfabrik og Jernstøberi.	Jernstøberi og Maskinfabrika- tion.	Se Anm. *)
J. P. E. Luren & E. J. B. Winsløw.		
Chr. Frederiksen.	Do.	Se Anm. *)
Kalkbrænderier.		
H. E. Hansen.	Kalkbrænderi.	
B. Glund. Leier.	Do.	
A. R. Andresen.	Do.	
Maltgjøreri.		
H. R. Bruun.	Maltgjøreri.	
Mineralvandsfabrik.		
Perche Jørgensen.	Mineralvandsfabrikation.	

Oversigt.

Arbeidskraft.			Daglig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Daglig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
11	2	4	Trykning af „Raskov Avis“ samt alt Bogtryk, c 30000 Kr Brutto	8600	Oprettet 1850
2	1	1	Accidensarbejde, 4000 Kr.	800	Anlagt af nuv. Eier 1. Mai 1879.
4			Hvidtøj, 20000 Kr	3160	Anlagt 1879 af Konsul Drumm.
3			Do. 16000 Kr.	1600	Anlagt 1852 af Sidenius.
2			Do. 1600 Kr.	400	
3			Do. 16000 Kr.	1800	Anlagt 1859 af Dan.
24			90000 Tdr. Hvede, 4000 Tdr. Rug, 5000 Tdr. Rug, 2000 Tdr. Mais, 2000000 Kr.	22000	Dampmøllen anlagdes i 1852 som en mindre Mølle, ombyggedes senere i 1870 og er nu atter i 1881 ombygget efter Dismembratorsystemet, første Gang fulgt her i Danmark. *) 3 Dampmøllen 1 30 Hestes Dampmaskine, 4 Dismembratorer, 5 Staalvalser, 2 Porellainsvalser, 1 Rulvalse, 1 Grynværn, 8 Centrifugalfigter med tilh. Bimaskiner, Renseapparater og Silber til Kornets Opbevaring. 3 Bindmøllen 3 Kværne, 2 Skallesten og 3 Sichter.
14			5000 Tdr. Hvede, 6000 Tdr. Rug, 5000 Tdr. Byg, 500 Tdr. Mais, 5000 Tdr. Korn, udel. Rug, 250000 Kr.	10000	Anlagt 1856; arbejder udel. til Hjemmeforbrug
4			500 Tdr. Hvede, 1500 Tdr. Rug, 1300 Tdr. Byg, 500 Tdr. Mais, 60000 Kr.	2500	Dampmøllen bygget i 1870, Bindmøllen i 1878
4			Uld, Garn. Vadmel, Hvergarn, 20000 Kr.		
2		2	Uld, Garn, Vadmel, Hvergarn, 18000 Kr.		
3			Læder, 13100 Kr.	1600	Anlagt 1841 af nuv. Eier.
90			Maskiner og Støbegods, 250000 Kr.	60000	Anlagt 1849 af Carl P. Lange. *) 1 14 Hestes Dampmaskine, 1 3 Hestes do., 18 Dreiebænte, 6 Høvl- og Stiffemaskiner, 9 Bore-, 2 Skruefjære-, 3 Snekker-, 2 Lokke-, 2 Blæsemaskiner, 6 Smedeilde, 2 Smelte- og 1 Metalovn.
16			Maskiner og Støbegods, 40000 Kr.	5000	Anlagt 1869 af nuv. Eier. *) 1 6 Hestes Dampmaskine, 3 Dreiebænte, 1 Høvl-, 2 Bore-, 1 Skruefjære-, 1 Lokke- og 1 Blæsemaskine, 2 Smedeilde, 1 Jernsmelte- og 1 Metalovn, 1 Rundsav.
3			40 Kbf. Stenkalb, 9200 Kr.	1500	Raskovnen anlagt 1864 af Murmester Martinsen.
3			70 Kbf. Rasksten, 4200 Kr.	1800	
3			60 Kbf. Rasksten, 3700 Kr.	1500	
2			600 Tdr. Malt, 7200 Kr.	1000	Anlagt 1876 af nuv. Eier
3			Mineralvand og Pimode, 6000 Kr.	1500	Anlagt 1880 af nuv. Eier.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drikraft eller Hjelpe- redskaber.
Sav- og Høvlværk. Consul G. Bottern.	Sav- og Høvlværk.	1 12 Hestes Dampmaskine, 3 Rundsage, 1 Høvlmaskine, 1 Blosav, 1 Barkmølle, 1 Filermaskine.
Skibsbyggeri. H. P. Middersborg & Trochman.	Skibsbyggeri.	1 8 Hestes Dampmaskine.
Teglværk. Følgenæs Teglværk. J. P. Petersen, Forpagter.	Mursten og Drainrør.	Haandkraft.
Tobaksfabriker. N. B. Clemmensen.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	1 Skjæremaskine, Valsemaskine, 8 Straapresser, 3 Spindeborde, 1 Kardusbord til Pakning af Røgtobak.
Julius Lange.	Do.	1 Skjæremaskine, 1 Valseværk, 3 Straapresser, 1 Spindebord, 1 Kardusbord.
Maribo-Bandholm.		
Bogtrykkeri. J. N. Dein.	Bogtrykkeri.	1 Hurtigpresse, 1 Trædemaskine.
Bryggerier (21-) (de 2de i Forb. med Maltgjøreri). C. F. Lorenz.	Bryggeri.	Rumsemaskine, Pumpeværker, Hestekraft.
B. & M. Eller. "Bandholm", N. Jensen.	Bryggeri og Maltgjøreri. Do.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Farverier (det ene i Forb. med Uldspinderi). A. C. Asmussen. J. A. Gerrits.	Farveri og Uldspinderi. Farveri.	1 1½ Hestes do.
Garverier. M. Hørup. C. Gøverg. C. C. Mogenssen. Joh. C. Petersen.	Garveri. Do. Do. Do.	Haandkraft. Do. 1 Barkmølle. Haandkraft. Do. Do.
Jernstøberier og Maskinfabriker. „Frederiksminde“, P. A. Lund, Bandholm.	Jernstøberi og Maskinfabrikation.	1 6 Hestes Dampmaskine, 3 Dreiebente, 1 Høvlmaskine, 2 Boremaskiner til Dampkraft, Savmaskine.
C. P. Jørgensen.	Do.	Heste- og Dampkraft.
Kalkbrænderier. H. P. Lunddahl. F. J. Hansen, Bandholm.	Kalkbrænderi. Do.	
Meieri-Anlæg. L. Blicher.	Meieri.	1 Centrifuge, 2½ Hestes Kraft.
Rosukkerfabrik. Højbygaard, de danske Sukkerfabriker, Høleby.	Rosukkerfabrikation.	8 Riedler a 35 Hestes Kraft.
Uldspinderi. F. Wenz.	Uldspinderi.	1 3 Hestes Dampmaskine, 2 Kartemaskiner, 1 Vulf med Dampkraft, 2 Haandspindemaskiner, 2 Haandvæve.
Bæveri (ved Haandkraft). A. P. Brunn.	Bæveri.	Haandkraft.

Mend.	Arbeidskraft.		Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
	Qvinder.	Børn.			
5*			30000 Rbf. Trælast, 31300 Kr.	1910	Anlagt 1873 af nuv. Eier. — 30000 Rbf. Lømmer og Bord. * Kun arbeidet i 147 Dage.
10			20000 Kr.	7000	Anlagt 1822 af nuv. Eiere.
14	2	4	1000000 Mursten, 400000 Drainrør, 25000 Kr.	7000	Anlagt og eies af Proprietær Svendsen.
20	8	30	70000 Pd. Raatobak, 40000 Kr.	12500	
8	3	8	18000 Pd. Raatobak, 6500 Kr.	4000	
4					
6			Øl, 30000 Kr.	4000	Anlagt 1847 af nuv. Eier.
3			Øl og Malt, 25000 Kr.	2000	Anlagt 1876.
1			Øl, 1400 Tdr., 11200 Kr. Malt, 200 Td. 3000 Kr.	600	Opført i Mai 1881. — 9000 Pd Malt, 30 Tdr. Stenful.
4	1		Uldgarn.		Anlagt 1864 af nuv. Eier.
1			4000 Kr.	800	Anlagt 1846.
5			30000 Kr.	3500	Anlagt 1840.
2			15000 Kr.	1500	Anlagt 1869.
3			20000 Kr.	2000	Anlagt 1840.
4			30000 Kr.	3000	Anlagt 1852.
18			Jernstøbegods og Maskiner, 24000 Kr.	7500	Anlagt 1840 af Lehnsgreve Knuth Knuthenborg. — 100000 Pd. Jern, 400 Tdr. Kul.
15			Raffinørvne, Bygningsarbejde, Maskiner.		Anlagt 1878 af nuv. Eier
2			Raff, 14000 Kr.	1600	Anlagt 1800.
3			Raff, 3000 Kr.	700	18 Rbf. Raffsten, 700 Tdr. Kul.
5	4		Smør og Ost, 50000 Kr.	7000	Anlagt i Octbr. 1880.
140	12		2 a 3 Mill. Pd. Suffer a 21 a 27 Dre pr. Pd., 1 Mill Pd Melasse a ca. 5 Dre pr. Pd.	60000	Actieselskabet Fabriken Holland. — 35000 Tdr. Kul, 100 Rbf. Raffsten, 40000 Pd Ventul, 50000 Pd Saltfyre, 3 a 400000 Ctr. Roer, 4 a 5000 Al. Lerred, 30 a 40 Tdr. Maskinolie, 1200 Tdr. Cokes.
3	1		Garn, Klæde, 10000 Pd.	1300	Anlagt 1860, Dampkraft 1871.
2		2	8000 Kr.	2000	Anlagt 1853.

III. R o d b y.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

Arbeidskraft.				Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
				verdi.	løn.	pr. Mand.	(2 Kvinders, 4 Børns
				Kr.	Kr.	Kr.	Arbeidsløn regnes resp.
							lig 1 Mand.)
Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.					
1. 1	Bogtrykkeri	"	"	2*	ei opg.	ei opg.	"
2. 2	Bomuldsvæverier	3	1	"	5,500	1,300	372
3. 1	Bryggeri (M.)	3	"	"	8,000	1,500	500
4. 1	Farveri	1	"	"	2,600	700	700
5. 1	Garveri	2	"	"	14,000	1,200	600
6. 1	Kalkbrænderi	2	2	"	ei opg.	1,200	400
7. 1	Teglværk	7	3	"	ei opg.	3,000	353
8. 1	Uldspinderi	2	1	"	2,000	600	240

Foransførte 9 industrielle Anlæg beskæftigede altfaa 29 Mennesker, nemlig 20 Mænd, 7 Kvinder og 2 Børn under 14 År (Dreng). For 20 Mænd og 7 Kvinder er den samlede Arbeidsløn opgivet til 9,500 Kr., hvilket Beløb fordelt paa 23¹/₂ Mand, efter det almindelige Beregningsforhold, giver i Gjennemsnit 404 Kr. pr. Mand, hvorved dog maa henføres til, at navnlig Kalkbrænderiet og Teglværket, Bomuldsvæverierne samt Uldspinderiet naturligvis ikke have arbejdet hele Året igjennem. — De opgivne Produktionsværdier udgjøre ifkun 32,100 Kr., men da de manglende Værdier for Kalkbrænderiet og Teglværket efter den brugte Arbeidskraft og den opgivne Arbeidsløn, i Sammenligning med og i Forhold til andre nærliggende ligeartede Anlægs Opgivender, tør anslås til ialt ca. 20,000 Kr., bliver den samlede Produktionsværdi 52,000 Kr. (exkl. Bogtrykkeriets, der her er af mindre Betydning, hvad Produktionsværdien angaar). —

Af efterfølgende specielle Oversigt b. (se Pag. 52) vil det ses, at der af større Maskiner og Hjelperedskaber er afbenyttet 15 (foruden 1 Kalkovn). En nys anlagt Sænthyttefadsfabrik i Ringsbølle, hvis Eier, F. B. K. Suhr, har erhvervet Eneretsspatent paa 10 År, fra 24. August 1881 at regne, har endnu ikke udfoldet nogen Virksomhed, som kan afgive Stof for disse Oversigter.

IV. Sækkjølbing.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	Løn. pr. Mand. Kr.	Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand).
1. 2 Bryggerier (M.) (det ene i Forb. med Maltgjøveri)	5	1	2	for 1 opg. 19,000	2,038*	408	*) For 5 Mænd.
2. 3 Farverier (deraf 1 i Forb. med Uldspinderi og Væveri og 1 i Forb. med Væveri)	9	"	2	for 1 opg. 2,500	900*	450	*) For 2 Mænd.
3. 2 Farverier	5	"	"	ei opg.	ei opg.		
4. 1 Jernstøberi og Maskinfabrik	10	"	"	ei opg.	4,000	400	
5. 1 Uldspinderi og Væveri	2	"	"	ei opg.	ei opg.		

Foranstørte 9 industrielle Anlæg bestyrftige saaledes 31 Mænd, 1 Kvinde og 4 Børn (Drenge) under 14 År. For de 17 Mænd, for hvilke Arbeidslønnen er opgivet, andrager denne tilsammen 6,938 Kr., der i Gjennemsnit udgjør 408 Kr. pr. Mand.

Produktionsværdien er her kun opgivet for det største af Bryggerierne og for det mindste af Farverierne ialt til 21,500 Kr.; men lægge vi hertil Sandsynlighedsværdierne efter den bestyrftigede Arbeidskraft i Sammenligning med nærliggende industrielle Anlægs af samme Art, tør man paaregne Produktionsværdien mindst at være: for det andet (mindste) Bryggeri ca. 4000 Kr., for de 2de (større) Farverier i Forb. med resp. Uldspinderi og Væveri ca. 30,000 Kr.; for de 2de Farverier ca. 28,000 Kr., for Jernstøberiet ca. 20,000 Kr. og for Uldspinde- og Væveriet 11,500 Kr. Den samlede Produktionsværdi kan saaledes anslås til ca. 115,000 Kr.

Uf Maskiner og større Hjelperedsfaber benyttes ialt 37 (vide den specielle Oversigt b., Pag. 52).

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eiereus.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Rødby.		
Bogtrykkeri.		
Peterfen.	Bogtrykkeri.	2 Haandpresfer.
Bomuldsvæverier.		
G. Schweichhardt.	Bomuldsvæveri.	1 Væv.
H. Hansen.	Do.	2 Maskinvæve, 1 Haandvæv.
Bryggeri (M.).		
Rigsmand H. B. Suhr. Veier og Bestyrer R. Nielsen.	Mlbryggeri.	1 Trykpumpeværk paa 6 H. K.
Farveri.		
H. Hansen.	Farveri.	1 Haandpressemaskine.
Garveri.		
Jensen.	Garveri.	1 Barkmølle paa 1 H. K.
Kalkbrænderi.		
Rigsmand S. E. Hansen.	Kalkbrænderi.	1 Kalkovn.
Teglværk.		
Baron Bertouch Lehn til Lungholm, Bestyrer Ger- hardt. Taagerup.	Teglværk.	1 Rørmaskine paa 4 H. K. Haand- og Hestekraft.
Uldspinderi.		
Peterfen.	Uldspinderi.	1 Damp-, 4 Korte- og Spinde- maskiner.
Sækhjølbing.		
Bryggerier (M.).		
(det ene i Forb. med Maltgjøveri).		
Sækhjølbing Bryghus, Ewald Wengel.	Bryggeri og Maltapning.	Knuse-, Hakkelse-, Stykke-, Broppe- og Lappemaskine, Pumpe. Maskin- og Hestekraft. Haandkraft.
H. Brændstrup.	Bryggeri og Maltgjøveri.	
Farverier		
(de 2de i Forb. med resp. Uldspinderi og Væveri).		
C. F. Sundelius.	Farveri.	Kulle-, Overskjære- og Stykke- maskine. Haandkraft.
P. E. Hermansen.	Farveri, Uldspinderi og Væveri.	1 Damp-, 3 Korte-, 2 Spinde- og 1 Balkemaskine, 1 Vulf, 6 Haandvæve.
P. Madsen.	Farveri og Væveri.	Trædemaskine.
Garverier.		
Otto Olsen.	Garveri.	Haandkraft.
P. M. Larsen.	Do.	1 Barkmølle. Hestekraft.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
H. E. Frederiksen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 Dampmaskine paa 4 H. K., 2 Dreiebænk, 1 Bore-, 1 Høyle-, 1 Strueskjære-, 1 Blæsemaskine.
Uldspinderi og Væveri.		
P. M. Madsen.	Væveri og Uldspinderi.	1 Damp-, 3 Korte-, 1 Spinde- maskine, 1 Vulf, 3 Haandvæve.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbejds- løn. Kr.	Anmærkninger (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
		2*	Trykfager.		*) Dreng.
1			Bomuldsfærred, Dyr- baar og Dreil, 1500 Kr.	400	
2	1		Manufakturvarer, 4000 Kr.	900	
3			Øl, 8000 Kr.	1500	
1			2600 Kr.	700	
2			Væder, 14000 Kr.	1200	
2	2		Kaff.	1200	
7	3		Teglværksvarer.	3000	
2			Uldgarn, 2000 Kr.	600	
4	1	2	Hvidtøl, 1550 Tdr., 11000 Kr., Baierf Øl, 100000 Fl., 8000 Kr.	2038	
1			Hvidtøl og Malt.		
2			2500 Kr.	900	
6		2			
1					
3					
2					
10			Landbrugsmaskiner og Støbegods.	4000	
2					

V. Nysted.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- Værdi. Kr.	Arbeids- Løn. pr. Md. Kr.		Udgjør Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.					
1. 1 Damp- og Vindmølleri	10	"	"	160,000	10,000	1,000		
2. 1 Garveri	5	"	"	20,000	2,000	400		
3. 1 Skibsbyggeri	10	"	"	ei opg.	4,500	450		
4. 1 Tobaksfabrik	3	1	"	ei opg.	2,000	572		

Foranførte 4 industrielle Anlæg bestjæftige saaledes 29 Mennesker, nemlig 28 Mænd og 1 Kvinde med en samlet aarlig Arbeidsløn af 18,500 Kr., som altsaa i Gjennemsnit udgjør 649 Kr. pr. Mand. Produktionsværdien er, som anført, kun opgivet for de 2de Anlæg: Damp- og Vindmølleri og Garveriet til ialt 180,000 Kr., men i Forhold til den ved de 2de andre Anlæg, resp. Skibsbyggeriet og Tobaksfabriken, anvendte Arbeidskraft samt til Naamaterialets Værdi ved Tobaksfabriken med den for disse opgivne Arbeidsløn, tør man, efter Sammenligning med tilsvarende Industrier andetsteds, mindst regne disse 2de Anlægs Produktionsværdier til 20,000 Kr., saa at den samlede Produktionsværdi kan anslås til ca. 200,000 Kr.

I Nysted findes endvidere et lille Garveri, og 1 do. almindeligt Ølbryggeri samt i Vanthore Landsogn et mindre Teglværk, for hvilke der, paa Grund af deres Ubetydelighed, Intet er funden Anledning til at opgive.

B. Falster.

I. Nykjobing.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	
1.	2 Bogtrykkerier	18	1	7	69,000	31,000	1,530	
2.	1 Dampmølleri	10	"	"	ei opg.	18,000	1,800	
3.	1 Garveri	5	"	1	50,000	4,000	761	
4.	2 Jernstøberier og Ma-							
	stinsfabriker	80	"	3	160,000	48,000	594	
5.	2 Klædefabriker og	11	5	5*	ei opg.	8,000	542	*) Af de 10 Børn ere 4 Pigebørn.
	Bæverier	5	5	5*	35,000	6,000	686	
6.	1 Saltfabrik	4	"	"	"	3,500	875	

Foranførte 9 industrielle Anlæg beskæftige saaledes 133 Mænd, 11 Kvinder og 21 Børn under 14 År. Disſes samlede Arbeidsløn udgjør 118,500 Kr., der, efter det sædvanlige Beregningsforhold, fordelte paa $143\frac{3}{4}$ Mand, udgjør en gennemsnitlig Arbeidsløn af 824 Kr. pr. Mand.

Den opgivne Produktionsværdi udgjør kun 314,000 Kr., idet Dampmølleriets, den største Klædefabriks og Saltfabrikens Produktionsværdier savnes, men da Dampmølleriets har opgivet sin Produktionsmængde til 4 Mill. Pd. Hvedemel, hvis Værdi efter Opgivender andetslebsfra er 460,000 Kr. og den største af Klædefabrikernes Produktion, i Sammenligning med den mindstes og i Henhold til den benyttede Arbeidskraft, mindst tør anslaaes til 60,000 Kr. samt da Saltfabrikens Produktionsværdi, efter den opgivne producerede Mængde, 2 Mill. Pd. Salt, i Sammenligning med paa andre Steder opgivne Værdier, er ca. 65,000 Kr., andrager den samlede Produktionsværdi for samtlige 9 Anlæg ialt 899,000 Kr. Af efterfølgende specielle Oversigt b. (Pag. 56) vil det ses, at der af Dampmaskiner kun ialt benyttes 6, medens andre Hjelperedstaber her ikke ere opgivne naar undtages fra Saltværket: „Dvne og Pander“. Foruden de opgivne Anlæg findes endvidere i Nykjobing 1 bayerisk Ølbryggeri, 1 Lædervarefabrik, 1 Sodavandsfabrik og 1 Tobaksfabrik, alle 4 tilhørende d'Hrv. Nobel & Baagø, samt 1 Tobaksfabrik, tilhørende Hr. L. Bech, men fra eller for disse industrielle Anlæg have vi hidtil ikke formaaet at erhverve de fornødne Oplysninger, men haabe, at skulle kunne meddele dem i det eventuelle Supplementstillæg.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Nysted. Damp- og Vindmølleri. Nysted Dampmølle. Enke Laura Larsen. Forpagter Carl Bønnelykke. Garveri. F. H. Bischoff Skibsbyggeri. F. Sparre. Tobaksfabrik. N. Sidenius.	Damp- og Vindmølle. Garveri. Skibsbyggeri. Tobaksfabrikation.	1 Dampmaskine. Barbmølle. Haandkraft. Do.
Nykjøbing. Bogtrykkerier. „Loll.-Falsters Stiftstidende“, H. J. Jacobsen. „Loll.-Falsters Folketidende“ og „Nakskov Tidende“, R. Clausen. J. G. Jordan, Bestyrer. Dampmølleri. Dampmøllen i Nykjøbing v. F. W. Thielens af Kjøbenhavn. A. Frisenette, Bestyrer. Garveri. H. F. Møller. Jernstøberier og Maskinfabrikker. „Guldborg“, Konsul From, Nobel & Baagø. Waldemar Benzon, Bestyrer. „Bruhushaab“, J. B. Bruhn & Søn. Klædefabrikker. M. Møller. B. Jørgensen. Saltfabrik. „Falster“, J. G. Maardt.	Bogtrykkeri. Do. Dampmølle. Garveri. Jernstøberi og Maskinfabri- kation. Do. Klædefabrikation. Bæveri og Klædefabrikation. Saltværk.	1 Maskine, 2 H. R. Gasmotor. Haandkraft. 1 25 Hestes Dampmaskine. Heste- og Haandkraft. 1 5 Hestes Dampmaskine 1 6 do. do. 1 8 do. do. 1 6 do. do. Done og Pander

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
10			Alle Slags Mel, 160000 Kr.	10000	Anlagt af Møller Schvartlose 1858. Kornvarer, Mais m. m.
5			Fæder og Skind, 20000 Kr.	2000	Anlagt 1854 af nuv. Eier. — Vildthuder og indenlandske Huder og Skind.
10			Seilskibe og Vaade.	4—5000	Anlagt 1854 af nuv. Eier. — Raamateriale: Egetræ.
3	1		Skræntebak.	2000	Anlagt 1880 af nuv. Eier. — Raamateriale for 6000 Kr.
13	1	2	Avis- og Bogtryk, 45000 Kr.	23000	
5	5		Avis- og Bogtryk, 24000 Kr.	8000	
10			4000000 Pbd. Hvedemel.	18000	
5	1		30000 Pbd. Fæder, 50000 Kr.	4000	
40	3		Agerdykningsredskaber og Støbegods, 80000 Kr.	24000	
40			Agerdykningsredskaber Støbegods og Maskiner, 80000 Kr.	24000	
11	5	5	Bomulds-, Klædevarer.	8000	
5	5	5	Uldgarn 14500 Pbd., Uld- varer 3000 Pbd. 35000 Kr.	6000	
4			Salt 2000000 Pbd.	3500	Einers 1750000 Pbd.

II. Stubbekjøbing.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. pr. Mand. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Bogtrykkeri	5	"	"	ei opg.	2,800	560	
2. 2 Garverier . . resp. og	3 2	" "	" "	18,000 10,800	2,000 1,000	667 500	
3. 1 Jernstøberi og Maskin- fabrik	30	"	"	60,000	20,000	667	
4. 1 Teglværk (i Dnse) .	12	2	"	12,000	8,000	615	
5. 1 Bognfabrik	7	"	2*	20,000	5,000	667	*) Begge Drengébørn.

Disse 6 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftiger altsaa 59 Mænd, 2 Kvinder og 2 Børn med en Arbeidsløn af tilsammen 38,800 Kr. eller, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, i Gjennemsnit 641 Kr. pr. Mand.

Den opgivne Produktionsværdi er 120,800 Kr., men da det kun er Bogtrykkeriets der sættes og denne neppe tør paaregnes at have udgjort mere end ca. 10,000 Kr., tør den hele samlede Produktionsværdi i rundt Tal anslaaes til ca. 130,000 Kr.

Det vil af efterfølgende specielle Oversigt b. (Pag. 60) ses, at der af Dampmaskiner og større Hjælperedsfabrer ialt er benyttet 23.

C. Møen.

Stege.

a. Alfabetist summarist Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- Arbeids- Udgjør		Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	verdi. Kr.	Løn. pr. Mand. Kr.	
1. 2 Bogtrykkerier (det ene i Rødfilde) . . .	9*	"	"	ei opg.	1,640	182* *) Deriblandt flere Lærlinge; alle desuden Kost og Logis.
2. 2 Bryggerier (M.) .	4	"	"	ei opg.	2,200	550
3. 2 Farverier med Bæverier	5	"	"	ei opg.	3,500	700
4. 2 Garverier	3*	"	"	ei opg.	600	300 *) Deraf 1 Lærling uden Løn.
5. 2 Jernstøberier og Maskinfabriker	16	"	"	20,000*	9,860	616 *) Alene opgivet for det største.
6. 1 Kalkbrænderi . . .	1	"	"	4,800	600	600
7. 1 Teglwarefabrik (i Hegnebe)	50	"	"	48,000	15,000	300
8. 1 Tobaksfabrik . . .	4	"	1*	ei opg.	1,600	376 *) Dreng.

Foransførte 13 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige altsaa 92 Mænd og 1 Dreng med en samlet Arbejdsløn af 35,000 Kr., men da 9 Arbejdere i Bogtrykkerierne og 1 i Garverierne dels ere Lærlinge uden Løn og dels have mindre Løn, men Kost og Logis, saa er Arbejdslønnen kun beregnelig for 82 Mænd og 1 Dreng med en samlet Løn af 33,360 Kr., hvilket Beløb, fordelt paa disse, saaledes udgjør en gennemsnitlig Indtægt af 405 Kr. pr. Mand, hvorved dog maa bemærkes, at Teglwarefabriken, der alene beskæftiger over Halvdelen, naturligvis kun arbejder en Del af Aaret.

Da kun 3 af disse industrielle Anlægs Eiere foreløbigt have villet opgive Produktionsværdierne, ialt til 72,800 Kr., saa ville vi vel afvente muligen senere Opgivelser af disse til Optagelse i det eventuelle Supplementstillæg, i hvilket vi tillige haabe at faa Møens Klints Kridtstenbruds Virksomhed medoptagen i Oversigten, men skulde dog her tilføje, at de manglende Produktionsværdier efter af os foretagne Beregninger, efter Sammenligninger med tilsvarende Industrier i nære Egne, ville andrage ca. 70,000 Kr. (de 2de Bogtrykkeriers exkl.), saa at der, naar disse ogsaa medregnes, vilde udkomme et samlet Produktionsværdibeløb af, med rundt Tal, ca. 150,000 Kr. Det vil af efterfølgende specielle Oversigt b. (Pag. 60) ses, at der af Dampmaskiner og større Hjælperedskaber ialt er benyttet kun 5.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Stubbekjøbing.		
Bogtrykkeri.		
J. E. Henriksen.	Bogtrykkeri.	1 Maskine.
Garverier.		
Hans Sørensen.	Garveri.	1 Barkmølle. Haandkraft.
Pfaßs Enke. H. Madsen, Bestyrer.	Do.	Haandkraft.
Jernstøberi og Maskinfabrik		
N. C. Rasmussen & Co. Indehaver af Firmaet: Carl C. Rasmussen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 Maskine paa 4 H. K. 4 Jern- dreiebænk, 2 Centrifugal- blædere, 4 Slibestene, 2 Bore-, 1 Jernhøvl- og 1 Struestjære- maskine.
Teglværk.		
Dure Teglværk, Gaardmand J. Johnsen.	Teglværk.	1 Maskine paa 7 Hestes Kraft.
Bognfabrik.		
J. C. Christensen.	Bognfabrikation	Haandkraft. 3 Bore-, 1 Polke- maskine og 2 Slibestene.
Stege.		
Bogtrykkerier.		
Chr. Lohmann.	Bogtrykkeri.	Haandkraft.
Nøgtilde, Lieut. Folketingsmand J. Boisen.	Do.	Surtigpresse.
Bryggerier (2).		
Consul H. F. Chrøe.	Ølbryggeri.	Haandkraft.
Consul J. W. Blichfeld.	Do.	Do.
Farve- og Bæverier.		
J. Petersen.	Farveri og Bæveri.	Do.
H. P. Larsen.	Do.	Do.
Garverier.		
A. Jensen.	Garveri.	Do.
B. Schack.	Do.	Do.
Jernstøberier.		
J. P. Schmith.	Jernstøberi	1 Maskine paa 5 H. K.
Nørretrander.	Do.	Haandkraft.
Kalkbrænderi.		
C. W. Petersen.	Kalkbrænderi.	Do 2 Døne.
Teglværk.		
Begnede Teglgværefabrik, D. B. Suhr.	Teglværk.	1 Maskine paa 12 H. K. Haand- kraft.
Tobaks- og Cigarfabrik.		
C. Bødun.	Tobaksfabrikation.	Haandkraft.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Verdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
5			Bogtrykkerarbejde.	2800	Anlagt 1860 af H. J. Berendt.
3			600 Huder, 1000 Kalve- og Lammeskind, 18000 Kr.	2000	Anlagt 1845 af nuv. Eier.
2			500 Huder 10000 Kr., 100 Skind 800 Kr.	1000	
30			Landbrugs- og Damp- maskiner, specielt Saa- og Tærskemaskiner, 60000 Kr.	20000	Anlagt 1852 af A. C. Rasmussen. — Patenter paa Korn- saamaskine og Frøsaamaskine ere udtagne for Danmark. 110000 Pd. Støbe- og 40000 Pd. Smedejern, 250 Tdr. Ginders, 400 Tdr. Damp- og 120 Tdr. Smedekul, 400 Cubitfod haardt Træ, 600 Cubitfod Fyr i Lømmen, Planter og Bræder. Alle Arbejderne ere forfikkede imod Ulykkestilsætelse i Schweigst Forsikrings Actieselskab
12	2		600000 Mursten og Drainrør, 12000 Kr.	8000	Anlagt 1874 af Jernstøber P. Hansen.
7	2		Alle Slags Bøgne, 20000 Kr.	5000	Anlagt 1866 af nuv. Eier — Jern, Kul, Træ, Læder og Klæde af Verdi 6000 Kr.
5			Møens Avis etc.	700	Der er flere Læringer.
4			Møens Folkeblad etc.	940*	*) Foruden Kost og Logis — Bogtrykkeriet har bestaaet i 11 Aar.
2			Almindeligt Bl.	1000	
2			Do.	1200	450 Tdr. Malt, 900 Pd. Humle.
4			Bævnning af grovt Klæde.	2800	
1			Do.	700	
2			Beredte Skind og Huder.	600	
1*			Do.		*) Lærling uden Løn.
11			Støbegods, Agerdyrk- ningsmaskiner, 20000 Kr.	6500	Anlagt 1853. — Patent høves paa en Kornrensningssmaskine.
5			Støbegods, Agerdyrk- ningsmaskiner.	3360	
1			Kalk, 4800 Kr.	600	
50			2000000 Mursten, 200000 Drainrør, Tagsten*, ialt 48000 Kr.	15000	Anlagt af et Actieselskab. *) Tallet kun opgivet som variabelt
4	1		Tobak og Cigarer.	1600	Anlagt 1862.

D. Bornholm.

I. Rønne.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.	
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	verdi. Kr.	løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)	
1.	3 Bogtrykkerier . . .	16	3	3*	ei opg.	ei opg.	—	*) 2 Drenge og 1 Pige.	
2.	2 Bryggerier (for bayerst og Hvidtøl) .	16	3	"	90,000	11,000	629		
3.	1 Bygnings-Snedkeri og Tømmeri	25	"	"	70,000	14,500	580		
4.	1 Cement- og Ben- mølsfabrik	1	1	"	ei opg.	700	467		
5.	1 Dampmølle med Bageri	7	"	"	ei opg.	6,000	857		
6.	8 Fajance-, Lervare- og Terrakottafabrikker	90	19	20	f. 5 opg. 81,500	f. 7 opg. 49,343*	496	*) For 85 Mænd, 19 Kvinder og 20 Børn (alle Drenge).	
7.	3 Farverier	7	2	1*	f. 2 opg. 18,000	4,360	528	*) Dreng.	
8.	1 Jælbberederi	3	"	1*	ei opg.	1,500	462	*) Dreng.	
9.	2 Jernstøberier og Maskinfabrikker	89	"	4*	80,000	39,000	433	*) Drenge.	
10.	2 Kalkbrænderier . . .	7	"	"	18,500	2,600	371		
11.	2 Kaolinflækkerier . .	110	"	"	210,000	75,000	682		
12.	1 Klædefabrik med Uldspinderi	3	2	"	ei opg.	2,200	550		
		f. 1 opg.							
13.	2 Sav-Træstjærerier	12	"	"	ei opg.	6,000*	500	Det ene Stjæreri drives kun til Eierens egen For- brug, hvorfor Intet er op- givet for dette. *) For 12 Mænd.	
14.	1 Smederi (drives ved Maskinhjælp)	3	"	"	ei opg.	1,300	433		
15.	2 Stenhuggerier . . .	87	"	"	{f. 1 opg. 90,000}	80,000	920		
16.	2 Teglværker	27	1	"	{f. 1 opg. 27,100}	f. 1 opg. 4,000*	533	*) For 7 Md. og 1 Kvinde.	
17.	2 Tobaks- og Cigar- fabrikker	6	3	8*	{f. 1 opg. 12,000}	5,000	526	*) Alle Drenge.	
18.	2 Vognfabrikker . . .	17	"	"	42,000	10,800	635		

Disse 38 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige herefter 597 Mennesker, hvoraf 526 ere Mænd, 34 Kvinder og 37 Børn under 14 Aar (hvoraf kun 1 Pigebarn). — Den samlede opgivne Arbejdsløn udgjør 313,300 Kr. og gjælder for ialt 485 Mænd, 31 Kvinder og 34 Børn, hvorefter Arbejdslønnens Beløb altsaa, efter det sædvanlige Beregningsforhold, bliver at fordele paa 509 Mand, og bliver da den gennemsnitlige Arbejdsløn 616 Kr. pr. Mand. De opgivne Produktionsværdier andrage tilsammen 739,100 Kr. for 22 Fabrikker og industrielle Anlæg. Skjøndt vi haabe, i det eventuelle Supplementstillæg at skulle kunne meddele de øvrige 16 Anlægs Produktionsværdier, skulle vi dog allerede her, dels efter Sammenligningsberegninger og dels efter den for flere af dem opgivne Mængde af de producerede Gjenstande, anføre, at Resultatet af disse vore Sammenligninger og Beregninger har overbevist os om, at disse manglende Værdier ville andrage mindst 410,000 Kr., saa at vi med rundt Tal tør paaregne den hele samlede Produktionsværdi til ca. 1,150,000 Kr. — Af Dampmaskiner og større Hjelperedskaber er ialt opgivet at være benyttet 116 (foruden mindre Væltmaskiner, Rensnings- og Tilberedningsmaskiner, navnlig i Fajance- og Terrafottafabrikkerne).

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe-redskaber.
Bogtrykkerier. Frederik Vilhelm Tryde. Frederik Carl Kieffer. Carl Colberg.	Bogtrykkeri. Do. Do.	1 Hurtig- og 1 Haandpresse. Do. do. Do. do.
Bryggerier. "Rønne", Rønne Actieselskab, Bestyrer J. Hansen. Johan Peter Gad.	Bayerst- og Hvidtøls-Bryggeri. Do.	Haand- og Hestekraft, 1 Rølle med Knuseværk. Haandkraft.
Bygnings-Snedkeri og Tømreri. H. P. Vidstrups Bygningsforretning, Otto & Mathias Vidstrup.	Snedker- og Tømmerværksted.	Damp- og Haandkraft, 1 Høyle-maskine paa 3 Hestes Kraft, 1 Baand-sav paa 2 H. K., 1 Rund-sav paa 3 H. K.
Cement- og Benmælsfabrik. "Saga", A. P. Schor m. fl.	Cement- og Benmælsfabrikation.	1 Maskine og Vindkraft
Dampmølleri med Bageri. Rønne Dampmølle og Dampbageri, H. Tobiasen.	Damp- og Bindmølle, Damp-bageri.	1 Dampmaskine paa 16 H. K., 1 Stemmaskiner samt Bind- og Hestekraft.
Fajance-, Lervare- og Terrakottafabrikker. L. Hjorth.	Terrakottafabrikation.	Maskiner til Rensning og Tilberedning af Kaastoffet drives ved Haandkraft.
"Spholm", H. Wolffen & Søn.	Fajance- og Lervarefabrikation.	1 3 Hestes Dampmaskine, 1 6 Hestes Kjedel.
N. Th. Sommer.	Fajancefabrikation.	Haand- og Trækraft, 12 Drejestiver, 4 Afdreiemaskiner, 1 Masse- og 1 Vallepresse, 1 Glasurmølle, 1 Knusemaskine, 1 Massemølle, der drives ved Hestekraft.
Th. Stibolt.	Terrakottafabrikation.	1 Kiltremaskine, Haandkraft.
J. O. Kjeller.	Fajance- og Terrakottafabrikation.	1 Dreiebænk, 5 Drejestiver, Haandkraft.
Grosserer E. C. Sonne.	Lervarefabrikation.	Haandkraft.
Ed. Fr. Sonne.	Terrakottafabrikation.	Do.
Jørgen N. Holm.	Fajancefabrikation.	Do.
Farverier.	Farveri.	1 Tvindemaskine, Haandkraft.
C. Tholander.	Do.	1 Overskjæres-, 1 Svingmaskine, 1 Indigomølle, Haandkraft.
N. H. Schjærning.	Do.	Haandkraft.
B. Buddig.	Do.	Haandkraft.
Felddberederi.	Felddberederi.	Barkmølle, Knusemaskine.
Jernstøberier og Maskinfabrikker.	Jern- og Metalstøberi, Maskinfabrikation.	1 6 Hestes Dampmaskine, 4 Dreiebænte, 1 Høyle-, 3 Bore-, 1 Støde- og 1 Skrueskjæremaskine, 2 Centrifugalblæsere.
H. Wichmann & Co., (H. P. Rønne, A. P. Colberg, H. Wichmann).	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	14 Maskiner, Dampkraft, 10 H. K.
Bornholms Maskinfabrik, Actieselskab, Bestyrer Blem.		

Overfigt.

Arbeidskraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
7 6 3	1 2	3			Anlagt 1828 af Bogtrykker Egert Christoffer Tryde. Anlagt 1856 af Cand. phil. Wolff. Anlagt 1848 af Bogtrykker Joh. S. Colberg.
9 7	1 2		Bayerst- og Hvidtøl, 60000 Kr. Do. 30000 Kr.	6000 5000	Anlagt 1873 af Bestyreren. — 1600 Tdr. Byg, 4000 Pd. Humle, 1400 Tdr. Rul.
25			Bygningsarbejde, 70000 Kr.	14500	Anlagt 1843.
1	1		65000 Pd. Benmet, 100 Tdr. Cement.	700	
7			Mel, Grøn og Brød.	6000	Bindemøllen er anlagt 1797. Bageriet er anlagt 1876 og Damp- møllen 1878 af nuv. Eier.
17	6*	1	Terrakotta, 20000 Kr.	13000	Anlagt 1859 af nuv. Eier. — *) Foruden Damer, som male i Hjemmet.
20		1	Fajance og Lervarer, 20000 Kr.	9500	Anlagt 1835 af S. Wolffen. — 400 Tdr. Ler, 100 Favne Brænde og 400 Tdr. Rul.
16	5*	8	Fajance, 21500 Kr.	9200	*) Deraf 2 i Hjemmet.
12 5	5 4		Terrakotta, 15000 Kr. Fajance, 5000 Kr.	9000 2500	Anlagt 1873 af nuv. Eier — 20—25 Tdr. Ler. Brænde, Ler, Kridt, Møntie, 1500 Kr.
9 6 5	1 2 5	6	Gul Fajance. Terrakotta.	3143 3000	Anlagt 1872 af nuv. Eier. — 48 Tdr. Ler, 24 Favne Brænde.
4			Færvning af Tvist (500 Paffer) Uld og Hvergarn.	2400	Anlagt 1848 af nuv. Eier.
2	1		14000 Kr.	1310	
1	1	1	4000 Kr.	650	Anlagt 1863 af nuv. Eier. — 3000 Pd. Farvestof.
3		1	3000 Stfr. barlede og alunerede Stind.	1500	Anlagt 1873 af nuv. Eier.
48		4	Agerbrugsmaskiner, Bygnings- og Maskin- arbejde, 50000 Kr.	21000	250000 Pd. Støbejern, 30000 Pd. Smedejern, 3000 Pd. Metal, 800 Tdr. Maskintul, 700 Tdr. Cinders. Bræder og Tømmer af Værdi 1000 Kr.
41			Jernstøbegods, 30000 Kr.	18000	Anlagt 1878. — 700 Tdr. Maskintul, 500 Tdr. Cinders, 100 Tdr. Smedetul, 150000 Pd. Røjern.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Væbskaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Kalkbrænderier.		
Niels Peter Kosoed.	Kalkbrænderi.	Haandkraft, brænder med bød Stb.
Lyffens Prøve, S. P. Samson.	Do.	Haandkraft.
Kaolinflømmier.		
Kaolin-Industri-Selskab paa Bornholm, Kabet- gaards Grund ved Rønne, Robert Kraus, Be- styrer.	Kaolinflømmier	3 Dampkedler af 86 Hestes og 2 Maskiner af 53 Hestes Kraft desuden Haand- og Hestekraft.
Interessentselskabet Bornholms Kaolinflømmier, Bestyrer Chr. Scheibye, Kontor i Kjøbenhavn.	Do.	1 18 Hestes Dampmaskine.
Klædefabrik (i Forb. med Uldspinderi).		
J. Tholander.	Uldspinderi, Klædefabrikation.	8 Maskiner paa 6 Hestes Kraft.
Sav- og Træstjærerier.		
Bornholms Træstjæreri, Kosoed, Espersen Kosoed.	Træstjæreri.	1 8 Hestes Dampmaskine, 5 Sav, 1 Høvl- og 1 Kehl- maskine.
S. Chr. Lund	Do.	1 Dampmaskine, 1 Brænde- og Brædesav.
Smederi.		
J. J. Bohn.	Smederi.	1 Dreiebænk, 2 Haand- og 1 Boremaskine.
Stenhuggerier.		
De forenede Granitbrud og Stenhuggerier ved Rønne, A. P. Brodersen.	Stenhuggeriarbejder.	Haandkraft.
J. P. Bistrup.	Do.	Do.
Teglværker.		
A. P. Colberg.	Teglværksarbejder.	2 Damp-, 2 Stenstryge- og 2 Drainørmaskiner.
A. P. Schor m. fl.	Do.	1 Maskine, Haand- og Hestekraft.
Tobaks- og Cigarfabriker.		
P. Østerby, Eier og Bestyrer.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	2 Maskiner, Haandkraft.
Vilh. Thomsen.	Do.	Stjæremaskine, Haandkraft.
Vognfabriker.		
B. F. Knudsen.	Vognfabrikation.	Dreiebænk, Boremaskine, Haand- kraft.
J. Petersen.	Do.	Do. Do. Do.

Arbeidskraft.			Daglig prob. Mængde og ansl. Verdi i Kr.	Daglig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
4			2500 Ldr Kalk, 12500 Kr.	2000	Anlagt 1862 af Jens Kofod. — 70 Kbf. Kalksten, 1500 Ldr. Kul.
3			30 Favn Kalksten, brændt til Kalk, 6000 Kr.	600	
75			120000 Stn. raa og flemmet Kaolin, 140000 Kr.	55000	Anlagt 1874—75 af Robert Kraus. — 3000 Ldr. Stenful samt Maskinolie og Træmaterialier.
35			60000 Stn. Kaolin, 70000 Kr.	20000	Anlagt 1871 af Interessentselskabet „Bornholms Kaolinflemmeri“.
3	2			2200	Anlagt 1872 af nuv. Eier.
12				6000	Anlagt 1877 af nuv. Eiere.
3				1300	Anlagt 1875 af nuv. Eier. — Eieren benytter kun Maskinen til eget Brug (d. e. til Bræde- og Brændstjæring).
64			Tilh. Sten, 90000 Kr.	55000	Anlagt 1873 af G. Colberg.
23			8000 Kubikfod tilhugne Sten.	25000	
20			1100000 Mursten a 21 Kr., 100000 ilbfaste Sten (og Drainrør) a 40 Kr., 27100 Kr.		25000 Kbf. Ler.
7	1		360000 Mursten og Drainrør.	4000	Anlagt 1873 af A. P. Schor og C. Fay.
4	1		Tobak og Cigarer, 12000 Kr.	2500	Anlagt 1852 af nuv. Eier. — 15000 Pd. Raatobak.
2	2	8	Skraa- og Røgtobak.	2500	Anlagt 1875 af nuv. Eier. — 10000 Pd. Raatobak.
9			30000 Kr.	6000	62000 Pd. Jern, 2000 Kubikfod Træ, 100 Ldr. Kul.
8			Bogne, 12000 Kr.	4800	Anlagt 1867 af nuv. Eier. — 18000 Pd. Jern, 700 Kbf. Træ, 80 Ldr. Stenful.

II. Hasle.

a. Alfabetist summarist Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-		Udgjør	Anmærkninger.
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Md. Kr.		(2 Kvinders, 4 Børns Arbejds løn regnes resp. lig 1 Mand.)
1.	1 Bryggeri (Øl-) i Forb. med Dampbrænderi. . .	6	"	"	59,200*	2,900	483	*)	For Øl og Brændevin tilsammen.
2.	1 Raffbrænderi	1	"	"	2,400	400	400		
3.	1 Silberggeri	1	12	"	5,000	1,200	171		
4.	2 Sildefalterier . . .	2	34	"	18,000	2,000	105		
5.	2 Stenhuggerier . . .	24	"	"	12,000	6,800	283		
6.	1 Kul- og Teglværk (Bornholms Kul- og Teglværk).	94	"	"	76,400	40,000	426		

Disse 8 Fabrikker og industrielle Anlæg ses saaledes at beskæftige ialt 174 Mennesker, nemlig 128 Mænd og 46 Kvinder; men det ligger i samtlige disse Industrigrenes Natur, at det kun er for en større eller mindre Del af Aaret, at disse Menneskers Tid er optagen af deres Arbejde ved de nævnte industrielle Anlæg. Derfor bliver Gjennemsnitsarbejdslønnen her, naar man fordeler den samlede opgivne Arbejdsløns Beløb — 53,300 Kroner — paa 151 Mænd (efter den sædvanlige Forholdsberegning for Kvinder), kun 353 Kroner pr. Mand. Det samlede Produktionsværdibeløb andrager 173,000 Kroner. Af Dampmaskiner haves kun ved samtlige Anlæg 3, og andre større Hjelperedskaber ere ikke opgivne.

III. Allinge-Sandvig.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	løn. Kr.			
1. 4 Silberggerier i Forb. med Salterier	"	75	"	49,732	8,265	110	pr. Kvinde.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand's.)
				f. 4 opg.	f. 4 opg.	pr. Mand		
2. 5 Stenhuggerier . . .	190	"	"	86,000	73,150*	813	*) For 90 Mænd.	

Ved disse 9 industrielle Anlæg have altsaa været 190 Mænd og 75 Kvinder beskæftigede med den vedtagne Arbeidsløn resp. af 813 Kroner pr. Mand og 110 Kroner pr. Kvinde, ved hvilket sidste Beløb dog maa bemærkes, at de paagjældende Røggerier, ved hvilke disse Kvinder beskæftiges, kun drives i Fiske tiden for Sildefiskeri. Den for det største Stenhuggeri, der beskæftiger 100 Mand, ei opgivne Arbeidsløn tør antages gennemsnitsvis at være den samme som for de andre 4 Stenhuggeriers Vedkommende. For det største af Stenhuggerierne (Sielle Stenbrud) har Eieren ikke villet opgive Produktionsværdien, men har dog opgivet det Producerede til 75,000 Kbf. tilhugne Granitsten, hvis Værdi kan anslaaes til 140,000 Kroner, som med Tillæg af de for samtlige andre Anlæg opgivne 135,732 Kroner, giver en samlet Produktionsværdi af 275,732 Kroner. Samtlige disse industrielle Anlæg drives alene ved Haandkraft kun med sædvanlige Arbeidsredskaber etc. Ved Stenhuggerierne benyttes desuden ialt 13 Heste.

b. Speciel

Birtfomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Betskaffenhed	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Hasle.		
Bryggeri (M.) (i Forb. med Dampbrænderi). Hasle Dampbrænderi, T. Rønne & A. Grønbech. Brænderibestyrer L. C. Larsen.	Ølbryggeri og Dampbrænderi.	1 6 Hestes Dampmaskine.
Kalkbrænderi. N. Holm.	Kalkbrænderi.	Haandkraft.
Silberøggeri. N. Holm.	Silberøggeri.	Do.
Sildefalterier. Grønbech & Co.	Sildefalteri.	Do.
Selligpeder, Grønbech & Co.	Do.	Do.
Stenhuggerier. C. Rønner.	Stenhuggeri.	Do.
H. Røfoed.	Do.	Do.
Tegl- og Kulværk. Bornholms Kul- og Teglværk, H. Platen.	Kul- og Teglværk.	2 Maskiner, Damp-, Heste- og Haandkraft.
Allinge-Sandvig.		
Silberøggerier (de 3 i Forb. med Salterier). Fiskehandler J. P. Petersen i Allinge.	Silberøggeri og Salteri.	
Kjøbmand N. P. Grønbech i Allinge.	Do.	
Kjøbmand M. Larsen i Allinge.	Do.	
Kjøbmand A. Grønbech i Sandvig.	Sildefalteri.	
Stenhuggerier. Langebjergs Stenbrud, Kjøbmand J. S. Grønbech i Allinge.	Stenhuggeri.	
Moseløffens Stenbrud, Kjøbmand M. J. Kurts i København.	Do.	2 Heste
Murermester Wienberg i København.	Do.	} foruden Haandkraft.
Hammerens Stenbrud, Grosferer Martens i Køben- havn.	Do.	
Sielle Stenbrud, Ingeniør S. Berg i København.	Do.	

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbejdsøn. Kr.	Anmærkninger (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Boinder.	Børn.			
6			Ol, Brændevin og Akvavit, 59200 Kr.	2900	Dampbrænderiet anlagt 1860 og Bryggeriet 1876 af nuv. Eier. 279 Tdr. Malt.
1			500 Tdr. Ralk, 2400 Kr.	400	Anlagt 1876 af nuv. Eier.
1	12		8000 Ol røgede Silb, 5000 Kr.	1200	Anlagt 1876 af nuv. Eier.
1	14		775 Tdr. saltprængte og saltfattede Silb, 9000 Kr.	1000	Anlagt 1875 af nuv. Eier.
1	20		760 Tdr. do., 9000 Kr.	1000	Overtaget 1875 af nuv. Eier. Før den Tid drevet af August Munch.
20			Monumenter, huggede Sten og Brosten, 10000 Kr.	6000	Anlagt 1876 af nuv. Eier.
4			Huggede Sten og Bro- sten, 2000 Kr.	800	Anlagt 1860 af nuv. Eier.
94			1 Mill. ildfaste Sten 40000 Kr., 100000 Brændsten 2400 Kr., 1 Mill. alm. Sten 18000 Kr., 500000 tynde For- matsten 12000 Kr., 2000 Tdr. Kul 4000 Kr.	40000	Raa og malet ildfast Ler, raat Rørler.
20			Røgede Silb 11382 Kr. fattede do. 600 "	3265	Anlagt af nuv. Eier.
20			Røgede Silb 6500 Kr. fattede do. 4500 "	1600	Anlagt af nuv. Eier.
25			Røgede Silb 14000 Kr. fattede do. 3750 "	2700	Anlagt af nuv. Eier.
10			Saltede Silb 9000 Kr.	700	Anlagt af nuv. Eier.
12			Alle Slags tilhuggede Sten, 9000 Kr.	8250	Anlagt af nuv. Eier.
24			Alle Slags tilhuggede Sten, 20500 Kr.	13500	Anlagt af nuv. Eier.
24			Alle Slags tilhuggede Sten, 21500 Kr.	21400	Anlagt af nuv. Eier.
30			35000 Kr.	30000	Anlagt af nuv. Eier. — Stenbruddet fortiden standset.
100			75000 Kbf. tilh. Granit.		Anlagt af nuv. Eier.

IV. Svaneke.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.	
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	verdi. Kr.	Løn. pr. Kr.	Mand. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand).	
1.	1 Farve- og Trykkeri	2	"	"	5,600	650	325		
2.	1 Garveri	3	"	"	*	1,500	500		*) Produktionsværdi kan ei opgives paa Grund af Forretningens Forb. med Salg af fremmed Læder.
3.	1 Sildefalteri.	2	15	"	12,000*	800*	84*		*) Disse Talopgivelser ere efter Gjennemsnit af 10 År paa Grund af Fiske- riets variable Karakter.
4.	1 Stenhuggeri	11	"	"	ei opg.	6,000	545		
5.	1 Teglværk	11	"	"	10,500	5,000	455		
6.	1 Uldspinderi	2	"	1*	2,000	500	222		*) Dreng.

Disse 6 industrielle Anlæg beskæftige saaledes 47 Mennesker, nemlig 31 Mænd, 15 Kvinder og 1 Barn under 14 År med en samlet Arbeidsløn af 14,450 Kr., som, fordelt paa 38 $\frac{3}{4}$ Mand, efter det sædvanlige Beregningsforhold, giver en gennemsnitlig Årsindtægt af 373 Kroner pr. Mand, hvorved dog maa henses til, at de vigtigste Anlæg: Sildefalteriet, Teglværket og tilbørlig Stenhuggeriet kun kunne beskæftige deres Arbeidsfolk en Del af Året.

De opgivne Produktionsværdier andrage kun 30,100 Kroner, men lægge vi hertil ca. 11,000 Kr. for Stenhuggeriet (forholdsvis efter det for Stenhuggeriet i Næst opgivne) og ca. 9000 Kr. for Garveriet (efter Sammenligning med lignende Anlæg andetsteds) tør vi uden Overdrivelse anslaa den samlede Produktionsværdi til ca. 50,000 Kroner. — Af Maskiner og større Hjelperedskaber er her kun i den efterfølgende specielle Oversigt opgivet 9 foruden 1 Vindmølle, simple Kraner og Svingkraner ved Stenhuggeriet samt Presser og Valser ved Farve- og Trykkeriet.

V. Nexø og Aakirkeby.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.		
1. 2 Bryggerier (N.) (det ene (i Aakirkeby) i Forb. med Brænderi	12	"	"	63,500	9,000	750		(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
2. 1 Jernstøberi og Maskinfabrik	14	"	"	30,000	6,500	464		
3. 1 Savskjæreri	2	"	"	2,500	350	175		
4. 1 Stenhuggeri	80	"	"	80,000	45,000	563		
5. 1 Tærsteværk	2	"	"	1,600	180	90		

Hvilke 6 industrielle Anlæg altsaa beskæftige 110 Mænd, hvoraf de 2de ved Tærsteværket dog kun i saa kort en Tid af Aaret, at vi ikke ville medregne dem i Gjennemsnitsberegningen af Arbeidslønnen, der for de øvrige 5 Anlæg udgjør 60,850 Kr. eller i Gjennemsnit, fordelt paa 108 Mænd, 563 Kr. pr. Mand. Den samlede Produktionsværdi andrager 177,600 Kr. Ved samtlige Anlæg benyttes 4 Dampmaskiner; andre Hjelperedstaber ere ikke opgivne, men ved det store Stenhuggeri benyttes naturligvis Kraner og Svingkraner, ligesom ved de andre bornholmske Stenhuggerier.

VI. Gudhjem.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.		
1. 1 Bryggeri (N.) i Forb. med Gærproduktion og Maltgjørreri	2	"	"	6,400	800	400		(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
2. 1 Kalkbrænderi	1	"	"	1,000	150	150		
3. 1 Teglværk, Sten- og Drainrørsværk	12	"	"	7,996	3,000	250		

Disse 3 industrielle Anlæg beskæftige saaledes 15 Mænd, med en samlet Arbeidsløn af 3,950 Kr. eller, gjennemsnitsvis, 263 Kr. pr. Mand, hvorved det dog maa bemærkes, at de kun beskæftiges en Del af Aaret, navnlig ved Kalkbrænderiet og Teglværket. — Den samlede Produktionsværdi andrager 15,396 Kr. — Ved samtlige disse Anlæg benyttes kun Haandkraft, alene med den Undtagelse, at der ved Teglværket ogsaa anvendes en Bindmølle til at udpumpe Vandet samt til at ælte Leret.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Svaneke.		
Farve- og Trykkeri.		
P. Schrøder.	Farve- og Trykkeri.	Presjer og Valser, Haandkraft.
Garveri.		
J. S. Møller.	Garveri.	Lokomobil, Haandkraft.
Sildefalsteri.		
M. Smidt.	Sildefalsteri.	Haandkraft.
Stenhuggeri.		
Granit- og Stenhuggeriet ved Svaneke, Kjøbmand M. Sonne.	Stenhuggeri.	Simple Kraner og Svingkraner, Haandkraft.
Teglværk.		
Sanct Jbs Teglværk, Kjøbmand M. Sonne Be- styrer, St. Jbs Sogn ved Svaneke.	Teglværksarbejder.	Vindmølle, 3 Væltmaskiner ved Hestekraft, Haandkraft.
Uldspinderi.		
Svaneke Uldspinderi, P. Andersen.	Kartning og Uldspinderi.	2 Karte- og 1 Spindemaskine, 1 Vulf, 1 Haspe, Hestekraft.
Nexø og Aakirkeby.		
Bryggerier (M-) (det ene i Forb. med Brænderi).		
H. Berg, Nexø.	Bryggeri.	Haandkraft.
K. N. Raas, Aakirkeby.	Bryggeri (i Forb. med Brænderi).	1 8 Hestes Dampmaskine.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
Chr. Strand, Nexø.	Jernstøberi, Maskinfabrikation og Smederi.	1 6 do. do.
Savstjæreri.		
Frederiksen, Nexø.	Savstjæreri.	1 4 do. do.
Stenhuggeri.		
D. E. Sonne & Sodes Stenhuggeri, Nexø.	Stenhuggeri.	Haandkraft.
Tærsteværk.		
P. Berg, Nexø.	Tærsteværksarbejder.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Gudhjem.		
Bryggeri (M-) (i Forb. med Gærproduktion og Maltgjæreri).		
Chr. Tranberg.	Malbryggeri, Maltgjæreri og Gærfabrikation.	Haandkraft.
Kalkbrænderi.		
P. M. Schou.	Kalkbrænderi.	Do.
Tegl-, Sten- og Drainørværk.		
Sigteværket, P. Kosoeb, Medeier og Bestyrer, Hjerlars Sogn.	Tegl-, Sten- og Drainør- arbejder.	Do. 1 Vindmølle.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
2			800 Paffer Bomuldstvift 4000 Kr.* Uldent og Finned 1600 Kr.*	650	Anlagt 1846 af M. Sonne. — Indigo, 3000 Kr., andre Materialier, 500 Kr., 800 Paffer hvidt Bomuldstvift, 6400 Kr. *) Disse Værdier ere kun Farvningsværdierne.
3			Læder og Skind.	1500	Anlagt 1870 af nuv. Eier. — 500 raa Huder, for 1500 Kr. Værd.
2	15		800 Ldr. Silb 12000 Kr.	800	Anlagt af Brødr. Chr. og M. Smidt, Kjøbmænd i Svanefte. — 7500 Pbd. Salt.
11			Brosten, Bordur og Formsten, 6000 Kr.*	6000	Anlagt 1856 af Bestyreren i Forb. med 2de Interessenter. *) Hese Udbyttet er her de almindelige Arbeidsomkostninger.
11*			400000 Mursten, 50000 Drainrør, 25000 Tagsten, 5000 Krybbesten, 10500 Kr.	5000	Anlagt 1848 af W. P. Dam af Nister. *) De 7 Arbeidere ere her Lippe-Debmoldere.
2		1	4000 Pbd. Uldgarn, 2000 Kr.*	500	Anlagt 1876 af Farver P. Schrøder. — 400 Pbd. Uld, 4000 Kr. *) Kun Tilberedningsværdi.
5			Øl, 30000 Kr.	4000	
7			Brændevin og Øl, 33500 Kr.	5000	
14			Støbegods, Smede- og Maskinarbejde 30000 Kr.	6500	
2			Savtjærrerarbejde, 2500 Kr.*	350	*) Alene Bruttoindtægten af Savtjærringen.
80			Tilh. Sten, 80000 Kr.	45000	40000 Kbf. Sten.
2			Tærkning af Korn, 1600 Kr.*	180	3-4000 Ldr. Korn, Værdi ca. 56000 Kr. *) Bruttoindtægten af Tærkningen.
2			700 Ldr. Øl 4000 Kr. 150 Ldr. Malt 2100 Kr. 600 Pbd. Gær 300 Kr.	800	Anlagt 1876 af nuv. Eier. — 275 Ldr. Byg, 150 Ldr. engelske Stenful, 5 Favne Brænde, 200 Pbd. Humle.
1			200 Ldr. Kalk 1000 Kr.	150	Anlagt 1877 af nuv. Eier. — 5 Kbf. Kalksten, 100 Ldr. engelske Stenful.
12			218000 Mursten 4796 Kr., 145000 Drainrør 3200 Kr.	3000	Anlagt 1854. — 800 Læs Ler, som findes paa Stedet, 4 Favne Brænde, 800 Ldr. eng. Stenful.

Rekapitulation

for 2det Afsnit: Lolland-Falsters Stift, Møen og Bornholm.

I. Lolland-Falsters Stift samt Møen.

De meddelte Oversigter for Lolland-Falster samt Møen omfatte ialt 92 Fabrikker og industrielle Anlæg, beskæftigende 974 Mennesker, hvoraf 837 Mænd, 55 Kvinder og 82 Børn under 14 Aar. — Efter Beregningsforholdet 2 Kvinder, 4 Børn respektive = 1 Mand, er der ialt opgivet i Arbejdsløn til $829\frac{1}{4}$ Mand = 479,268 Kroner, hvilket udgjør et aarligt Gjennemsnitsbeløb i Arbejdsløn af 578 Kroner pr. Mand; — desuden er for Møen opgivet 9 Mænd, der dels ere Læringer (navnlig i Bogtrykkerierne) og dels have mindre Løn, men alle tillige Kost og Logis, hvilke 9 Mænd i Gjennemsnit have haft 182 Kroner aarlig (foruden Kost og Logis).

Den samlede Produktionsværdi andrager dels efter de opgivne Tal og dels efter de foretagne Beregninger, tilsammen 5,546,000 Kroner.

Af Maskiner og større Hjelperedskaber ere ialt benyttede 279 Stk. (herunder ikke indbefattet Dyne, Bander, Pumpnings-, Krydsnings- og andre deslige for Haandkraftsarbejdet almindelige og uundværlige Redskaber). — Af de 82 benyttede Børn under 14 Aar ere kun 5 Pigebørn.

II. Bornholm.

For denne i industriel Henseende, navnlig i Forhold til dens Størrelse, høist interessante Landsdel, omfatte de foran meddelte Oversigter ialt 70 Fabrikker og industrielle Anlæg, beskæftigende 1,208 Mennesker, hvoraf 1,000 Mænd, 170 Kvinder og 38 Børn under 14 Aar. — Der er opgivet som Arbejdsløn til ialt $949\frac{1}{4}$ Mand (efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn) tilsammen 527,265 Kroner, hvilket udgjør et aarligt Gjennemsnitsbeløb i Arbejdsløn af 556 Kroner pr. Mand. Herved maa dog bemærkes, at det ligger i forholdsvis flere af de bornholmske Industrigrenes Natur (f. Ex. samtlige Sølvgrøber og Salterier, der kun arbejde i Sildefisseritiden) end Tilfældet er i andre Provindser, at Arbejderne kun have Beskæftigelse i en større eller mindre Del af Aaret. — Betegnende, med Hensyn til Industrigrene, ved hvilke Arbejderne have været beskæftigede i hele Aaret, er Gjennemsnits-Arbejdslønnen ved Stenhuggerierne ved Rønne og ved Allinge-Sandvig, der har andraget respektive 920 Kroner og 813 Kroner pr. Mand (ved et enkelt Stenhuggeri, J. P. Bistrups ved Rønne, har Gjennemsnits-Arbejdslønnen til de der beskæftigede 23 Mænd endog naaet op til 1,087 Kroner pr. Mand).

Den samlede Produktionsværdi, dels efter hvad der er opgivet og dels efter de foretagne Beregninger, andrager 1,841,728 Kroner. Da vi tilfældig, ligesom vi afslutte dette Afsnit, have modtaget Supplementstillæget for Bornholm, kunne vi allerede nu her konstatere, at vore foretagne Beregninger af de tidligere ved Trykningen af de specielle bornholmske Oversigter og navnlig for Rønne manglende Produktionsværdier fra 16 industrielle Anlæg, i den Grad have været nøiagtige, at de os nu i Supplementstillæget meddelte Oplysninger for 15 af disse Anlægs Vedkommende udvise en samlet Produktionsværdi af 408,000 Kroner, medens vi, for dem alle 16, have beregnet 410,000 Kroner, og at mit Beregningstal i den summariske Oversigt Pag. 63 altsaa kan anses for saagodtsom korrekt naar det er angivet til 1,841,728 Kroner for de opgivne 70 industrielle Anlæg; men da der, efter det modtagne Supplementstillæg, vil tilkomme endnu 5 industrielle Anlæg (som nærmere ville blive specificerede i vort almindelige Supplementstillæg ved Værkets Slutning) hvoraf de fires Produktionsværdier i 1882 have udgjort tilsammen 132,500 Kroner og det femtes, som senere vil blive os opgivet, mindst vil andrage ca. 40,000 Kroner, saa faa vi nu en samlet Produktionsværdi for Bornholm paa over 2 Millioner Kroner. — Af Maskiner og større Hjelperedskaber er ialt paa Bornholm opgivet at være benyttet 132 (herunder ikke indbefattet mindre Væltmaskiner, Rensnings- og Tilberedningsmaskiner i Fajance- og Terrakottafabrikkerne; simple Kraner og Svingkraner ved Stenhuggerierne; Presser og Valser ved Farve- og Trykkerier, samt Bindmøller ved Teglværkerne). — I blandt samtlige benyttede 38 Børn under 14 Aar, er kun 1 Pigebarn.

Tredie Afsnit.

Norre-Jylland.

I. Aalborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

Arbeidskraft.				Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	verdi. Kr.	løn. pr. Mand. Kr.	pr. Mand. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mands.)	
1. 2 Bogtrykkerier . . .	16	"	6*	ei opg.	ei opg.	—	*) Deraf 1 Pigebarn.
2. 4 Bryggerier (Øl) .	29	"	"	{ f. 2 opg. 57,000	{ f. 3 opg. 9,700*	571	*) For 17 Mænd.
3. 2 Chemiske og Mine- ralvandsfabriker . . .	25	15	2	ei opg.	f. 1 opg. 2,500*	500	*) Kun for 5 Mænd.
4. 3 Dampmøllerier, det ene i Forb. med Damp- bageri	38	1	"	1,370,000	33,200	862	
5. 3 Farverier (hvoraf 1 i Forb. m. Trykkeri, 1 i Forb. m. Uld- spinderi og 1 i Forb. med Bæveri)	37	40	9*	f. 1 opg. 4,026†	34,446	581	*) Deraf 2 Pigebørn. †) Produktionsværdien kun for det mindste Far- veri (med 2 Mænd).
6. 1 Glasværk	70	9	18	220,000	60,000	759	
7. 1 Jernstøberi og Ma- skinfabrik	95	"	"	ei opg.	ei opg.	—	
8. 1 Kalkværk	6	"	"	12,000	ei opg.	—	
9. 1 Klædefabrik med Farveri	28	36	6	265,000	41,500	874	
10. 1 Papirposefabrik . .	16	1	4	ei opg.	5,000	286	
11. 1 Saltraffinaderi . .	4	"	"	24,000	4,000	1,000	
12. 1 Sprit- og Destilla- tionsfabrik i Forb. m. Tilvirkning af Be- lysningsvædske og af Fuselolie	70	"	"	1,700,000	52,500	750	
13. 1 Sæbefabrik	2	"	"	ei opg.	1,200	600	
14. 3 Teglværker	98	19	8	140,000	46,500	425	
15. 4 Tobaksfabriker . .	185	147	119*	f. 1 opg. 48,000	175,800	610	*) Deraf 24 Pigebørn.
16. 2 Træstøjerier, det ene i Forb. m. Snedkeri	47	"	"	155,000	33,000	702	
17. 1 Bandværk*	4	"	"	ei opg.	4,000	1,000	*) Kommunaft.

Foransførte 32 Fabrikker og industrielle Anlæg (i 17 Hovedklasseinddelinger) beskæftigede saaledes ialt 1210 Individer, nemlig 770 Mænd, 268 Kvinder og 172 Børn under 14 Aar (hvoriblandt 27 Pigebørn). For 1038 (af de 1210) er Arbejdslønnen for 1 Aar opgivet til ialt 503,346 Kroner, som ere fordelte paa 621 Mænd, 253 Kvinder og 164 Børn under 14 Aar. Regne vi nu, som sædvanligt, Arbejdslønnen respektive til 2 Kvinder og til 4 Børn lig 1 Mand, bliver Arbejdspengebeløbet (503,346 Kroner) altsaa at fordele i $788\frac{1}{2}$ Portioner à 638 Kroner, hvilket Beløb altsaa har været Gjennemsnitsindtægten pr. Mand. Det maa ogsaa her dog ikke lades ude af Betragtning, at alle disse Arbejdere ikke have været beskæftigede hele Aaret igennem, idet nogle af disse industrielle Anlæg dels standse en Del af Aaret og dels bruge et mindre Antal Arbejdere om Vinteren end om Sommeren eller omvendt. — Som det vil ses er Produktionsværdien for 17 af de vigtigste af de ovenangførte Fabrikker og industrielle Anlæg opgivet til 3,995,026 Kroner. Produktionsværdien af de øvrige 15, naar vi beregne den forholds- og sammenligningsvis med Fabrikker af lignende Art paa andre Steder og tage Forholdet imellem Arbejdskraft og Arbejdsløn med i denne vor Beregning, tør vi derefter anslaa saaledes: for de 2 Bogtrykkerier, de 2de Bryggerier, de 2de Kemiske og Mineralvandsfabrikker samt de 2de Farverier tilsammen til ca. 250,000 Kr., Jernstøberiet og Maskinfabrikationen til ca. 200,000 Kr., Papirposfabriken til ca. 20,000 Kr., Sæbefabriken til ca. 10,000 Kr., de 3 Tobaksfabrikker til ca. 1,720,000 Kr. ialt for disse 14 industrielle Anlæg ca. 2,200,000 Kr.

Det samlede Produktionsbeløb (alene det kommunale Vandværks exkl.) tør sølgelig heretter anslaaes til 6,195,026 Kroner eller med rundt Tal til ialt: 6,200,000 Kroner. Af den efterfølgende specielle Oversigt b vil det ses, at der af Dampmaskiner og andre større Hjelpe-redskaber ialt er benyttet 163. Af de benyttede 172 Børn under 14 Aar ere 27 Pigebørn.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe-redskaber.
Bogtrykkerier. Det Bedste Bogtrykkeri, Besh. Olef Oluffen.	Bogtrykkeri. Do.	1 Hurtig- og 1 Haandpresse. 1 Maskine, Haandkraft.
Bryggerier (M.). „Urban“, Thaysen, Bestyrer. J. Sørensen. Joh. P. Johansen. C. Golding.	Ølbryggeri. Do. Do. Do.	Haandkraft. Do. Do. Do.
Chemiste og Mineralvandsfabriker. C. Rafns Fabriker, Charles D. Rafn, cand. pharm. Sødring & Co., Johannes Sødring.	Mineralvandsfabrikation og andre chemiste Frembringelser. Mineralvandsfabrikation.	11 forstj. større Maskiner paa 4 Hestes Kraft, Dampkraft. 3 Maskiner, Haandkraft.
Dampmøllerier (det ene i Forb. med Dampbageri). Aalborg Dampmølle, Isidor Genius. Ol. Mølle, Sophus Müller, Forpagter. Ny Mølle, J. Zink.	Dampmølleri. Band- og Dampmølleri samt Dampbageri. Dampmølleri.	1 Maskine paa 30 H. K., 1 do. paa 1 H. K., Dampkraft. 1 12 Hestes Dampmaskine, 2 Vandhjul paa 16 H. K., Vand- og Dampkraft. 3 franke, 2 rhinske og 2 Staal- kverne, 2 Par Valseværker, 2 Havremølsere, 4 Hestes Vand- kraft, 16 Hestes Dampkraft.
Farverier (1 i Forb. med Trykkeri, 1 med Uldspinderi og 1 med Bæveri). A. P. Vibroe. C. C. Clemmensen. H. P. Jacobsen & Søn.	Bæveri og Farveri. Farveri og Uldspinderi. Farveri og Trykkeri.	1 12 Hestes Dampmaskine, der driver 53 Bævestole og andre Maskiner, Haandkraft. 1 4 Hestes Dampmaskine, der driver de andre Maskiner. 1 Maskine paa 1 H. K.
Glasværk. Glasværket i Aalborg, Carl Dam, Bestyrer. Jernstøberi og Maskinfabrik. Smithske Jernstøberier og Maskinværksteder, Aktie- selskabet „Aalborg“.	Glasfabrikation. Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 6 Hestes Dampmaskine. 2 8 do. do.
Kalkværk. C. Voss.	Kalkværk.	3 Ovne, Haandkraft.
Klædefabrik (i Forb. med Farveri). Kjærø Mølle, P. Dinesen & Co.	Klædefabrikation og Farveri.	1 25 Hestes Dampmaskine, 1 12 do. Vandkraftmaskine.
Papirposefabrik. Marinus Herkind.	Papirposefabrik.	11 Maskiner, Haandkraft.
Saltraffinaderi. Aalborg Saltraffinaderi, P. Brix & J. Krag.	Saltraffination.	2 Saltpander.

Overføgt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
4	1				
12	5		Alt til Bogtryk hørende.		Anlagt af nuv. Eier.
12					Bryggeriet eies af Fæstningsbryggeriet i Fredericia.
9			Hvidtøl, 35000 Kr.	5000	
5			22000 Kr.	3000	Anlagt af N. C. Havntilde.
3				1700	Anlagt af W. Baadsgaard.
20	15	2	Sæber, Parfumerier, Mineralvande, tekniske og Husholdningsartikler og Dampulveriserings- anstalt.		Anlagt 1864 af nuv. Eier.
5				2500	Anlagt af nuv. Eier
17	1		Mel, 700000 Kr.	16000	
10			Mel, 200000 Kr. Rug- brød, 70000 Kr.	7200	Da Møllen formaler meget Korn for Told eller Pengegodtgi, er Omsetningen ikke saa stor, som hvis Møllens Formaling udel. var Handelsmølleri.
11			Mel og Gryn, 400000 Kr.	10000	
28	40	9		28000	Farveriet er anlagt 1696. Farveriet, som er anlagt 1865, dreves til 1880 i Forening med Kjøbmand S. A. Jacobsen, men drives nu af A. P. Vibroe for egen Regning.
7				5000	
2			Farveri og Trykkeri, 4026 Kr.	1446	Anlagt af P. P. Jacobsen.
70	9	18	Bouteiller og Hvidtglas 220000 Kr.	60000	Anlagt af Rathmann & Rismeyer.
95					
6			12000 Kr.		Anlagt af nuv. Eier.
28	36	6	265000 Kr.	41500	Anlagt af P. Georg Dinesen og A. W. Rodstjær.
16	1	4	Poser og hvad dertil hører.	5000	Anlagt af nuv. Eier.
4			24000 Kr.	4000	Anlagt af nuv. Eiere.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Dristkraft eller Hjelpe- redskaber.
Sprit- og Destillationsfabrik (i Forb. med Tilvirkning af Belysningsvædste og Fuselolie). Nalborg privil. Sirup- og Spritfabrik, Isidor Genius, adm. Direktør.	Spritfabrikation, Destillation, Tilvirkning af Belysnings- vædste af Fuselolie.	3 Høitryks-Dampmaskiner paa resp. 30, 12 og 8 Hestes Kraft.
Sæbefabrik. Nalborg Sæbefabrik, W. Hanbroe.	Sæbefabrikation.	
Teglværker. Nalborg Teglgårdss Fabriker, Olaf Rye Tofte- gaard, Bestyrer. C. T. Wang.	Teglværksarbeider. Do. Do.	1 Dampmaskine og 1 Lokomobil paa ialt 12 H. K. samt Heste- og Haandkraft. 1 10 Hestes Dampmaskine, der driver de andre Maskiner, samt Hestekraft.
Tobaksfabriker. C. W. Obel. Cohen & Rier. C. Mortensen. Frederik Kauffeldt.	Tobakfabrikation. Tobak- og Cigarfabrikation. Do. Cigarfabrikation.	1 8 Hestes Lokomobil, der driver 1 10" Centrifugalpumpe, 1 Mur- stensmaskine, 1 Valseværk, 1 Drainrørmaskine, 1 Tagsten- maskine, Hestekraft. 1 8 Hestes Dampmaskine. 1 6 do. Lokomobil. 3 Maskiner, Haandkraft. Haandkraft.
Træstjærerier (det ene i Forb. med Snedkeri). M. Mørch & Søn.	Træstjæveri og Snedkeri.	1 16 Hestes Dampmaskine, der driver 10 mindre Maskiner og Sauge.
H. P. Springborg.	Træstjæveri.	1 20 Hestes Dampmaskine, der driver 20 Træarbeidsmaskiner.
Bandværk. Nalborg Bandværk.	Bandforsyning for Nalborg.	2 20 Hestes Dampkjedler, 1 16 Hestes Høitryksmaskine og 1 10 Hestes Balancemaskine.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
70			1700000 Kr.	45 a 60000 (Middeltal: 52500)	Fabrikens 8 Funktionærers Lønninger ere ikke medregnede i den opgivne aarlige Arbejdsgift.
2			Grøn Sæbe.	1200	
50	10	6	Mursten, Cinders og Kalk, 80000 Kr.	28000	Fabrikten eies af et Interessentskab og har for 200 Aar siden tilhørt Aalborg Slot og Kronen. Den anførte Arbejdskraft benyttes kun om Sommeren
30	5		35000 Kr.	12000	Anlagt af M. P. Wang. Den anførte Arbejdskraft benyttes kun om Sommeren.
18	4	2	Al Slags Teglværks- fabrikation, 25000 Kr.	6500	
150	125	90		150000	Anlagt 1787 af Christen Winther.
24	18	24	250000 Pd. Tobak.	20000	
7	4	4	48000 Kr.	3400	Anlagt af nuv. Eier.
4		1	Cigarer.	2400	
24			Bygningsfædterarbejde, Skjæring og Høvling, 50000 Kr.	18000	Anlagt af nuv. Eiere.
23			Alt til Træskjæreri hen- hørende, 130000 Kr.	15000	Anlagt af nuv. Eier.
4				4000	Anlagt af Aalborg Kommune.

II. Aarhus.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.				
1. 4 Bogtrykkerier (bet ene i Forb. med Sten- og Rodetrykkeri samt lithografisk Etablisse- ment)	57	9	7*	f. 2 opg. 130,000	73,380	1,160	*) Drengene.
2. 1 Bryggeri (Bayerst- og Hvidtøls-)	62*	"	"	ei opg.	ei opg.	—	*) Foruden Dagleiere.
3. 1 Chokolade-, Confet- tur- og Mineralvands- fabrik (i Forb. med en Damppulveriserings- anstalt	15	9	"	88,000	12,000	615	
4. 1 Farveri (i Forb. med Trykkeri og Uld- spinderi)	7	"	"	ei opg.	6,000	857	
5. 1 Gørfabrik (i Forb. med Spritfabrik og Dampbrænderi) . . .	8	"	"	104,000	7,000	875	
6. 5 Jernstøberier og Maskinfabrikker . . .	268	"	14*	f. 3 opg. 530,000	221,000	814	*) Drengene.
7. 1 Kalkværk	9	"	"	50,000	8,000	889	
8. 2 Klædefabrikker (i Forb. med Dampfar- veri og Uldspinderi)	60	29	"	f. 1 opg. 180,000	59,000	792	
9. 1 Mineralvandsfabrik	2	"	"	ei opg.	1,000	500	
10. 2 Oliemøllerier . . .	26	"	"	640,000	19,000	731	
11. 1 Papirposefabrik . .	5	2	3*	ei opg.	4,000	593	*) Drengene.
12. 1 Saltraffinaderi . .	5	"	"	50,000	5,000	1,000	
13. 2 Spritfabrikker . . .	9	"	"	156,000	7,700	856	
14. 1 Sten- og Billed- huggeretablisement .	8*	"	"	ei opg.	5,000	625	*) Hvoraf 1 Lærling.
15. 1 Strømpeværeri og Uldspinderi	8	16	"	ei opg.	ei opg.	—	
16. 1 Svineslagteri . . .	18	"	"	741,000	16,000	889	
17. 1 Svovlsyre- og Gjødningsfabrik . . .	36	"	"	ei opg.	26,000	722	
18. 3 Sæbefabrikker . . .	25	1	3*	f. 1 opg. 39,600	20,310	774	*) Drengene.
19. 2 Teglværker (bet ene i Marslev)	111	5	4*	120,000	42,000	367	*) Drengene.
20. 3 Tobaksfabrikker . .	59	11	97*	330,000	53,000	597	*) Deraf kun 2 Rige børn.

Foranførte 35 Fabrikker og industrielle Anlæg (i 20 Hovedklasser) beskæftige altsaa 1,008 Mennesker, nemlig 798 Mænd, 82 Kvinder og 128 Børn under 14 Aar (hvoraf kun 2 ere Pigebørn). For de 728 Mænd, 66 Kvinder og 128 Børn er den samlede Arbejds løn opgivet til 585,390 Kroner, som efter det sædvanlige Beregningsforhold, fordelte paa 793 Mænd, giver en gennemsnitlig aarlig Arbejds løn af 738 Kr. pr. Mand.

For 21 af disse industrielle Anlæg er den samlede Produktionsværdi opgivet til 3,158,600 Kr. og for følgende af de 14, for hvilke Produktionsværdien mangler, kan denne tilnærmelsesvis anslaaes saaledes, enten efter forholdsvis Sammenligning, dels mellem den brugte Arbejds kraft sammenholdt med den udbredte Arbejds løn og dels med tilsvarende industrielle Anlæg af samme Art paa samme eller nærliggende Steder, eller, hvor selve det Producerede er opgivet i Kvantitet, da beregnet derefter:

Produktionsværdien for de 2de Bogtrykkerier	til ca.	70,000 Kr.
— — — — — de 2de Jernstøberier og Maskinfabrikker	—	200,000 —
— — — — — den ene Klædefabrik	—	170,000 —
— — — — — Mineralvandsfabriken (80,000 Glasflasker)	—	5,000 —
— — — — — Papirposefabriken (5 Mill. Stykker)	—	15,000 —
— — — — — Sten- og Billedhuggeretablisementet	—	25,000 —
— — — — — Svovlsyre- og Gjødningsfabriken (Svovlsyre 4 Mill. Pbd., kunstig Gjødning 10 Mill. Pbd.)	—	650,000 —
— — — — — de 2de Sæbefabrikker	—	200,000 —

altsaa for disse 11 industrielle Anlæg 1,335,000 Kr.

Da man nu endvidere allermindst tør regne en Produktionsværdi af 300,000 Kroner for det store meulengrachtiske Bryggeri i Aarhus, der beskæftiger 62 Mænd (foruden Dagleiere), og endelig for de 2de da tilbageværende mindre Anlæg, nemlig Farveriet og Strømpenæveriet (det sidste i Forb. med Uldspinderi), en Produktionsværdi af tilsammen mindst 50,000 Kr., udkommer der for de 14 Anlæg, der ei have opgivet denne Værdi, et Beløb af ialt 1,685,000 Kr., som, tillagt de for de andre 21 Anlæg opgivne 3,158,600 Kr., saaledes giver en Totalsum i Produktionsværdi for samtlige 35 Fabrikker og industrielle Anlæg af 4,843,600 Kr.

Det vil af den efterfølgende specielle Oversigt b ses, at der af Dampmaskiner og større Hjulperedskaber i det hele er opgivet at være benyttet 251.

For et Par industrielle Anlæg (nemlig Hærskinds Billedhuggeri og Flachs- Garveri) faaendes endnu Dplysninger, som dog forhaabes at kunne blive meddelte i Supplementstillæget.

b. Speciel

Birtfomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eiers.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed	Drivkraft eller Hjalpe- redskaber.
Bogtrykkerier (det ene i Forb. med Stentrykkeri og lithografisk Etablissement).		
Aarhus Stiftsbogtrykkeri, Redaktør Elmquist.	Bog- og Avistrykkeriarbeider.	2 Hurtigpresser og 1 Dampmaskine paa 2 Hestes Kraft.
Jyllandspostens Bogtrykkeri, Redaktør Nielsen, Faktør J. Langmack Bestyrer.	Do.	1 Gasmotor paa 1 H. K. og 3 Presser.
Aarhus Amtstidendes Bogtrykkeri, A. Bjørnbat.	Do.	2 Hurtigpresser med Svinghjul og 1 Trædedigetrykpresse, Haandkraft.
Brødr. Bachhausen, S. Bachhausen.	Bog- og Stentrykkeri, lith. Etabl., Rodetrykkeri etc.	4 Hurtig- og 3 Haandpresser.
Bryggeri (Ml.).		
„Ceres“, L. Chr. Meulengracht.	Bayerst- og Hvidtøl-Bryggeri.	1 Dampmaskine paa 10 H. K., 2 Bandmaskiner tilf. paa 4 H. K.
Chokolade-, Confectur- og Mineralvandsfabrik.		
Elvirasminde & Sct. Nicolaus Brøndaaftalt, Th. Rasmus.	Chokolade-, Confectur- og Mineralvandsfabrikation, Pulveriseringsanstalt.	1 4-6 Hestes Dampmaskine, 20 andre Maskiner.
Farveri (i Forb. med Trykkeri og Uldspinderi).		
Aarhus Chemiske Eksperimenteringsetablissement, P. F. Grichsen.	Farve-, Trykke- og Uldspinderi.	1 3 Hestes Dampmaskine og 1 1 do. do.
Gærfabrik (i Forb. med Spritfabrik og Dampbrænderi).		
L. Kaaber	Sprit- og Gærfabrikation samt Dampbrænderi.	1 8 do. do.
Jernstøberier og Maskinfabrikker.		
S. Frich.	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 8 do. do.
Fru J. Christensen.	Do.	1 12 do. do. og 38 store og smaa Maskiner.
Caroc & Leth.	Do.	1 8 Hestes Dampmaskine og 1 6 do. do. 12 Dreie- og 8 Høvlbænte, 2 Høvl-, 6 Bore- og 4 Smørgemaskiner, 1 Rundsav.
C. Jensen & Co., C. Jensen.	Do.	8 Hestes Dampmaskine.
P. P. Jensen.	Maskinfabrikation.	1 3 do. do.
Kalkværk.		
Aarhus Kalkværk, C. Langballe & Søn.	Kalkbrænderi.	Haand- og Hestekraft.
Klædefabrikker (i Forb. med Dampfarveri og Uldspinderi).		
P. B. Stampe.	Klædefabrikation og Dampfarveri.	1 20 Hestes Dampmaskine, 2 Valse, 5 Valler, 3 roterende Pumper, 12 mekaniske Klædebæve, 9 Karte-, 5 Skylle-, 2 Ru-, 1 Sving-, 3 Spinde-, 1 Tvinde-, 1 Børste- og 2 Overflæremaskiner, Rjedler, Rpper, Presse-, Farveri- o. a. Redskaber.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
11	2	2	„Aarhus Stiftstidende“.	26000	
19	5		„Sjællandsposten“, Bog- og Accidenstrykning.	22000	
12	2	5	„Aarhus Amtstidende“, 3500 Expl., Illustrations- og Farvetryk, ialt 100000 Kr.	15380	
15			Trykfabrik, 30000 Kr.	10000	
62*			Bakkeri- og Hvidtøl.		*) Foruden Dagseiere.
15	9		70000 Pbd. Chokolade 50000 Kr., 40000 Pbd. Confecturer 30000 Kr., 150000 Ff. Mineral- vand 8000 Kr.	12000	20000 Pbd. Cacao, 50000 Pbd. Sukker, 2000 Pbd. Mandler, 8000 Pbd. Svovlsyre.
7			Alt for Private.	6000	
8			Gær 54000 Kr., Sprit, Akvavit og Brændevin, Spirituosa 50000 Kr.	7000	660000 Pbd. Korn, 30000 Pbd. Kartoffelmel, 6000 Pbd. Kommen, 1400 Tdr. Stenful.
110			Dampmaskiner, Kjedler, Sernværk til Møller, 250000 Kr.	100000	300 Tons Støbejern, 250000 Pbd. Smedejern, 2000 Tdr. Kul, 2500 Tdr. Cinders, 20000 Pbd. Kobber og Tin.
60			Støbegods, Maskiner.	45000	800000 Pbd. Støbejern, 1000 Tdr. Stenful, 1400 Tdr. Cinders, 60000 Pbd. Smedejern.
48	14		Meierimaskiner, Damp- maskiner, Kjedler, Støbe- gods, 200000 Kr.	50000	1500 Tdr. Kul og Cinders, 1000000 Pbd. Naajern, 30000 Pbd. Stang- og Smedejern, Rør og Fittings m. m. ca. 30000 Kr.
30			Agerdykningsmaskiner, Kaffelovne, Komfurere, m. m. 80000 Kr.	18000	5 Patenter resp. paa 1 Saa- og 2 Kjørnemaskiner, 1 Ventilations- og 1 Vægerovn. — 300000 Pbd. Røjern, 1100 Tdr. Cinders, 700 Tdr. Dampful, 30000 Pbd. Smedejern.
20			Damp- og Meieri- maskiner.	8000	
9			Kaff, 50000 Kr.	8000	
30	16		40000 Men Klæde 180000 Kr.	35000	70000 Pbd. Uld.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Driekraft eller Hjelpe- redskaber.
Holm & Voigt.	Klædefabrikation, Uldspinderi og Farveri.	1 Dampmaskine, 2 Dampkedler, 7 Rarte-, 2 Ru- og 2 Over- skjæremaskiner, 3 Selfactorer a 300 Spindler, 11 Dampvæve- stole, 3 Valler, 3 Styklevaller.
Mineralvandsfabrik. „Thor“, N. Bøhr.	Mineralvandsfabrikation.	1 Apparat, Haandkraft.
Oliemøllerier. A. Bang & Søn. Aarhus Palmefjærnefabrik, Interessentskab.	Oliemøllerier. Fabrikation af Cocos- og Palmefjærneolie.	1 Maskine paa 16 Hestes Kraft. 1 25 Hestes Dampmaskine, 2 hydrauliske Presser, Rølleværk.
Papirposefabrik. J. P. Jensen & Co.	Papirposefabrikation med Bog- trykkeri.	3 Trykke-, 1 Skjære- og 1 Stereotypmaskine, Haandkraft.
Saltraffinaderi. „Aarhus“, E. Langballe & Søn.	Saltraffinaderi.	Haand- og Hestekraft.
Spritsfabriker. Jens Drmslev.	Spritsfabrikation og Brænderi.	1 10 Hestes Dampmaskine og 2 34 do. Dampkedler, Rec- tifikationsapparat til 4000 Bot- ter, Continuerligt Brænde- apparat, Holstebro Røpeappa- rat, fransk $\frac{1}{4}$ Kværn, forstj. Valler og Svaleapparater. 6 Hestes Dampkraft.
J. S. Lottrup.	Do.	
Sten- og Billedhuggeretablissement. Aarhus Sten- og Billedhuggeretablissement, S. Christensen.	Sten- og Billedhugger-Tabl- Arbejder.	Haandkraft.
Strømpevæveri og Uldspinderi. K. Christensen.	Strømpevæveri og Uldspinderi.	1 5 Hestes Dampmaskine, 2 Spinde- og 5 Kartemaskiner, 1 Valf, 8 Rundvæve.
Svineflageri. Aarhus Svineflageri, Actieselskab. H. P. Hansen, Forretningsfører.	Svineflageri.	Haandkraft.
Svovlsyre- og Gjødningsfabrik. Fredens Møllers Fabrikker ved Mundelstrup. Be- styrer A. Clemmensen.	Svovlsyre- og Gjødningsfabri- kation.	1 30 Hestes Dampmaskine, 1 Rølleværk, 1 Luftpumpe, 1 Stentruiser, 1 Pulveriserings- maskine, 1 Dampkedel med til- hørende Hødepumpe.
Sæbefabriker. E. Mehls Fabrik, Bruno Preisler.	Toiletsæbefabrikation.	1 Maskine paa 3 Hestes Kraft.
H. E. Møller. Hans Rør.	Sæbefabrikation. Do.	Tildels Damp til Røgning. Haandkraft.
Teglværker. Aarslev Teglværk, Aarslev pr. Brabrand Station, Grosserer H. Broge i Aarhus. Aarhus Teglværk, E. Langballe & Søn.	Teglværefabrikation. Do.	22 Heste, Haandkraft. Haand- og Hestekraft.
Tobaksfabriker. J. E. Schmalfeld.	Tobaksfabrikation.	4 Hestes Dampkraft.
Petersen & Nobel.	Cigar-, Røg- og Skraatobals- fabrikation.	1 Skjære- og 1 Tørremaskine.
P. Sørensen & Co.	Tobaksfabrikation.	Haand- og Maskinkraft.

Arbeids- kraft.			Årlig prob. Mængde og ansl. Verdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
30	13		Klæde, Schawler, Garn.	24000	70000 Pbd. Uld.
2			80000 Fl. Limonade, Soda- og Seltersvand.	1000	
15			Oljer og Oliefager.	12000	32000 Entr. Hørfes og Raps, 400000 Kr.
11			6000 Entr. Cocos- og Palmekjerneolie, 4000 Entr. Foderfager, 240000 Kr.	7000	
5	2	3	5000000 Papirposer.	4000	130000 Pbd. forffj. Sorter Papir.
5			Salt, 50000 Kr.	5000	
4			Sprit, Aquavit, Brænde- vin, 84000 Kr.	3700	7700 Entr. Korn.
5			Sprit, 72000 Kr.	4000	3475 Tdr. Korn.
8				5000	
8	16		Strømper, Trøier og Benklæder.		52000 Pbd. Uld.
18			1222000 Pbd. salt Flæsk 676000 Kr., 112000 Pbd. salte og ferske Hoveder 22500 Kr., 76000 Pbd. Fedt 42500 Kr.	16000	25000 Svin 1564000 Kr., deraf forhandlet 12400 levende Svin til 882000 Kr. Salt 300100 Pbd.
36			4000000 Pbd. Svovlsyre, 10000000 Pbd. kunstig Gjødnings.	26000	9000000 Pbd. Raamaterialer.
18	1	3	Sæbe, Parfume, Svarte, Frugtfast, Risor m. m.	13650	
5			Grøn Sæbe.	5040	
2			245000 Pbd. grøn Sæbe 39600 Kr.	1620	
97	5	4	5000000 Stkr. Tegls- værkssvarer 100000 Kr.	35000	
14			1000000 Mursten og Drainrør 20000 Kr.	7000	
22		45	170000 Pbd. Røgtobak 100000 Kr., 600000 Ei- garer 25000 Kr.	17000	180000 Pbd. Raatobak.
21	5	19	140000 Pbd. Tobak 125000 Kr.	20000	140000 " "
16	6	33	Røg- og Skraatobak 80000 Kr.	16000	80000 " "

III. Ebeltoft.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	
1. 1 Bogtrykkeri (i Forb. med Bogbinderi) . . .	3	"	"	2,500	1,550	517	
2. 2 Bryggerier (Ml.) . .	6	"	"	17,000	3,900	650	
3. 1 Farveri og Valferi	4	"	"	8,000	1,600	400	
4. 1 Klædefabrik med Karteri, Farveri, Uld- spinderi og Valferi. . .	5	1	1*	19,450	2,000	348	*) Dreng.
5. 1 Teglværk.	3	"	"	9,000	1,000	333	

Disse 6 industrielle Anlæg beskæftigede saaledes 23 Mennesker, nemlig 21 Mænd, 1 Kvinde og 1 Dreng under 14 Aar, med en samlet Arbejdsløn af 10,050 Kroner, som, fordeelte paa 21 $\frac{3}{4}$ Mand (eller Mændsportioner efter det sædvanlige Beregningsforhold) give en aarlig Gjennemsnitsløn af 462 Kroner pr. Mand. — Den samlede Produktionsværdi er opgivet til ialt 55,950 Kroner.

Af Dampmaskiner og større Hjelperedskaber vil det af den efterfølgende specielle Oversigt b. ses, at der ialt er benyttet 8.

IV. Esbjerg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	løn. pr. Mand. Kr.	Kr.	
1. 2 Bryggerier (M.) .	4	"	"	5,700	1,800	450	
2. 3 Farverier (det ene i Forb. med Trykkeri)	3	"	"	{ f. 2 opg. 7,500 }	{ f. 2 opg. 1,000* }	500	*) For 2 Mænd.
3. 1 Jernstøberi og Ma- sfabrik	25	"	"	35,000	15,000	600	
4. 4 Teglværker	41	"	3*	52,650	17,700	424	*) Drengene.
5. 1 Bæveri i Forb. med 1 Karteri og 1 Spinderi	4	"	"	16,000	2,200	550	

Foranførte 11 industrielle Anlæg fysselsætte altsaa 80 Mennesker, hvoraf 77 ere Mænd og 3 Drengene under 14 År. For de 76 Mænd og 3 Børn er den samlede Arbejdsløn opgivet til 37,700 Kroner, hvilket Beløb fordelt paa $76\frac{3}{4}$ Mand (efter det sædvanlige Beregningsforhold) udgjør en aarlig Gjennemsnitsløn af 491 Kroner pr. Mand.

For de 10 Anlæg er Produktionsværdien angivet til 116,850 Kroner og regne vi hertil for det ene Anlæg (1 Farveri med Trykkeri, beskæftigende 1 Arbejdsmand), hvis Produktionsværdi ikke er opgivet, Halvdelen af de 2de andre Farveriers, der hvert ligeledes kun beskæftige 1 Mand, kan den samlede Produktionsværdi for alle 11 industrielle Anlæg med rundt Tal anslås til ca. 120,000 Kroner. — Som det vil ses af den efterfølgende specielle Oversigt b er der af Dampmaskiner og andre større Hjælpeebstaber ialt benyttet 21.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Ebeltoft.		
Bogtrykkeri (i Forb. med Bogbinderi). Wm. Mohn, Udgiver af „Ebeltoft Avis“.	Bogtrykkeri og Bogbinderi- arbejder.	2 Hurtig- og 1 Haandpresse.
Bryggerier (2).	Hvidtølbryggeri.	Haandkraft.
M. Bøegh.	Do.	Do.
H. Sandlos.		
Farveri og Balker.		
A. G. Petersen.	Farveri og Balker.	1 Vandhjul paa 2 H. K., 1 Ruemaskine, 1 Balke.
Klædefabrik (i Forb. med Karteri, Farveri, Uldspinderi og Balker).	Klædefabrikation, Karteri, Far- veri, Uldspinderi og Balker.	1 4 Hestes Dampmaskine, 1 Sats Kartemaskine.
J. Marcussen.		
Teglværk.		
H. Casper.	Teglwarefabrikation.	Haandkraft.
Esbjerg.		
Bryggerier (2).		
„Esbjerg“, M. Henriksen.	Ølbryggeri.	Haandkraft.
Chr. Graff.	Do.	Do.
Farverier (det ene i Forb. med Trykkeri).		
B. Jensen i Tjæreborg.	Farveri.	1 Skyllmaskine med Bindkraft, Presse-, Kradse- og Overstjære- maskiner.
Chr. Nielsen i Guldager.	Farveri og Trykkeri.	Overstjære- og andre Maskiner.
Th. Bendtsen.	Farveri.	Presse-, Skyll- og Overstjære- maskiner.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
Møller & Poulsen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 5 Hestes Lokomobil, 1 4 Hestes Bindmotor med en Bindhastig- hed af 25' pr. Sekund.
Teglværker.		
J. Møller, Hørfjærmark.	Teglwarefabrikation.	1 4 Hestes Bindmotor med en Bindhastighed af 25' pr. Sekund, 1 Drainrørmaskine, 4 Trosse- værker og 1 Vermølle.
Th. Ernst, do.	Do.	Haand- og Hestekraft.
N. E. Knudsen, Strandhøjmark.	Do.	Do.
H. P. Jensen, Bestyrer.	Do.	Do.
Bæveri (i Forb. med Karteri og Spinderi).		
P. Brind.	Karteri, Spinderi og Bæveri.	1 Lokomobil paa 4 H. K., samt Presse-, Kradse- og Overstjære- maskiner.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier)
Mænd.	Qvinder.	Børn.		
3			1550	Anlagt 1872 af nuv. Eier.
3			2400	50000 Pd. Malt.
3			1500	36400 Pd. Malt.
*3	1		1600	*) Dpg. 3 a 4 Mænd.
5	1	1	2000	Anlagt 1869 af nuv. Eier
3			1000	
2			1000	Anlagt 1880 af nuv. Eier. — 30000 Pd. Malt, 450 Pd. Humle.
2			800	Anlagt 1880 af nuv. Eier. — 11000 Pd. Malt, 150 Pd. Humle.
1			500	Anlagt 1847 af D. A. Jensen.
1			500	Anlagt 1881 af nuv. Eier.
25			15000	Anlagt 1875 af nuv. Eier. — Patenter høves paa Bindmotorer og paa Trasseværker for Teglværker. 100 Tons Støbejern, 60000 Pd. Smedejern, 80000 Pd. Ginders, 20 Tons Dampful og 200 Tdr. Smedeful
22	2		10000	Anlagt 1870 af nuv. Eier.
10			4500	Anlagt 1850 af Barfentin
5	1		1700	Anlagt 1875 af nuv. Eier.
4			1500	Anlagt 1870 af E. Gehhardt.
4			2200	Anlagt 1876 af nuv. Eier — 1400 Pd. Uld.

V. Fredericia.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn n. 14 Aar.				
1. 1 Bogtrykkeri	8	"	1*	15,000	6,000	727	*) Dreng.
2. 2 Bryggerier (Øl) .	18	"	"	{ f. 1 opg. 12,000 }	12,000	667	
3. 1 Dampvæveri (med tilhørende Blegeri, Farveri og Appretur)	74	169	4*	600,000	132,000	828	*) Dreng.
4. 3 Farverier (resp. med Trykkeri, Væveri og kemisk Rensning)	18	3	6*	{ f. 2 opg. 60,000 }	13,800	657	*) Deraf 1 Pigebarn.
5. 1 Garveri	10	"	"	50,000	5,000	500	
6. 1 Garfabrik i Forb. med Brændevins- brænderi	3	"	"	50,000	3,000	1,000	
7. 2 Jernstøberier og Ma- skinfabrikker	18	"	"	{ f. 1 opg. 20,000 }	12,000	667	
8. 1 Karteri og Uld- spinderi	4	"	"	13,984	1,460	365	
9. 1 Saltfabrik	11	"	"	100,000	10,000	909	
10. 1 Spritfabrik	25	"	"	350,000	24,000	960	
11. 1 Sæbefabri	5	"	"	80,400	3,000	600	
12. 5 Teglværker, hvoraf 3 Damp- og 2 i Forb. med Ralkværk	49	2	8*	{ f. 4 opg. 55,900 }	21,500	413	*) Deraf 1 Pigebarn.
13. 1 Tobaksfabrik . . .	80	24	11*	282,000	91,500	966	*) Deraf 4 Pigebørn.
14. 1 Tæppefabrik . . .	50	50	"	300,000	50,000	667	
15. 1 Zinkstøberi i Forb. med lak. Jernvare- og Lampefabrik . . .	12	"	1*	25,000	7,500	612	*) Dreng.
Desuden:							
16. Fredericia Bade- anstalt	4	2	"	6,000*	2,000	400	*) Hørlig Indtægt.

Her er saaledes 24 Fabrikker og industrielle Anlæg, der tilsammen beskæftige 670 Mennesker, nemlig 389 Mænd, 250 Kvinder og 31 Børn under 14 Aar (hvoraf 6 ere Pige-børn); efter det almindelige Beregningsforhold = $521\frac{3}{4}$ Mand med en samlet aarlig Arbejdsløn af 394,760 Kroner eller, i Gjennemsnit, 757 Kroner pr. Mand. — I Produktionsværdier for de 20 Anlæg er tilsammen opgivet 2,020,284 Kroner; men hertil tør mindst lægges følgende Beløb for de 4, fra hvilke der savnes Opgivelse af denne Værdi, nemlig:

1. For Fæstningsbryggeriet, der, foruden at beskæftige 14 Mænd med en Arbejdsløn af 10,000 Kroner, siden Schemaet fra samme modtoges, har tilkjøbt sig Grunden efter det i den efterfølgende specielle Overfigt b under Bryggerier opførte Filsinger & Co.s Bryggeri, som senere er nedbrændt, og derpaa har opført et Maltgjøreri. — Ligesom vi derfor ikke her i den summariske Overfigt have medtaget dette sidste Bryggeri, fordi det, som saadant, ikke mere eksisterer, saaledes tør vi anse det for utvivlsomt, at Fæstningsbryggeriet, tilligemed Erhvervelsen af det nedbrændte Bryggeris Grund og Opførelsen af et større Maltgjøreri paa samme, har erhvervet sig dets hidtidige Produktion, hvis Værdi var opgivet til 100,000 Kr., med en Arbejds-Besætning af 10 Mænd, til hvilken Værdi vi absolut mindst tør lægge en ligesaa stor Sum, som Produktionsværdi for Fæstningsbryggeriet i sammes ved Schemaets Afgivelse værende Tilstand med en Arbejds-Besætning af 14 Mænd. Det nuværende saaledes ved Erhvervelsen af det Filsingeriske udvidede Fæstningsbryggeris Produktionsværdi tør vi altsaa, uden Tanke om Overdrivelse, anslaa til mindst ca. 200,000 Kr.
2. For M. N. Holst's Farveri med kemisk Rensningsetablisement (efter forholdsvis Sammenligning med de andre 2) — 10,000 —
3. For S. W. Ruhnke's Jernstøberi (lig L. N. Kjær's med samme Arbejds-Besætning og samme Arbejdsløn) — 20,000 —
- og 4. For S. Boalth's Teglværk med Ralkværk (efter forholdsvis Sammenligning med de 4, for hvilke Produktionsværdien derimod er opgivet) — 25,000 —

Tilsammen for disse 4 Anlæg 255,000 Kr.

Den samlede Produktionsværdi for alle 24 Fabrikker og industrielle Anlæg bliver saaledes 2,275,284 Kr., eller med rundt Tal 2,275,000 Kroner.

Af samtlige de efterfølgende specielle Overfigter b vil det ses, at disse 24 Fabrikker og industrielle Anlæg benytte ialt 47 Damp- og andre Maskiner eller større Hjulperedskaber.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkeri. Fredericia Adresselontor, Madsen. Jac. Christensen, Bestyrer.	Bogtrykkeri.	1 Haandmaskine.
Bryggeri (Øl-). „Fæstningsbryggeriet“, Interessentskab. F. Jørgen- sen, Bestyrer. Hilsinger & Co.	Bayerisk og Hvidtølsbryggeri. Do.	2 Maskiner resp. paa 6 og 2 Hestes Kraft. 1 Maskine paa 4 Hestes Kraft.
R. Knudsen. E. P. Rediker, Leier. Dampbæveri (med tilhørende Blegeri, Farveri og Appretur). Bloch & Andresen.	Hvidtølsbryggeri. Fabrikation af hvide og koul. vævede Bomuldsvarer.	Haandkraft. 2 Dampmaskiner resp. paa 40 og 10 H. K.
Farverier (resp. med Bæveri, Trykkeri og kemisk Rensning). Chr. Frederiksen. C. Mikkelsen. M. N. Holst.	Farveri og Bæveri. Farveri, Bæveri og Trykkeri. Farveri og kemisk Rensning.	1 Maskine paa 4 H. K. 1 Overstjæremaskine, Haandkraft. Haandkraft.
Garveri. A. E. Wulffs Arvinger. Gærfabrik (i Forb. med Brandevinsbranderi). J. Both.	Garveri. Gærfabrikation i Forb. med Brandevinsbrænding.	1 Brogemaskine, 1 Barkmølle, Heste- og Haandkraft. 1 4 Hestes Dampmaskine.
Jernstøberier (resp. i Forb. med Maskinfabrik) S. W. Kuhne. L. N. Kjær.	Jernstøberi. Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 Dampmaskine paa 3½ H. K. 1 Maskine paa 4 H. K.
Karteri (i Forb. med Uldspinderi). A. Brehm.	Karteri og Uldspinderi.	1 4 Hestes Dampmaskine, 4 Karte- og 1 Spindemaskine (192 Traade), 1 Vulf.
Saltfabrik. Aktieselskabet „Christiansholms Fabrikker“.	Tilvirkning af Salt.	5 Pander.
Spritsfabrik. Aktieselskabet „De danske Spritsfabriker“. Forret- ningsfører i Fredericia: F. C. A. Nielsen.	Tilvirkning af Sprit.	3 Dampmaskiner resp. paa 12 8 og 2 Hestes Kraft.
Sæbefabrik. F. W. Poehr.	Sæbefabrikation.	Haandkraft.

Oversigt.

Arbeidskraft.			Arlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Arlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
8		1	„Fredericia Avis“, 15000 Kr.	6000	Anlagt 1849 af J. M. Eibeschütz. — 60 Baller Papir.
14			Bayerf. og Hvidt-Vl.	10000	Anlagt 1879 af nuv. Eier. — Malt og Humle.
10			Do. 100000 Kr.	10000	Anlagt 1879 af nuv. Eier. — 400000 Pd. Korn og Malt, 3600 Pd. Humle. — Dette Bryggeri er, efter at Schemaet var modtaget, nedbrændt og Grunden solgt til det ovenfor opførte „Fæstningsbryggeri“, se videre herom foran i Oversigten a.
4			1200 Tdr. Hvidtøl, 12000 Kr.	2000	Anlagt 1857 af nuv. Eier. — 400 Tdr. Malt, 600 Pd. Humle.
74	169	4	950000 Alen ufarvede og 1150000 Alen fæul. Bomuldsvarer, Værdi: 600000 Kr.	132000	Anlagt 1848 af Bloch & Petersen og 1864 overtaget af tidligere Medeier Bloch i Forening med A. Andresen under Firma: Bloch & Andresen. — 390000 Pd. ufarvet og farvet Bomulds-garn, 7200 Pd. Indigo.
10	2	6	Alæde og Hvergarn, 40000 Kr.	7000	Anlagt af nuv. Eier. — 6000 Pd. Uld, 10000 Pd. Bomulds-garn.
5	1		Farvning, Trykning, Hvergarnstøi, 20000 Kr.	6000	Anlagt 1860 af nuv. Eier. — 1000 Pd. ufarvet Bomulds-garn, 1500 Pd. ufarvet Uldgarn.
3			Farvet 5000 Pd. Uld og 2000 Pd. Bomuldstoffer, kemisk renset 800 Stkr. Beklædningsgjenstande.	800	Anlagt 1880 af nuv. Eier.
10			Huder og Skind, 50000 Kr.	5000	Anlagt 1808 af A. E. Wulff. — 2000 raa Huder, 100000 Pd. Barf.
3			100000 Potter 8 Graders Brændevin, 40000 Pd. Cer, 50000 Kr.	3000	2500 Tdr. Korn (alle Slags).
9			Bygningsartikler.	6000	Anlagt 1870 af nuv. Eier. — 110000 Pd. Snjern, 300 Tdr. Kul, 300 Tdr. Cinders.
9			Jernstøbegods og Maskiner, 20000 Kr.	6000	Anlagt 1850 af L. M. Møller. — 100 Tdr. Kul, 200 Tdr. Cinders, 50000 Pd. Støbejern
4			Trier og Garn, 13984 Kr.	1460	8000 Pd. Uld.
11			3 Mill. Pd. Salt, 100000 Kr.	10000	Anlagt af C. W. Voehr & Hansen. — Fabrikken agtes udvidet og saa til Kaffefabrikation, hvortil der p. t. (April 1883) bygges Dvne m. m.
25			Sprit, 350000 Kr.	24000	Anlagt 1842 af Fabrikant Th. J. Ahlmann. Mais og Byg.
5			2300 Tdr. grøn Sæbe, 80000 Kr., 2500 Pd. Kaffesæbe, 400 Kr.	3000	Anlagt 1863 af nuv. Eier. — 60000 Pd. Potafle, 420 Tdr. Pinolie, andre Fedtstoffer for 2000 Kr., 7500 Pd. Alkali, andre Kemikalier for 6000 Kr.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Teglværker (hvoraf 2 i Forb. med Kalkværk). Lyngsodde, H. A. Grottrian.	Fabrikation af Terverer.	1 Lokomobil (leiet for Sommeren af et Aktieselskab), 4 Heste, 2 Rørmaskiner, 1 Høse og 2 Stenpresser.
S. Boalth, Fredericia Damp-Teglværk i Stendal, Kalkværk i Fredericia.	Mursten, Kalk og forstj. Tegl- værkvarer.	1 6 Hestes Lokomobil, 1 Skid- ehsens Patent - Murstens- maskine, 1 Presse, 1 Rens- og 2 Drainrørmaskiner.
Fannernup Teglværk, C. W. Voehr i Fredericia.	Teglværk og Kalkovn.	1 6 Hestes Dampmaskine, 1 Drainrør og 1 Stenmaskine, 2 a 3 Heste.
Stjærbel Teglværk, H. Baungaard, Forpagter.	Teglbrænding.	Haand- og Hestekraft.
„Lyng“, Poulsens Enke.	Do.	Do. 1 Drain- rørmaskine, 1 Mølle.
Tobaksfabrik. S. P. Schmidt jun.	Tobaksfabrikation.	Haandkraft.
Tæppefabrik. Fredericia Tæppefabrik.	Tæppe- og Uldvarefabrikation.	1 Dampmaskine paa 25—30 Hestes Kraft.
Zinkstøberi (i Forb. med lak. Jernvare- og Lampesfabrik). Gruft Verz	Zinkstøberi samt Fabrikation af Lamper og lak. Jernvarer.	12 Haandkraft-Maskiner.
Desuden: Fredericia Badeanstalt. Fredericia Badeanstalt, Aktieselskab. Bestyrelsens Formand: Landinspektør Wilkens.	Romerste, russiske, varme og Styrtebade, om Sommeren derhos Strømbadeanstalt.	1 Maskine paa 2 H. K. til Op- pumpning af Vand.

Oversigt.

Arbeidskraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Verdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
18	2	3	1400000 Stk. Mursten, Drainrør, Fliser og Hvælvingsten, 25000 Kr.	7000	Anlagt 1853 af Murmester C. Michelsen i Middelfart og Red- aktør af „Landbovennen“ F. Kiegels i Kjøbenhavn. — 7000 Kubitalen Ler.
12			600000 Mursten, Drain- rør og Fliser, 1600 Tdr. Kalk.	5000	2500 Tdr. Kul, 45 Rbfr. Kalksten.
10			1 Mill. Mursten, Brønd- sten, Drainrør, 500 Tdr. Kalk, 20000 Kr.	6000	
3	2		300000 Mursten, 4500 Kr.	1500	Anlagt af P. Schou.
6	3		300000 Mursten, 20000 Drainrør, 6400 Kr.	2000	Anlagt 1856 af S. Boalth. — 1000 Tdr. Kul, 118 Kubitsavne Ler.
80	24	11	6045 Mille Cigarer, 45000 Pbd. Tobak, 282000 Kr.	91500	Anlagt 1865 af Harald Schmidt. — 145000 Pbd. Tobaksblade.
50	50		Gulvtæpper, Uldvarer, 300000 Kr.	50000	3000 Tdr. Kul, 125000 Pbd. Uld.
12		1	Lamper, Galanteri- varer, Bridemaskiner, Isfæredede Jernvarer, 25000 Kr.	7500	Anlagt 1879 af nuv. Eier.
*4	*2		Alle Slags Bade, 6000 Kr.	2000	Anlagt 1874 af et Aktieselskab. *) Heraf 2 Mænd og 1 Kvinde kun om Sommeren ved Strømbadene.

VI. Frederikshavn.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. fig 1 Mand.)
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Md. Kr.	
1.	1 Bogtrykkeri	8	2	"	15,000	7,500	833	
2.	2 Bryggerier, M: (det ene i Forb. med Malt- gjøveri)	7	"	"	35,800	6,000	857	
3.	1 Farveri	4	"	"	8,000	3,000	750	
4.	1 Garveri	3	"	"	17,000	2,000	667	
5.	1 Korvarefabrik . . .	6	"	2*	22,000	4,500	750	*) Dreng.
6.	1 Sav- og Høvleværk	5	"	"	10,000	3,800	692	
7.	1 Skibsbyggeri	50	"	"	90,000	30,000	600	
8.	2 Teglværker	11	4	2*	47,160	6,160	456	*) Dreng.

Foranstørte 10 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige altfaa 104 Mennesker, hvoraf 94 Mænd, 6 Kvinder og 4 Børn under 14 År (alle Dreng), med en samlet Arbeidsløn af 62,960 Kroner, som, fordelt paa 98 Mand (efter det sædvanlige Beregningsforhold) giver en aarlig Gjennemsnitsindtægt af 642 Kroner pr. Mand.

Den samlede Produktionsværdi udgjør 244,960 Kroner. — Af Dampmaskiner og større Hjelperedstaber er, som det vil ses af efterfølgende specielle Oversigt b, ialt benyttet 14.

VII. Grenaa.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. pr. Mand. Kr.	Udgjør Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand).
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 2 Bogtrykkerier	7*	2	"	ei opg.	f. 1 opg. 1,600†	400	*) Deraf 3 Lærlinge. †) For 3 Mand og 2 Kvinder.
2. 2 Bryggerier, 1 (det ene i Forb. med Malt- gjørreri)	10	"	"	55,000	6,300	630	Se nedenfor.
3. 2 Farverier (resp. i Forb. med Hvergarms-, Vadmelsfabrik, og med Uldspinderi)	12	"	2*	ei opg.	f. 1 opg. 2,500†	625	*) Drengene. †) For 4 Mand.
4. 1 Kalkbrænderi	50	"	"	70,000	36,000	720	

Disse 7 industrielle Anlæg beskæftige saaledes alene 83 Mennesker, nemlig 79 Mænd, 2 Kvinder og 2 Børn under 14 År (Drengene). For 67 Mænd, 2 Kvinder og 2 Børn er den samlede Arbeidsløn opgivet til 46,400 Kroner, som, efter det sædvanlige Beregningsforhold (= 68½ Mand), er en aarlig Gjennemsnitsarbeidsløn af 677 Kroner pr. Mand, men dette Arbeidslønningsforhold vil i det eventuelle Supplementstillæg nærmere blive præciseret, jfr. ndf.

Produktionsværdien er, som det vil ses, kun opgivet for Kalkbrænderiet og de 2de Bryggerier til 125,000 Kroner. Da det ene af Bryggerierne (B. Kroghs) imidlertid, siden Schemaet udfyldtes, er betydeligt udvidet og omdannet ogsaa til Bayerst-Ølbryggeri; da Kalkbrænderiet senere har skiftet Eier, der ligeledes meget har udvidet dette, samt da der foruden de ovenanførte industrielle Anlæg endnu have 1 Farveri, 1 Garveri, 1 Jernstøberi, 1 Maskinfabrik og 1 Mineralvandsfabrik, fra hvilke Oplysningerne haabes at kunne gives i det eventuelle Supplementstillæg, skulle vi opsætte den endelige Opgjørelse saavel af Produktionsværdien som af Gjennemsnits- Arbeidslønnen til det nævnte Tillæg, ligesom Meddelelsen om Hjelpe- redskabernes Antal.

b. Speciel

Birkfomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Frederikshavn.		
Bogtrykkeri.		
M. Bogefius.	Bogtrykkeri.	2 Hurtigpresser, Haandkraft.
Bryggerier (M.) (det ene i Forb. med Maltgjøreri).		
Ny Bryggeri, A. Hansen.	Bryggeri og Maltgjøreri.	Haand- og Hestekraft.
N. F. Sundberg.	Hvidtølbryggeri.	Do.
Farveri.		
Thomas Jespersen.	Farveri.	1 Overstjære- og 1 Styklemas- tine, Haandkraft.
Garveri.		
M. Wittenkamp.	Garveri.	1 Barkmølle ved Hestekraft.
Korkbærefabrik.		
Ad. Andersen.	Korkbærefabrikation.	3 Rundstjæremaskiner, Haand- kraft.
Sav- og Høvleværk.		
H. B. Buhl.	Sav- og Høvleværksarbejder med Fløining etc.	1 8 Hestes Dampmaskine, 3 Sæve og 1 Høvlmaskine.
Stibsbyggeri.		
H. B. Buhl.	Stibsværftsarbejder.	Haandkraft.
Tegl- og Kalkværker.		
F. G. Kall.	Kalkbrænderi og Murstens- fabrikation.	Haand- og Hestekraft.
Teglgaarden. Julius Hansen.	Do.	1 Vandmølle og 1 Drainrør- maskine, Haand- og Hestekraft.
Grenaa.		
Bogtrykkerier.		
Grenaa Folketidendes Trykkeri, Fru Rosenberg Korch & Lemmerich.	Bogtrykkeri. Do.	2 Maskiner, Haandkraft. 2 Hurtig-, 1 Haand- og 1 Pal- presse, 1 Papirstjæremaskine, Haandkraft.
Bryggerier (det ene i Forbindelse med Maltgjøreri).		
B. Krogh.	Maltgjøreri og Hvidtøls- bryggeri.	Haand- og Hestekraft.
J. P. Christensen. Cand. pharm. J. F. Lauritsen, Bestyrer.	Ølbryggeri.	Do.
Farverier (resp. i Forb. med Høvergarns- og Badmelsfabrik, og med Uldspinderi).		
J. F. Øvst.	Farveri og Uldspinderi.	1 4 Hestes Dampmaskine.
E. S. Graff.	Farveri samt Fabrikation af Badmel og Høvergarn.	Overstjære-, Ørstle-, Rør- og Styklemaskiner, Væve-, Hestekraft.
Kalkbrænderi.		
Grenaa Kalkværk, E. D. E. Steinbrenner.	Kalkbrænderi.	Haand- og Hestekraft.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Daglig prob. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Daglig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
8	2		Avis- og Bogtrykarbejde, 15000 Kr.	7500	Anlagt 1853 af nuv. Eier. — Papirforbrug 3500 Kr.
4			2200 Td. Æl. 16000 Kr., 400 Td. Malt à 12 Kr. 4800 Kr.	4000	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — 500 Tdr. Malt, 1000 Pd. Humle, 1200 Pd. Couleur.
3			Hvidtøl, 15000 Kr.	2000	Anlagt 1870 af nuv. Eier. — 400 Tdr. Malt, 900 Pd. Humle, 1000 Pd. Couleur.
4			8000 Kr.	3000	Anlagt 1879 af nuv. Eier. — Div. Farvestoffer, 3000 Kr.
3			700 Huder, 17000 Kr.	2000	Anlagt 1853 af nuv. Eier. — 100—150 Skpd. norst Egebart.
6	2		4500000 Stk. div. Prop- per, 200 Pd. andre Korf- varer, 22000 Kr.	4500	Anlagt 1877 af H. Hansen. — 36000 Pd. Korf.
5			Savning, Høvling og Fløining, 10000 Kr.	3800	Anlagt af nuv. Eier. — Kul, Olie m. m. 1600 Kr.
50			Nye Skibe 40000 Kr., Reparationer 50000 Kr.	30000	Anlagt af nuv. Eier. — Raamaterialier til Værdi: 40000 Kr.
6	2		400000 Mursten 8000 Kr., 3600 Td. Ralf 18000 Kr.	4000	Anlagt 1852 af nuv. Eier.
5	2	2	250000 Mursten 5500 Kr., 40000 Drainrør 660 Kr., 3000 Td. Ralf 15000 Kr.	2160	Anlagt 1812 af Apotheker Hansen.
3	2		Grenaa Fisketibende. Trykfager samt Udgi- velse af en Avis.	1600	Anlagt 1874 af Bogtrykker Th. Rosenberg. Anlagt 1856 af afd. Bogtrykker Hertel.
5			1200 Tdr. Malt, 18000 Kr., 2400 Tdr. Hvidtøl, 19000 Kr.	3300	Anlagt 1856 eller 57 af E. Schou. — 550 Tdr. Byg, 1100 Pd. Humle.
5			Æl, 18000 Kr.	3000	600 Tdr. Malt, 1000 Pd. Humle, 450 Tdr. Kul.
8	2		Badmæl, Hvergarn og Udgarn.	2500	Anlagt 1868 af nuv. Eier. Anlagt 1858 af nuv. Eier.
50			7000000 Pd., Værdi 70000 Kr.	36000	7000000 Pd. raa Ralfsten, 1575000 Pd. Kul

VIII. Hjørring.

a. Alfabetisk summarist Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.		Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn n. 14 Aar.					
1. 2 Dampbagerier (det ene i Forb. med Dampmølleri)	9	"	3		{ opg. for 5 Mnd. 991* }		198*	*) Foruden Kosten, der beregnes til 1 Kr. daglig.
2. 2 Bogtrykkerier	19	"	"		10,000	526		
3. 1 Bryggeri (Ml.) . . .	6	"	"	35,000	5,000	833		
4. 2 Farverier (resp. med Karteri, Uldspinderi og Væveri)	25	3	"	38,000	10,800	408		
5. 1 Garveri	3	"	"		2,090	697		
6. 3 Jernstøberier og Maskinfabriker	104	"	"	{ f. de 2 opg. 70,000 }		59,500	572	
7. 1 Spritfabrik	4	"	"	66,190	2,704	676		

Her er saaledes 12 industrielle Anlæg, der beskæftige 176 Mennesker, nemlig 170 Mænd, 3 Kvinder og 3 Børn under 14 Aar (Drenge). I Arbeidsløn for 166 Mænd og 3 Kvinder er opgivet 91,085 Kr., foruden Kosten til 5 Mand, beregnet til 1 Kr. daglig pr. Mand, som udgjør 1,825 Kr., ialt altsaa 92,910 Kroner, eller, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, i Gjennemsnit 555 Kroner pr. Mand. — De opgivne Produktionsværdier beløbe sig til 209,190 Kroner, men af de manglende kunne vi komme det ene Dampbageri med Dampmøllens meget nær, da det har opgivet at have forbrugt 1500 Tdr. Rug, 35,000 Pd. Hvedemel, 20,000 Pd. figtet Rugmel, 2000 Pd. Smør, 4000 Pd. St. Gr. Sukker og 6000 Pd. Melis til Bageriet, samt formalet 4000 Tdr. grovt Rugmel, og Værbien af samtlige disse Gjenstande kan anslaaes til 84,000 Kroner. Da nu det andet Dampbageri har omtrent samme Virksomhed med Undtagelse af Mølleri, tør dettes Produktionsværdi anslaaes

til ca. 30,000 Kroner excl. selve Produktionsarbejdsindtægten. Begge Dampbageriers Produktionsmateriale-værdier blive herefter ca. 114,000 Kr., hvortil dog mindst tør lægges 20,000 Kr. til i Produktionsarbejdsindtægt, hvorved altsaa udkommer ca. 134,000 Kr. i samlet Produktionsværdi for de 2de Dampbagerier med Mølleri. For det ene mindste Jernstøberi, der ikke har kunnet opgive sin Produktionsmængde eller dens Værdi, men derimod har opgivet sin Arbejds-løn til 4500 Kr., kan man kun regne Produktionsværdien til ca. 10,000 Kr., efter det almindeligste Forhold imellem Arbejds-løn og Produktionsværdi i de mindre Støberier. Der bliver da kun tilbage de mindre betydelige Produktionsværdier for de 2de Bogtrykkerier og for Garveriet, hvilke, efter Sammenligninger med tilsvarende paa andre Steder og i Forhold til Arbejds-løn etc., mindst tør regnes til respektive 25,000 Kr. og 20,000 Kroner. Men da det af de i Overfigten b. (Pag. 106 og 107) for L. A. Læssens Ølbryggeri, som brugte opførte Raamaterialier, hvis Værdi alene, efter almindelig Varepris, andrager ca. 200,000 Kroner, tydeligt fremgaar, at den af Eieren i dette Tilfælde opgivne Produktionsværdi af 35,000 Kr. kun er selve Fabrikationens Arbejdsindtægt, saa bliver her altsaa endvidere at tillægge 200,000 Kroner i Produktionsværdien.

Totalbeløbet i Produktionsværdi for samtlige 12 Fabriker og industrielle Anlæg tør herefter anslaaes til ca. 598,190 Kroner. Af Dampmaskiner og andre større Hjælperedskaber vil det af efterfølgende Overfigt b. ses, at der benyttes ialt kun 15.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Driekraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkerier.		
„Hjørring Amtstidende“s Bogtrykkeri. Procurator Niels Winther.	Bogtrykkeri.	1 Hurtigpresse, 1 Haandpresse, 1 Digeltrykspresse og 1 Pat- (Glitte-) Presse.
B. Carlsen. Benjshfeltidendes Avis- og Bogtrykkeri.	Bog- og Avistrykkeri.	1 Hurtig- og 1 Haandpresse.
Bryggeri (Ol-).		
E. A. Lassen.	Oldebryggeri.	
Dampbagerier		
(det ene i Forb. med Dampmølleri).		
S. Sørensen.	Bageri.	1 2 Hestes Damp-Øltemaskine til Rugbrød.
Albershøj. O. A. Lundbek.	Bageri med Mølleri.	1 Maskine til Rugbrødsæltning, 1 Hestes Kraft, 1 8 Hestes Damp- maskine.
Farverier (resp. i Forb. med Uldspinderi og Bæveri).		
P. D. Svendsen.	Farveri, Karteri og Uldspinderi.	1 Maskine af 6 Hestes Kr.
Sofus Thomsen.	Farveri, Uldspinderi og Bæveri.	1 Maskine af 4 Hestes Kr.
Farveri.		
H. B. Raas.	Farveri.	Heste- og Haandkraft.
Jernstøberier og Maskinfabrikker.		
E. C. Nielsen.	Jernstøberi og Maskinfabrika- tion.	1 Maskine af 12 Hestes Kr.
Frederik Heidemann.	Do.	1 Maskine af 3 Hestes Kr.
Laurits Jensen.	Do.	1 Maskine af 6 Hestes Kr.
Spritsfabrik.		
Chr. Andresen.	Spritsfabrikation.	1 12 Hestes Dampmaskine.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og anl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
8				5000	Anlagt 1842 af Bogtrykker P. Konnerup. 1843 overgaaet til Camilla Bruun og 1868 til den nuv. Eier.
11			Bøger o. a. Trykarbejde samt Plade.	5000	Anlagt af nuv. Eier.
6			235000 Kr. *)	5000	12000 Tdr. Byg, 1000 Tdr. Kul, 14000 Pbd. Humle. — *) Se i den summariske Overfigt a., Pag. 105.
4	3		Rug og Hvedebrød.		Anlagt af nuv. Eier. — Grovt og fint Rugmel, Hvedemel, Suffer, Brænde, Kul.
5			Hvede- og Rugbrød, Mel og Grøn.	991 og Kofien.	1500 Tdr. Rug, 35000 Pbd. Hvedemel, 20000 Pbd. figtet Rugmel, 2000 Pbd. Smør, 4000 Pbd. St. Croix Suffer, 6000 Pbd. Melis. 3 Møllen formalet ca. 4000 Tdr. grovt Rugmel.
12	2		30000 Pbd. Uld kattes og spindes i Garn for Landsboerne, 30000 Kr.	7800	1400 Tdr. Stenful, 600 Pbd. Indigo, 200 Pbd. Cochenille, 500 Pbd. Allun, 200 Pbd. Chroms. Kali, 2000 Pbd. gr. Vitriol, 200 Pbd. Vinsten, 150 Pbd. Chroms. Tartari, 9000 Pbd. Soda, 3300 Pbd. Stearin-Olie, 25 Pbd. Anilin, 7000 Pbd. Farvetæ.
13	1		6—800 Al. Klædevarer og 600 Stfr. Shavler, 8000 Kr.	3000	Farveriet og den dertil hørende Dampkraft anlagt af Farver Jensen i Søby, Uldspinderiet og øvrige Maskiner af nuv. Eier. — 1000 Tdr. Stenful, 8000 Pbd. Farvestoffer, saasom Farvetæ, Allun, Sumat, Indigo, Soda, Elainolie, Sæbe etc.
3			375 Stfr. Huder, 125 Kulveskind, 1000 Faare- skind garvede.	2090	375 Stfr. Huder, 125 Stfr. Kulveskind, 1000 Stfr. Faareskind, 100 Stpd. Egebark, 160 Pbd. Allun, 6 Tønder Tran, 224 Pbd. Talg.
80			Støbegods og Maskin- arbejde, 50000 Kr.	40000	Anlagt af nuv. Eier. — 900 Tdr. Stenful, 300 Tdr. Smedekul, 1000 Tdr. Cinders, 50 Tdr. Trækul, 40000 Pbd. Smedejern, 784000 Pbd. Røjern og gl. Jern.
15			20000 Kr.	15000	Anlagt af Andreas Fr. Heidemann. — 96,000 Pbd. Røjern og gl. Jern.
9			Støbegods og Maskin- arbejde.	4500	Anlagt af N. P. Jensen. — 96000 Pbd. Røjern og gl. Jern.
4			109,900 Ft. rectific. Sprit, 16 1/4°, 40145 Ft. Bræn- devin, 7 1/2°, 66190 Kr.	2704	Anlagt af Poul E. Nielsen. — 492800 Pbd. Mais, 54800 Pbd. Byg, 217872 Pbd. Malt, 850 Tdr. Hylul. Salt Værdi 57,601 Kr.

IX. H o b r o.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.	Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.	
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	værdi. Kr.	løn. pr. Mand. Kr.	Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
1. 1 Bog- og Stentrykkeri	4	"	"	ei opg.	ei opg.	—
2. 1 Bryggeri (Bayerf og andet Ml)	10	"	"	58,000	6,000	600
3. 2 Farverier med Uld- spinderi	9	1	"	ei opg.	4,500*	693 *) For 6 Mænd og 1 Kvinde.
4. 3 Garverier, det ene Hvidgarveri i Forb. med Handskefabrik . .	24	4	"	109,000	18,140	698
5. 1 Gjødningsfabrik . .	3*	1	"	130,000	3,700	617 *) Desuden 5 temporære Arbeidere (= 2½ faste).
6. 3 Jernstøberier og Ma- skinfabrikker	29	"	"	{ f. 1 opg. } 9,000	{ f. 17 M. + } 8,900	556 †) (hvoraf 2 ere Lærlinge = 1 Mand).

Hvilke 11 Fabrikker og industrielle Anlæg altsaa ialt beskæftige 79 Mænd og 6 Kvinder (foruden 5 temporære Arbeidere). — For 60 Mænd (hvoraf 2 ere Lærlinge), 6 Kvinder og 5 temporære Arbeidere er opgivet en samlet Udgift til Arbejdsløn af 41,240 Kroner, som, naar vi regne resp. 2 Kvinder, 2 Lærlinge og 2 temporære Arbeidere = 1 Mand, blive at fordele paa 64 1/2 Mand og saaledes giver en gennemsnitlig aarlig Arbejdsløn af 639 Kroner pr. Mand. De for Bryggeriet, de 3de Garverier, Gjødningsfabriken og det mindste af Jernstøberierne opgivne Produktionsværdier udgjøre tilsammen 306,000 Kroner. Vi haabe, i Supplementstillæget at skulle kunne supplere disse Værdier med de for Bog- og Stentrykkeriet, de 2de Farverier og de 2de største Jernstøberier endnu manglende; men vi tør dog allerede her udtale, at disse Værdier, efter Sammenligningsberegninger med andre omtrent lignende og nærliggende Anlæg i Jylland, mindst kunne anslaaes til ca. 44,000 Kroner, og den samlede Produktionsværdi saaledes til ca. 350,000 Kroner.

Al Dampmaskiner og større Hjelperedskaber er kun opgivet 25, som det vil ses af den efterfølgende specielle Oversigt b.

X. Holstebro.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	
1. 1 Jernstøberi og Maskinfabrik	35	"	"	ei opg.	ei opg.	—	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
2. 1 Svineslagteri . . .	30	"	"	900,000	32,000	1,067	
3. 1 Tobaksfabrik	10	"	20*	ei opg.	ei opg.	—	

*) Alle Drengébørn.

Disse 3 industrielle Anlæg beskæftige saaledes 75 Mænd og 20 Drengébørn under 14 År. — Da Produktionsværdien og Arbeidslønnen kun er opgivet for Svineslagteriet, kunne vi med Hensyn til disse kun henvise til de anførte Tal for dette Slagteri, hvis Arbeidsløn viser et aarligt Gjennemsnitsbeløb af 1,067 Kroner. — Med rundt Tal tør den samlede Produktionsværdi dog anslås til ca. 1 Million Kroner. — Saavel Svineslagteriet som Tobaksfabrikationen drives alene ved Haandkraft, medens Jernstøberiet tilbøds drives ved Hjælp af 1 Dampmaskine.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eievers.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Hobro.		
Bog- og Stentrykkeri.		
H. D. Johansen.	Bog- og Stentrykkeri.	1 Hurtigpresse, 2 Haandpresser, hvoraf den ene til Bogtryk, den anden til Stentryk.
Bryggeri (Bayerst- og andet Ml). Agent H. J. Vi.	Bryggeri af Bayerst og andet Ml.	Haandkraft og 3 Heste til Maling af Malt.
Farverier (i Forb. med Uldspinderi og resp. Garnfabrikation). O. M. Lund.	Farveri, Uldspinderi.	1 4 Hestes Dampmaskine, 5 Karte-, 1 Spinde-, 1 Tvindemaskine til Uldspinderiet og 6 forskellige Maskiner i Farveriet.
Christensen. Farverier (det ene Hvidgarveri i Forb. med Handskefabrik). Hobro Handskefindsfabrik. H. Koppel (Kastrup Huse ved Hobro).	Farveri, Uldspinderi og Garnfabrikation.	Dampkraft.
H. Koppel.	Hvidgarveri.	Haandkraft.
H. Koppel.	Farveri.	Do.
Bilhelmines Minde. Lundberg.	Do.	Do.
Gjødningsfabrik. Blaafløde Møllens Fabrik. Eier: Jac. Em. Sørensen. Bestyrer: S. Winther.	Fremstilling af Benmel o. a. kunstige Gødninger.	Dampkraft, ca. 8 a 10 Heste, Damp til Røgning af Kreaturer, 1 Rensmaskine med tilh. Sigteapparater, Røgeapparat, Tørreovn.
Jernstøberier og Maskinværksteder. J. L. Jørgensen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Mekanikus Harald Jørgensen.	Maskinværksted.	Haandkraft.
Mekanikus Sennels.	Do.	Haandkraft, 2 Drejebænke, 2 Boremaskiner.

Holstebro.

Jernstøberi og Maskinfabrik. Holstebro Jernstøberi. Leonh. Tang.	Jernstøberi og Maskinværksted.	Dampkraft.
Svineslagteri. Holstebro Svineslagteri. Magnus Rør.	Svineslagteri.	Haandkraft.
Tobaksfabrik. H. Færch.	Tobaksfabrikation.	Do.

Overføgt.

Mænd.	Arbeidskraft.		Mandlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Mandlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier)
	Qvinder.	Børn.			
4					Anlagt 1. Oktober 1882 af nuv. Eier.
10			1159 Tdr. Bayersøl, 4119 Tdr. Dobbelstøl, Bittersøl og Hvidstøl, 58000 Kr.	6000	Anlagt 1841 af J. S. A. Bie, overtaget af nuv. Eier 1846, begyndt at brygge bayersøl 1878. — 1650 Tdr. Byg, 2240 Pd. Humle.
6	1		Ubekjendt, da de tilvirede Værdier for Størsteden tilh. Fremmede.	4500	Færveriet anlagt 1842 af nuv. Eiers Fader. Uldspinderiet anlagt 1875 af nuv. Eier.
3					
13	4		40—42000 Stkr. allunerede Skind til Håndsker og Skomagerbrug, 60000 Kr.	11240	Anlagt 1871 af Garver Rasther.
7			1000 Stkr. Huder, 1200 Stkr. Kalveskind, 2000 Stkr. Faarskind, 33000 Kr.	4400	Anlagt 1856 af nuv. Eier. — Ca. 250 Stkd. Egebart, 20 Tdr. Tran og Degra.
4			600 Stkr. Huder, 2000 Stkr. Skind, 16000 Kr.	2500	Anlagt 1850 af nuv. Eier. — Til Forbruget af Huder og Skind, Barf og Tran m. m. er medgaaet i 1881 12300 Kr.
6	1		Kunstlig Gjødnings, 16000 Ctr. Benmel, 130000 Kr.	3700	Fabrikken er i ca. 10 Aar dreven som Benmølle, men først i 1881 komplet ombygget og forsynet med nyeste Indretninger og betydelig udvidet af nuv. Eier.
12			Kaffelovne, Maskingods m. m.		
12			Alt til Maskinfaget henh. af begr. Dimensioner.	4500	Anlagt 1845 af nuv. Eiers Fader, Mekanismus P. Jørgensen, overtaget 1872 af nuv. Eier.
5			Landbrugsmaskiner og Reparationsarbejde, 9000 Kr.	3500	Jern og Træ 3500 Kr.
35			Støbegods.		Anlagt 1862 af M. S. Peterfen; overtaget 1872 af nuv. Eier.
30			Slagtes c. 15000 Svin, 900000 Kr.	32000	Anlagt 1879. — 200000 Pd. Salt og Salpeter.
10	20				Anlagt 1869 af nuv. Eier.

XI. Horsens.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	
1. 1 Bomulds-, Linned- og Uldvarefabrik . .	486	144	63*	1,500,000	198,700	346	*) Deraf 21 Pigebørn.
2. 1 Bryggeri (Bayerst- og Hvidtøl)	25	"	"	240,000	35,000	1400	
3. 1 Dampværkeri med Farveri	45	45	"	350,000	60,000	889	
4. 1 Gjødningsfabrik .	8	"	"	ei opg.	4,000	500	
5. 1 Jernstøberi og Ma- sfabrik	100	"	"	ei opg.	ei opg.	—	
6. 1 Kunststuldfabrik . .	5	50	"	400,000*	15,000	500	*) Utydeligt opg. om „Pd.“ eller „Kr.“, men alm. Værdi ca. 1 Kr. pr. Pd.
7. 2 Sæbefabriker (den ene i Forb. med Par- fume-fabrik)	13	2	7*	{ f. 1 opg. } 84,634	4,080	259	
8. 1 Tobakksfabrik . . .	26	7	48*	130,000	20,000	482	*) Deraf 16 Pigebørn.
9. 1 Tricotagefabrik og Uldspinderi	16	14	"	100,000	8,500	370	
10. 1 Trævarefabrik . .	58	"	"	ei opg.	40,000	690	

Foranstørte 11 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftiger saaledes ialt 1162 Mennesker, nemlig 782 Mænd, 262 Kvinder og 118 Børn under 14 År (hvoraf 40 ere Pigebørn). For 682 Mænd, 262 Kvinder og 118 Børn er den aarlige Arbejdsløn opgivet til ialt 385,284 Kroner, som fordelte paa 842½ Mand, efter det almindelige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, giver en gennemsnitlig aarlig Arbejdsløn af 457 Kroner pr. Mand.

Den samlede opgivne Produktionsværdi andrager 2,804,634 Kroner; men hertil tør for de 4 Fabrikker, for hvilke Værdien er uopgivet, mindst regnes: For Gjødningsfabrikken ca. 30,000 Kroner, for Jernstøberiet ca. 75,000 Kr., for den mindste af Sæbefabrikkerne ca. 11,000 og for Trævarefabrikken ca. 100,000 Kr., alt resp. efter de gjængse Minimumspriser for det Producerede, eller efter Sammenligninger med lignende omtrent samme Arbejdskraft beskæftigende Fabrikkers opgivne Minimums Produktionsværdier, og Totalsummen af Produktionsværdien tør herefter anslaaes til ca. 3 Mill. Kroner.

Som det vil ses af den efterfølgende Oversigt b. have disse 11 Fabrikker og industrielle Anlæg af Dampmaskiner og større Hjelperedskaber hidtil ialt benyttet 160, foruden mange mindre Hjelperedskaber og Smaamaskiner, der ikke i Tal have kunnet opgives.

I Supplementstillæget ville forhaabentlig nogle faa mindre industrielle Anlæg, fra hvilke Dplysningerne endnu savnes, kunne blive medtagne og derved Oversigten aldeles fuldstændiggjort.

XII. Lemvig.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- Arbeids- Udgjør			Anmærkninger.
	Mand.	Qvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	Løn. pr. Mand. Kr.	pr. Mand. Kr.	
1. 1 Bogtrykkeri	4	1	"	6,500	2,350	522	
2. 3 Bryggerier (Øl) . . .	6	"	"	ei opg.	450*	440	*) Foruden Kosten, ansl. til 1 Kr. pr. Mand dgl.
3. 2 Farverier (med Tryk- keri)	5	"	"	4,300	660	132	
4. 1 Garveri	3	"	"	20,000	2,000	667	
5. 1 Maltgjøreri (i Forb. med Benmølsfabrik) . .	2	"	"	4,300	700	350	
6. 1 Saltværk (i Forb. med Maltgjøreri) . . .	3	"	"	36,500	2,000	667	
7. 2 Savværker (i Forb. med resp. Høleværk og Pakkessefabrik)	3	"	"	ei opg.	500*	532	*) Foruden Kosten = 1 Kr. daglig pr. Mand.
				f. 1 opg.			
8. 2 Tobaksfabriker . . .	4	"	3*	20,000	1,500†	546	*) Dreng. †) 3 Mand tillige Kosten = 1 Kr. daglig pr. Mand.

Hvilke 13 Fabrikker og industrielle Anlæg saaledes ialt beskæftige 31 $\frac{1}{4}$ Mand med en samlet Arbejdsløn af 14,540 Kroner, eller i Gjennemsnit 465 Kroner pr. Mand. — Den opgivne Produktionsværdi udgjør 91,600 Kroner, men hertil kan føies for de 3de Bryggerier, der have opgivet at have produceret ialt 1,360 Tdr. Øl, 10,880 Kr., efter den almindeligst opgivne Værdi paa andre Steder; for de 2de Savværker tør ligeledes, efter Sammenligning med andre Steders og i Forhold til den anvendte Arbejdskraft, anslaaes ca. 5,020 Kroner, og endelig tør Produktionsværdien for den ene Tobaksfabrik, for hvilken den ikke er opgivet, anslaaes lig den for den anden opgivne, nemlig 20,000 Kroner, hvorefter den samlede Produktionsværdi altsaa kan anslaaes til ca. 127,500 Kroner.

Som det af efterfølgende Oversigt b. vil ses, er Antallet af benyttede Dampmaskiner og større Hjelperedskaber ialt opgivet til 20.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Væbskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bomulds-, Linned- og Uldvarefabrik. Aktieselskabet Crome & Goldschmidts Fabrikker.	Uldspinderi, Fabrikation af Bomulds-, Linned- og Uld- varer, Hornknapper, Knappe- naale, Hæfter og Maller, Pøssementmageri.	1 Spindemaskine af 60 H. K., 1 Do. af 12 H. K., 1 Do. af 8 H. K., 1 Do. med Fortætning paa 35 H. K., 1 Do. med Do. paa 20 H. K. Forøvrigt ved Haandkraft.
Bryggeri (2). J. J. Levy & S. Levy.	Bairer- og Hvidtøl-bryggeri.	Dampkraft.
Dampvæveri og Farveri. Horsens ny Dampvæveri, F. C. Madsen. Firma: F. C. Madsen & Co.	Dampvæveri og Dampfarveri.	1 15 Hestes Dampmaskine, 80 Dampvæve og andre til Væveri hørende Maskiner.
Gjødningsfabrik. Christiansholm, C. C. Fischer.	Gjødningsfabrikation.	Vand- og Dampkraft, 8 Heste.
Jernstøberi og Maskinfabrik. Firma: Møller & Jochumsen. Interessenter: A. Møller, J. Petersen og Enkefru Wankla.	Jernstøberi og Maskinfabri- kation.	Dampkraft.
Kunstuldfabrik. Christiansholm, C. C. Fischer.	Fabrikation af Kunstuld.	Do. 12 Heste.
Sæbefabrikker (det ene i Forb. med Parfumesfabrik). C. J. Aggersted.	Sæbe- og Parfumesfabrikation.	Dampkraft, 1 Dulcificer- og 1 Skjæremaskine, 1 Pelotense, 4 Presser ved Haandkraft.
Christiansholm, C. C. Fischer.	Sæbefabrikation.	Haandkraft.
Tobaksfabrik. Petersen & Sørensen.	Tobaksfabrikation.	Dampkraft, 2 Skjæremaskiner, 1 Tørreapparat, 1 Snusmølle, 6 Tobakspresker.
Trikotagefabrik og Uldspinderi. Vestbirk Fabrik, C. Fischer.	Uldspinderi og Trikotage- væveri.	Vandkraft, 8 Sats Karte- og 4 Spindemaskiner, 10 Rund- væve.
Trævarefabrik. Bastian, Lehnsgreve Frijs Frijsenborg.	Trævarefabrikation.	Dampkraft, 32 Maskiner, s. Num.

Overfigt.

Mænd.	Arbeidskraft.		Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
	Kvinder.	Børn.			
486	144	63	2 Mill. Al. Bomuldsvarer, 200000 Al. Linnedvarer, 100000 Al. halvuldbne Tøier, 50000 Al. Klædevarer, 3000 Stk. Shawler. 1,500,000 Kr.	198700	Fabrikerne, der ogsaa beskæftige Fangerne i Horsens Tugthus, ere anlagte 1860 af M. Goldschmidt og A. Crome. — 10200 Pd. Indigo, 9000 Tdr. Stentul, 377800 Pd. farvet og ufarvet Twist, 50300 Pd. Linnedgarn, 140400 Pd. Uld.
25			Øl, 240000 Kr.	35000	Anlagt 1858 af August Waagepetersen. — 900000 Pd. Malt.
45	45		Coul. Bomuldstøier, Volsler, Hvergarn og Lærred, 350000 Kr.	60000	Anlagt 1874 af nuv. Eier. — Raamateriale: Bomulds-garn og Indigo.
8			1,500,000 Pd. Kunstgjøbning.	4000	
100					Anlagt 1857 af Johan Møller.
5	50		400000 Pd. Kunstuld.	15000	
10	2	7	Sæbe 84634 Kr., Parfume 1119 Kr.	3880	Anlagt 1852 af nuv. Eier.
3			300 Tdr. grøn Sæbe.	200	
26	7	48	60000 Pd. Skraatobak, 130000 Pd. Røgtobak, 600000 Stk. Cigarer, 130000 Kr.	20000	Anlagt 1865.
16	14		10000 Pd. Uldgarn, 3000 Duj. Tricotage, 100000 Kr.	8500	Anlagt 1850 af nuv. Eier. — 40000 Pd. Uld.
58			Kulsredflæder, Bogutræ, Dreierarbejde, Træsko, Stoletræ, Planter og Tømmer.	40000	Anlagt 1875 af nuv. Eier. — Raamateriale til Værbi 60000 Kr. — Maskiner: Blok-, Baand-, Gitter- og Rundsæbe, Dreierlag, Coupier-, Bore-, Høyle-, Slibe-, Afførningslav- og Dampmaskiner.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkeri.		
M. S. Hestbech.	Avis- og Bogtrykkeri.	1 Haandpresse.
Bryggerier (Ml.).		
Fortune, D. Hansen.	Hvidtølbryggeri.	Haandkraft.
N. Nielsen.	Do.	Do.
L. Madsen.	Do.	Do.
Farverier (i Forb. med Trykkeri).		
H. M. Rasmussen.	Farveri og Trykkeri.	Do. 1 Overstjæremaskine.
S. G. Grønfeldt.	Do.	Do. Do.
Farveri.		
S. E. Fynboe.	Garvning af Huder og Skind.	1 Haandpresse.
Maltgjøreri		
(i Forb. med Benmelsfabrik).		
Gudum, J. M. Haustov.	Maltgjøreri og Benmelsfabri- kation.	13 Fæstes Dampmaskine, Vand- kraft.
Saltfabrik		
(i Forb. med Maltgjøreri).		
P. B. Rør.	Saltværk og Maltgjøreri.	Dampkraft, Bænde med Filtre- apparat samt Tørreovn.
Savværker		
(i Forb. resp. med Høvleværk og Palkassefabrik).		
J. Jeppesen.	Sav- og Høvleværksarbeide.	1 Damp-, 3 Sav- og 1 Høvle- maskine, Vindkraft.
P. Jensen.	Savværksarbeide og Palkasse- fabrikation.	Vind- og Haandkraft, 2 Sav- maskiner.
Tobaksfabriker.		
C. C. Andersen.	Tobaksfabrikation.	Haandkraft, 1 Stjære-, 1 Valse- og 1 Pressemaskine.
L. Pøhl.	Do.	Haandkraft, 1 Stjære- og 1 Pressemaskine.

Overfigt.

Arbeidskraft.		Daglig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Daglig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder. Børn.			
4	1	Avis m. m., 6500 Kr.	2350	
2		560 Lbr. Hvidtøfl.	150*)	*) Foruden Kost.
2		500 — —	150*)	
2		300 — —	150*)	
3		1600 Pb. Farve m. m., 2500 Kr.	360	
2		1200 Pb. Do., 1800 Kr.	300	
3		Væder, 20000 Kr.	2000	
2		300 Lbr. Malt, 3500 Kr., 10000 Pb. Ben- mel, 800 Kr.	700	
3		6000 Lbr. Salt, 30000 Kr., 500 Lbr. Malt, 6500 Kr.	2000	
3		Brædder m. m.	500*)	*) Foruden Kost.
*)		Brædder og Paffasjer.		*) Kun Eieren selv.
2	2	27000 Pb. Tobak, 20000 Kr.	1000	
2	1	Tobak og Cigarer.	500*)	*) Foruden Kost.

XIII. Løgstør.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Må. Kr.	
1. 1 Bryggeri (M.) i Forb. med Maltgjøveri . . .	3	"	"	ei opg.	1,400	467	
2. 1 Farveri i Forb. med Klædefabrik	6	1	"	10,000*	3,500	538	*) Næppe rigtig, men vil i saa Fald blive berigtiget i Supplementstillæget.
3. 2 Garverier	5	"	"	ei opg.	3,000	600	
4. 1 Jernstøberi	10	"	"	—	8,000	800	
5. 4 Kalkbrænderier . . .	10	"	"	12,500	{ f. 8 Må. } 1,600	200	
6. 1 Rebslageri	8	"	"	ei opg.	5,000	625	
7. 2 Teglværker	24	"	"	—	11,500	479	
8. 1 Uldspinderi	2	"	1	—	ei opg.	—	

Hvilke 13 Fabrikker og industrielle Anlæg altsaa beskæftigede 68 Mænd, 1 Kvinde og 1 Barn (Dreng) under 14 År. For 64 Mænd og 1 Kvinde, ialt = $64\frac{1}{2}$ Mand, er den samlede Arbejdsløn opgivet til 34,000 Kroner, eller i Gjennemsnit 527 Kr. pr. Mand. Produktionsværdien for dette Distrikts Vedkommende vil, da den her kun er tilfredsstillende opgivet for de 4 Kalkbrænderier, først blive speciellere optagen i Supplementstillæget; men efter de Beregninger, vi anslagsvis have foretaget for samtlige øvrige 9 industrielle Anlæg, efter Sammenligninger med tilsvarende i andre nærliggende Egne, vil dens Totalbeløb mindst blive med rundt Tal ca. 200,000 Kroner.

Som det af den efterfølgende specielle Oversigt b. vil ses, er der i samtlige 13 Anlæg benyttet 17 Dampmaskiner og andre større Hjelperedskaber.

Paa Landet findes endvidere et lille Teglbænderi paa Dejbradgaard, Proprietair Boel, og et Do. i Sattrup, Proprietair Rod, men begge ere uden egentlig industriel Betydning.

XIV. Løkken.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- verdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Garveri	2	"	"	ei opg.	1,000	500	
2. 1 Jernstøberi og Ma- sfabrik	8	"	"	—	3,000	375	

I disse 2 industrielle Anlæg beskæftiges altsaa tilsammen 10 Mænd med en samlet Arbeidsløn af 4,000 Kroner, eller i Gjennemsnit 400 Kroner pr. Mand. Den for begge Anlæg ikke opgivne Produktionsverdi kan, efter Sammenligninger med andre nærliggende af samme Art og forholdsvis til Folkeholdet, anslaaes til respektive 10,000 og 10,000, ialt 20,000 Kroner.

Her findes kun 1 Hjælpeaffine, se efterfølgende specielle Oversigt b.

XV. Mariager.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- verdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1 Cementfabrik i Forb. med Kridtflæmmeri og Export af Raafridt	90	10	"	ei opg.	60,000	632	

Denne Fabrik, der er det eneste industrielle Anlæg i Mariager Tolbdistrikt, beskæftiger altsaa 100 Mennesker, nemlig 90 Mænd og 10 Kvinder, eller, efter det for Kvinder antagne Beregningsforhold, = 95 Mænd, med en samlet Arbeidsløn af 60,000 Kr. eller i Gjennemsnit 632 Kr. pr. Mand. Produktionsværdien, som ei er opgivet, kan efter den opgivne Produktionsmængde, nemlig 25,000 Tdr. Cement, 25,000 Centner flæmmet Kridt og 25,000 Tdr. Raafridt, anslaaes til ca. 220,000 Kroner.

Som det vil ses af den efterfølgende specielle Oversigt b., benyttes af Maskiner og større Hjelperedskaber 3, nemlig 2 fastliggende Dampmaskiner samt et Lokomobil, af ialt 68 Hestes Kraft.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaafenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Løgstør.		
Bryggeri (M-) og Maltgjøreri. H. Theilmann.	Bryggeri og Maltgjøreri.	Haandkraft.
Farveri (i Forb. med Klædefabrik). H. Mathieszen.	Farveri og Klædefabrikation.	Damp- og Haandkraft, 3 Rarte-, 1 Ru-, 2 Overtjære-, 2 Skolle- og 1 Balkemaskine.
Garverier W. Müller. H. Winther.	Garveri. Do.	Haandkraft. Do.
Jernstøberi. S. Mosbeck.	Jernstøberi.	Damp- og Haandkraft, 1 Dreie- bænk, 1 Boremaskine.
Kalkbrænderier. H. Marcuszen. H. Aasted. J. P. Hyllested i Sjørup. Chr. Jacobszen.	Kalkbrænderi. Do. Do. Do.	Haandkraft. Do. Do. Do.
Rebslageri. P. Dalby.	Rebslageri.	Do.
Teglværker. Kammerherre Oppen-Schilden, Livø. J. R. Weinsjend til Gunderupgaard.	Teglværksarbejder. Do.	Haand- og Hestekraft, 1 Maskine, 2 Schmidtse Patentovne. Dampkraft. (1 Maskine.)
Uldspinderi. C. Aasted.	Uldspinderi.	Haand- og Hestekraft, 2 Rarte- og 1 Spindemaskine.
Løkken.		
Garveri. H. Winther.	Garveri af Huder og Skind.	Haandkraft.
Jernstøberi. H. P. Larsen.	Jernstøberi og Maskinfabrikation.	Hestekraft, 1 Centrifugal-Blæse- maskine paa 2 H. R.
Mariager.		
Cementfabrik. Sies af Actieselskabet „Cimbria“ i Kjøbenhavn. Fabriken ligger i Følster Sogn, ca. 1 Mil øst for Mariager.	Cementfabrik, Ridsflemmeri, Export af Raafribt.	2 fastliggende Dampmaskiner og 1 Locomobil, ialt 68 H. R.

Overføgt.

Arbeids- kraft.		Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder. Børn.			
3			1400	
6	1	18000 Pbd. Mld, 10000 Kr. *)	3500	*) Efr. den summariske Overføgt, Pag. 118.
3			2000	
2			1000	
10			8000	
3		1750 Kr.	600	14 Embellfabne Kalksten.
3		3000 Eder. Kalk, 7500 Kr.	500	64 — —
2		1750 Kr.	500	14 — —
2*		600 Eder. Kalk, 1500 Kr.		12 — — *) Eieren og dennes Søn.
8		Løbbærk.	5000	Anlagt af nuv. Eier. — 25000 Pbd. Hamp.
18		1,500,000 Eder. Drain- rør og Mursten, hvoraf 500,000 Mastkisten.	9000	Leer og Stentul.
6		300,000 Eder. Mursten.	2500	Leer.
2*	1			*) Eieren og dennes Søn.
2		Garvet Læder og Skind.	1000	Anlagt 1840 af Ehs. Vinther.
8		Jernstøbegods, Land- brugsmaskiner.	3000	Anlagt 1852 af nuv. Eier.
90	10	25000 Eder. Cement, 25000 Ent. flem. Kridt, 25000 Eder. Raakridt.	60000	Anlagt 1874 af nuv. Eiere. — Raamaterialier: Kridt og Leer fra et nærliggende Leie samt 3000 Tons engelske Kul. Fabrikken paatænkes udvidet til en Fabrikation af ca. 40000 Eder. Cement. Raakridtet samt en Del af Stemmekridtet afsættes til Udlandet, navnlig til Sverig, Norge, Tydskland og Rusland.

XVI. Nibe.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- Værdi. Kr.	Arbeids- Løn. Kr.	Udgjør pr. Md. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. fig. 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Bygningsbeslagfabrik	7	"	1*	ei opg.	4,000	552	*) Dreng.
2. 1 Kluderensnings- og Sorteringsfabrik . . .	1	20	"	—	ei opg.	—	
3. 2 Kradsuldfabrikker . .	9	"	"	—	—	—	
4. 1 Tobaksfabrik	11	1	17*	50,000	9,400	597	*) Dreng.

Her er altsaa 5 Fabrikker eller industrielle Anlæg, ialt beskæftigende 67 Mennesker, nemlig 28 Mænd, 21 Kvinder og 18 Børn under 14 År (alle Dreng). For 18 Mænd, 1 Kvinde og 18 Børn, tilsammen = 23 Mand, er opgivet en samlet Arbeidsløn af 13,400 Kroner, eller i Gjennemsnit 583 Kr. pr. Mand. Iffun for Tobaksfabriken er Produktionsværdien opgivet til 50,000 Kr., men da de 2 Kradsuldfabrikker derhos have opgivet tilsammen at have produceret 400,000 Pd. Kradsuld, hvis Værdi kan anslaaes til ca. 120,000 Kr., hvorefter disse 3 Fabrikkers samlede Produktionsværdi bliver ca. 170,000 Kr., tør man, uden Tanke om Overdrivelse, anslaa samtlige 5 Fabrikkers Produktionsværdi med rundt Tal til mindst 200,000 Kroner. Vi haabe imidlertid i Supplementstillæget nærmere at skulle kunne fastslaa Produktionsværdien, hvis den da maatte vise sig afvigende fra det nævnte Tal.

Det vil af den efterfølgende specielle Oversigt b. erfares, at der af Maskiner og større Hjelperedskaber ialt benyttes 17.

XVII. Nykjobing paa Morsø.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Numærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	verdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand).
1. 2 Bogtrykkerier	5	2	2	ei opg.	2,400*	600	*) For 3 Mand og 2 Kvinder.
2. 1 Farveri og Trykkeri (i Forb. med Spinderei og Væveri)	5	1	4*	20,000	4,600	708	*) Deraf 2 Piger.
3. 1 Garveri	4	"	"	19,000	4,000	1,000	
4. 1 Spritfabrik	12	"	"	ei opg.	7,000	583	
5. 1 Tobaksfabrik	8	"	20	—	5,200	400	

Disse 6 Fabrikker og industrielle Anlæg have saaledes beskæftiget ialt 34 Mænd, 3 Kvinder og 26 Børn under 14 Aar (heraf 2 Pigebørn). For 32 Mænd, 3 Kvinder og 24 Børn er ialt opgivet en Arbeidsløn af 23,200 Kr., hvilket, efter det sædvanlige Beregningsforhold fordelt paa 39½ Mand, udgjør i Gjennemsnit 588 Kr. pr. Mand. Produktionsværdien er kun opgivet for Farveriet med tilhørende Fabrikker samt for Garveriet til ialt 39,000 Kr. Men lægge vi til for de af Spritfabriken som producerede opgivne 400,000 Potter, ca. 120,000 Kr., og for de paa Tobaksfabriken som tilvirkede opgivne 140,000 Pd. Røg- og Straatobak, ca. 100,000 Kr., faae vi ialt 259,000 Kr., og vi mangle da kun Produktionsværdien for de 2de mindre Bogtrykkerier, som vi, sammenligningsvis med Trykkerier af omtrent samme Størrelse i andre jydskke Kjøbstæder og sammenholdt med disses Folkehøld, tør regne til mindst ca. 11,000 Kroner. Den hele samlede Produktionsværdi tør altsaa regnes til ca. 270,000 Kroner.

Af Dampmaskiner og andre større Hjælperedskaber er der, som det vil ses af efterfølgende specielle Oversigt b., benyttet ialt 18.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Væbskaffenhed.	Drevkraft eller Hjælpe-redskaber.
Nibe. Bygningsbeslagfabrik. Joh. Petersen. Kluderensnings- og Sorterings-Fabrik. J. S. Wibroe. Kradsuldfabrik. J. S. Wibroe. Klustrup pr. Nibe. — Gjelstrup pr. Nibe. Tobaksfabrik. S. C. Færch.	Bygningsbeslagfabrikation. Kluderensning og Sortering. Kradsuldfabrikation. Do. Tobak- og Cigarfabrikation.	Håndkraft, 2 Klippe-, 1 Tryk-, 1 Stift-, 1 Buffe- og 1 Forsinkemaskine. Håndkraft. 1 Turbine ved Vandkraft (24 H.), 2 Kradsulds-, 1 Mungo- og 1 Støvmaskine. 1 Vandhjul af 12 H. K., 1 Centrifugal, 1 Kradsulds-, 1 Støv- og 1 Vadmåskine. 1 Skæremaskine ved Håndkraft.
Nykjøbing paa Morsø. Bogtrykkerier. Morsø Folkeblad, eies af en Forening. Forpagter: Henrik Fog. Morsø Avis, A. Nielsen. Farveri og Trykkeri (i Forb. med Spinde- og Væveri). Jørgen Sørensen. Farveri. D. Mührmann. Spritsfabrik. Morsø Dampbrænderi, A. B. Vøller. Tobaksfabrik. Th. Damborg.	Bogtrykkeri. Do. Farveri-, Trykkeri-, Spinderi- og Væveriproduktioner. Farveri af Huder og Skind. Dampbrænderi. Tobaksfabrikation.	1 Hurtigpresse ved Håndkraft. 2 Håndpresser. 1 6 Hestes Dampmaskine, 3 Rarte-, 2 Spinde-, 1 Dobbelt- og 1 Stampemaskine, 1 Volf. Håndkraft. 1 Spiritusmaskine paa 12 H. K. 1 Dampmaskine, 1 Tørre- og 2 Skæremaskiner, 1 Valse.

Overfigt.

Mend.	Arbeids- kraft.		Aarlig prod. Mængde og ansl. Verdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
	Qvinder.	Børn.			
7		1	Laase og Hængsler.	4000	Anlagt 1870 af nuv. Eier.
1	20		Klude.		*) Begge Kradsuldsfabrikerne producerer tilf. 400000 Pfd. Uld.
5			Badstet Kradsuld *).		
4			Mungo i Olie samt al- mindelig Kradsuld *).		
11	1	17	60000 Pfd. Tobak, 375000 Stk. Cigarer, 50000 Kr.	9400	Anlagt 1874 af nuv. Eier.
3	2		Morskø Folkeblad (350 Epl 3 G. ugentl. a 8 Kr. aarlig) samt andet Bogtrykarbeide.	2400	Anlagt 1877 af nuv. Eiere. Overtaget i Forpagtning af nuv. Forp. 1. April 1882.
2		2			Anlagt 1855
5	1	4	Manufakturvarer og Garn, 20000 Kr.	4600	
4			Læder, 19000 Kr.	4000	500,000 Pfd. Egebarf.
12			400000 Pott. Sprit og Brændevin.	7000	Anlagt 1873 af nuv. Eier. — Rug, Byg og Mais.
8		20	140000 Pfd. Røg- og Skraatobak.	5200	Anlagt 1859 af nuv. Eier.

XVIII. Randers.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-		Udgjør		Anmærkninger.	
		Mand.	Kvinder.	Børn 14 År. u.	vardi. Kr.	løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	pr. Mand. Kr.	pr. Mand. Kr.		(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)	
1.	1 Bogbinderi	8	4	9*	55,000	12,000	980	*)	Drenge.			
2.	3 Bogtrykkerier . . .	32	2	5*	ei opg.	29,000†	885	*)	Deraf 4 Drenge.			
								†)	For 32¾ Mand.			
3.	5 Bryggerier (Pl.) . .	33	"	"	301,700	41,000	1,242					
4.	1 Chokolade- og Suf- tervarefabrik	5	"	2*	ei opg.	ei opg.	—	*)	Drenge.			
5.	6 Farverier (hvoraf 3 i Forb. m. Uldspinderi, det ene tillige Uld- varefabrik).	19	2	1*	{ ff. 1 opg. } { 50,000 }	{ ff. 5 opg. } { 10,800† }	626	*)	Dreng.	†)	For 16 Md., 2 Kvind. og 1 Drg.	
					{ ff. 2 opg. } { 32,000 }	9,500	633					
6.	3 Farverier	15	"	"								
7.	3 Handskefabriker (den ene i Forb. m. Alun- garveri)	11	14	"	{ ff. 2 opg. } { 46,800 }	11,900	661					
8.	1 Jernbane-, Damp- spor-Materiel- og Vognfabrik	300	"	"	600,000	150,000	500					
9.	2 Jernstøberier og Maskefabriker (b. ene tillige med Bæststøb)	72	"	"	152,000	32,900	457					
10.	1 Kartefabrik (i Forb. med Savstøberi) . . .	11	4	2*	20,000	8,032	595	*)	Drenge.			
11.	1 Lædefabrik (i Forb. med Farveri og Uld- spinderi)	9	4	"	32,000	5,500	500					
12.	1 Materialvarefabrik	5	2	5	ei opg.	7,800	1,076					
13.	1 Mavebitterfabrik (Røstet)	5	6	"	110,000*	9,500	1,188	*)	Den oversøiske Forret- nings Værdibetrag excl.			
								*)	Dreng.			
14.	3 Mineralvandsfabr.	5	"	1*	11,000	1,900	362	*)	Uf og til andre leiede Folk.			
15.	1 Saltraffinaderi . .	4*	"	"	33,000	4,500	1,125	*)	Dreng.			
16.	1 Savværk	10	"	1*	ei opg.	7,000	684	*)	Dreng.			
17.	1 Snedkeri (Damp-) .	10	"	"	—	8,000	800					
18.	1 Spritfabrik	7	"	"	600,000	8,000	1,143					
19.	2 Stenrykkerier . . .	10	"	3*	16,000	5,350	498	*)	Drenge.			
20.	1 Sæbefabrik (i Forb. med Lysestøberi) . . .	4	"	"	100,000	3,200	800					
					{ ff. 2 opg. } { 64,000 }	15,400	540	*)	Deraf 40 Drenge.			
21.	3 Tobaksfabriker . .	17	2	42*	60,000	20,000	290	*)	Deraf 50 Drenge.			
22.	1 Tændstikfabrik . .	9	80	80*								

Foransførte 43 Fabrikker og industrielle Anlæg bestjæftige altsaa 872 Mennesker, nemlig 601 Mand, 120 Kvinder og 151 Børn (hvoraf 33 ere Pigebørn og 3 af Drengene over 14 Aar). For 859 Arbeidere, hvoraf 592 Mand, 120 Kvinder og 147 Børn er den samlede Arbeidsløn opgiven til 401,282 Kroner, hvilket, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, er lig $688\frac{3}{4}$ Mand's Arbeidsløn og altsaa bliver i Gjennemsnit = 583 Kroner pr. Mand. — For de 28 (og deriblandt de største og vigtigste) af de 43 Fabrikker og industrielle Anlæg er Produktionsværdien opgiven til ialt 2,283,500 Kroner. De 15 manglende Produktionsværdier, som vi haabe senere at skulle kunne opgive i Supplementstillæget, tør dog, i Genhold til vore foretagne Beregninger, sammenligningsvis med eller forholdsvis til Industrier af lignende Slags, Arbeidskraft og Arbeidsløn paa andre Steder, mindst anslaaes til 218,000 Kroner, saa at den samlede Produktionsværdi for dette Distrikt med rundt Tal tør paaregnes at udgjøre ca. $2\frac{1}{2}$ Millioner Kroner.

Af Dampmaskiner og andre større Hjelperedskaber vil det ses af den specielle Oversigt, Pag. 128—33, at der i samtlige 43 Anlæg er benyttet ialt 231 foruden mindre Spinde- og andre Smaamaskiner, Balser etc.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogbinderi. N. M. Therschliffen.	Indbinding af Salmehøger.	2 Forghlder- og 1 Stokpresse, 1 Bestjære- og 1 Ranteftaa- ningsmaskine, 1 Papfag, 1 Valse- værk. Haandkraft.
Bogtrykkerier. S. Elmenhoff.	Bogtrykkeri.	1 Gasmotor paa 2 Hest. Kraft, 2 Hurtig-, 1 Minerva- og 1 Patpresse, 1 Bestjæremaskine. 2 Hurtig- og 1 Haandpresse. 1 Maskine ved Haandkraft.
C. Jensen. J. Fred. Ege.	Do. Do.	
Bryggerier (M.). Aktieselskabet „Thor“. Administ. Direktør: D. Synneftvedt. A. P. Riisager. *) Se Anm.	Ølbryggeri. Hvidtølbryggeri.	1 6 Hestes Dampmaskine. Haandkraft.
J. P. Hjerfing. „Heimdals“. Sophus Trampenberg	Ølbryggeri. Do.	Do. Do. Se Anm.
R. S. R. Nellesmann.	Do.	Do.
Chokolade- og Sukkervarefabrik. A. M. Mey.	Chokolade- og Sukkervare- fabrikation.	1 6 Hestes Dampmaskine, 1 Chokolade- og 1 Kryderimpfle, 1 Sukkermaskine.
Farverier (tildels i Forb. m. Uldspinderi og Uldvarefabrikat.). B. C. Hansen.	Farveri og Uldspinderi.	1 4 Hestes Dampmaskine, 1 Volf, 1 Valse, 3 Karte-, 1 Spinde-, 1 Tvinde-, 1 Skylle-, 1 Over- stjære- og 1 Ruemaskine.
P. C. Nielsen.	Do.	1 4 Hestes Dampmaskine, 2 Karte-, 1 Skylle- og 1 Krads- maskine, 1 Centrifugal, 1 Volf, 1 Valse, 1 Haandspindemaskine.
Severin Hansen.	Farveri, Uldspinderi og Uld- varefabrikation.	1 4 Hestes Dampmaskine, Far- veriuventar, Karte- og Spinde- maskiner m. m.
Peter Nellesmann. Budy. Søren Juncher.	Farveri. Do. Do.	1 Krads- og 1 Skyllemaskine. Do. Do. 1 Overstjæremaskine, Haand- kraft.
Farverier. A. S. Thyboe.	Farveri.	1 4 Hestes Dampmaskine.
Leier: C. Petersen. Søren Bjørn.	Do. Do.	Haandkraft. Do.
Handstkefabriker (den ene i Forb. med Allungarveri). C. Mattals Sønnen.	Handstkefabrikation og Alun- garveri.	Do.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Aarlig prob. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
8	4	9	26000 Salmehøger, 55000 Kr.	12000	Anlagt 1866 af nuv. Eier. — Forbruges endel fra Udlandet indført farvede Skind, Papir, Shirting, Bladguld m. m. — Denne Industrigren er aldeles uden Beskyttelse af Tolblovgivningen og trues ved Udlandets Konfurrence med Reduktion.
23*	1		Bogtrykarbejde.	17000	Anlagt 1810 af Bogtrykker S. Elmenhoff, nuv. Eiers Bedstefader. — *) Deraf 7 kun delvis bestjæftigede.
8 1*	1 2	3*		12000	Overtaget af nuv. Eier 1873. — *) over 14 Aar. Anlagt 1879 af nuv. Eier. — *) Lærling, og undertiden en Bogen.
18			Øl, 225000 Kr.	29000	Anlagt 1855 af D. Synnefvedt. — 6—7000 Tdr Byg, 8—10000 Pd. Humle Kul, Garvir, Proppe, Spundse etc., 12—15000 Kr.
5			700 Tdr. Hvidth, 200 Tdr. Bittersøl, 2500 Tdr. Husholdningsøl, 25000 Kr.	4000	*) Har flittet Eier, hvis Navn og noget forandrede Drift skal blive meddelt i Supplementstillæget.
4			3000 Tdr. Øl, 24000 Kr.	3000	Anlagt 1849 af nuv. Eier.
3			2300 Tdr. Hvidth, Bitter- og Husholdningsøl, 16500 Kr.	2500	Anlagt 1851 af L. Trampenbergs. Bryggeriet er i 1881 blevet fuldstændig ombygget og udvidet til at omfatte en aarlig Fabrikation af 5000 Tdr. Lagersøl (Baitersøl) og 5000 Tdr. Overgjæringsøl, samt forsynet med 1 Dampmaskine paa 4 Hest. Kr. (i 1882).
3			2000 Tdr. Øl, 11200 Kr.	2500	Anlagt 1825.
5	2		Chokolade og Sukker- varer.		
5			30000 Pd. Uld- og Bomuldsstoffer, 50000 Kr.	4000	
4				2200	Overtaget af nuv. Eier 1869.
2	2	1		1600	
3				1800	Anlagt 1863 af nuv. Eier.
3					
2			Uld- og Bomuldsstoffer.	1200	Anlagt 1879.
7			Sunder, 15000 Kr., Skind, 5000 Kr.	4500	Anlagt 1857 af Carl Perterfen.
4			Sunder og Skind.	2500	Anlagt 1879.
4			Ko- og Hestehuder, Faare- skind, 12000 Kr.	2500	Anlagt 1820 af Garber Søren Peter Bjørn.
10	8		1000 Dufin Handsker, 12000 Kr., 20000 Stk. Alfuskind, 30000 Kr.	10000	

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaafenhed.	Drivkraft eller Hjelpe-redskaber.
M. C. Casperfen.	Sandskefabrikation.	3 Symaskiner, Haandkraft.
A. H. Andreasen.	Sandskemagerarbejde.	Haandkraft.
Jernbane-, Dampspor-Materiel- og Vognfabrik (i Forb. med Bygningsfædkeri). „Scandia“, eies af et Aktieselskab i Kjøbenhavn. Bestyrer: Direktør Conrau.	Fabrikation af Jernbanema- teriel og Vogne samt Byg- ningsfædkeri.	Damp- og Haandkraft. Ca. 100 Maskiner af forskjelligt Slags, hovedsagelig til Be- handling af Træ og Metal.
Jernstøberier og Maskinfabrikker (det ene tillige: Maskinfædkeri). Aktieselskabet Jochumsen, Nøddelund & Comp. Driftsbestyrere: S. J. C. Jochumsen, J. C. Nøddelund og U. C. Nøller.	Maskinfabrikation og Jern- støberi.	2 Dampmaskiner, hver paa 8 Hestes Kraft, med Kondensation.
C. J. Smith. Kartefabrik og Savstjæreri. „Nanders Kartefabrik“. P. T. Petersen.	Maskinfædkeri. Kartefabrikation og Savstjæ- reri.	1 6 Hestes Dampmaskine. 2 Dampmaskiner paa 4 og 1 H. K., 1 Brænde-, Save- og Suggemaskine, 5 Rund- og 1 Baand-, 1 Hølemaskine til Karteblade, 8 selvstændige Karte- maskiner.
Klædefabrik (i Forb. med Farveri og Uldspinderi). „Nanders Klædefabrik“. J. M. Junder.	Klædefabrikation, Uldspinderi og Farveri.	1 12 Hestes Dampmaskine, 1 25 Hestes Kjedel, 2 Valse, 2 Bæve, 5 Karte-, 1 Overstjære-, 1 Kradse-, 1 Valse-, 1 Spinde-, 1 Børste- og 2 Skyllemaskiner.
Materialvarefabrik. Fabrikken „Nanders“. Enkefru Anna Jørgensen. Bestyrer: Cand. pharm. Schrøder.	Fabrikation af Farve- og Ma- terialvarer, tekniske Artikler, Toilet- og Stanglæber.	Haand- og Maskinkraft, Valse, Hølemaskine og Pelotense.
Mavebitterfabrik (Køsters). J. Chr. Sabroes Fabrik af v. Køsters Mavebitter.	Urte-Mavebitterfabrikation.	Destillation uden Damp.
Mineralvandsfabrikker. „Najaden“. Cand. pharm. F. Meyer.	Mineralvandsfabrikation.	1 Maskine ved Haandkraft.
Nanders Mineralvandsfabrik. J. C. Larsen. Th. Hansen.	Do. Do.	1 Maskine, Haandkraft. Do. Do.
Saltraffinaderi. M. Michaelsen.	Saltraffinaderi.	Haandkraft.
Savværk. Nanders Savværk. E. Steenberg.	Savværk.	1 12 Hestes Dampmaskine, 1 Hølemaskine, Krøvelsæbe, 2 Rund-, 1 Baand-, 1 Brøddesav.
Snedkeri (Damp-). P. Justesen.	Dampsnedkeri.	1 4 Hestes Dampmaskine, 1 Høle-, 1 Stemme-, 1 Slis-, 1 Hæise- og 1 Boremaskine, 1 Baand- og 1 Rundsav, 1 Dreierbænk.

Arbeids- kraft.			Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.		
1	4		400 Dufin Sandfær, 4800 Kr.	Anlagt 1869 af nuv. Eier.
	2		Sandfær.	Anlagt 1874 af nuv. Eier.
300			Materiel for Jernbaner, Dampspor, alsm. Hæfte- baner, Lurus- og Land- brugsvoque. Herstabs- og Bygningsfædkeri m. m., ca. 600000 Kr.	150000
60			Damp- og Agerdyrl- ningsmaskiner, Rjedler, Lokomobiler, Bygnings- arbeider, Bryggeri- og Brænderi- Inventar, Støbegods, 130000 Kr.	25000
12			Maskiner og Støbegods, 22000 Kr.	Anlagt 1845 af nuv. Eier. — 160,000 Pd. Rujern, 32,000 Pd. Smedejern.
11	4	2	2000 Duf. Gaandfærter, 20000 Kr.	8032
				Anlagt af nuv. Eier. — Raamaterialier: Staaltraad, Bøgetræ, barkede Gaareftind.
9	4		32000 Pd. Uld, 2500 Al. Klæde, 32000 Kr.	5500
5	2	5	Farve- og Materialvarer, tekniske Artikler, Toilet- og Stangjæber.	7800
				Anlagt 1870 J. A. Jørgensen.
5	6		80000 Btl. v. Køsters Ravebitt, 110000 Kr. *)	9500
				Anlagt 1871 af nuv. Eier. — *) 3 Indlandet. Den overspiske Forretning er her ikke medregnet.
2			Sodavand, medicinske Bande, Limonader, 7000 Kr.	600
2			1500 Kr.	500
1	1		2500 Kr.	800
				Anlagt 1866 af nuv. Eier. Anlagt 1875 af nuv. Eier.
4			6000 Tdr. raff. Salt, ca. 33000 Kr.	4500
				Anlagt af nuv. Eier. — Raamaterialie: Stensalt, fortrinnsvis engelsk.
10	1		Lømmen og Brædder.	7000
				Anlagt 1872 af nuv. Eier.
10			Snedkerarbeide.	8000
				Anlagt 1875 af P. Justesen og Carl Hansen.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Driekraft eller Hjelpe- redskaber.
Spritsfabrik. Spritsfabriken „Odin“, eies af et Interessentskab. Bestyrer: N. E. Welling.	Destillation for Rectificering af Sprit.	1 6 Hestes Dampmaskine.
Stentrykkerier. Ludvig Foria. N. Schmidt.	Lith. Etablissement og Stentrykkeri. Stentrykkeri.	3 Stentryk- og 1 Hurtigpresse, Haandkraft. 1 Hurtig- og 2 Haandpresser, Haandkraft.
Sæbefabrik (i Forb. med Lysestøberi). J. P. Herfordt.	Grøn - Sæbefabrikation og Lysestøberi.	Damp anvendes til Tælleesmeltning og i Sæbefabriken.
Tobaksfabriker. H. F. Therschielsen. H. F. Winter. J. Cortsen. Udleiet til F. D. Thorsrup.	Tobaks- og Cigarfabrikation. Do. Tobaksfabrikation.	2 Skjæremaskiner foruden div. mindre Maskiner og Straatobalpresser, Haandkraft. 1 Skjæremaskine, Haandkraft. 2 Skjæremaskiner, 1 Valse, 2 Straatobalpresser, Haandkraft.
Tændstikfabrik. Ernst Hoff. Firma: E. F. E. Hoff.	Tændstikfabrikation.	1 2 Hestes Dampmaskine og forskellige andre Maskiner.

Arbeids- kraft.			Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.		
7			8000	Anlagt 1874 af nuv. Eiere.
				2 Mill. Potter Brænde- vin, Spirit og Aquavit, 600000 Kr.
5	1		3000	Anlagt 1868 af nuv. Eier.
				Lithografiske Tryksager, 8000 Kr.
5	2		2350	Anlagt 1864.
				Lithograferede Sager, 8000 Kr.
4			3200	Anlagt 1860-63 af nuv. Eier.
				40000 Pd. Tællelys, 450000 Pd. Sæbe, 100000 Kr.
7	1	27	10000	Anlagt 1860 af nuv. Eier.
				25000 Pd. Straatobak, 50000 Pd. Røgtobak, 100000 Stk. Cigarer, 50000 Kr.
7	1	5	3000	Anlagt 1861 af nuv. Eier.
				Tobakker og Cigarer.
3	10		2400	Anlagt 1855 af nuv. Eier.
				28000 Pd. Tobak, 14000 Kr. (uden Told).
9	80	80	20000	Anlagt 1864 af nuv. Eiers Fader. — Raamaterialier: Damp og og russisk Træ, navnlig Poppel og Esp, Chlor- og kromsur Kali, Paraffin etc.
				Tændstikker, 60000 Kr.

XIX. Ribe.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.				
1. 2 Eichoriefabriker . . .	22	28	12*	320,000	27,600	708	*) Deraf 5 Pigebørn.
2. 1 Kornmølleri ved Vandkraft	3	"	"	ei opg.	1,800	600	
3. 1 Stampemølleri . . .	6	"	1*	—	3,900	624	*) Dreng.
4. Ribe Textile-Fabriker.	70	130	3*	600,000	80,000	589	*) Pigebørn.

Disse 5 Fabrikker og industrielle Anlæg bestjæftige saaledes ialt 275 Mennesker, nemlig 101 Mænd, 158 Kvinder og 16 Børn under 14 Aar (hvoraf 8 Pigebørn). Den samlede Arbeidsløn har udgjort 113,300 Kroner, hvilket Beløb fordelt paa 184 Mand, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, udgjør 616 Kroner pr. Mand. For de 3de største Fabrikker har Produktionsværdien, som opgivet, andraget 920,000 Kroner. Hertil kommer for „Kornmølleri“, der har opgivet (se den specielle Oversigt b.) at have produceret 1,200,000 Pd. Mel og Gryn, denne Produktions Værdi med ca. 120,000 Kroner og for „Stampemøllen“, der ligeledes (se den sp. Oversigt b.) har opgivet sin Produktionsmasse til: 120,000 Pd. Barf, 10,000 Alen Badmel, 14,000 Stkr. Pakkasser og 15,000 Pd. Uldgarn, endvidere en Produktionsværdi af ca. 50,000 Kroner, og den samlede Produktionsværdi for ovenansførte 5 Industrier løber altsaa op til ca. 1,090,000 Kroner.

Som det af den efterfølgende specielle Oversigt b. vil ses, benyttes der ialt 197 Dampmaskiner og større Hjelperedskaber, hvoraf alene i Textile-Fabrikken 188.

Oplysninger fra et Par mindre industrielle Anlæg savnes endnu, men skulle forhaabentlig blive meddelte i Supplementstillæget.

XX. Ringkjobing.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Md. Kr.	
1. 2 Bogtrykkerier	12	"	"	ei opg.	9,500	792	
2. 4 Farverier	8	"	"	—	3,725	466	
3. 1 Garveri	2	"	"	13,500	1,380	690	
4. 1 Jernstøberi og Ma- skinfabrik	13	"	"	25,000	7,000	538	
5. 1 Papirfabrik	12	"	"	24,877	4,800	400	
6. 2 Tobaksfabriker . . .	5	"	2*	75,000	3,000	546	*) Dreng.

Foranstørte 11 Fabriker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes 52 Mænd og 2 Dreng under 14 År, eller, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Børn, ialt 52½ Mand med en samlet Arbeidsløn af 29,405 Kroner, eller i Gjennemsnit 560 Kroner pr. Mand. Den samlede Produktionsværdi for de 5 sidstnævnte Fabriker andrager 138,377 Kroner. Produktionsværdierne for de 2de Bogtrykkerier og de 4 Farverier tør man, efter Sammenligninger med andre i Provindsen, hvis Folkehold, Arbeidsløn o. dsl. omtrent svarer til disse, anslaa til mindst ca. 35,000 Kroner (nemlig 20,000 Kr. for de 2de Bogtrykkerier og 15,000 Kr. for de 4 Farverier), og samtlige 11 Fabriker og industrielle Anlægs Produktionsværdi bliver herefter ca. 173,000 Kroner i rundt Tal.

Al Maskiner og større Hjelperedskaber vil det af den efterfølgende specielle Oversigt b. ses, at der er benyttet ialt 22.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eiers.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Ribe. Cichoriefabriker. „Ribe Cichoriefabrik“. G. F. Thune. Cichoriefabriken „Sønderjylland“. A. E. Nissen. Kornmølleri, ved Vandkraft. Ribe Midtmølle. P. Hansen. Stampemølleri. Stampemøllen. P. Hansen. Textile-Fabrik. Ribe Textile-Fabriker. B. Siørg.		
	Cichoriefabrikation.	1 6 Hestes Dampmaskine, 1 10 Hestes Dampkedel, 1 Presse- og 1 Skjæremaskine, 1 Mølle.
	Fabrikation af Cichorie og Kaffejurrogater.	1 6 Hestes Dampmaskine, 1 Pressemaskine.
	Kornmølle.	Vandkraft, Underfalds Vandhjul.
	Bart- og Savmølle, Balker, Uldspinderi og Karteri.	Do.
	Dampvæveri, Farveri og Trykkeri.	5 Dampmaskiner, resp. 30, 16, 12, 12 og 5 H. K., 180 Bævestole, 3 Tryklemaskiner, kompl. Farveri-Indretning for Bomulds- og halvuldbne Styk-Væver samt for Garn.
Ringkjøbing. Bogtrykkerier. Ringkjøbing Amts Folkeblad. Forpagter: A. Nasmussen. Ringkjøbing Amts Avis. Cand. phil. R. E. Lind. Farverier. J. E. Hoffgaard. E. Hoffgaard. D. S. Rosengaard. R. E. H. Thingsgaard. Garveri. J. Junges Enke. Jernstøberi og Maskinfabrik. Ringkjøbing Jernstøberi. Brødrene Holbe. Papirfabrik. Lem pr. Ringkjøbing. Rymølle Papirfabrik. Kjøbmand P. Smith. Tobaksfabriker. Jacob Rindoms Fabrik. Eier: Kjøbmand J. B. Mølgaard. Konful A. E. Husted.		
	Bogtrykkeri.	2 Hurtig- og 1 Batpresse, 1 Papirstjæremaskine, Haandkraft.
	Do.	1 Hurtigpresse, Haandkraft.
	Farveri.	1 Overstjæremaskine, Hestetraft.
	Do.	Do. Do. Do.
	Do.	Do. Do. Do.
	Do.	Do. Do. Haandkraft.
	Garveri.	1 Pressemaskine, Haandkraft.
	Jernstøberi og Maskinværksted.	1 4 Hestes Dampmaskine, 2 Dreiebænk, 1 Bore- og 1 Støbmaskine.
	Papirfabrikation.	1 10 Hestes Dampmaskine samt Haand- og Vandkraft.
	Tobaksfabrikation.	1 Skjæremaskine, Haandkraft.
	Do.	Do. Do.

Overføgt.

Arbeidskraft.			Hartlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hartlig Udgift i Arbeidsløsn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
15	11	12	800000 Pbd. Eichorie, 160000 Kr.	15600	Anlagt 1875 af nuv. Eier.
7	17		750000 Pbd. Eichorie, 140000 Pbd. Kaffesurrogater, 160000 Kr.	12000	Anlagt 1877 af Raben & Nissen.
3			1,200,000 Pbd. Mel og Gryn.	1800	
6	1		120000 Pbd. Barf, 10000 Al. Vadmel, 14000 Stf. Paffasjer, 15000 Pbd. Uldgarn.	3900	
70	130	3	25000 Stf. Bomulds- og halvuldbne Men-Varer, 600000 Kr.	80000	Anlagt i Karene fra 1850 til 1880 incl. af Chr. Siørth og B. Siørth. — Bomulds- og Uldgarn, Stenful, Farvevarer.
7			Aviser, dog hovedsagelig andre Trykflager.	5000	Anlagt 1874 af et Aktieselskab.
5*			Aviser og andre Bogtrykflager.	4500	Anlagt 1839 af Opyenhagen — Fra 1. Juli 1878 er udgaat fra samme Trykkeri Holstebro Folkeblad. *) Foruden 1 Redaktør.
3				1500	Overtaget 1871 af nuv. Eier.
3				1500	Anlagt 1847 af nuv. Eier.
2				360*)	*) Samt Kosten (= 1 Kr. pr. Dag). Anlagt 1876 af nuv. Eier og drives kun af ham selv uden Hjælp.
2			13500 Kr.	650*)	*) Samt Kosten (= 1 Kr. pr. Dag). — Anlagt 1856 af J. Junge. Raamaterialier: 35200 Pbd. Garvebart, 450 Stf. Deste- og Dreghuder, 400 Stf. Faare- og Lammestind, 100 Stf. Katvestind.
13			Jernstøbe- og Maskin-gods, 25000 Kr.	7000	Anlagt 1871 af nuv. Eiere. — Raamaterialier: 200 Tdr. Cinders, 175 Tdr. Stenful, 100000 Pbd. Rujern.
12			2887 Nis div. Kardus-papir, 40560 Pbd. Pap, 24877 Kr.	4800	Anlagt 1808 af Peter Christensen. — Raamaterialier: 139110 Pbd. Klude, 50150 Pbd. Papiraffald, 1050 Pbd. Farvestoffer, Farpir og Alun.
3	1		60000 Pbd. Skraatobaf, 45000 Kr.	1900	Anlagt 1830 af Jacob Mindom. — Forbrugt 50000 Pbd. Raatobaf.
2	1		40000 Pbd. Skraatobaf, 30000 Kr.	1100	Anlagt 1818. — Forbrugt 35000 Pbd. Raatobaf.

XXI. Silkeborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. pr. Mand. Kr.		Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.					
1. 1 Bogtrykkeri	7	1	"	ei opg.	4,300	573		
2. 3 Bryggerier, Ol- (det ene i Forb. m. Malt- gjøreri)	6	"	"	23,850	5,250	875		
3. 1 Farvefabrik	8	"	"	18,000	6,000	750		
4. 2 Farverier (i Forb. m. Uldspinderi, det ene tillige Klædefabrik) .	15	5	"	{ f. 1 opg. } { 12,000* }	11,000	629	*)	Omsætningsværdi.
5. 2 Farverier (det ene i Forb. m. Fodtøis- fabrik og Savværk) .	18	"	2*	{ f. 1 opg. } { 28,000 }	{ f. 5 M. } { 3,550 }	710	*)	Drenge.
6. 1 Jernstøberi og Ma- sfabrik	18	"	"	33,000	11,000	611		
7. 1 Kradsuldfabrik . .	3	50	"	20,500	5,780	206		
8. 1 Papirfabrik	120	60	"	800,000	101,000	673		
9. 1 Sav- og Høvleværk	4	"	"	17,000	2,600	650		
10. 1 Tobaksfabrik . . .	1	1	6*	7,000	2,100	700	*)	Drenge.
11. 1 Tricotagefabrik . .	2	8* }	"	23,000	7,000	467	*)	Om Vinteren. †) Tem- porært om Sommeren.
		og 18† }						
12. 1 Uldspinderi	7	1	"	46,000	4,732	631		
13. 1 Væveri	8	2	"	ei opg.	5,000	556		

Foransførte 17 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftigede saaledes ialt 371 Mennesker, nemlig 217 Mænd, 146 Kvinder og 8 Drenge under 14 År. For 204 Mænd, 146 Kvinder og 6 Børn under 14 År, eller, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, for 278½ Mand, er opgivet en samlet Arbeidsløn af 169,312 Kroner, hvilket i Gjennemsnit udgjør 608 Kroner pr. Mand. — For de 13 Fabrikker og industrielle Anlæg er Produktionsværdien opgivet til ialt 1,028,350 Kroner. Der mangler kun Værdien af det Producerede for 4 Anlæg, nemlig for Bogtrykkeriet, for 1 Farveri, 1 Garveri og for Væveriet. Produktionsværdien for disse 4 industrielle Anlæg tør dog efter Sammenligninger med lignende Anlæg paa andre Steder, og i Forhold til benyttet Arbeidskraft samt den derfor udgivne Arbeidsløn m. fl. Momenter, anslaaes til mindst ca. 102,000 Kroner, hvorefter den samlede Produktionsværdi for Silkeborg Distrikts Vedkommende kan anslaaes med et rundt Tal til ca. 1,130,000 Kroner.

Som det vil ses af den efterfølgende specielle Oversigt b., benyttes der af Maskiner og andre større Hjulperedsfaber ialt 80.

XXII. Skanderborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	Verdi.	Løn.	pr. Mb.		
					Kr.	Kr.	Kr.		
1.	1 Bogtrykkeri	7	"	"	ei opg.	ei opg.	—		
2.	1 Bryggeri (M.) . . .	8	"	"	45,000	5,000	625		
3.	1 Farveri og Spinderi . . .	9	"	"	ei opg.	ei opg.	—		
4.	1 Garveri	8	"	"	—	—	—		
5.	1 Maskinfabrik	8	"	"	—	—	—		

Her er altsaa 5 industrielle Anlæg, beskæftigende 40 Mænd. Arbeidslønnen er kun opgivet for Bryggeriet til 5000 Kroner, som fordelte paa 8 Mand giver en aarlig Gjennemsnitsindtægt af 625 Kroner. Produktionsværdien er her ligeledes kun opgivet for Bryggeriet til 45000 Kroner. Vi haabe senere i Supplementstillæget at skulle kunne udfylde de tomme Rubriker, men ville dog allerede her bemærke, at vi efter Sammenligninger og Beregninger i Forhold til andre lignende mindre Industrier i Jylland, med det samme Folkehold som de 4, for hvilke Produktionsværdien ikke her er opgivet, mindst tør anslaa denne til 80,000 Kroner, saa at den samlede Produktionsværdi for alle 5 industrielle Anlæg kan anslaaes til ca. 125,000 Kr.

Af den efterfølgende specielle Oversigt b. vil det ses, at der af Maskiner og større Hjelperedskaber ialt kun benyttes 3.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Bogtrykkeri. Silleborg Bogtrykkeri. H. S. Sprensen.	Bog- og Bivstrykkeri.	1 Hurtig-, 1 Haand- og 1 Pakpresse, 1 Bestjæremaskine, Haandkraft.
Bryggerier, M- (det ene i Forb. med Maltgjøreri). H. Pedersen.	Bryggeri.	1 Maltkruiser, Haand- og Heste- kraft.
Forpagter: P. E. Petersen.	Hvidtølsbryggeri.	1 Kruusemaskine.
J. P. Andersen.	Bryggeri og Maltgjøreri.	Haandkraft.
Farvefabrik. Silleborg Farvefabrik, eies af et Interessentskab. Forretningsfører: Cand. pharm. Chr. Schøller.	Fabrikation af Fodfarver.	Maskinkraft (8 Hest.), 2 Maskiner til Slemling, 1 til Maling og 2 til Sigtning.
Farverier (i Forb. m. Uldspinderi, det ene tillige Klædefabrik). Chr. Hammer.	Farveri, Uldspinderi og Klæde- fabrikation.	1 10 Hestes Dampmaskine, 1 14 Hestes Kjedel, 6 Karte- og 2 Dampspindemaskiner, Bæveri- og Bæveri-Inventar.
Brødrene Gesner.	Farveri og Uldspinderi.	1 Sortiment Kartemaskiner, 1 Haand- og 1 Dampspindemaskine, 1 Dverskjære- og 1 Rummaskine, 1 Valt, Dampkraft.
Farverier (det ene i Forb. med Fodtøjsfabrik og Savværk). A. F. Jarde.	Farveri.	1 Barkmølle, Haand- og Heste- kraft.
H. P. Petersen.	Do. Fodtøjsfabrikation og Savværk.	1 Dampmaskine.
Jernstøberi og Maskinfabrik. H. E. Beltner.	Jernstøberi og Maskinfabrika- tion.	1 8 Hestes Dampmaskine, 3 Dreie- og 2 Borebænke m. m.
Kradsuldfabrik. „Christinesminde“, Hjørungdal pr. Silleborg. C. Knap. Bestyrer: Chr. Hansen.	Kradsuldfabrikation.	Båndkraft.
Papirfabrik. Silleborg Papirfabrik. Cand. pharm. A. C. Strohberg.	Papirfabrikation.	2 Båndhjul og 5 Turbiner, tilf. ca. 150 Hestes K., 8 Dampma- skiner af forskjellig Størrelse, tilf. ca. 70 Hestes Kraft.
Sav- og Høvlefabrik. H. Morthensen.	Damp-Sav- og -Høvleværk (i Forb. med Tømmerhandel).	2 Dampmaskiner a 4 Hest. Kr., 11 Stk. Træbearbejdningssk.
Tobaksfabrik. Odel, Aalborg. Bestyrer: C. Christensen.	Tobaksfabrikation.	Haandkraft.
Trifotagefabrik. D. Jensen.	Trifotagefabrikation.	Do.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hartlig prod. Mængde og anl. Værdi i Kr.	Hartlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
7	1		Aviser og Bøger m. m.	4300	Anlagt 1856 af J. Lilstov, kjøbt 1862 af H. S. Sprensen.
3			1200 Td. Ml, 9000 Kr. 30000 Pbd. røget Malt, 3000 Kr.	3500	Anlagt 1851 af nuv. Eier. — 60,000 Pbd. Byg, 450 Pbd. Humle.
2			850 Tdr. Hvidtøl, 5600 Kr., 300 Tdr. Malt, 400 Kr.	1100	30,000 Pbd. Malt, 300 Pbd. Humle.
1			700 Tdr. Ml, 5000 Kr., 8500 Pbd. røget Malt, 850 Kr.	650	Anlagt 1855 af Høj. — 30,500 Pbd. Byg, 200 Pbd. Humle.
8			300000 Pbd. Olier (Fod- farver), 18000 Kr.	6000	Anlagt 1879 af Ingenieurkapt. Sommerfeldt, Intendant Rahbet og Cand. pharm. Schøller. — 25 Cubitfabne Raaford.
10	3			9000	
5	2		12000 Kr. *)	2000	*) Omsætningsværdi. Produktionsmængden kan ikke opgives, da det meste af Arbeidet udføres i smaa Partier for Kunder.
5			800 Puder og 1000 Gaareftind, 28000 Kr.	3550	Anlagt 1856 af Rindzior. — 5000 Pæs Vark, 12—14 Tdr. Tran, 6—700 Pbd. Talg.
13	2		Pæder, Fodtøj og Bognutræ.		Garveriet er anlagt 1878 og Fodtøjsfabriken 1881 af nuv. Eier, Savværket 1871 af den tidligere Eier, J. Andersen.
18			Støbegods, Raffelovne og Maskiner, 33000 Kr.	11000	Anlagt 1854 af Fabrikant Stalknecht i Horsens, overtaget 1855 af nuv. Eier. — 200,000 Pbd. Støbejern, 30,000 Pbd. Smede- jern, 1500 Tdr. Cokes, Kul og Tjørn foruden Lømmer, Brædder m. m.
3	50		72000 Pbd. Kradsulb, 20500 Kr.	5780	Anlagt 1863 af nuv. Eier. — 106,335 Pbd. uldne og halvuldne Klude.
120	60		2,400,000 Pbd. Træk- og Skrivpapir, 800000 Kr.	101000	Anlagt 1844 af Brødt C. og M. Drewsen. — Klude, Halm, Træmasse samt forskellige Slags Materialier. Raafioffer, Farver m. m. andrager ca. 400,000 Kr.
4			Træarbejde, 17000 Kr.	2600	Anlagt 1878 af nuv. Eier. — 800 Tøfter Brædder, 2000 Cubf. Byg, Eg og Alf.
1	1	6	5000 Pbd. Skraatobak, 7000 Kr.	2100	4500 Pbd. Tobaksblade (sendes fra Obel i Aalborg).
2	*)		8—9000 Pbd. Trifotage, 23000 Kr.	7000	Anlagt 1877 af nuv. Eier. — 10—11,000 Pbd. Uld. *) Om Vinteren 8 Arbeidere ude, om Sommeren 18 temporære (alle Kvinder).

Birkfomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Uldspinderi. Kjærsgaard pr. Skanderborg. E. Commichau.	Uldspinderi.	Band- og Dampkraft (5 H. K.).
Væveri. S. Kristensen.	Væveri.	9 Jaquets-, 3 Høvergarns- og 1 mekanisk Væv, 1 Spole-, 1 Balbin-, 1 Glitte- og 1 Kort- huggemaskine.

Skanderborg.

Bogtrykkeri. Redaktør Oluf H. Sørensen.	Bogtrykkeri.	1 Hurtigpresse.
Bryggeri (M.). „Freia“. G. Hald.	Bryggeri.	Hæstekraft.
Farveri og Spinderi. H. Wegener.	Farveri og Spinderi.	1 Dampmaskine paa 5 Hest. K.
Farveri. E. Hansen.	Farveri.	1 Dampmaskine paa 2 Hest. K.
Maskinfabrik. A. Blom.	Maskinfabrikation.	Hæstekraft.

Arbeidskraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Naamaterialier)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
7	1		26000 P. d. Udgarn, 46000 Kr.	4732	Anlagt 1877 af n. n. b. Eier.
8	2		Dækketoi, Hvergarn og Væred.	5000	

7					
8			45000 Kr.	5000	
9					
8			1500 Hnder.		
8					

XXIII. Skive.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	
1. 1 Bogtrykkeri	4	"	"	ei opg.	4,000	1,000	
2. 1 Bryggeri (Eddike- i Forb. m. Ciderfabrik	2	"	"	14,000	3,500	1,750	
3. 2 Bryggerier (Ol.) .	3	"	"	ei opg.	2,000	667	
4. 2 Farverier (det ene i Forb. m. Uldspinderi)	8	2	"	20,000	5,000	556	
5. 2 Farverier	4	"	1*	26,000	1,400†	706	*) Dreng. †) Foruden Køsten (= 1600 Kr.).
6. 1 Høvlari og Savværk	4	"	"	(ny anlagt)	3,000	750	
7. 1 Jernstøberi og Ma- stinsfabrik	10	"	"	ei opg.	6,000	600	
8. 1 Mølleri, i Forb. m. Bageri, Farveri og Balkværk	7	"	"	—	5,000	714	
9. 1 Tangvaskeri	15	10	"	4,000	3,000	150	
10. 2 Teglværker	34*	40	"	100,000	32,000	593	*) fra 1. Apr. til 1. Octb. (den øvrige Tid af Aaret kun 10 a 16 Mand, Gjen- snit 14).
11. 1 Tobaksfabrik . . .	5	"	5*	35,000	3,500	560	*) Dreng.

Anm. Desuden haves 3 mindre Teglværker, resp. paa Refengaard, Eskjær og Nymølle, for hvilke der, paa Grund af deres mindre Betydning, Intet er opgivet. Opgivender fra disse ville dog forhaabentlig senere faas, og de ville da komme med i Supplementstillæget.

Foranførte 15 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes 96 Mænd, 52 Kvinder og 6 Børn under 14 Aar (Drenge) med en samlet Arbejdsløn af 68,400 Kr., hvortil kommer Køsten for 4 Mænd og 1 Dreng, som kan anslås til 1,600 Kr., altsaa ialt en Arbejdsløn af 70,000 Kr. Fordele vi disse 70,000 Kr. paa 123½ Mand, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, faa vi en Gjennemsnitsarbejdsløn af 566 Kroner aarlig, hvorved dog maa bemærkes, at de fleste af Arbejderne ved Teglværkerne og Tangvaskeriet kun benyttes en Del af Aaret, vel omtrent Halvdelen. — Den opgivne Produktionsværdi af tilsammen 199,000 Kroner vil blive, naar tillægges de ikke opgivne Værdier resp. for Bogtrykkeriet, de 2de Udbryggerier, Høvlariet med Savværk samt Jernstøberiet, der, efter paa sædvanlig Maade foretagne sammenlignende Beregninger, tør anslås til mindst 43,000 Kroner, en samtlige 15 Fabrikker og industrielle Anlæg omfattende Produktionsværdi af ca. 242,000 Kroner.

Det vil af den efterfølgende specielle Oversigt b. ses, at der ialt er benyttet 72 Maskiner og andre større Hjelperedskaber.

XXIV. Struer.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

Her var, som det af den efterfølgende specielle Oversigt b. vil ses, kun 1 Teglværk i Aktivitet, da Schemaerne ultimo 1881 udfyldtes. Dette Teglværk beskæftiger om Sommeren (Halvaaret 1. April—1. Octbr.) 17 Mand og 6 Drenge, der have en Arbejdsløn af ialt 5,130 Kroner, eller i Gjennemsnit, beregnet paa sædvanlig Maade, 278 Kr. pr. Mand halv-aarlig. Produktionsværdien er 25,000 Kroner aarlig. — Hjælperedskaber benyttes ikke.

Om et andet Teglværk (i Overhoved) samt et Træslijereri, Godthaab, der først begyndte deres egenlige Virksomhed i 1882, haabe vi i det eventuelle Supplementstillæg at skulle kunne meddele nærmere Oplysning.

XXV. Søby.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbejdsløn regnes resp. lig 1 Mand).
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.				
1. 1 Bryggeri (M.)	2	"	"	6,000	900	450	
2. 1 Farveri	2	"	"	3,000	600	300	
3. 2 Garverier	5	"	"	26,000	4,500	900	
4. 1 Jernstøberi og Mas- sinfabrik	19	"	"	35,000	7,000	368	
5. 2 Kalkværker ell. Kalk- brænderier	4	"	"	18,000	2,500	625	

Joransførte 7 industrielle Anlæg beskæftige saaledes 32 Mænd med en samlet aarlig Arbejdsløn af 15,500 Kroner, eller i Gjennemsnit 484 Kroner aarlig pr. Mand. Den samlede Produktionsværdi, der her er opgivet for alle Anlagene, udgjør 88,000 Kroner.

Alle disse Anlæg drives alene ved Haandkraft, kun med Undtagelse af Jernstøberiet og Massinfabrikken, der, som det vil ses af den efterfølgende specielle Oversigt b., har ialt 7 Maskiner og større Hjælperedskaber.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Skive.		
Bogtrykkeri.		
L. Jensen. Bryggeri (Eddike-) i Forb. med Eiderfabrik. S. Sørensen.	Bogtrykkeri. Eddikebryggeri, Eiderfabrika- tion og Destillationsforretning.	1 Hurtig- og 1 Haandpresse. Eddikebryggeriets Stønder samt Destillerapparat, Haandkraft.
Bryggerier (M.).		
A. P. Lorenzen, Eier af 2 Bryggerier. Farverier (det ene i Forb. med Uldspinderi). S. Nielsen & Søn.	Olbryggerier. Farveri og Uldspinderi.	Haandkraft. 1 3 Hestes Dampmaskine med tilhør. Kjedel, 3 Rør-, 2 Over- skjære-, 1 Spinde-, 1 Tvinde-, 1 Skylle-, 1 Rør- og 1 Centri- fugalmaskine, 1 Volf, 1 Gasp, 1 Indigriver.
P. A. Thorstensen. Farverier	Farveri.	1 Rør-, 1 Overskjære-, 1 Skylle- maskine, Haandkraft.
T. Thomsen.	Farveri.	Haandkraft.
E. Falkenberg.	Do.	Do.
Høvlteri og Savværk.		
Braarup pr. Skive. Lars Jensen.	Høvlteri og Savværk.	1 8 Hestes Dampmaskine.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
Brødrene Johansen.	Jernstøberi og Maskinfabrika- tion.	1 5 Hestes Dampmaskine, 2 Dreibænte, 1 Boremaskine.
Mølleri		
(i Forb. med Bageri, Farveri og Bælteri). Hjærgaardsholm Mølle pr. Skive. E. W. King i Hadsund.	Mølleri, Bageri, Farveri og Bælteri.	28 Vindfang, 1 4 Hest. Damp- maskine, 1 6 H. Kjedel, 2 Mel- og 1 Stalkværn, 1 Sigte, 2 Balle, 2 Overskjære-, 1 Skylle-, 1 Rør-, 1 Børstemaschine, 1 Ma- skinpumpe og 1 Bæb.
Tangvæsteri.		
Staarup og tilgrændende Strækning af Lim- fjorden. Eierne: Staarupgaard, Bentsgaard og Dalsgaard.	Tangvæsteri.	3 Haandpresjer.
Teglværker.		
Hoftrup Tegl- og Kalkværk. Charles Bradlet.	Tegl- og Kalkværksfabrikat.	1 Motor af 16 H. Vindfang, 1 8 Hestes Dampmaskine samt 10 forskellige mindre Maskiner.
Bosgaard pr. Skive. Christen Sørensen.	Teglværk.	1 5 Hestes Dampmaskine, 1 Kiste-, 1 Haandpresse-, 1 Drain- rørsmaskine samt 1 Maskine til maskinstregne Sten.
Desuden findes 3 mindre Teglværker, nemlig resp. paa Refsgaard, Eskær og Nymølle (jfr. den alfabetiske summariske Oversigt a., Pag. 144).		
Tobaksfabrik.		
Skive Tobaksfabrik. Eier og Bestyrer: Julius Hendel. Firma: J. Sørensens Efterfølger.	Tobaksfabrikation.	2 Skjære- og 1 Carduerings- maskine, 2 Straapresjer, 1 Balle- værk, 1 Spindebord med Røl, 1 Tørreovn, Haandkraft.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Hartlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.		
4				Trykning af Skive Avis og Accidentjer. 4000
2	2			600 Drh. Eddike, 100 Drh. Eder, 14000 Kr. 3500
3				Hvidtøfl. 2000
8	2			22000 Pbd. danst Uld, 20000 Kr. 5000
3				4800 Kr. 1200
2	1			400 Huder, 11000 Kr., 1000 Skind, 2000 Kr. 800
2				300 Huder, 8000 Kr. 600
4				2000 Skind, 5000 Kr. og Kosten. 600
10				Trævarer og Brænde. 3000
7				Masfimer, Kaffeslovne og Komfurer. 6000
15*	10*			Mel og Grøn, Brød, Uld- og Bomuldstøfl. 5000
34*				100,000 Pbd. Tang, 4000 Kr. 3000
40				2 Millioner Stk. forst. Fabrikata, 1000 Pæs Kalk, 50000 Kr. 16000
5	5			2½ a 3 Millioner Mursten og Drainrør, 50000 Kr. 16000
				60 a 70000 Pbd. Tobak, 35000 Kr. 3500

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Struer. Teglværker. Overbøved Teglværk. Et Aktieselskab. Struer Teglværk. A. Schou & T. Jensen. Træstjæreri. „Godthaab“. P. Spreusen.		
Sæby. Bryggeri (Dl.). N. Drum. Farveri. J. Jensen. Garverier. D. J. Mührmann. Asaa (i Sæby Tolddistrikt). P. W. Lefsen. Jernstøberi og Maskinfabrik. Sæby Jernstøberi og Maskinværksted. P. Sprensen. Kalkværker. J. E. Holst. Asaa (i Sæby Tolddistrikt). P. P. Christensen.		
	Teglværksfrembringelser. Do. Træstjæreri. Oldebryggeri. Farveri. Garveri. Do. Jernstøberi og Maskinfabrikation. Kalkbrønderi. Do.	Do. Haandkraft. 1 8 Hestes Dampmaskine. Haandkraft. Do. Dampkraft. Haandkraft. 1 8 Hestes Dampmaskine, 3 Dreiebænk, 2 Blæse- og 1 Boremaskine. Haandkraft. Do.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Hørlig prod. Mængde og anl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidskrøn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
8*	2		Teglværftsprodukter.		Anlagt og begyndt Virksomhed d. 4. Oktbr. 1881. *) Der antages ialt senere at skulle benyttes 26 Mand.
17*	6		800000 Mursten, 40000 Tagsten, 15000 Drain- rør, 25000 Kr.	5130	Formentligt anlagt 1848. — Forbruger aarligt 1000 Tdr. Sten- kul. — *) Teglværket drives kun om Sommeren.
10			Tilvirkning af Træ- materialier til Huse.		Anlagt 1. Oktbr. 1881 af P. Sørensen. Ved Schemaernes Ud- sendelse endnu ikke traadt i Virksomhed.
2			Ol og Malt, 6000 Kr.	900	
2			3000 Kr.	600	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — Farvevarer.
5			500 Huder, 200 Kalve- skind, 500 Faarskind, 20000 Kr.	4500	Anlagt 1812 af D. Mührmann.
*)			200 Huder, 300 Skind, 6000 Kr.		*) Drives af Eieren alene.
19			Støpegods, Maskiner, 35000 Kr.	7000	Anlagt 1877 af nuv. Eier. — Naajern, Kul og Tinders.
2			1600 Tdr. Kalk, 8000 Kr.	1500	40 Kubikfavn Kalksten, 800 Tdr. Fyrkul.
2			2000 Tdr. Kalk, 10000 Kr.	1000	Forbruger 600 Tdr. Kul.

XXVI. Taps (Grændsetolddistrikt).

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Må. Kr.	
1. 1 Damp- og Vand- mølleri	6	"	"	156,000	3,000	500	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mands.)
2. 1 Fabrik for Tørring af Eichorierødder . . .	8	"	"	13,500	3,660	458	
3. 4 Teglværker	32	3	3*	39,630	10,400†	412	
							*) Deraf 1 Pigebarn.
							†) For 24 Må., 1 Kv. og 3 Børn.

Disse 6 industrielle Anlæg beskæftige altsaa 46 Mænd, 3 Kvinder og 3 Børn under 14 Aar (hvoriblandt 1 Pigebarn). For 38 Mænd, 1 Kvinde og 3 Børn andrager den samlede opgivne Arbeidsløn 17,060 Kr., som fordelte paa 39½ Mand, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, udgjør en Gjennemsnitsarbeidsløn af 435 Kr. pr. Mand, hvorved dog maa mærkes, at Teglværkerne saavel som Fabrikken for Tørring af Eichorierødder naturligvis kun drives en Del af Aaret. Da denne sidste Fabrik selv producerer raa Eichorierødder paa dens Jorder, benyttes til Lugning paa Marken en Del ældre Mænd, Kvinder og Børn, hvis Antal, saavel som deres Dagløn, retter sig efter Omstændighederne og derfor er ubestemt.

Den samlede Produktionsværdi for alle 6 industrielle Anlæg andrager 209,130 Kr. Af Maskiner og andre større Hjelperedskaber benyttes her ialt 21.

XXVII. Thisted.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

Arbeidskraft.				Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbejdsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
1. 1 Bogtrykkeri*) . . .	9	"	"	ei opg.	6,500	722	*) Om et Bogtrykkeri, anlagt fra 1. Oktb. 1882 af Folkethingsmd. Berg, kan først i Supplements- tillæget gives Oplysning.
2. 3 Bryggerier, Ol- (de 2 i Forb. med Malt- gjøteri)	9	"	"	88,800	5,350	594	
3. 2 Garverier og Tryk- kerier (det ene i Forb. med Uldspinderi og Valkerier)	4	1	1*	f. 1 opg. 8,000	2,600†	578	
4. 2 Garverier	7	"	"	ei opg.	4,000	571	*) Dreng. †) For 4 Mænd og 1 Kvinde.
5. 1 Jernstøberi og Ma- skinfabrik (Fabf. Thy, nu foren. m. d. tidl. Bonneske Jernstøberi)	40	"	"	For d. tidl. Bonneske Jernstøb. opg. resp. 50,000	17,000*	708	
6. 1 Savstøjereri	"	"	1*	ei opg.	ei opg.	—	*) For 24 Mænd.
7. 2 Spritfabriker . . .	13	"	"	210,000	11,600	892	*) Dreng.
8. 1 Teglværk	8	"	2*	19,000	4,500	529	*) Dreng.
9. 1 Tobaksfabrik . . .	6	4	20*	90,000	6,000	462	*) Dreng.
10. 1 Uldspinderi	2	"	1*	5,000	1,100	489	*) Dreng.

Foransførte 15 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige altsaa 98 Mænd, 5 Kvinder og 25 Dreng under 14 Aar, eller, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn = 106 $\frac{3}{4}$ Mand. For 90 $\frac{1}{4}$ Mand er opgivet en samlet Arbejdsløn af 58,650 Kroner, hvilket saaledes udgjør en aarlig Gjennemsnits-Arbejdsløn af 650 Kroner pr. Mand. For de 9 Industrier og tildels for den 10de er ialt opgivet en Produktionsværdi af 470,800 Kroner; Værdierne for de manglende 5 og tildels den 6te tør dog forholdsvis, og efter vor sædvanlige sammenlignende Beregningsmaade, anslaaes til mindst ca. 96,000 Kroner, saa at den samlede Produktionsværdi herefter kan ansættes til 566,800 Kroner.

Al Maskiner og større Hjelperedstaber benyttes i foransførte industrielle Anlæg ialt 51.

Fra dette Distrikt haabe vi imidlertid i Supplementstillaaget endnu at skulle kunne give Dplysninger om 3de Garverier, tilhørende resp. d'Hrr. A. Andersen, Grarup og Jensen; om 2de Jernstøberier og Maskinværksteder, resp. i Møgelvang, tilh. Nicolai Jensen, og i Sundby i Thy, tilh. Fabrikant Bang, samt om 2de Savværker, henholdsvis i Klitmøller pr. Thisted og i Ritt pr. Vestervig. Endelig er der, som karakteristisk for Thy, i Thistedes nærmeste Omegn anlagt 3 smaa Kalkværksovne, hvor Kalken produceres af „Bleger“, dels Fjorbleger og dels Bassebleger, men om disse har det ikke været muligt hidtil at faa de allertarveligste nærmere Dplysninger, som vi dog haabe senere at skulle kunne erhverve og give i Supplementstillaaget.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Driekraft eller Hjælpe- redskaber.
Laps.		
Damp- og Vandmølleri.		
Heils Sogn pr. Rolding. Kær-Mølle. H. Dall.	Formaling af Korn.	1 9 Hestes Dampmaskine (bliver kun brugt, naar Vandkraft mangler), 3 rhinske, 2 franske og 1 Pilsenbær, 1 Boghvedesten, 4 Mel- og 3 Grynfigter, 1 Knuse- og 1 Pressemaskine, 1 Trior.
Kabrit for Tørring af Eichorierødder.		
Heilsminde Sluse, Heils Sogn pr. Rolding. Joh. Lauritzen.	Produktion og Tørring af Eichorierødder.	1 Skjæremaskine, som drives ved Hestekraft.
Teglværker.		
Heilsminde, Heils Sogn pr. Rolding. H. E. Mønsen Petersen.	Teglværtsfrembringelser.	1 Stenmaskine, Haand- og Hestekraft.
Heils Strand, Heils Sogn pr. Rolding. „Brøderstov“. Paul Sørensen.	Do.	1 Drainørsmaskine, Haand- og Hestekraft.
Bargaarde, Heils Sogn pr. Rolding. Nordre Teglværk. Falke Erichsen.	Do.	Haand- og Hestekraft.
Heils Strand. Søndre Teglværk. Falke Erichsen.	Do.	Do.

Overføgt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidskrøn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
6			Hørmølet 16000 Tdr. Mel, heraf 10000 til Salg, 6000 for Land- mænd, 156000 Kr.	3000	3 Maret 1881 er kun forbrugt 410 Tdr. Mel til Værdi ca. 1080 Kr., begrundet paa den rigelige Vandmængde.
8*			150000 Pd. tørrede Ci- chorierødder, 13500 Kr.	3660	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — 60,000 Tdr. friske Cichorierødder, dyrket paa 38 Tdr. Land à 165 Kr. pr. Td. = 6,270 Kr., 650 Tdr. Cinders, 40,000 Stf. Tørv. — *) Foruden endel ældre Mænd, Kvinder og Børn, som anvendes til Fugning paa Marken, hvis Antal ikke kan angives.
18	1	3	1,000,000 Stf. Mursten, 17500 Kr., 200000 Stf. Drainrør, 3200 Kr., 11000 Glycer, 880 Kr.	8000	Formentlig anlagt 1840. — 7000 Eb.-Men Leer, 1200 Eb.-Men Sand, 3000 Tdr. Stenful.
6			350000 Stf. Mursten, 100000 Stf. Drainrør, 8450 Kr.	2400	Anlagt 1874 af nuv. Eier. — 13 Pot. Leer og Mergel, 3 Pot. Sand, 1100 Tdr. Stenful, 30,000 Stf. Tørv.
4	1		200000 Stf. Mursten, 3600 Kr., 300 Tdr. Kalk, 1500 Kr.		Anlagt 1839 af Gaardeier Lauritz Grichsen. — 10 Pot. Leer og Mergel, 1½ Pot. Sand, 480 Tdr. Stenful, 12,000 Stf. Tørv.
4	1		250000 Stf. Mursten, 4500 Kr.		Anlagt 1854 af Gaardeier A. Vælle. — 12½ Potter Leer og Mergel, 2 Pot. Sand, 540 Tdr. Stenful, 18,000 Stf. Tørv.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed	Driekraft eller Hjelpe-redskaber.
Thisted.		
Bogtrykkeri.		
Thisted Amts-bogtrykkeri. Eier: Redaktør S. H. Møller. Parthaber og Bestyrer: Bogtrykker Henr. Rasmussen.	Bogtrykkeri.	2 Hurtig- og 1 Haandpresse.
Et Bogtrykkeri anlagt 1. Octbr. 1882 af Folkethingsmand Berg, der udg. Thisted Amts Folkeblad.*)		
Bryggerier (Ml.) (de 2 i Forb. m. Maltgjøreri).		
Andr. Brønderslev.	Hvidtøls-Bryggeri og Maltgjøreri.	Haandkraft.
Caroesminde. E. Jensen, Forpagter.	Hvidtøls-Bryggeri.	Do. og Hestekraft.
Thisted Landsogn (Dragsbæk). Fhv. Skibsfører E. B. Nielsen.	Do. og Maltgjøreri.	Do.
Farverier og Trykkerier (det ene i Forb. m. Uldspinderi og Valteri).		
Ludvig Charles Meulengracht.	Farveri, Uldspinderi, Valteri og Trykkeri.	1 4 Hestes Dampmaskine, 4 Rarte-, 1 Langstjære-, 1 Krads-, 1 Valse- og 1 Spindemaskine (med 60 Traade).
Jens Martin Thorvald Espe.	Farveri og Trykkeri.	1 Skylle- og 1 Overstjæremaskine, Haandkraft.
Garverier.		
D. S. Lindegaard.	Garveri.	1 Bindbarbmølle, Haandkraft.
Thisted Landsogn (Dragsbæk). Garver E. G. Menzin.	Do.	Do. Do.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
„Thy“ (der i Efteraaret 1882 optog i sig det tidligere Bonneske Jernstøberi). Fabrikbestyrer: Axel Lystrup.	Jernstøberi og Maskinfabrikation	1 12 Hestes Dampmaskine, 16 forskellige Arbeidsmaskiner.
Savstjæreri.		
Thisted Landsogn (Dragsbæk). Fhv. Skibsfører Hans Chr. Jensen.	Savstjæreri.	4 Save, 1 Dreielag, 1 Boreværk, Vindkraft.
Sprittfabriker.		
Thisted Spritfabrik. Aktiefelskabet F. Lundsgaard. Bestyrer: E. Hyllested.	Spritfabrikation.	1 4 Hestes Hvittryksmaskine.
Kallernup Sogn. J. Klim, P. Westergaard-Christensen.	Do.	1 12 Hestes Dampmaskine.
Teglværk.		
Thisted Landsogn. Landlyst Teglværk. Propt. Briz.	Murstens- og Teglstensfabrikation.	Haand- og Hestekraft.
Tobaksfabrik.		
Chr. Bendixsen. Firma: F. C. Bendixsen.	Tobaksfabrikation.	1 4 Hestes Dampmaskine, 2 Elevatorer, 2 Skjæremask., 1 Tørreappar., 1 Sigte, 1 Valse, 1 Slibe.
Uldspinderi.		
Gottfred Undén.	Uldspinderi.	1 Dampmaskine paa 1 H. R., 4 Rarte- og 1 Spindemaskine (med 60 Traade).

Overføgt.

Mænd.	Arbeids- kraft.		Aarlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
	Kvinder.	Børn.			
9			"Thisted Amtstidende" samt af Slags Bogtryk.	6500	Anlagt 1823 af afd. Konsul Lund, i Slutningen af Halvtredserne overtaget af Sønnen, Red. og Bogtrykker Joh. Lud. Lund, som i 1872 har solgt Bogtrykkeriet til nuv. Eier. — Papir- forbrug til Værdi 6000 Kr. *) Nærmere Oplysninger om dette Bogtrykkeri vilde blive med- delte i Supplementstillet.
4			4000 Tdr. Hvidtøl, 28000 Kr., 900 Tdr. Malt, 13500 Kr.	2150	Anlagt 1840 af Kjøbmd. Areuth Lund, betydeligt udvidet i 1854 af afd. Agent L. Gjorup — Der forbruges ca. 700 Tdr. Malt.
3			2500 Td. Øl, 20000 Kr.	2000	
2			600 Tdr. Hvidtøl*), 1500 Tdr. Malt.	1200	Anlagt omkring 1870 af H. Brønderslev. — *) Har tidligere produceret 2,400 Tdr. Øl aarlig, men Produktionen er ind- skrænket paa Grund af den store Tilførsel fra Kjøbenhavn.
4	1		Spindegarn, Farve- og Balketøi, Omsetnings- værdi: 8000 Kr.	2600	Farvevarer til Værdi ca. 800 Kr. Forbruger aarlig ca. 600 Tdr. Kul.
		1	Farvetøi.		Begyndt Forretningen 1. Novbr. 1882.
4			Huder og Skind.	2000	Anlagt 1855 af nuv. Eier.
3			Do.	2000	Anlagt 1850 af nuv. Eier. — 6-700 Stk. Ko- og Hestehuder, 1600 Stk. Gaarestind, 130 Stkd. Værl.
40*			Støbegods og Land- brugsmaskiner, 50000 Kr. *)	17000*)	Anlagt 1875 af et Aktieselskab, i Efteraaret 1882 forenet med det tidligere Bonneske Jernstøberi, der var anlagt 1830 af Krogh, men senere kjøbt af W. Bonne. — *) Deraf var 24 Mand i Arbejde i det Bonneske Jernstøberi, fra hvilket ligeledes resp. Produktionsværdien og Arbejdslønnen samt Raamaterialie (240,000 Pd. Raajern) er opgivet.
		1	Bræder, Planker, Læg- ter, Skovle- og Grebe- skafter.		Anlagt 1879 af nuv. Eier.
6			450000 Potter Sprit, 126000 Kr.	5600	Anlagt for ca. 30 Aar siden af Agent Werner. — 2000 Tdr. Majs, 2000 Tdr. Byg, 400 Tdr. Rug, 4500 Tdr. Kartofler.
7			300000 Potter Sprit, 84000 Kr.	6000	Rest Kartofler.
8		2	650000 Stk. Mur- og Tagsten, 19000 Kr.	4500	Anlagt 1850-52 af Propt. Nagaard. — 1600 Tdr. Kul.
6	4	20	75000 Pd. Skraatobak, 75000 Pd. Røgtobak, 90000 Kr.	6000	Anlagt 1834 af Konsul F. C. Bendixsen.
2		1	Garn og Shawler, Omsetningsværdi: 5000 Kr.	1100	Anlagt 1. Octbr. 1881 af nuv. Eier. — 3000 Pd. Uld.

XXVIII. Varde.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	värdi. Kr.	Løn. pr. Mand. Kr.	pr. Mand. Kr.	
1. 2 Bogtrykkerier . . .	14	"	3*	f. 1 opg. 5,000†	8,500	576	*) Drengene. †) Brutto- indtægt.
2. 3 Farve- og Trykkerier	6	"	"	ei opg.	3,200	533	
3. 2 Garverier	6	"	"	45,000	4,400	733	
4. 3 Tobaksfabriker . . .	5	"	4*	37,500	3,900	650	*) Drengene.
5. 1 Uldvarefabrik . . .	4	4	"	33,000	3,600	600	

Disse 11 Fabriker og industrielle Anlæg bestjæftige saaledes 46 Mennesker, nemlig 35 Mænd, 4 Kvinder og 7 Drengene under 14 År. Den samlede Arbejdsløn er opgivet til 23,600 Kroner, som fordelte paa $38\frac{3}{4}$ Mand, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, udgjør en aarlig Gjennemsnitsarbejdsløn af 609 Kroner pr. Mand. — Da de ei opgive Produktionsværdier for det første Bogtrykkeri og Farverierne, resp. efter deres opgivne Produktionsmængde og den for det ene Bogtrykkeri opgive Bruttoindtægt samt efter Sammenligninger med andre ligestillede Industrier af samme Slags, mindst tør anslaaes til resp. 17,200 og 12,800 Kroner, tilsammen 30,000 Kroner, og de for samtlige andre Industrier opgive Produktionsværdier andrage ialt 120,500 Kr., kan saaledes den samlede Produktionsværdi anslaaes med rundt Tal til ca. 150,000 Kroner.

Af Maskiner og større Hjelperedskaber benyttes, som det vil ses af efterfølgende specielle Oversigt b, ialt 28.

XXIX. Veile.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 2 Bogtrykkerier . . .	22	"	"	ei opg.	17,000	773	
2. 2 Farverier	9	"	2*	—	6,000	632	*) Dreng.
3. 3 Garverier (det ene i Forb. med Læder- lakering)	25	2	"	{f. 2 opg.} 140,000	17,000	654	
4. 2 Gjerfabriker i Forb. med Brænderi	14	"	"	{f. 1 opg.} 100,290	12,800	914	
5. 1 Hammerværk	25	"	"	50,000	15,000	600	
6. 2 Jernstøberier	49	"	"	100,000	27,000	551	
7. 2 Klædefabriker	47	26	"	{f. 1 opg.} 250,000	56,000	933	
8. 1 Mineralvandsfabrik . . .	3	"	1*	7,750	1,750	538	*) Dreng.
9. 1 Mølleri (Korn-) i Forb. med Stamperi og Uldspinderi	5	"	"	100,000	3,000	600	
10. 1 Papirfabrik i Forb. med Træsliberi	35	6	"	240,000	32,000	842	
11. 1 Savværk m. Høvlteri . . .	7	"	"	ei opg.	6,000	857	

Disse 18 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes 241 Mænd, 34 Kvinder og 3 Dreng under 14 År, med en samlet Arbeidsløn af 193,550 Kroner, hvilket for 258³/₄ Mand, efter vor sædvanlige Forholdsberægning for Kvinder og Børn, udgjør en årlig Gjennemsnitsarbeidsløn af 748 Kroner pr. Mand. — Produktionsværdien for de 10 vigtigste og største Anlæg andrager 988,040 Kr. Da Produktionsmængden for den ene Gjerfabrik, der ei har opgivet Værdien, er opgivet til 170,000 Pd. Pressegjær og 250,000 Potter Brændevin, hvis samlede Værdi kan anslås til ca. 150,000 Kr., og da Produktionsværdien for de 2de Bogtrykkerier, de 2de Farverier, det ene Garveri, den ene (lille) Klædefabrik samt Savværket med Høvlteri ialt tør anslås til mindst ca. 150,000 Kr., efter de af os paa sædvanlig Maade foretagne Sammenligningsberegninger, i Forhold til lignende Anlæg af samme Slags, Størrelse, Folkehold etc., vil den sammenlagte Produktionsværdi for samtlige 18 Fabrikker og industrielle Anlæg med et rundt Tal andrage ca. 1,288,000 Kroner.

Som det af efterfølgende specielle Oversigt b. vil ses, benytte de 18 Anlæg ialt 53 Maskiner eller større Hjælperedskaber, foruden Vandkraft, Røgekjedler, Dampkjedler, mekaniske Haandvæve, mindre Appretur- og Farveredskaber m. fl., hvis Antal ei er opgivet.

Overføgt.

Arbeids- kraft.			Hærlig prod. Mængde og anfl. Værdi i Kr.	Hærlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
9		2	Ribe Amts = Tidende, Fam. Esbjerg Avis og Farm Avis, ialt 400000 Aviser aarlig. Andet Trykarbejde.	6000	Anlagt 7. Juli 1854 af afd. Red. Rudolf Helms. — Forbruger til Aviserne: Papir 4000 Kr., Farve 250 Kr. samt Porto- udgifter 1400 Kr.
5		1	Vestjyllands Dagblad og Vardepøsten, ialt 110000 Aviser aarlig, Bruttoindtægt 5000 Kr.	2500	Anlagt 1. Mai 1868 af Cand. jur. R. Albinus, overtaget af nuv. Eier 1869. — Papir, Farve, Porto m. m. 2000 Kr.
2				1000	Anlagt 1871 af nuv. Eier.
2				1000	Anlagt 1880 af nuv. Eier.
2				1200	Anlagt 1863 af nuv. Eier.
3			1200 Hunder, 30000 Kr., 1000 Skind, 2500 Kr.	2400	Anlagt for over 100 Aar siden. — Forbruger for 3000 Kr. Barf, 500 Kr. Tran, 300 Kr. Degra, 100 Kr. Fedt og Talg, 900 Kr. andre Garvestoffer.
3			500 Hunder, 12500 Kr.	2000	Anlagt for over 100 Aar siden.
2		1	Tobak, 16000 Kr.	1800	Anlagt 1838 af dav. Kjøbmand H. P. Forum, nuv. Eiers Sviger- fader. — Raamaterialier til Værdi: 14000 Kr.
2		3	16500 Pd. Tobaksblade, 11000 Kr.	1500	Anlagt 1859 af nuv. Eier.
1			Tobaksblade, 10500 Kr.	600	Anlagt 1835 af Knud Christensen.
4	4		4000 Pd. Udgarn, 1800 Alen Klæde, 300 Stf. Schavler, 500 Pd. Trifo- tage, 9000 Pd. færdig Uld, Værdi 33000 Kr.	3600	Anlagt 1871 af nuv. Eier.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Veile.		
Bogtrykkerier.		
Redaktør W. Herg. A. H. Jensen.	Bogtrykkeri. Do.	4 Maskiner ved Haandkraft. 1 Do. Do.
Farverier.		
D. Wegner.	Farveri.	1 Damp-, 2 Overskjære- og 1 Kradsemaskine.
Chr. F. Wohlfert.	Do.	1 Overskjære-, 1 Kue- og 1 Styllemaskine, Haandkraft.
Garverier (det ene i Forb. m. Læderlakering).		
C. J. Bjerregaard.	Garveri og Læderlakering.	1 Maskine til Spaltning af Huder ved Haandkraft.
Firma: Ludvig Seligmann. Bestyrer: A. Selig- mann.	Garveri.	1 Dampmaskine.
Chr. Lassen.	Do.	1 Dampkedel uden Maskine.
Gjærfabriker (i Forb. med Dampbrænderi).		
Peter Møhl.	Brænderi og Gjærfabrikation.	1 Dampmaskine.
M. Christiansen	Do. Do.	Do.
Hammerværk.		
Greisdal Hammerværk. Brødr. Brinder.	Haandredskaber til Avlsbrug.	Bandkraft.
Jernstøberier.		
C. M. Hefs. P. Jensen & Co.	Jernstøberi. Do.	Dampkraft. Do.
Klædefabriker.		
Randbøldal Fabrik. Grosserer L. J. Grøn.	Klædefabrikation.	Bandkraft, 3-dobbelt Asforti- ments, Maskin- og Haandvæve, Spinderi, Appretur og Far- veri-Inventar.
Knabstrup Klædefabrik. Joh. Jespersen.	Do.	Bandkraft, 1 Volf, 3 Karte-, 1 Spinde-, 1 Balke-, 1 Badste-, 1 Kue-, 1 Overskjære- og 1 Børstmaskine, 1 Presse.
Mineralvandsfabrik.		
Veile Mineralvandsfabrik. Peter B. Wulff.	Fabrikation af Sodavand og mousserende Limonader.	2 Kobber-Cylindre, Haandkraft.
Mølleri (i Forb. m. Stamperi og Uldspinderi).		
Greisdalen pr. Veile. Holms Mølle Brødr. Brinder. Medeier og Bestyrer: C. Brinder.	Kornmølleri, Stamperi og Uldspinderi.	6 Maskiner og 6 Møllesten ved Bandkraft.
Papirfabrik (i Forb. med Træsliberi).		
Paraldstjør Fabrik og Vingstedmølle pr. Veile. Firma: Veile Træmasse Fabrik. Bestyrer: B. Krenkmann.	Papirfabrikation og Træ- sliberi.	Bandkraft (resp. 100 og 50 H.K.), 1 Papirmask. m. Tilbh. af Hol- tændere, Koge- og Dampkedler, 5 Træslibemaskiner med Sigte- værker etc.
Sav- og Høvlværk.		
Veile Trælasthandel.	Sav- og Høvlværksarbejder.	1 Dampmaskine.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og anl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
14	8		Ariser, Bøger etc.	9000	
6	2		Farvetøi.	4000	Indigo 4000 Kr., øvrige Farvevarer 2000 Kr.
3				2000	Do. 1200 — Do. 2000 —
10	2		Garvet og laferet Læ- der, naandlede Skafter, 40000 Kr.	6000	Garveriet anlagt 1858, Lafereriet 1880 af nuv. Eier.
9			Læder, 100000 Kr.	6000	Anlagt 1848, udvidet og indlagt Damp 1880.
6				5000	
6			250000 Pt Brændevin, 170000 Pfd. Øjer.	5500	
8			207000 Pt. Brændevin, 96000 Pfd. Pressegjær, Bærme, ialt 100290 Kr.	7300	
25			Høfleur, Spader, Grebe, Skovle, Ører, Flod- plader, 50000 Kr.	15000	
29			Støbehøds, 50000 Kr.	14000	
20			Do. 50000 —	13000	
39	24		60000 Al. Klædevarer, 250000 Kr.	50000	Der forarbejdes saavel inden- som udenlandsk Uld.
8	2		Klæde, Mustum og Strømpegarn.	6000	Anlagt 1866 af nuv. Eier. — Forarbejder 10000 Pfd. Uld til Klæde samt driver et temmeligt betydeligt Uldkæreri.
3	1		106000 Fl. og 700 Si- phons, 7750 Kr.	1750	Anlagt 1866 af nuv. Eier.
5			Mel, Grøn, Garn og Tjær, 100000 Kr.	3000	
35	6		15000 Entr. Papir, 240000 Kr.	32000	Fabrikationslæggene ere foretagne af de nuv. Eiere. Papirfabriken anlagt 1876. — Til Papirets Fabrikation anvendes hoved- sagelig fløbet og kogt Træ samt Klude.
7				6000	

XXX. Viborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-		Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn under 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mands.)		
1. 2 Bagerier (Damp-).	7	"	3*	50,000	5,200	672	*) Deraf 1 Pigebarn.		
2. 1 Blik- og Messing- varefabrik	15	"	"	35,100	8,000	533			
3. 2 Bogtrykkerier (det ene i Forb. m. Sten- trykkeri)	13	"	1*	ei opg.	9,700	732	*) Pigebarn.		
4. 1 Bryggeri (M.) . .	7	"	"	50,000	4,000	571			
5. 1 Garveri	8	"	"	ei opg.	5,700	713			
6. 1 Garveri (Hvid-) . .	16	"	"	100,000	10,000	625			
7. 1 Gasværk	3	"	"	47,400	3,600	1,200			
8. 1 Gjødningsfabrik . .	3	"	"	ei opg.	ei opg.	—			
9. 2 Jernstøberier med Maskinfabrikation . .	16	"	"	22,000	11,100	631			
10. 1 Jernvarefabrik . .	22	"	"	30,000	8,500	386			
11. 1 Kalkbrud	60	10	"	125,000	30,000	462			
12. 1 Kartefabrik i Forb. med Garveri	3	1	"	17,400*	1,700	486	*) Mene for Kartefabf.		
13. 1 Klæde- og Bødskins- fabrik	32	25	6*	130,000	30,000	652	*) Deraf 1 Pigebarn.		
14. 2 Savværker (det ene i Forb. m. Høvleværk)	8	"	"	22,000	5,000	625			
15. 2 Skovlsfabriker*) . .	7	"	"	22,000	5,300	757	*) Kun opg. for 1 Fabf.		
16. 5 Teglværker	37	2	"	40,000	16,700	439			
17. 3 Tobaks- og Cigar- fabriker	11	4	24	50,500	7,200	379			
18. 2 Tørrefabriker (den ene i Forb. m. Tørve- melsfbf. og Telgværk)	112	28	20*	f. 1 opg. 24,000	35,000	267	*) Deraf 10 Pigebørn.		
19. 1 Uldspinderi	4	"	"	ei opg.	1,800	450			
20. 1 Uldvare- og Triko- tagefabrik	31	7*	"	170,000	20,000	580	*) Desuden bestjæftiges 30 Kvinder i eget Hjem med Syning og Maskin- strikning.		

Foransførte 32 Fabrikker og industrielle Anlæg bestjæftige altsaa 576 Mennesker, nemlig 415 Mænd, 107 Kvinder og 54 Børn under 14 År (hvoraf 13 Pigebørn). Den samlede Arbeidsløn udgjør 218,500 Kroner aarlig for 464 Mand (efter det vedtagne Beregningsforhold for Kvinder og Børn og da der for 3 Mænd og 30 Kvinder ei er opgivet Arbeidsløn), hvilket

giver en aarlig Gjennemsnitsarbejds løn af 471 Kroner. Herved maa dog bemærkes, at disse Fabriker og industrielle Anlæg langt fra alle arbeide hele Aaret rundt, f. Ex. Teglværker, Tørrefabriker, Kalkbrud etc., samt at Arbejderne paa flere Steder i disse Egne, navnlig paa Landet, faa delvis Kost, hvilket for Kvindernes Vedkommende endog hist og her udstrækker sig til deres medbragte mindre Børn.

Den samlede Produktionsværdi, som for de 25 af samtlige 32 Anlæg er opgivet til ialt 935,400 Kroner, kan for de 7 (samt for det med Kartefabrikken forbundne Garveri), for hvilke Værdien ei er opgivet, mindst anslaaes til ca. 115,000 Kr., saa at Produktionsværdien her i rundt Tal udgjør rigeligt 1,050,000 Kroner.

Af Maskiner og større Hjelperedstaber benyttes her ialt 7 Dampmaskiner og 2 Gasmotorer, tilsammen af henimod 100 Hestes Kraft, samt 135 mindre Maskiner af de forskjellige Slags, 1 Lokomobil samt ca. $\frac{1}{2}$ Mils Sporvei, 34 Hestes Vandkraft, 4 Hurtig- og 2 Sten-trykpresser, 2 vertikale Væltmøller med Elevator og Centrifugalpumpe etc., ialt 153 Hjelperedstaber (foruden Sporvei, Vandkraft etc.).

b. Speciel

Virkningshens Art og Navn samt Eier eller Besidderens Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Bagerier (Damp). W. E. Høgrebe. A. L. Lauens.	Bageri. Do.	1 Maskine, Haand- og Hestekraft. Do.
Blit- og Messingvarefabrik. J. P. Gøvert.	Fabrikation af Blit- og Mes- singvarer.	Rundmaskiner, Sage, Presser, Dreiebænk m. m., Haandkraft.
Bogtrykkerier (det ene i Forb. m. Stentrykkeri). Biborg Stiftsbogtrykkeri. Angelo. F. B. Bodhausen.	Bogtrykkeri. Bog- og Stentrykkeri.	1 Gasmotor paa 1 H. K., 2 Hurtigpresser. 2 Hurtig- og 2 Stentrykhaand- presser, Bøstjæremaskiner og andre mindre Redskaber.
Bryggeri (Ol.). „Odin“. Cand. pharm. Th. Villenstjold.	Olubryggeri.	1 Gasmotor paa 36 H. K.
Farveri. Chr. Fallesen.	Farveri.	Hestekraft.
Farveri (Hvid). C. J. Brøndum.	Hvidfarveri.	Haandkraft.
Gasværk. Biborg Gasværk. Eier: Det danske Gascompagni. Besidder: Schæffer.	Gasværk.	2 Gasbeholdere, Rørretortier m. v., Haandkraft.
Gjødningsfabrik. „Søndermølle“, Sønderlyng Herred. Cand. polyt. C. Bruun.	Gjødningsfabrikation.	Bandkraft (10 H. K.).
Jernstøberier og Maskinfabrikker. H. Sørensen. Eftid Philipsen.	Jernstøberi og Maskinfabrika- tion. Do.	Dampkraft (3 H. K.), 4 Dreie- bænk, 2 Blæse- og 1 Børemaski- ne, 3 Slibe-, 3 Polere- og 3 Smergelværk. 1 kalorist Maskine som Drivkraft, 3 Strikke- og 3 Børemaskiner, 2 Dreiebænk, 2 Sage.
Jernvarefabrik. J. Brems. Firma: A. L. Brems.	Maskintilvirkning af Jern- varer.	Presser, Valse- og Rullemaskiner, Maskinsage m. v., Haandkraft.
Kalkbrud. „Mønsted Kalkværker og Fabrikker“, Fjends Herred. Eiere: Jørgen Jensen i Abhøj. og Overretssag- fører Jacobsen i Biborg. Besidder: S. A. Ring.	Kalkbrud.	Lokomobil og Rullemaskiner, Haand- og Hestekraft.
Kartefabrik i Forb. m. Farveri. Ernst Philipsen.	Kartefabrikation og Farveri.	1 2 Hestes Dampmaskine, 15 Kartesættemaskiner, 2 Slibe- cylindre og flere mindre Mask.
Klæde- og Bødskinsfabrik. „Brunshaab“, Asmild Sogn. B. Bruun. Firma: Johs. J. Bruun.	Klæde- og Bødskinsfabrika- tion.	1 Turbine (15 H. K.), 1 Damp- maskine (4-6 H. K.), 2 Farve- kiedler, 2 Kopper, 2 Valse, 1 Valse, 10 Kartes, 3 Spinde, 1 Tvinde, 3 Valse, 3 Stykke, 2 Rør, 2 Overfløje- og 1 Børstemaschine, 4 Maskin- og 10 Haandvæ, 2 Presser.

Overfigt.

Arbeids- kraft.		Årlig prod. Mængde og ansl. Verdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder Børn.			
3	3	Aflags Brød, 30000 Kr.	2200	
4		Ringbrød, 20000 Kr.	3000	
15		Blit- og Messingvarer, 35100 Kr.	8000	
8		Bogtrykarbeide.	6500	
5	1	Bog- og Stentryk- arbeide.	3200	Anlagt 1877 af nuv. Eier. — Raamateriale: Papir etc.
7		Ol, 50000 Kr.	4000	Anlagt 1868 af nuv. Eier
8			5700	
16		46000 Stk. Sandste- og Pelsstind, 100000 Kr.	10000	Anlagt af Fabrikant Larsen i Kjøbenhavn.
3		5-6 Mill. Gfbd Gas, 36000 Kr., 200 Tdr. Tjære, 1400 Kr., 5000 Tdr. Coaks, 10000 Kr.	3600	Anlagt 1859 af nuv. Eier. — 5000 Tdr. Kul.
3		130000 Pd. Benmel, 80000 Pd. opløst do.		Anlagt 1858 af nuv. Eier. — 205000 Pd. Kreaturben.
10		Maskiner og Jernstøbe- gods, 15000 Kr.	7500	Anlagt 1851 af nuv. Eier. — Baand- og Smedejern.
6		Landbrugs- og andre Maskiner, Bygnings- beslag, 7000 Kr.	3600	Anlagt 1868 af nuv. Eier. — 15000 Pd. Jern, 50 Tdr. Kul, Bræder og Planter for ca. 300 Kr.
22		Bygningsbeslag, Jern- pengeflabe, 30000 Kr.	8500	Anlagt 1852 af A. E. Brems. — Baand- og Bladejern.
60	10	Brændt Stenkalk og pulv. Gjødningskalk, 125000 Kr.	30000	Anlagt 1872 af nuv. Eiere m. fl.
3	1	20000 Fod Baand- farter, 400 Bladfarter, 17400 Kr.	1700	Anlagt 1828 af J. C. Philipsen. — 18000 Fod Kartekof, 200 Stk. Guder, 4000 Pd. Jerntraad, 16000 Pd. Egebart, 200 Tdr. Dampkul.
32	25	6 25-35000 Al. Røde, Kirsei, Duffel og Voks- fin, 130000 Kr.	30000	Anlagt 1821 af Johs. J. Bruun. — Raamaterialet er hoved- sagelig jydsk Uld, Verdi: 45-60,000 Kr. Desuden forbruges for 5000 Kr. Farvevarer, for 4000 Kr. Sæbe, Karteboller, Olie og Lim.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Savværker (det ene i Forb. med Høvleværk). Kindsbholm Savværk, Sønderlyng Herred. E. Munch.	Savværk.	Båndkraft, Blos-, Baand- og 2 Rundsave, Dreiebænte, Bore- maskine.
Viborg Damp-Sav- og Høvleværk. Adolph Berg og N. Hesselberg i Randers. Best.: Schourup.	Damp-Sav- og Høvleværk.	1 Høsttryksmaskine paa 4 H. K.
Stovlsfabriker. M. Holmgaard. Firma: N. P. Holmgaards Eftf. F. Holst.	Stovlsfabrikation. Do.	Maskine og Håndkraft.
Teglværker. Fier Teglgaares Teglblander. Viborg Mark. Raadmand G. Boye.	Teglværksfrembringelser.	1 Murstensstrygemaskine ved Hestekraft, 1 Drainrørmaskine ved Håndkraft.
Sønder Teglgård, Viborg Mark. J. H. Barthels.	Do.	8 Fyrsteder, Håndkraft.
Hjends Herred. Chr. Jensen til Lundgaard.	Do.	1 Drainrørmaskine, 1 Leer- mølle, Hånd- og Hestekraft.
Brunshaab Teglværk, Sønderlyng Herred. B. Brunn Forpagter: E. B. Jensen.	Do.	Hånd- og Hestekraft.
Stoholm Teglværk, Hjends Herred. J. Christensen, Viborg. Forpagtere: N. P. Dyhr, Grentjær, og E. Jensen, Lundgaard.	Do.	Do.
Tobaks- og Cigarfabriker.	Cigar- og Tobaksfabrikation.	1 Stjære- og 1 Balsmaskine, Håndkraft.
J. Madsen.	Do.	Do. Do. Do.
Konsul J. Jensen.	Cigarfabrikation.	Håndkraft.
E. Krogh.	Fabrikation af Tørvemel og Tørre, Teglværksprodukter.	1 12 Hestes Dampmaskine, 1 Drainrørmaskine, Hånd- og Hestekraft.
Tørvefabriker (den ene i Forb. m. Tørvemelsfabrik og Teglværk). Skaungaards Tørvefabriksdrift, Brandstrup Sogn Actieselskab. Bestyrer: J. E. Hørstind.	Tørvefabrikation.	1 12 Hestes Dampmaskine, 2 verticale Støtmøller med Ele- vator og Centrifugalpumper, c. 1/2 Mil Sporveie, Hånd- og Hestekraft.
Oljær Mosebrug, Spøtjær i Hjends Herred. Premierlieutenant M. Rasmussen.	Uldspinderi.	6 Hestes Båndkraft (Brystehjul), 5 Korte-, 1 Spinde-, 1 Tvinde- maskine, 1 Volf.
Uldspinderi. „Petershaab“, Hind Sogn. P. Møller.	Fabrikation af uldne Under- beklædningsgenstande og Tri- kotage.	Bånd- og tildels Dampkraft, 2 Vølfe, 12 Korte-, 4 Spinde-, 9 Rundstrikke-, 3 Gladstrikke-, 3 Sy-, 1 Valse- og 1 Centri- fugalstørremaskine.
Uldvare- og Trikotagefabrik. „Dollerup Mølle“, Dollerup Sogn, Nørthug Herred. N. P. Jensen. Firma: N. E. Jensen.		

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
4			Aflags Savtræ, 12000 Kr.	2500	Anlagt 1877 af nuv. Eier.
4			Skjæring, Bøsning m. v. af Lister og Bræder, 10000 Kr.	2500	Anlagt 1877.
7			Skovle og Spader, 22000 Kr.	5300	Anlagt 1873 af nuv. Eier. Nærmere Oplysninger om denne Fabrik vilde blive givne i Supplementstilslaget.
8			600000 Stk. Mursten, 50000 Stk. Drainrør, 50000 Stk. Tagsten, 16000 Kr.	6200	Anlagt 1844. — Raamaterialet er Leer, som graves ved Værket. Der forbruges 900,000 Stk. Løv, som koster i Arbejdsløn til 6 Mand 1800 Kr.
8*			5 - 600000 Stk. Mur- sten, 30000 Stk. Brønd- sten, 7000 Kr.	1000	*) Om Sommeren — Anlagt af nuv. Eier. Den samlede aar- lige Udgift ved Teglværket er ca. 5000 Kr.
8	1		600000 Stk. Mursten, Brøndsten og Drain- rør, 11000 Kr.	4500	Anlagt 1857 af afd. Proprietær M. Jensen til Lundgaard.
7			350000 Stk. Mursten, 6000 Kr.	2000	Anlagt 1861 af nuv. Eier.
6	1		420000 Stk. Mur- og Brøndsten.	3000	Anlagt 1872 af L. P. Rønning.
6	2	9	20000 Pd. Skraa- og Røgtobak, 20000 Kr., 50000 Stk. Cigarer, 3500 Kr.	3000	Anlagt af Madsen & Møller.
3	2	12	28000 Pd. Skraa- og Røgtobak, 19000 Kr., 65000 Stk. Cigarer, 2000 Kr.	2700	Anlagt 1875. — Raamateriale: Tobaksblade og Stille.
2		3	150000 Stk. Cigarer, 6000 Kr.	1500	Anlagt 1881 af nuv. Eier.
80	15	20	10 Mill. Løv, 1 Mill. Mursten og Drainrør, Løvmeslet nylig paabeg.	25000	Anlagt af afd. Procurator Biering. — Løvmeslet indeholder 2,18 pCt. Kvælstof og er særlig anvendelig som Strømiddel i Stalde og Desinfektionsmiddel. Prisen er 75 Ore pr. 100 Pd.
32	13		500 Vognladn. Veste- tørv, 20000 Kr., 125 Vognladn. Skjæretørv, 4000 Kr.	10000	Anlagt 1873 af C. Langballe & Søn, Adler Wulff & Meyer i Aarhus.
4			5000 Pd. Striklegarn, 10000 Pd. færdet Uld.	1800	Anlagt 1876 af Gaardfæster Chr. Petersen.
31	7*		50000 Stk. Uldtrikotage, 12000 Pd. Uldgarn, 170000 Kr.	20000	*) Udenfor Fabrikken i eget Hjem beskæftiges 30 Kvinder ved Syning og Maskinstrikning. — Anlagt 1850 af S. R. Jensen, Dukel til den nuv. Eier. — 70,000 Pd. Uld.

Refapitulation for Nørre-Sjælland.

De saaledes i 3die Affnit meddelte Oversigter for Nørrejylland omfattede 388 Fabrikker og industrielle Anlæg, der beskæftigede 7,941 Mennesker, nemlig: 5,585 Mænd, 1,545 Kvinder og 811 Børn under 14 Aar, hvoraf 132 Pigebørn.

I samlet Arbejdsløn til 6,012³/₄ Mand (resp. 2 Kvinder og 4 Børns Arbejdsløn regnet lig 1 Mand) er opgivet ialt 3,661,469 Kroner, hvilket udgjør et aarligt Gjennemsnitsbeløb i Arbejdsløn af 609 Kroner pr. Mand.

Den samlede Produktionsværdi (der dels efter de opgivne Tal og dels efter de foretagne, visse supplerende Beregninger, andrager 24,487,130 Kroner), kan med rundt Tal anslås til 24,500,000 Kroner.

Al Maskiner og større Hjelperedskaber ere i samtlige 388 Fabrikker og industrielle Anlæg benyttede 1,711; heri ikke indbefattet mindre Spinde- og andre Smaamaskiner, Valse, Dyne, Pander, Krydsnings- og andre for Håndkraftsarbeidet almindelige og uundværlige Redskaber.

Trykfeil i 3die Affnit.

Pag. 100. VI. Frederikshavn. a. Alfabetisk summarisk Oversigt:

Under Nr. 6. „1 Sav- og Høvleværk“ er Arbejdslønnen pr. Mand anført med 692 Kr.,
læs: 760 Kr.

Fjerde Afsnit.

Sjælland.

I. Frederiksfund.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. pr. Mand. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Bogtrykkeri	2	"	"		1,500	750	
2. 1 Dampmøller i Forb. m. 1 Savværk	3	"	"	26,900	1,700	567	
3. 1 Garveri	4	"	"	13,200	2,000	500	
4. 1 Klædefabrik i Forb. med Garveri	11	1	1*	27,000**	5,000	426	*) Pigebarn. **) Foruden Værdien af 18000 N Spind.
5. 2 Teglværker, det ene (i Jægerspris) i Forb. med 1 Tørvefabrik . .	36	18	4*	33,000	13,000	283	*) Deraf 2 Pigebørn.
6. 1 Uldgarn-Fabrik i Forb. med Garveri . .	6	1	1*	7,000	2,700	400	*) Pigebarn.

Foranførte 7 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige ialt 88 Mennesker, nemlig 62 Mænd, 20 Kvinder og 6 Børn under 14 År (hvoraf 4 Pigebørn), med en samlet Arbeidsløn af 25,900 Kroner, som, fordelt paa $73\frac{1}{2}$ Mænd efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, giver en aarlig Gjennemsnitsløn af 352 Kr. pr. Mand. Den opgivne Produktionsværdi udgjør 107,100 Kroner, hvortil for Bogtrykkeriet tør regnes ca. 8000 Kroner og for de 18,000 N Spind ca. 5,000 Kr., saa at den samlede Produktionsværdi med et rundt Tal kan anslaaes til 120,000 Kr. Af Dampmaskiner og større Hjelperedskaber benyttes efter den efterfølgende specielle Oversigt b, ialt 52.

II. Frederiksværk.

a. Alfabetisk summarist Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- verdi. Kr.	Arbeids- løn. pr. Mand.		Udgjør Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.					
1. 1 Farveri i Forb. med Bæveri (og Con- fectionsforretning) . .	5	4	"			4,000	571	
2. 1 Jernstøberi og Ma- skinfabrik	163	"	"	375,000	95,000		583	
3. 1 Metal-Støberi og Fabrikation af Spore- magerarbeide	4	"	2	15,290	1,500		333	
4. 1 Valse- og Hammer- værk	20	"	"	250,000	18,000		900	

Disse 4 Industrier beskæftige altsaa 192 Mænd, 4 Kvinder og 2 Børn (Drenge) under 14 Aar. Arbeidslønnen for disse = $194\frac{1}{2}$ Mand andrager 118,500 Kroner, eller i Gjennem-
snit 609 Kroner pr. Mand. — Produktionsværdien andrager for de 3 hidstførte Anlæg
640,290 Kroner, hvortil tør anslaaes ca. 35,000 Kroner for Farveriet i Forbindelse med Bæveri
og Confectionsforretning, saa at det Producere des Værdi for samtlige 4 industrielle Anlæg kan
anslaas med rundt Tal til ca. 675,000 Kroner. Af Maskiner og større Hjelperedskaber er her
kun opgivet 2 Maskiner for Valse- og Hammerværket og 2 Maskiner (foruden 2 Bandhjul) for
Jernstøberiet og Maskinfabrikken.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eiereus.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Dristkraft eller Hjelpe- redskaber.
Frederiksfund. Bogtrykkeri. B. Clausen. Dampmølleri (i Forb. med Savværk). H. Lindhard. Farveri. Verdelin. Klædefabrik (i Forb. med Farveri), „Gothhaab“. Joh. J. Schrøder. Teglværker (det ene i Jægerspris i Forb. m. Lørvæfabrikation). B. L. Bendixen, Sundbyllimark pr. Frederiksfund. Sundbyllille Teglværk. Jægerspris. Navnet er: Kong Frederik den Syvendes Stiftelse for hjælpe- løse og forladte Pigeboer, især af Almuen, op- rettet af Louise Christine, Lehnsgrevinde af Danner. Uldgarn-Fabrik (i Forb. med Farveri). Lindloff.		
Frederiksværk. Farveri (i Forb. m. Bæveri og Confectionsforr.). H. D. Christensen. Frederiksværks Jernstøberi og Maskinfabrik. Eier: Firmaet Anker Høegaard. Metalstøberi og Fabrik for Spøremagerarbeide. Agerlens Spinner. Frederiksværks Balse- og Hammerværk. G. Halkier & Co. L. B. Brendstrup.		
Bogtrykkeri. Dampmølleri og Savværk. Farveri. Klædefabrikation og Farveri. Teglværksfrembringelser. Teglværk. Lørvæfabrikation. Marienslyst Uld-Garnfabrikation og Farveri. Farveri, Bæveri og Confections- forretning. Jernstøberi og Fabrikation af Maskiner. Metalstøbning og Fabrikation af Spøremagerarbeide. Balseværk og Hammerværks- fabrikat af Metal.		
Maskiner med Haandkraft, 2 Haandpresser. Maskiner, 1 10 Hestes Damp- maskine, 2 Kvarne, 1 Spidser, 1 Sigte, 1 Knuser, 1 Rundsav, 1 Afrundingsmask. til Tagspaam. Haand- og Hestekraft, 1 Bart- mølle, 2 Heste. Dels Maskin-, dels Haandkraft, 1 Dampmask. af 10 H. K., 1 Styldemask., 1 Cylindervælt, 1 franskt Stampe, 1 mekanisk Pumpeværk, 2 Haandvæve, 1 Børste-, 1 Overtjære-, 2 Damp- Spinde-, (212 Spindler), 1 Doubler-, 6 Karte-, 1 Valse- og 5 andre Smaamaskiner. Haand- og Hestekraft, 1 Drain- rørsmask., 1 Murstenspresse, 1 Termølle, 1 Trødsse, 4 à 5 Heste. Maskin-, Heste-, og Haandkraft, 1 6 H. Dampmask., (Lokomobil). Do. Maskiner, 1 2 H. Damp-, 3 Karte-, 3 Spindemaskiner, 2 Gasper, 1 Traade-, 1 Balbinmaskine 2 Dampmaskiner og 2 Vand- hjul. Dampkraft, 2 Maskiner med 36 Hestes Kraft.		

Oversigt.

Arbeids- kraft.			Nørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Nørlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
2			Bøger, Aviser o. lign.	1500	Anlagt 1866 af nub. Eier.
3			96,000 π Mel, 24,000 π Klid, 304,000 π Straa, alt af Værdi 25,000 Kr. Malet Blandfødt: 3,200 Tdr. Maleløn: 1200 Kr., Savløn: 700 Kr.	1700	Anlagt af nub. Eier. Møllen anlagt 1880 og Savværket 1876. 370 Tdr. Hvede, 300 Tdr. Rug, 90 Tdr. Byg, 70 Tdr. Havre, 1,380 Tdr. Majs, 600 Tdr. Kul.
4			1,100 Fæder-Huder af Værdi 13,200 Kr.	2000	Anlagt 1820 af nub. Eier. — 1,100 Stk. raa Huder.
11	1	1	Klæde 990 Al. Shawler 1,880 Stk. Overgarn 5,000 Al. Strømpegarn 3000 π , alt af Værdi 27,000 Kr. Spind for Egnens Behov 18,000 π .	5000	Fabrikten anlagt 1856 af nub. Eier. — 27,700 π Uld.
7	2		Drainørør Mursten 5 à 600,000 Stk. Værdi: 12,000 Kr.	3500	Anlagt af C. Brøcker omtrent 1855.
15	10	4	Mursten 500,000 Stk. Drainørør 100,000 Stk. alt af Værdi 13,000 Kr.	5000	Anlagte i 1875 og 1876 af Stiftelsens Bestyrelse.
14	6		Tørv 12,000 Tdr. af Værdi 8,000 Kr.	4500	
6	1	1	Uldgarn 14,000 π af Værdi 7,000 Kr.	2700	Anlagt 1864 af Høld. — 14,000 π Uld.
5	4			4000	
163			Støbegods, emailerede Kogekar samt Damp- og andre Maskiner, 375000 Kr.	95000	Anlagt 1757 af General Classjen. — I Drift hele Aaret.
4	2		12,000 π Metal-Søm, Spiger etc., 245 Stk Stænger, 200 Stk Stigbøiler, 60 Duf. Trændseler til Handelsvarer etc. Alt af Værdi 15,290 Kr.	1500	Al Metal er forbrugt: 13,500 π , Jern 1,500 π , Kul 250 Tdr. Alt af Værdi 9,770 Kr.
20			Kobberplader, Kobberbolte, Kobberbunde, Yellowmetal, Bly i Plader og Blokke, 350,000 π , 250,000 Kr.	18000	

III. Helsingør.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn n. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn Kr.	pr. Mnd. Kr.	
				For det ene: } For det ene }			
1. 2 Bogtrykkerier . . .	16	3	3*	18,000	5,500	537**	*) Deraf 2 Pigebørn. **) Kun for 10 1/4 Mænd.
2. 1 Bryggeri (M.) . .	19	"	"	174,000	21,000	1,105	
3. 1 Sindersfabrik i Forb. m. Kalkværk .	5	"	"	79,000	5,650	1,130	
4. 1 Dampmøller . . .	9	3	"	175,000	7,500	714	
5. 1 Garveri	8	"	"	"	5,000	625	
6. 1 Klædefabrik i Forb. med Bomuldsvæveri (i Hellebæk)	44	111	16*	470,000	81,000	783	*) Deraf 6 Pigebørn.
7. 1 Klædefabrik (i Forb. med Garveri)	12	10	"	91,000	12,000	706	
8. 1 Saltfabrik	6	"	"	30,000	4,380	730	
9. 3 Teglværker, hvoraf de 2de (Niversb & Lerbjerggaard) pr. Hørsholm	124	22	3	140,000	58,000	427	

Foranstørte 12 Fabrikker og industrielle Anlæg bestjæftige saaledes ialt 414 Mennesker, hvoraf 243 Mænd, 149 Kvinder og 22 Børn under 14 År, hvoraf 8 Pigebørn. Arbeidslønnen, ialt 200,030 Kr. falder kun paa ialt 237 Mænd, 146 Kvinder og 20 Børn under 14 År, da der mangler Opgivelse fra det ene Bogtrykkeri af Arbeidslønnen for 6 Mænd, 3 Kvinder og 2 Børn. Efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, bliver altsaa Arbeidslønnen her i Gjennemsnit (for 315 Mænd), 635 Kr. pr. Mand. Den opgivne Produktionsværdi andrager 1,177,000 Kroner, men da dertil tør anslaas ca. 18,000 Kr. for det ene Bogtrykkeri og ca. 45,000 Kr. for Garveriet (for hvilke 2de Anlæg Produktionsværdien ei er opgiven), saa kan den samlede Produktionsværdi anslaas med rundt Tal til 1,240,000 Kroner. Af Maskiner og større Hjelperedstaber er opgivet ialt 184 (saaledes som det vil ses af efterfølgende Oversigt b.), foruden ildfaste Døne ved Sindersværket og andre mindre Hjelperedstaber.

I det eventuelle Supplementstillæg haabe vi at skulle faa medoptagen Skibsbyggerierne og et Par andre, dog mindre betydelige industrielle Anlæg.

IV. Hillerød.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mnd. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbejdsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
1. 2 Bogtrykkerier . . .	16	"	1	"	"	"	
				For det ene: }			
2. 2 Garverier	9	"	"	40,000	5,100	567	
3. 1 Jernstøberi og Ma- ssinfabrik	35	"	"	"	8,000	571	
4. 1 Tobaksfabrik . . .	12	1	6	"	4,600	400	
5. 2 Uldspinderier . . .	11	1	"	"			

Disse 8 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes 92 Mennesker, nemlig 83 Mænd, 2 Kvinder og 7 Børn under 14 År (alle Drengene). Arbejdslønnen, som kun er opgivet for Garverierne, Tobaksfabriken og Uldspinderierne, andrager for disse tilsammen 17,700 Kroner, som, fordelte paa de ved disse industrielle Anlæg beskæftigede 32 Mænd, 2 Kvinder og 6 Børn = $34\frac{1}{2}$ Mænd, udgjør i Gjennemsnit 513 Kroner pr. Mand. Da man her kun har villet opgive Produktionsværdien for et eneste industrielt Anlæg, nemlig det ene af Garverierne, til 40,000 Kr., maa vi, for at udfinde den omtrentlige Produktionsværdi for samtlige 8 Anlæg, jugere de øvrige efter Antallet af Arbeidsmænd, deres Arbejdsløn, Produktionsmængde etc., og i Forhold til de opgivne Produktionsværdier paa andre Steder i Sjælland for lignende Industrieanlæg, hvorefter man da tør anslaa:

For de 2 Bogtrykkerier	ca. 30,000 Kr.
" det ene Garveri	ca. 40,000 "
" Jernstøberiet og Massinfabriken .	ca. 50,000 "
" Tobaksfabriken	ca. 40,000 "
og " de 2 Uldspinderier	ca. 50,000 "

Talt . . . 210,000 Kr., som tillagt de opgivne 40,000 Kr. giver en samlet Produktionsværdi af, i rundt Tal, 250,000 Kr. Af Maskiner og større Hjælperedstaber benyttede, ifølge efterfølgende Oversigt b, 37.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Helsingør.		
Bogtrykkerier.		
Bogtrykkeri. „Helsingørs Dagblad“ ejes og ud- gives af Hønr. Donaghj.	Bogtrykkeri.	Haandkraft, 1 Hurtigpresse, Haandpresse.
Grüner & Søn.	Bogtrykkeri.	Maskin- og Haandkraft, 1 Hurtig- presse.
Bryggeri (M.).		
C. Wiibroes Bryggeri, Wulff & Heise (Bestyrere).	Bryggeri med tilh. Malteri.	Dampkraft, 2 Spiritusmaskiner 18 Hestes Kr., dog bruges kun den halve Hestekraft.
Cindersfabrik (i Forb. med Kalkværk).		
E. v. Mehren.	Cindersværk & Kalkværk.	Jidsafte Døne.
Dampmølleri.		
Kristine Dampmølle, C. Wibroe.	Mølleværk for Kornvarer.	1 Maskine (16 Hestes Kraft).
Farveri.		
Juf. Letterqvist.	Farveri.	1 Dampkedel uden Maskine 8 Hestes Kraft, 2 Heste.
Klædefabrik (i Forb. med Bomuldsvæveri).		
Pellebøl Fabrikker. Aktieselskab.	Klædefabrik.	2 Vulfe, 13 Korte, 7 Spinde- 1 Tvindemaskine, 45 Bæve, Stylle, 4 Balke, 1 Tørrings- 3 Overtjære, 4 Røse, 2 Børste- 1 Presse, 2 Svingmaskiner, Farvekedler.
Do. Do. Do.	Bomuldsvæveri.	Dampkraft og 1 Dampmaskine 50 Bæve, 8 diverse Maskiner.
Klædefabrik (i Forbindelse med Farveri).		
Edvard Mehrens Klædefabrik. Fru P. von Mehren (Eierinde), E. v. Mehren (Bestyrer).	Klædefabrikation i Forb. med Farveri.	6 Korte, 2 Spindemaskiner, Bæve, 2 Balke, 1 Overtjære- maskine m. fl.
Saltfabrik.		
Chr. v. Hadeln.	Saltværk.	
Teglværker.		
Riversø & Verbjerggaard Teglværker pr. Hørs- holm. Roefoed & Drustrup.	Mursten.	Heste- og Haandkraft, 23 Heste.
Klostermosegaard's Teglværk. G. F. Dithmer.	Teglværksfrembringelser.	Maskin-, Heste- og Haandkraft 1 Damp-, 2 Stryge-, 5 Presse- 3 Drainsmaskiner, 16 Heste.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Årlig prod. Mængde og anl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
10	1		Alle Arter af Bogtryk. 18000 Kr.	5500	Anlagt 1867 af nuv. Eier. — Forbruger aarlig ca. 60 Baller Trykpapir, ca. 70 Ris Skrivpapir, foruden farvet Papir, Kartons og Glacepapirer, hvoraf Kvantum dog ikke kan opgives.
6	3	2	Helsingørs Drefundsliste, Marienlyst Bade- tidende og Accidenfer.		
19			9000 Tdr. Hvidtøl, 66000 Kr. 6000 Tdr. Bayerstøl, 108000 Kr.	21000	Anlagt 1862 af Hr. Agent C. Wiibroe. — 9000 Centner Byg, 8000 T Gumle, 2300 Tdr. Kul.
5			Cinders Coles & Kalk, 14000 Tdr. Kul til en Værdi af 28000 Kr., hvoraf 21000 Tdr. Coles. Cinders til en Værdi af 42000 Kr., 80 Tonne Kalksten til Værdi 3600 Kr., hvoraf brændes 3000 Tdr. brændt Kalk til Værdi 9000 Kr.	5650	
9	3		Mel og Grøn, 175000 Kr.	7500	Hovedsagelig Hvede og Rug.
8				5000	
40	82	16	100000 Alen Klæde 350000 Kr.	65000	Anlagt 1874 af et Aktieselskab.
4	29		Bomuldsfærred og fulført Bomuldstøj, ialt 6000 Stk., Værdi: 120000 Kr.	16000	
12	10		600 Stk. Klæde, à 40 Al. 60000 Kr., 10000 T Garn 25000 Kr., Farvning 6000 Kr.	12000	Anlagt 1858 af C. Lemme. — 35000 T uld.
6			Salt 30000 Kr.	4380	
7*	12		3500000 à 4000000 Mursten 70000 Kr.	30000	*) Om Sommeren 54, om Vinteren 20. — 2500 Tdr. Kul.
50	10	3	4000000 Stk. glaserede og røde Tagsten, Munketagssten, presfede og afsm. Mursten, Munkestien, Stifter, Formsten, Rostrykker etc., ca. 70000 Kr.	28000	Anlagt 1846—47 af nuv. Eier.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Hillerød.		
Bogtrykkerier.		
Folketingsmand E. Berg.	Bogtrykkeri.	Hurtigpresse og Haandkraft Mastine, 1 Hurtigpresse.
Chr. Hanson.	Do.	1 Gasmastine paa 2 Hestes Kr. 1 Hurtig-, 1 Haandpresse, Presse til at træde, 1 Bestjæve mastine.
Garverier.		
Eier.: Garver P. Jørgensen's Enke. Bestyrer: E. C. Jørgensen.	Garveri.	Haand- og Hestekraft, 1 Bark- mølle til Hestekraft, 1 Læder- rulle ved Haandkraft, 1 Hest.
Garver E. Jøbian.	Do.	Haandkraft, 1 Barkmølle, 1 Hest.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
P. Nielsen.	Jernstøberi.	Dampmastine, 2 Dreiebænk- 1 Stjære-, 1 Træde-, 1 Sav- mastine, 3 Heste.
Tobaksfabrik.		
A. F. Petersen.	Tobaksfabrikation.	Haandkraft, Valse-, Stjære- Spinde-, Snusmastine.
Uldspinderier.		
Farve- og Klædefabrik, K. Thygesen.	Uldspinderi.	Dampmastine, 3 Karde-, Spinde-, 1 Valse-, 1 Overstjære- 1 Ruemastine, 2 Bæve, 6 Heste.
F. Frederiksen. Selsinge.	Do.	Dampmastine, 2 Karde-, Spinde-, 1 Tvinde-, 1 Volsf- 1 Haspe- og 1 Valsemastine 2 Heste.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Hærlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hærlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
8			Bogtrykarbejde.		Anlagt den 1. Oktober 1874 af nuv. Eier. — Papir, Farve, Balsemasse.
8	1		Bogtrykarbejde, „Frederiksborg Amtstidende“.		Anlagt i April 1849 af nuv. Eier. — Papir, Farve, Balsemasse.
5			800 Fuder, 600 Skind, 40000 Kr.	2700	Anlagt 1862 af nuv. Eier.
4			1070 Fuder, 400 Skind,	2400	Anlagt 1864 af nuv. Eier. — Fuder, Bark, Smørrelse.
35			Jernvarer.		Anlagt for ca. 10 Aar siden, kjøbt af nuv. Eier for 4 Aar siden. Patent paa Saamaskiner i Danmark og Sverig. — Staal, Staaljern, Smedejern og Egetræ.
12	1	6		8000	
	1		50000 T Uld.	4000	Anlagt 1862 af nuv. Eier. — Uld.
3			7000 T Uld.	600	Anlagt 1873 af nuv. Eier. — Uld.

V. Holbæk.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-		Udgjør	Anmærkninger.
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	vardi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.		
1.	2 Bogtrykkerier . . .	16	4	1		8,720	478		(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. fig 1 Mand.)
2.	3 Bryggerier (M.) .	12	"	"	45,000	10,273	856		
3.	1 Dampmølleri . . .	16	"	"	910,000	20,000	1,250		
4.	1 Farveri og Trykkeri	3	"	"		2,000	667		
5.	1 Fiskerøgeri i Forb. m. Ralkbrænderi . . .	4	4	2	20,000	7,300	562		
6.	2 Garverier	9	"	"	Det ene: } 40,000	6,380	709		
7.	2 Jernstøberier og Maskinfabriker . . .	52	"	1	Det ene: } 120,000	44,400	850		
8.	1 Kleinsmede- og Spøremageri	3	"	"	8,000	3,000	1,000		
9.	3 Metalvarefabriker .	20	"	"	80,000	13,406	670		
10.	2 Teglværker	42	2	5	46,000	17,000	384		
11.	3 Tobaksfabriker . .	17	"	27	For de toende: } 25,500	11,700	493		
12.	1 Uldspinderi	2	3	"	20,000	2,392	683		
13.	3 Bogfabriker	21	"	"	50,500	11,340	540		
14.	2 Væve-, Spinde- og Farverier	11	1	3	80,000	7,120	581		

Foransførte 27 Fabriker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes 281 Mennesker, nemlig 228 Mænd, 14 Kvinder og 39 Dreng under 14 År, med en samlet Arbeidsløn af 165,031 Kroner, hvilket, under Jagttagelse af det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, i Gjennemsnit udgjør 674 Kr. pr. Mand.

Den opgivne Produktionsværdi andrager 1,445,000 Kroner, men hertil tør regnes for de 2de Bogtrykkerier ca. 20,000 Kr., for det ene Garveri ca. 45,000 Kr., for det ene Jernstøberi ca. 40,000 Kr., for Farveriet og Trykkeriet ca. 10,000 Kr. og for den ene (største) Tobaksfabrik ca. 85,000 Kr., ialt for de nævnte 6 Industrier, for hvilke Produktionsværdien sættes opgivet, 200,000 Kr., hvorefter den samlede Produktionsværdi bliver 1,645,000 Kr.

Af Maskiner og større Hjelperedskaber er der, ifølge efterfølgende specielle Oversigt b, ialt benyttet 121, foruden Haandkrafts-Medskaber, forskellige Arbeidsmaskiner ved Tobaksfabrikationen, 1 Dampbaad til Fiskeri under Fiskerøgeriet, samt Hestekraft.

VI. Kallundborg.

a. Alfabetisk summarist Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Bogtrykkeri	7	"	"				
2. 1 Bryggeri (Øl-) og Maltgjøveri	12	"	"	104,000	12,000	1,000	
3. 1 Garveri	3	"	"	35,000	2,400	800	
4. 1 Jern- og Metal- støberi og Maskinfabrik	15	"	4	35,000	15,000	938	
5. 1 Kalkbrænderi i Forb. m. Kokes- og Mørtel- fabrik	7	"	"	30,000	4,000	571	
6. 2 Tobaksfabriker . .	6	2	6	10,000	3,500	412	For den ene: }

Disse 7 Fabriker og industrielle Anlæg beskæftiger saaledes 50 Mænd, 2 Kvinder og 10 Børn under 14 År (alle Drengsbørn). Da Arbeidslønnen for de 7 Mænd, der ere beskæftigede ved Bogtrykkeriet, savnes opgivet, bliver den samlede angivne Arbeidsløn, 36,900 Kr., fordelt paa Resten: 43 Mænd, 2 Kvinder og 10 Børn = 46½ Mænd, i Gjennemsnit 794 Kroner pr. Mand.

Den for de 5 industrielle Anlæg opgivne Produktionsværdi andrager 214,000 Kroner, men da man hertil tør regne mindst 36,000 Kr. for de 2de Anlæg, for hvilke den savnes, kan den samlede Produktionsværdi med et rundt Tal anslaaes til 250,000 Kroner.

Ifølge den efterfølgende specielle Oversigt b, benyttes ialt 15 Maskiner eller større Hjulperedskaber.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Holbæk.		
Bogtrykkerier.		
Holbæk Amts Avis. E. Bønnelykke.	Bogtrykkeri.	Maskin- og Haandkraft, 1 Hur- tigpresse og 2 Haandpresser.
Holbæk-Posten. Conrad Hansen.	Do.	Maskin- og Haandkraft, 1 Hur- tigpresse og 1 Haandpresse.
Bryggerier (Øl).		
Nygades Ølbryggeri. G. Arntz.	Hvidtøl-bryggeri, Maltgjøreri.	Haand- og Hestekraft, Malt- mølle og 4 Heste.
Smedelundshusene ved Holbæk, Meerløse Sogn. Lauritz Petersen.	Ølbryggeri.	Haand- og Hestekraft, Malt- mølle og 2 Heste.
Sens Christensen.	Do.	Haand- og Hestekraft, Malt- mølle og 3 Heste.
Dampmøller.		
Holbæk Dampmølle. Aktieselskab.	Dampmøller.	Dampmaskiner, 18 Stk. Mølle- værks- og 1 Dampmaskine, 30 Hestes Kraft.
Farveri og Trykkeri.		
Thorning.	Farveri og Trykkeri.	2 Haandkraftmaskiner.
Fiskerøgeri (i Forb. med Kalkbrænderi).		
Brødr. Clausens Fiskerøgeri. C. og J. D. Clausen.	Fiskerøgeri og Kalkbrænderi.	Dampbaad og Haandkraft, Dampbaaden, som bruges til Fiskeri, har 5 Hestes Maskinkraft.
Garverier.		
Eduard Davids.	Garveri.	Haand- og Hestekraft, Bart- mølle, 1 Hestes Kraft.
H. N. Mathiesen.	Do.	Haand- og Hestekraft, Bart- mølle, 2 Heste.
Jernstøberier og Maskinfabrikker.		
E. Frandsens Jernstøberi. Primlænt E. Frandsen, Ridder af Dannebrog.	Maskinfabrikation og Jern- støberi.	Dampkraft, 2 Centrifugal- blæsere, 7 Dreierbænk, 2 Hjul- e, 1 Støbe-, 1 Stille- og 5 Bore- maskiner, 5 Hestes liggende Dampmaskine.
Jansens Jernstøberi. N. N. Petersen.	Do.	Dampkraft, forskjell. Redskaber til Haandkraft og 1 Damp- maskine paa 2 Hestes Kraft.
Kleinsmede- og Sporemageri.		
H. N. Fisker.	Kleinsmede- og Sporemageri.	Haandkraft, Bore-, Lokke-, Bulke- og Støbermaskiner.
Metalvarefabrikker.		
N. P. Holm & Sønns Metalvarefabrik. Johan Holm.	Lampe-, Metal- og Blik- fabrikation.	2 Anlæmsmaskiner, 1 Falselværk og 2 Klipmask., Haandmaskiner.
Peter Fisker.	Do.	Do.
L. P. Hansen.	Do.	Do.
Teglværker.		
Taastrup og Meerløse Teglværk ved Holbæk.	Teglværk.	Haand- og Hestekraft, 4 Rør- møller, 6 Trosser og 14 Heste.
Bodal Teglværk. D. E. Adolph.	Do.	Haand- og Hestekraft, en alm. Ovn, 3 Pertrosser til Sten, 2 Kermøller til Rør, 3 Rør- og 1 Stenpressemaskine, 5 Heste.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
8	1	1	Bogtrykkeriarbeide.	3700	Anlagt den 1. December 1848 af afdøde Bogtrykker Christian Frederik Beck.
8	3		Blad- og Bogtrykkeri- arbeide.	5020	Anlagt den 1. Januar 1869 af nuv. Eier.
5			Ol, 12500 Kr.	4000	Anlagt i Juli 1880 af H. R. Arntz.
3			2656 Tdr. Ol, 17500 Kr.	3123	Anlagt af nuv. Eier. — 500 Tdr. Malt, 350 Tdr. Stenful, 264 Pd. Humle.
4			Ol, 15000 Kr.	3150	Anlagt 1864 af nuv. Eier. — 500 Tdr. Malt, 2 Skpd. Humle, 300 Tdr. Stenful.
16			Formalet ca. 40000 Td. Hvede og Rug, 910000 Kr.	20000	Anlagt 1876 af et Aktieselskab. — 40000 Tdr. Rug og Hvede.
3				2000	
4	4	2	Røget Fisk, Aal, Sild, Makrel, 20000 Kr.	7300*)	Anlagt af nuv. Eiere. — 150000 Pd. røget Fisk 1880 og 81. — *) Udgiften er i Forhold til samtlige andre Opgivender mindst anslaaet til 7300 Kr. inkl. Løn til Dampbaadsføreren og Fiskerne.
3			Alle Slags garv. Læder, 40000 Kr.	3000	Anlagt 1863 af nuv. Eier. — Indfører fra Udlandet et betyde- ligt Parti garvet Saalelæder, forarbejder 500 Stk. raa Huder.
6			Alle Slags Læder.	3380	1000 Stk. raa Huder, 1000 Stk. raa Skind.
38		1	Dampmaskiner, Damp- hjul, Landbrugsgj., alle Slags Metal- Jernløbegods, 120000 Kr.	34000	Anlagt 1867 af nuv. Eier. — 220000 Pd. Røjern, 60000 Pd. Smedejern og Plader, 400 Tdr. Sinders, 600 Tdr. Dampful.
14			150 Landbrugsmaskiner, alle Slags.	10400	Anlagt af Jansen.
3			8000 Kr.	3000	Anlagt af nuv. Eiers Bedstefader.
7			Lampe- og Metal- fabrikation, 25000 Kr.	4500	Anlagt 1837 af H. S. Holm.
7			Do. 30000 Kr.	4680	Anlagt 1864 af nuv. Eier.
6			Metalarbeide i alle nævnte Metaller til Bygnings- og Mejerifaget, 25000 Kr.	4226	Anlagt 14. Januar 1855 af nuv. Eier.
32	1	5	2½ Million Rør og Sten, 36000 Kr.	12000	Anlagt 1857 af Forpagter Dons til Hølbæk Ladegaard.
10	1		450000 Mursten, 150000 Rør, 10000 Kr.	5000*)	*) Foruden Brændsel.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Tobaksfabriker.		
N. Anderjen & Søn. Viggo J. Andersen.	Tobaksfabrikation.	Maskinkraft, 1 Gasmotor paa 1 Hestes Kraft, forskellige Ar- beidsmaskiner.
F. Voklander.	Do.	Haandkraft, 1 Balseværk, 1 Rot, 1 Spindebord, 1 Presse, 1 Skjærebærk og 1 Snæmølle.
Adolph Møller.	Do.	Do.
Uldspinderi.		
J. N. Plambæk.	Uldspinderi.	Dampkraft, 1 Karte- og flere Spindemaskiner, 1—2 H. K.
Bognfabriker.		
L. Peteresen.	Kæret- og Bognfabrikation.	Haandkraft.
Selmer Petersen.	Do.	Haandkraft, 1 Bølge- og 5 Boremaskiner.
Winther.	Do.	Haandkraft, 2 Boremaskiner.
Bæve-, Spinde- og Farverier.		
J. E. Petersen.	Bæve-, Spinde- og Farveri.	Dampkraft, 3 Karte-, 4 andre Maskiner til Spindere, 1 Damp- maskine, 3 Hestes Kraft.
G. Sørge.	Do.	Dampkraft, 3 Karte-, 1 Spinde-, 1 Evinde-, 1 Bølge-, 1 Stampe-, 1 Bæve-, 1 Kasse- og 2 Over- skjæremaskiner, 6 Hestes Kraft.

Kallundborg.

Bogtrykkeri.		
Chr. G. Torgsen.	Bogtrykkeri.	Surtig- og Haandpresse.
Bryggeri (Ol-) og Maltgjæreri.		
„Kallundborg Aktiebryggeri“. Bestyrer: Cand. pharm. M. E. Eller.	Bayerst- og Hvidtøl-Bryggeri samt Maltgjæreri.	Maskinkraft, 1 8 Hestes Damp- maskine med Hvittryk.
Garveri.		
N. J. Lund.	Garveri.	Haandkraft.
Jern- & Metalstøberi og Maskinfabrik.		
Bestyrer: Cand. phil. P. J. Harder.	Jern- & Metalstøberi og Maskin- fabrikation.	Dampkraft med 1 12 Hestes Maskine, Dreie-, Bore- & Slibe- maskine, 1 Knusemaskine, 1 Rundfab.
Kalkbrænderi		
(i Forb. med Kokes- og Mørtelfabrikation). Henrik Sørensen.	Kalkbrænderi & Kokes-, samt Mørtelfabrikation.	Haandkraft, Kokes- og Mørtel- maskine, 1 Hest.
Tobaksfabriker.		
J. Manniche.	Tobaksfabrikation.	2 Maskiner, Haandkraft.
N. Andersen.	Do.	3 Haandkraftsmaskiner.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde, og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
	Arb. kvinder.	Børn.			
14		17	Cigarer og Tobak.	8500	Anlagt 1837 af Niels Andersen.
1		1	3200 π Tobak, 60000 Cigarer, 5500 Kr.	1200	
2		9	20000 Kr.	2000	Anlagt 1873 af nuv. Eier.
2		3	Uldgarn 20000 Kr.	2392	Anlagt 1865 af nuv. Eier. — Forarbejder ca. 11000 Pd. Uld.
7			70 Bøgne, alle Slags, 17500 Kr.	2500	Anlagt 1853 af afdøde Carl Gottschalk.
8			100 forstjellige Bøgne, 25000 Kr.	6240	Anlagt 1663 af nuv. Eiers Forfædre.
6			35 Bøgne, 8000 Kr.	2600	Anlagt 1853 af nuv. Eier.
4	1	2	Klædevarer, 50000 Kr.	3120	24000 Pd. Uld.
7		1	Klædevarer, Uldgarn, 30000 Kr.	4000	11000 Pd. Uld.
7					
12			3200 Tdr. Røgersøl, 55000 Kr., 5000 Tdr. Hvidtøl, 35000 Kr. 1000 Tdr. Malt til Salg, 14000 Kr.	12000	Bruggeriet overdraget 1881 til Aktieselskabet af Cand. pharm. P. Jespersen. — Aktiekapital 200000 Kr. — 3 Drift hele Aaret.
3			Læder, 35000 Kr.	2400	Anlagt 1872 af nuv. Eier.
15		4	Støbegods og Land- brugsmaskiner, 35000 Kr.	15000	Anlagt 1874 af et anonymt Interessentskab. — 100,000 Pd. Kuljern. 3 Drift hele Aaret.
7			3000 Tdr. Kalk, 6000 Tdr. Koles, 1000 Tdr. Tinders og 4000 Tdr. Mørtel. 30000 Kr.	4000	Anlagt af nuv. Eier. — Naa Kalksten fra Faxe. Faacet Patent i 1880. 3 Drift $\frac{3}{4}$ af Aaret.
2	1	3		1000	Anlagt 1872 af P. Knudsen.
4	1	3	10000 π Skraa, Røg- tobak og Cigarer, 10000 Kr.	2500	Anlagt 1875 af nuv. Eier. — Hele Aaret i Drift.

VII. Kjøge.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn Kr.	pr. Mnd. Kr.	
1. 1 Bogtrykkeri	2	5	2*				*) Deraf 1 Pigebarn.
2. 1 Bryggeri (M.)	3	"	"	18,000	3,000	1,000	
3. 2 Farverier og Tryk- ferier.	5	"	"				
4. 1 Garveri	4	"	"	20,000	2,000	500	
5. 1 Jernstøberi og Ma- skinfabrik	12	"	5		8,000	604	
6. 1 Tobaksfabrik	16	12	28*	70,000	12,000	414	*) Deraf 12 Pigebørn.
7. 1 Uldspinderi og Uld- varefabrik	6	7	8		8,000	696	
8. 2 Bæverier, det ene i Forb. m. Garveri	11	3	8*	For det ene: 20,000	For 7 Mænd: 3,600	514	*) Deraf 3 Pigebørn.

Ved disse 10 industrielle Anlæg og Fabrikker er saaledes bestjæftiget 59 Mænd, 27 Kvinder og 51 Børn under 14 År, hvoraf 16 Pigebørn, altsaa ialt til = $85\frac{1}{4}$ Mænds Arbeidskraft. Arbejdslønnen er opgivet kun for ialt $67\frac{3}{4}$ Mænd til et samlet Beløb af 36,600 Kroner, hvilket i Gjennemsnit udgjør 540 Kroner pr. Mand. Produktionsværdien er opgivet for 4 Industriens Vedkommende til 128,000 Kr. Efter hvad vi imidlertid, sammenligningsvis med andre tilsvarende industrielle Anlæg, med samme Folkehold etc., tør mindst anslaa, vil Produktionsværdien for de 6 Anlæg, for hvilke den ikke er opgivet, kunne ansættes til ca. 10,000 Kr. for Bogtrykkeriet, ca. 12,000 Kr. for de 2 Farverier, ca. 25,000 Kr. for Jernstøberiet med Maskinfabrik, ca. 55,000 Kr. for Uldspinderiet med Uldvarefabriken og 20,000 Kr. for det ene af Bæverierne, ialt 122,000 Kroner, saa at den hele samlede Produktionsværdi for samtlige Anlæg med et rundt Tal tør anslaaes til 250,000 Kroner. — Som det vil ses af efterfølgende specielle Oversigt b, benyttes der af Dampmaskiner og større Hjelperedstaber ialt 39.

VIII. Korsør.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	
1. 2 Bryggerier (M.):	5	"	"	41,000	4,500	900	(2 Kvinders, 4 Børns Arbejdsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
2. 1 Cindersfabrik . . .	9	"	"				
					For 2 Mænd:		
3. 2 Kalkværker	6	"	"	39,600	1,400	700	
4. 1 Saltfabrik	3	"	"		For 170 Mænd:		
5. 6 Teglværker	266	42	4*	305,650	89,156	524	*) Dreng.

Disse 12 industrielle Anlæg beskæftiger saaledes 289 Mænd, 42 Kvinder og 4 Børn under 14 År (Drengbørn). — Arbejdslønnen er kun opgivet for 177 Mænd til ialt 95,056 Kroner, hvilket altsaa udgjør i Gjennemsnitsløn 537 Kroner pr. Mand. Man maa dog her bemærke, at de 170 af disse 177 Mænd ere Teglværksarbejdere, af hvilke omtrent Halvparten tør antages kun at benyttes den halve Del af Året, og da deres almindelige Dagløn her paa Egnen er 3 Kroner daglig, ville de saaledes for $\frac{1}{2}$ År (= 150 Dage) have tjent 450 Kr., eller for et helt År 900 Kroner, som omtrent den anden Halvdel saaledes kan paaregnes at have i Årsindtægt pr. Mand. Produktionsværdien er for de 6 Teglværker, de 2 Bryggerier og de 2 Kalkværker tilsammen 386,250 Kroner. For Cindersfabriken, der har produceret 14,000 Tdr. Cinders, kan den anslaaes til 42,000 Kroner og for Saltfabriken, der har produceret 7,000 Tdr. Salt, til 38,500 Kroner. Den samlede Produktionsværdi for alle 12 industrielle Anlæg andrager saaledes 466,750 Kroner. — Af Maskiner og større Hjelpe-
redskaber er der her kun opgivet ialt 10, vide efterfølgende specielle Oversigt b.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Rjøge.		
Bogtrykkeri.		
Eier: S. E. Dpffers Enke, Bestyrer: E. Dpffer.	Bogtrykkeri.	1 Hurtigpresse og 1 Maskine.
Bryggeri (Øl-).		
Chr. Jørgensen.	Bryggeri.	Maskinkraft, 1 Gasraftmaskine, 1 H. Kraft, 4 Heste.
Farverier og Trykkerier.		
J. P. Møller.	Farveri og Trykkeri.	Haand- og Hestekraft, 1 Over- stjære, 1 Ru- og 1 Skylle- maskine, 1 Hest.
N. Nielsen.	Do.	Maskin- og Haandkraft, 1 Over- stjære, 1 Ru-, 1 Vasse-, 2 Haandspindemaskiner, 2 Hasper, 3 Hvergarns- og 1 Klædesvæv.
Garveri.		
F. A. Lang.	Garveri.	Til Barkmalingen benyttes Vindkraft.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
H. E. Hansen & Søn.	Jernstøberi og Maskin- fabrikation.	Damp- og Hestekraft, 4 H. Kr.
Tobaksfabrik.		
C. E. Møller.	Tobaksfabrikation.	Damp- og Haandkraft, 1 Røg- tobakstjæreværk og 1 Valseværk.
Uldspinderi og Uldvarefabrik.		
Eier: Jørgen Hansen. Bestyrer: H. P. Hansen.	Damp-Uldspinderi, Væveri og Valkeri.	Dampkraft, 1 Dampkedel, 6 Hestes Kraft, 1 Dampmaskine, 4 Hestes Kraft, som trækker 10 forskjellige Arbeidsmaskiner.
Væverier (det ene i Forbindelse med Farveri).		
C. Becher.	Væveri.	Haandkraft, 4 Damast- og 4 Bomuldsvæve.
Julius Nielsen.	Væveri og Farveri.	Hestekraft, 4 Maskiner, 1 Hest.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
2	5	2	Alis- og Accidens- trykkeri.		
3			Hvidtøj 18000 Kr.	3000	550 Tdr. Byg. — 1000 Pd. Humle. — 400 Tdr. Kul.
3			Badmæl og Garn.		
2					
4			800 Fuder, 100 Kalve- ftind, 20000 Kr.	2000	800 Ctn. Bark.
12		5	Alm. Støbegods og Agerdyrkningssredskaber og Maskiner.	8000	Anlagt af nuv. Eier (H. E. Hansen).
16	12	28	Røgtobak, Skraa og Cigarer, Snus, 70000 Kr.	12000	Anlagt af F. C. Clemmensen, Kjøbenhavn. — 60000 Pd. Tobaks- blade.
6	7	8	Uldgarn samt vævede og strikkede Uldvarer.	8000	Uld, ca. 1000 Tdr. Stentul.
5	2	6	Damast, Høvergarn og Bomuldstøj.		
6	1	2	20000 Kr.	3600	Farvestoffer, Uldgarn og Bomuldsgarn.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Korsør.		
Bryggerier (21-).		
Thorvald Peterfen.	Hvidtølsbryggeri.	Haand- og Hestekraft, 1 Malt- kuuser, 1 2-Hestes Pumpeværk.
H. Olsen.	Bryggeri.	
Cindersfabrik		
Korsør Cindersfabrik. J. P. Suhr, Kjøbenhavn.	Cindersbrænderi.	Haandkraft.
Kalkværker.		
Korsør Kalkværk. Samme Eier.	Kalkbrænderi.	Do.
C. Nehammer.	Kalkværk.	Do.
Saltfabrik		
Korsør Saltværk. J. P. Suhr, Kjøbenhavn.	Saltfogeri.	Do.
Teglværker		
Svenstrup Teglværk pr. Korsør. Proturator Strøbed.	Teglværksarbeider.	Haand- og Hestekraft, 19 Heste.
Taarnborg Teglværk pr. Korsør. Godsøier Ed. Beck, Taarnborg. A. Beck, Krusesminde. Beck, Bølbygaard.	Do.	Maskinkraft, 1 12-Hestes- og 1 6-Hestes-Maskine.
Forsløv Teglværk pr. Korsør. Interessentskab.	Do.	Haand- og Hestekraft.
Fr. G. Kähler.	Do.	Maskinkraft, 1 12-Hestes Damp- maskine, 3 Steenmaskiner, 1 Valseværk, 1 Drainpræsmaskine, 6 Heste.
Mullerup Teglværk. H. H. Schou & Søn	Do.	Haand- og Hestekraft, 16 Heste.
Bødstrup Teglværk. Bestyrer: J. Andersen.	Do.	Haand- og Hestekraft, 4 Heste.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
4			Øl, 30000 Kr.	4000	Anlagt 1877 af nuv. Eier. — 700 Tdr. Kul.
2			2000 Tdr Øl, 11000 Kr.	500	Forbrugt 400 Tdr. Malt, 5200 Kr., 800 Pd. Humle, 800 Kr., 240 Tdr. Kul, 600 Kr., Hestehold og Kust 1500 Kr., Arbeids- penge 500 Kr., Leie og Reparationer 1000 Kr.
9			14000 Tdr. Cinders.		
4			8000 Tdr. Kalf, 32000 Kr.		
2			1900 Tdr. Kalf, 7600 Kr.	1400	Forbrugt 57 Tdsv. Kalfsteen, 908 Tdr. Steenful.
3			7000 Tdr. Salt.		
70	28		6 Millioner Mursteen, 78000 Kr.	40000	Brugt 7600 Tdr. Steenful.
60	14	4	4 & 5 Mill. Mursteen og Drainsrør, 60000 Kr.		
50			4 Millioner Mursteen, 52000 Kr.		
40			4 Millioner Mursteen og Drainsrør, 60000 Kr.	27000	Anlagt 1868 af nuv. Eier. — Forbrugt ca. 4000 Tdr. Steenful.
35			3 Millioner Mursteen og Drainsrør, 45000 Kr.	18000	Forbrugt 3000 Tdr. Steenful.
11			600000 Stk Mursteen, 20000 Stk Brøndssteen, 10000 Stk Drainsrør, 10650 Kr.		Produktionen har været fra 21. April til 5. August. — Produk- tionen har kostet 4156 Kr. i Arbejdsløn, samt til ca. 1000 Tdr. Kul 2800 Kr.

IX. Nykjøbing (i Sjælland).

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.	
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)	
1.	1 Bogtrykkeri	2	"	1*		2,800	1,244	*) Dreng.	
2.	1 Bryggeri (M.) . .	2	"	"	20,000	1,000	500		
3.	1 Dreieri i Forb. m. Snedkeri og Smede- arbejde*)	12	"	"	15,000	6,000	500	*) Paa Christiansdal i Egebjerg Sogn.	
4.	Farveri i Forb. med Spinderi	2	"	"	7,900	1,300	650		
5.	1 Farveri	3	"	"	13,000	1,250	417		
6.	1 Jernstøberi	10	"	"	17,000	6,000	600		
7.	1 Saltfabrik	3	"	"	27,500	2,500	833		
8.	1 Stamperiværk i Forb. m. Farveri . .	2	"	"	23,200	700	350		
9.	1 Tobaksfabrik . . .	1	"	4*	4,500	1,200	600	*) Dreng.	
10.	1 Uldspinderi	2	"	"	6,000	700	350		

Foranførte 10 industrielle Anlæg beskæftige følgende 39 Mænd og 5 Dreng under 14 År, eller efter det sædvanlige Beregningsforhold for disse sidste, ialt $40\frac{1}{4}$ Mænd, med en samlet Arbeidsløn af 23,450 Kroner, hvilket altsaa udgjør en Gjennemsnitsløn af 583 Kroner pr. Mand. For de 9 industrielle Anlæg andrager Produktionsværdien ialt 134,100 Kroner, men da den for Bogtrykkeriets Vedkommende tør anslaaes til mindst ca. 10,000 Kroner, vil samtlige 10 Anlægs Produktionsværdi med et rundt Tal kunne jugeres til 144,000 Kroner.

Som det af den efterfølgende specielle Oversigt b vil ses, er Antallet af benyttede Maskiner og større Hjelperedstaber opgivet til ialt 16 foruden Bindmøllen, som driver Stampeværket.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Nykjøbing (i Sjælland).		
Bogtrykkeri.		
H. Clausen.	Bogtrykkeri.	Haandkraft, 1 Haandpresse.
Bryggeri (Øl-).		
C. Jacobsen.	Ølbryggeri.	Haandkraft.
Dreieri (i Forb. m. Snedkeri og Smedearbejde). C. N. Christensen. Christiansdal, Egebjerg Sogn. Firma: J. Christensen & Søn.		
	Dreieri-, Snedkeri- og Smede- arbejde.	Haand- og Hestekraft, Bore- og Dreiemaskiner, 2 Heste.
Farveri (i Forb. med Spinderi).		
P. Nielsen.	Farveri og Spinderi.	Hestekraft, Krads-, Skyll- og Overskæremaskine, 2 Heste.
Farveri.		
H. E. Schade.	Farveri.	Hestekraft, 2 Heste, Barkmølle.
Fernstøberi.		
L. Jensen.	Fernstøberi.	Haand-, Heste- og Dampkraft, 1 Hest, Dampmaskine af 6 Hestes Kraft.
Saltfabrik.		
„Liverpool“ Saltværk. Aktieselskab. Adm. Di- rektør, Kbmd. Jacob L. Brünniche. Bestyrer J. P. Jensen.		
	Saltværk.	Haandkraft, 2 Pander.
Stamperi (i Forb. med Farveri).		
C. D. Wohler.	Stamperi og Farveri.	Bindmølle à 3 Hestes Kraft, 1 Valse-, 1 Skyll- og 1 Krads- maskine.
Tobaksfabrik.		
J. M. Jeppesen.	Tobaksfabrikation.	Haandkraft, Skjære- og Valse- maskine.
Uldspinderi.		
P. Jensen.	Uldspinderi.	Dampkraft, 1 Maskine af 6 Hestes Kraft.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og anfl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
2		1	Avis- og Bogtryk- arbejde.	2800	Papir, Sværte m. m. 900 Kr.
2			4000 Eder. Hvidtøl, 20000 Kr.	1000	Anlagt 1855 af nuv. Eier.
12			Forskjelligt Dreier-, Snedker- og Smede- arbejde, 15,000 Kr.	6000	
2			2000 Alen Badmel, 4480 H Bomulds-garn, 800 H Uldgarn, 7900 Kr.	1300	
3			Huder og Skind, 13000 Kr.	1250	
10			120000 H Støbegods, 17000 Kr.	6000	120000 Pb. Raa- og gammelt Jern.
3			5000 Eder. Kjøffenjalt, Synneborgerjalt, 27,500 Kr.	2500	Anlagt 1860 af Kbmd. C. G. F. Peterfen m. Fl. — 1100 Eder. Steenful, 1,000,000 H Raa-jalt.
2			10000 Alen Badmel, 1600 H Uldgarn, 23,200 Kr.	700	
1		4	3000 H Skraatobaf, 3000 H Røgtobaf, 4500 Kr.	1200	6000 Pb. Tobaksblade.
2			3000 H Uldgarn, 6000 Kr.	700	3200 Pb. raa Uld, 200 Eder. Steenful.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Næstved.		
Bogtrykkerier.		
A. E. Bang.	Bogtrykkeri.	2 Trykmaskiner drives af en 2-Hestes Gasdriftmaskine. 1 Maskine, Haandkraft.
Næstved Tidendes Bogtrykkeri. E. B. Petersen.	Do.	
Damp- og Vindmøller. Herlufsholms Damp- og Vindmølle. Sorø Amt. J. Lundstein.	Møller.	Damp- og Vindkraft, en 10- Hestes Dampmaskine.
Garverier.		
Jensen & Hvalspø.	Garveri.	Haandkraft, 1 Barkmølle og 2 Heste.
E. Schrøders Enke.	Do.	Haandkraft, 2 Heste.
Dampgarveriet „Lillenaestved“. Sophus Schrøder.	Do.	1 4-Hestes Dampmaskine, 1 Wiener-Barkmølle.
Glasfabrik (i Forb. med 2 Teglværker, det ene tillige i Forb. med Kalkbrænderi).		
Holmegaards Glasværk med Hensmarf Teglværk og Dilsrup Teglværk, Bestyrer: D. Junger.	Glasfabrikation, Kalkbrænderi og Teglværksarbejder.	Haand- og Maskinkraft, 1 Damp- maskine og 1 Lokomobil.
Gærfabrik og Hvidtølbryggeri (i Forb. med Brændevinsbrænderi). Eier: E. Friis Enke. Bestyrer: M. L. Friis.	Gærfabrikation og Hvidtøl- bryggeri i Forb. med Bræn- devinsbrænderi.	Dampkraft, 2 Dampkedler, 9½ og 15½ Hestes Kraft, 1 Damp- maskine 10 Hestes Kraft, 6 & 7 Heste.
Jernstøberier og Maskinfabrikker (det ene i Forb. med Træskjæreri). J. A. Hermansen & Sønner.		
	Jernstøberi og Maskinfabrika- tion.	Dampmaskine, 6 Hestes Kraft, 1 Pølse-, 1 Høvl-, 2 Bore-, 1 Skruetjære- og 1 Smertel- støbmåske, 4 Dreiebænke, 1 Haand- og 1 Rundsav, 1 Blæser Kupolovn, 1 Blæser 2 Høvl-, Dugods: 1 tør og 1 vaad Sten, 1 Poleremaskine.
E. Paulsen.	Jernstøberi, Maskinfabrikation Træskjæreri.	Dampkraft, Dreie-, Bore-, Høvl-, Sæve for Jern og Træ, 10 Maskiner.
Lerbænderi (Lerbærefabrik). Herman A. Kähler.	Lerbænderi.	Hestekraft, 2 Heste.
Mineralvandsfabrik. Fortuna. M. F. Næstved & S. Baagøe.	Mineralvandsfabrik.	Haandkraft, 1 Maskine med til- hørende Proppe- og Sifon- apparat (Wagners Maskine).
Papirfabrik. Maglebølle Papirfabrik ved Næstved. Aktieselskab. Driftsbestyrer: Fr. Buhl.	Papirfabrikation.	160 Hestes Kraft i Damp og variabel Vandkraft.
Proppefjæreri. Næstved Proppefjæreri. H. Jensen & S. Baagøe.	Proppefjæreri og Spundse- fabrikation.	Haandkraft, 3 Cirkel-, 1 Bore- og 1 Dreiemaskine.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Aarlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
10	3		Trykfrager.		Anlagt 1848 af afdøde A. P. Bang.
9	1		Do.	7800	Anlagt 1866 af nuv. Eier. — Foruden Næstved Tidende trykkes ogsaa her i Trykkeriet „Vordingborg Dagblad“.
7				4000	Anlagt 1873 af Hørlusholms Stiftelse.
9			Læder af 2000 Fuder, 70000 Kr.	5500	Anlagt 1874 af nuv. Eiere. — 2000 raa Fuder, 20 Tdr. Tran, 5 Tdr. Tælle, 10 Tdr. Degra, 200000 Pd. Egebart.
4			Læder af 1100 Fuder, 25000 Kr.	3800	Anlagt 1875 af nuv. Eierinde. — Fuder, Skind, Bart.
4			Garvet Læder, 16,000 Kr.	2000	Forbruger for ca. 2000 Kr. Egebart og for ca. 2000 Kr. forskellige Redskaber og Gambier. — Fabrikken er tidligere benyttet til Sæveri og først i 1881 begyndt som Garveri. — Bortsmøllen producerer ca. 16 à 20 Skpd. Egebart pr. 11 Timer.
137	13	44	450000 $\mathcal{A}$ fluebue og nfluebue Glasvarer, 220000 Kr.	99000 32000*	*) Sage for Udsalgspersonalet i Kbhvn. — De 2de Teglværker ere ubetydelige, og samtlige anførte Tal (navnlig for Personale og Arbejdsløn) ogsaa omfattende disse. Se forøvrigt Anm. paa næste Side efter Slutningen af den specielle Overfigt b.
15			120000 Ptt. Brændevin, 36000 Kr., 50000 $\mathcal{A}$ Gær, 20000 Kr., Af- faldets (Bærmens) Værdi 5800 Kr. 4500 Tdr. Hvidtøl, 36000 Kr., Affald 900 Kr.	11800	Bryggeriet anlagt 1830, Brænderiet nogle Aar senere, Gærfabrikken 1880.
25	5		Bygningsstøbejods, Anslæbsmaskiner og Redskaber, 60000 Kr.	20000	Anlagt 1848 af F. A. Hermanjen. — Forbrugt i 1881: 170000 Pd. Raajern, 170000 Pd. gl. Jern, 68000 Pd. Linders, Stangjern 1700 Kr., Staal 270 Kr., Jernplader 550 Kr., Trævarer 1000 Kr., Metal 200 Kr., Rør & Fittings 1000 Kr., Drivremme 300 Kr., Gummivarer 150 Kr., 600 Tdr. Dampful, 90 Tdr. Smedeful.
10			Forfjelligt Jern- og Træarbejde, 20000 Kr.	5000	Anlagt 1868 af nuv. Eier.
14	1		400 Dvne: Fajance- Kaffelovne, Kaminer. 30000 Kr.	12000	Anlagt 1840 af H. Kähler.
1	4		100000 Fl. Mineral- vand, 7000 Kr.	1200	Anlagt 1869 af Cand. pharm. H. Milling.
60	40		2000000 $\mathcal{A}$ Tryk-, Inlæst-, Pap- og Skrive- papir, 570000 Kr.	66000	Forbruger aarligt ca. 1300000 Pd. Klude, 450000 Pd. Palm, 800000 Pd. flæbet Træ.
2	1	1	1000000 Propper etc., 5000 Kr.	1600	Anlagt 1881. — Cirkelmaskiner patenteret 1882.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Pumpefabrik (i Forb. med Maskinreparationsværksted). M. B. Ludvigsen. Lillenæstved.	Pumpefabrikation, Sprøiter, Hævevandringsredskaber, Vand- beholdere af Jernplader, samt Maskinreparationer. Tobaksfabrikation.	Hæandkraft, engelsk Dreiebænk, 2 Boremaskiner, 6 Strueskifter, 5 Snitkluffer, Smedeværktøj m. m. Hæandkraft, 4 Maskiner.
Tobaksfabriker. C. H. Knudsen. Julius Lange.	Do.	Hæandkraft, 1 Røgtobakstfjære- værk, 3 Straatobakspresjer.
Uldspinderier (det ene i Forb. med Væveri). C. Jacobsen.	Uldspinderi og Væveri.	1 3-Hestes Dampmaskine, 5 Karte-, 3 Doubler-, 1 Valse- og 1 Vastemaskine.
H. Schnipper.	Uldspinderi.	Dampkraft, 3 Hestes Kraft.
1 Vandkrafts- og Bindmølleri. Hallpre Mølle pr. Næstved. Høyer.	Mølleri for Mel og Gryn.	Vand- og Bindkraft, Maskinen har ca. 20 Hestes Kraft, Vandet ca. 60 F. Kr., Binden ca. 12 F. Kr.

Num. ad Holmegaards Glasværk. Med Hensyn til Holmegaards i foranførte Oversigt, saavel som i den summariske Oversigt Pag. 193 under Nr. 4 og 12 opførte Glasværk med 2 Teglværker, skulle vi her frem-
have følgende: Hensigten i sin Tid med dette fortjenstlige Fabrikationsanlæg var den, at gjøre det store Moseareal
(ca. 800 Tdr. Land), som hører til Hovedgaarden Holmegaard, frugtbringende. Paa denne Mose bestræftedes der
i Sommermaanederne en stor Del af Omegnens Arbeidskraft, saavel Kvinder og Børn, som Mænd. Antallet, der
er meget variabelt efter det forskellige Arbejde, som er at udføre, og som paa enkelte Dage kan naa op til 3 à 400
Mennesker, kan ansettes i Gjennemsnit til 130. Da den væsentligste Del af Lørbearbejdet falder efter den Tid,
paa hvilken Landmandens Foraarsarbejder ere endte, og vedvarer indtil henad Høsten, altsaa paa en Tid, hvor
det ellers vilde mangle paa Arbejde, er det af stor Betydning for Omegnen, at der netop paa denne Tid tilbydes
Arbejderbefolkningen godt og lønnende Arbejde. Arbejdslønnen for dette Mose- eller Lørbearbejde andrager
aarlige ca. 30,000 Kroner (i dette Aar 1884 har den været ca. 29,000 Kroner). Holmegaards Glasværk, hvis
indmærkede Fabrikat er noksom bekendt, blev anlagt i Aaret 1825 af Enke-Lehnsgrevinde Henriette Danneberg-
Samsø og blev efter hendes Død i 1844 overtaget tilligemed Hovedgaarden Holmegaard af nuværende Eier,
Hs. Excell. Geheimekonferentsraad, Lehnsgreve E. C. S. Danneberg-Samsø.

Oversigt.

Arbeids- kraft.		Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder. Børn.			
4		Pumper, Reparation af Dampmaskiner m. m., 7000 Kr.	2500	Anlagt den 1. Januar 1882 af nuv. Eier. — Forbrug af Støbe- gods, trufne Jernrør samt Fittings m. m.
8	2 25	Skraa-, Røg- og Snus- tobak, 40000 Kr.	7000	Anlagt 1841 af nuv. Eier.
10	2 10	10000 $\mathcal{R}$ Røgtobak, 8000 $\mathcal{R}$ Skraatobak, 300000 Stk. Cigarer, 25000 Kr.	6500	Anlagt 1872 af nuv. Eier i Nakskov, flyttet fra Nakskov til Næstved i April 1882.
10	6 2	25000 $\mathcal{R}$ Uldgarn, 8000 Alen Hvergarn, 55000 Kr.	7000	
2	1 2	Uldgarn, 8000 Kr.	700	
15		Meel & Gryn.	4000	

Fortsættelse af Num. ad Holmegaards Glasværk.

Som Bestyrere af Fabrikken have fungeret:

Fra 1825 til 1835: Krigsassefor Hilfling,

" 1835 " 1873: Justitsraad Friebling,

" 1873 " 1883: Professor Junger,

" 1883: den nuværende Bestyrer: Ingenieur D. Junger.

Hovedudvalget i Kjøbenhavn forestaaes af Hr. Kommerceraad, Bankdirektør Friebling, Søn af ovennævnte Justitsraad Friebling, som i 38 Aar styrede Fabrikken paa en for dens Udvikling høist fortjenstfuld Maade.

Der er vistnok kun faa Fabriker eller industrielle Anlæg her i Landet, der fra deres Oprindelse have haft et saa fortjenstfuldt Formaal; det har derfor været os en Glæde, at vi, fra en paalidelig Kilde, have kunnet erhverve os disse formentlig interessante Oplysninger. Det vilde være ønskeligt, om man for andre Fabrikers eller industrielle Anlægs Vedkommende, der muligvis maatte have en lignende mindeværdig Oprindelse eller Historie, vilde meddele os det Forudsat derom, for at det leilighedsvis kunde komme Offentligheden tilgode og bevares for den.

XI. Præsto.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 2 Bogtrykkerier . . .	10	2	"				
2. 1 Bryggeri (Øl-) i i Forb. med Sav- stjereri.	7	"	"	46,100*	5,500	786	*) Alene for det produ- cerede Øl.
3. 1 Farveri og Trykkeri	1	"	"				
4. 1 Garveri	3	"	"		1,200	400	
5. 1 Jernstøberi og Ma- skinfabrik	20	"	"		10,000	500	
6. 1 Tobaksfabrik . . .	3	1	"				

Disse 7 industrielle Anlæg beskæftige altjaa 44 Mænd og 3 Kvinder, eller, efter det normerede Beregningsforhold, $45\frac{1}{2}$ Mand. Arbeidslønnen, som her kun er opgivet for 30 Mænd til 16,700 Kroner, udgjør saaledes i Gjennemsnit 557 Kroner pr. Mand. — I dette Distrikt er Produktionsværdien kun opgivet for Ølbryggeriet til 46,100 Kroner; men anslaa vi den, sammenligningsvis efter den anvendte Arbeidskraft og andre i Speciel-Oversigten givne Momenter, for de øvrige Anlæg mindst saaledes: for de 2de Bogtrykkerier 20,000 Kr., for Farveriet 4000 Kr., for Garveriet 12,000 Kr., for Jernstøberiet 30,000 Kr., for Tobaksfabriken 7000 Kr. og endelig for det i Forbindelse med Ølbryggeriet værende Savstjereri 2,900 Kr., saa saa vi ca. 122,000 Kroner, som det Beløb, hvortil vi, uden Frygt for Overdrivelse, tør anfætte Produktionsværdien for samtlige 7 industrielle Anlæg.

Der benyttes i disse 7 Anlæg ialt 29 Dampmaskiner og større Hjelperedskaber, nærmere specificerede i den efterfølgende specielle Oversigt b.

XII. Ringsted.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	verdi. Kr.	løn. pr. Mand. Kr.	Kr.	
1. 2 Bogtrykkerier . . .	18	1	4*	34,000	16,000	820	*) Dreng.
2. 2 Bryggerier (Ol.) .	13	"	"	18,000	12,100	931	
3. 1 Dampmølleri . . .	7	"	"	200,000	6,000	857	
4. 1 Farveri i Forb. m. Uldspinderi	4	1	1*		2,000	421	*) Dreng.
5. 2 Garverier	5	"	"	22,000	3,800	760	
6. 2 Jernstøberier og Maskefabriker	13	"	1*	24,000	9,000	679	*) Dreng.
7. 1 Portlandcement- fabrik	12	"	"		7,000	583	
8. 1 Spritfabrik	5	"	"	42,000	2,500	500	*) Heraf 6 Pigebørn.
9. 1 Teglværk (i Broby) .	4	2	"	4,000	1,400	280	
10. 1 Tobaksfabrik . . .	4	"	12*		2,000	286	
11. 1 Vandmølleri . . .	3	"	"	40,000	2,000	667	

Foransførte 15 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftiger saaledes 88 Mænd, 4 Kvinder og 18 Børn under 14 År, hvoraf 6 Pigebørn, hvilket, efter de antagne Beregningsforhold for Kvinder og Børn, svarer til 94½ Mænd. Den opgivne Arbejdsløn for disse andrager 63,800 Kroner eller i Gjennemsnit 675 Kroner pr. Mand. For de 11 Anlæg udgjør Produktionsværdien 384,000 Kroner. Hertil tør, efter sædvanlige sammenlignende Beregningsforhold, for de 5 industrielle Anlæg, for hvilke Værdien savnes, regnes mindst for det ene (største) Bryggeri 50,000 Kr., for Farveriet 12,000 Kr., for Portlandcementsfabriken, der fabrikkerer ca. 2½ Millioner π = 67,000 Kr. og for Tobaksfabriken = 10,000 Kr. Den samlede Produktionsværdi for samtlige 15 Fabrikker og industrielle Anlæg kan saaledes anslås til ca. 523,000 Kroner.

Af Maskiner og større Hjelperedstaber benytter disse 15 Fabrikker ialt, efter den efterfølgende specielle Oversigt b, 35.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Præstø.		
Bogtrykkerier.		
Præstø Amtstidendes Trykkeri. J. F. A. Mohr.	Bogtrykkeri.	Haandkraft, 4 Presser, hvoraf 1 Hurtigpresse.
Præstø Amts Avis Trykkeri. Jul. Stillings Enke.	Do.	Haandkraft, 3 Presser, hvoraf 1 Hurtigpresse.
Bryggeri (Ol.) (i Forb. med Savstjæreri).		
Antonii Bryggeri. R. Grønvalds Eftfl. & C. Reth, Eand. polgt.	Bryggeri & Savstjæreri	Maskinkraft, 1 Dampmaskine paa 16 H. Kr. driver 5 Sæve-, 1 Høvle- og Fløjemaskine samt Bryggeriet.
Farveri og Trykkeri.		
E. F. Fabricius.	Farveri og Trykkeri.	Haandkraft, 1 Overstjæremas- sine, 1 Presse og 1 Valse.
Garveri.		
E. Hansen.	Rødgarveri.	Haandkraft.
Jernstøberi og Maskinfabrik.		
Hans C. Petersen.	Jernstøberi og Maskinfabrifa- tion.	Dampkraft, 3 Dreiebænke, 3 Bore-, 2 Slibe-, 1 Poleer- og 1 Dampmaskine af 6 H. Kr.
Tobaksfabrik.		
Johan Stein.	Tobaksfabrikation.	Haandkraft, 1 Skjæremaskine.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
6			Aviser og Bogtryk.		Anlagt 1874 af et Interessentskab ved Schytte.
4	2		Do.		Anlagt 1858 af Julius Stilling.
7			3500 Tdr. Hvidtøl 24500 Kr., 1200 Tdr. Bayerskøl 21600 Kr., Savtjæreri, Pøveling og Fløining.	5500	Savtjæreriet anlagt 1874 af N. Grønvalds Eftfl. — Bryggeriet 1879 af E. Leth.
1			Farvning og Fabrikation af Hvergarn.		Anlagt 1880 af nuv. Eier.
3			Læder.	1200	Af ældre Oprindelse. — Overtaget af nuv. Eier i 1863
20			Maskiner og Støbe- gods.	10000	Anlagt 1849 af Christoffer Petersen. — 160000 $\mathcal{R}$ Jern.
3	1		Tobakker og Cigarer.		Anlagt af nuv. Eier. — Forbrug af Raa-Tobak c. 5000 $\mathcal{R}$.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Ringsted.		
Bogtrykkerier.		
Folketidendens Bogtrykkeri. Bestyrer: N. P. Jensen.	Bogtrykkeri og Bladforretning.	Maskinkraft, 2 Hurtigpresser, 1 2-Hestes Gasmotor.
J. Hansen.	Bogtrykkeri.	Maskinkraft, 1 Hurtigpresse, drives ved Haandkraft.
Bryggerier (M.).		
J. G. Mathiesen. Roeds Stiftlg.	Hvidtølsbryggeri.	Haandkraft, 3 Heste.
„Bryggeriet Ringsted“. B. J. Bang.	Bayerst- og Hvidtølsbryggeri. Dampbrænderi.	Dampkraft, 1 Dampmaskine, 8 Hestes Kraft.
Dampmøller.		
„Ringsted Dampmølle“. J. C. Frandsen.	Mølmølle.	Dampmaskine, 1 Høitryksmask. paa 20 Hestes Kraft.
Farveri (i Forb. med Uldspinderi).		
F. Wandborg.	Farveri og Uldspinderi.	4 Hestes Dampmaskine, 8 for- stjellige Maskiner.
Garverier.		
H. Larsen.	Garveri.	Mølle, 2 Heste.
Carl F. Larsen.	Do.	Mølle, 1 Hest.
Jernstøberier og Maskinfabrikker.		
Ringsted Jernstøberi. P. Petersen.	Jern- og Metafløbning, Ma- skinværksted.	Dampkraft, 4 Hestes, Dreie- bænke, Bore- og Høblemaskine.
P. Jacobsen.	Maskinværksted.	Haandkraft, 3 Dreiebænke og 2 Boremaskiner.
Portland-Cementfabrik.		
Firmaet „Portland-Cementfabriken Hertha“.	Fabrik af Portland-Cement.	Dampkraft, Semme- og Øste- maskiner og fransk Kværn.
Sprittfabrik.		
„Ringsted Sprittfabrik“. J. Peetz.	Brændevinsbrænderi og Sprit- fabrikation.	6 Hestes Dampmaskine, 1 opret- staaende Dampstøve af D. Lø- wener & Co.s Fabrik.
Teglværk.		
Broby Teglværk. Rasmus Larsen	Teglværksdrift.	Haand- og Hestetraft, 2 Heste.
Tobaksfabrik.		
H. Em. Jensen.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	Maskiner ved Haandkraft, 1 Skjæreværk, 1 Snusmølle, 1
Båndmøller.		
Gange Mølle. L. P. Larsen.	Båndmøller for Korn.	Valse, 6 Tobakspresser. Båndkraft.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Aarlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
13	1	4	"Folketidende" (Ringsted) og "Sørø Folketidende" 2200 Expl., 22000 Kr. Trykfager 2000 Kr.	12000	Anlagt 1. Oktober 1871 af nuværende Pastor P. Chr. Zahle. — 3 Drift hele Aaret.
5			Trykfager 10000 Kr.	4000	Anlagt 1854 af afdøde Bogtrykker Chr. Schou.
3			3000 Tdr. Hvidtøl 18000 Kr.	2100	Anlagt 1865—66 af P. Roeds Arvinger. — Nuv. Eier haft Forretningen fra Decbr. 1875.
10				10000	Hvidtølsbryggeriet anlagt 1859. — Bayerisk Bryggeriet og Damp- brænderiet 1881.
7			Meel og Gryn 200000 Kr.	6000	Anlagt 1881 af nuv. Eier.
4	1	1		2000	Anlagt 1873 af F. Jørgensen.
3			500 Huder 12000 Kr.	2000	Overtaget 1876.
2			400 Huder 10000 Kr.	1800	Overtaget 1873.
9		1	Agerdyrkningsmaskiner og Rølle gods 16000 Kr.	6000	Anlagt 1868 af nuv. Eier.
4			Do. 8000 Kr.	3000	Anlagt 1863 af nuv. Eier.
12			2½ Millioner A. Port- land-Cement.	7000	Fabrikken anlagt 1868 af de polytechniske Candidater F. Jacobsen og H. D. Jensen. — Fabrikken er den første, som har frem- stillet Portland-Cement af dansk Raamateriale — en ene- staaende Mergelart — ved Ringsted. — Ca. 10 Maanedes af Aaret i Drift.
5			Sprit og Brændevin reduceret til 130000 Ptt. 8° Brændevin 42000 Kr.	2500	Anlagt 1859 af nuv. Eier og omdannet til Spritsfabrik 1881. — Driften varer i 9 & 10 Maanedes aarlig
4	2		Mursten og Drainrør 4000 Kr.	1400	Anlagt 1848 af den nuv. Eiers Fader Lars Rasmussen.
4		12	Tobak og Cigarer.	2000	Anlagt af Tobaksfabrikant Th. Røy for ca. 25 Aar siden. — Dreven af nuv. Eier siden 1875.
3			Bankebyg, Aagstige 40000 Kr.	2000	Anlagt 1148 af Svend Grøthe. — Tilhører Ringsted Klosters Fideicommiss.

XIII. Roskilde.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	Værdi. Kr.	Løn pr. Mnd. Kr.			
				For det ene:	For 10 Mænd:			
1. 2 Bogtrykkerier . . .	18	"	2	20,600	8,000		800	
2. 2 Bryggerier (M.), det ene i Forb. med Bageri	17	"	"	93,000	12,050	709		
3. 3 Garverier	11	"	1	100,000	9,400	836		
4. 1 Halmvarefabrik . .	4	10	"		4,000	444		
5. 2 Jernstøberier og Maskinfabriker	60	"	"	170,000	44,000	733		
6. 1 Lervarefabrik . . .	10	"	"	30,000	5,200	520		
7. 1 Limfabrik	2	3	"	6,885	995	284		Drives kun i ca. 4½ Maanedes af Aaret.
8. 1 Lysstøberi	2	1	"	30,000	2,000	800		
9. 4 Meierier	12	8	"	226,600	10,500	656		
10. 2 Mineralsvands- fabriker	14	6	"	55,000	9,500	559		
11. 1 Papirfabrik	10	8	"	75,000	10,000	714		
12. 1 Savværk	14	"	"	35,000	7,000	500		
13. 1 Skjærfefabrik . . .	12	"	"	23,500	6,837	570		
14. 1 Støbeværk (i Binter-Mølle)	1	"	"	30,000	100*	100		*) Fra 1ste Januar til 1ste Mai.
15. 5 Teglværker (det største („Hækkemose“) i Forb. med 1 Døn- fabrik)	165	24	"	205,200	77,000	435		Drives i Gjennemsnit det halve af Aaret.
16. 2 Tobaksfabriker . . .	26	9	28	108,000	20,500	547		
17. 1 Uldspinderi	2	3	"	14,000	2,800	800		
18. 1 Vognfabrik (i Forb. med Savværk	20	"	"	41,000	15,000	750		

Foranførte 32 Fabriker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes ialt 400 Mænd, 72 Kvinder og 31 Børn under 14 Aar (Drenge), eller efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn = $443\frac{3}{4}$ Mænd. For 392 Mænd, 72 Kvinder og 29 Børn = $435\frac{1}{4}$ Mænd er Arbejdslønnen opgivet til ialt 244,882 Kr., hvilket andrager en gennemsnitlig Arbejdsløn af 563 Kr. pr. Mand. Den samlede Produktionsværdi for de 30 Fabriker og industrielle Anlæg er opgivet til 1,263,785 Kr. Hertil tør dog mindst regnes ca. 36,215 Kr. i Produktionsværdi for det ene af Bogtrykkerierne samt for Halmvarefabriken, for hvilke 2de industrielle Anlæg Værdien mangler opgivet og Produktionsværdien for samtlige 32 Anlæg udgjør altsaa, med rundt Tal, 1,300,000 Kr. (Fra 3 Farverier i Roskilde har man Intet kunnet faa opgivet).

Af Dampmaskiner og andre større Hjelperedskaber benyttes, ifølge den efterfølgende specielle Oversigt b, ialt = 99 foruden 1 Vand- og 1 Høstemølle.

XIV. S a m s ø.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. fig 1 Mand.)
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Md. Kr.	
1.	2 Bryggerier (M.) .	5	"	"	3,900	1,500	300	
2.	3 Farverier (tilbels i Forb. med Trykkeri, Uldspinderi, Karteri etc.)	7	"	"		2,200	314	
3.	1 Garveri	3	"	"		900	300	
4.	2 Maskinfabriker . .	5	"	"	9,600	1,300	260	
5.	1 Spinderi og Karteri	2	"	"	1,000	600	300	
6.	1 Teglværk	10	"	"		3,000	300	

Foranførte 10 Fabrikker og industrielle Anlæg paa Samsø beskæftigede saaledes 32 Mænd med en samlet Arbeidsløn af 9,500 Kr., hvilket altsaa udgjør en Gjennemsnitsløn af 297 Kr. pr. Mand. — Kun for de 5 af disse industrielle Anlæg er Produktionsværdien, som anført, opgivet til ialt 14,500 Kr., men da Produktionskvantiteterne for 4 af de andre 5 Anlæg ere opgivne i efterfølgende specielle Oversigt b, lader Produktionsværdien sig ogsaa tilnærmelsesvis udregne for disse Vedkommende saaledes, at den for de 3de Farverier tør anslaaes til ca. 50,000 Kr., for Garveriet til ca. 12,000 Kr. og for Teglværket til ca. 9,500 Kr., ialt for disse 5 Anlæg altsaa = 71,500 Kr. Den samlede Produktionsværdi vil saaledes kunne anslaaes med rundt Tal til ca. 86,000 Kroner.

Som det vil ses af den efterfølgende specielle Oversigt b, benyttes der af større Hjælpe-
redskaber kun 2 Dampmaskiner af tilsammen 4 Hestes Kraft.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eiereus.)	Industriel Art eller Bestaafenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Roskilde.		
Bogtrykkerier.		
„Roskilde Avis“. H. A. Müllers Enke. Bestyrer og Ansvarhavende: G. Christensen.	Avis- og Afciendstrykkeri.	Maskiner ved Haandkraft, 2 hurtig- og 1 Korrekturpresse.
„Roskilde Tidende“. Julius Christiansen.	Avisstrykkeri.	Haandkraft, 2 hurtig- og 1 Haandpresse, 1 Søjremaskine
Bryggerier (21.) (det ene i Forb. med Bageri).		
P. Frederiksen.	Ølbryggeri.	14 Hestes Dampkraft, 1 Søj- tryksmaskine.
Buste Bryggeri. Københavns Amt. Valborg Herred. Kr. Qvalsf Sogn. Eier: H. Trebbins Enke. Bestyrer: H. Møller	Bryggeri	Dampkraft, 1 5-Hestes Damp- maskine og 1 6-Hestes Hjul, 7 Heste til Kjørel.
Buste Bageri. Do. do. do. Forpagtet af Bager G. Strade.	Bageri.	Haandkraft, 1 Hest.
Garverier.		
C. Poulsen.	Garveri	Dels ved Haandkraft, dels ved Maskiner, 1 hegende 4-Hestes Dampmaskine.
J. Peter Rasmussen.	Do.	Haand- og Hestekraft, 1 Hest.
G. Winther.	Do.	Dampmaskine, 2 Hestes Kraft
Saltnvarefabrik.		
Roskilde Saltnvarefabrik. Speborg & Lützøft.	Saltnvarefabrikation.	13-Hestes Dampmaskine, 11 Stk. Spindemaskiner.
Jernstøberier og Maskinfabriker.		
Magletilde ved Roskilde. O. Petersen & Co.	Jernstøberi og Maskinfabri- kation.	1 4-Hestes Dampmaskine i Forb. med Vandkraft (2 Hestes).
Roskilde Maskinfabrik. J. Nielsen.	Landbrugsmaskiner.	Haandkraft, 2 Søjremaskiner og 2 Dreiebænke.
Lervarefabrik.		
Roskilde Lervarefabrik: Th. Strodl,	Fabrikation af Lervase, Urte- potter, Mælkeskade og lign. Arbejder.	Haandkraft, 1 Lervase.
Limfabrik.		
P. Kruse.	Limfabrikation.	Haandkraft.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Aarlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
10			Ca. 1400 Bladnumre 5600 Kr., Bøger og Afceidenfer 15000 Kr.	8000	100 Baller Trykpapir, 10 Baller Skrivpapir, 6000 Kr. — „Roskilde Avis“ udkom 1ste Gang d. 1. August 1829 og blev udgivet af J. S. L. Gjemsøe i Roskilde, men blev trykt i Kjøbenhavn i det Martinste Bogtrykkeri. Den 3 Septbr. 1831 overtog præst. Pæge Broberg og d. 5. Mai 1833 Bogtrykker Hansøn Udgivelsen af Bladet, som fra nu af blev trykt i Roskilde. Den 1. April 1861 overtog H. A. Müller Bladet, hvis Enke endnu udgiver dette.
8	2				Anlagt 1874 af nuv. Eier. — 3 Drift hele Aaret.
7			5000 Tdr. Hvidtøl 45000 Kr.	3000	Anlagt 1861 af nuv. Eier. — Forbruger 1300 Tdr. Korn, 2000 T. Humle. — 3 Drift hele Aaret.
7			7000 Tdr. Øl 32000 Kr.	6907	Dampbrøggeriet er bygget i 1876 af S. Trebbin efter Tegninger og Anlæg af Vefthrer S. Møller. — Forbruger aarlig ca. 1100 Tdr. 6-rd. Byg til Malt. — 3 Drift hele Aaret.
3			Spedebrød 4000 Kr. Ringbrød 12000 Kr.	2143	Bageriet er anlagt og bygget 1849 af asfødte, tidligere Eier, Hjørsgaard og drives hele Aaret uden Standsning.
5			1500 Huder, Underlæder 60000 Kr.	3700	Anlagt 1869 af nuv. Eier.
3	1		Garvet Læder og Skind 20000 Kr.	3000	Barf 40000 T., Huder 1000 Stk., Gambier 10000 T.
3			150 Saale-, 250 Bensaale-, 600 Over- og Platlæder, 100 Hestehuder, 250 Fede- og 600 Faarekind. Salt ca. 20000 Kr.	2700	Anlagt 1840 af J. F. Winther. Overtaget af nuv. Eier 1872. — Hele Aaret i Drift.
4	10		2000000 Fv. Palmbaand, 100000 T. Haffelse.	4000	Anlagt 1875 af Chr. Spøborg.
50			Dampmaskine med Rjedler, Centrifuger, alt til Meierivæsen hørende samt Udsredstaber ca. 100000 Kr.	34000	Anlagt i Foraaret 1867 af de nuv. Eieres Fader D. Peterfen. — Patent i 10 Aar fra 4. November 1878 paa Centrifuger til Meieribrug.
10			60 Tærsker, 40 Kassemaskiner, 40 Palmrystere, 50 Hesteomgange, 50 Saamaskiner etc., 70000 Kr.	10000	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — 3 Drift hele Aaret.
10			Lervarer, brændte og glaserede, aarlig Omsetning 30000 Kr., den daglige Produktion anslaaes til ca. 12000 T.	5200	Anlagt 1856 af Bræd. — Forbrug: 400 Læs Ler, 8000 T. Mønie, 10000 T. Pibeler.
2	3		13500 T. Lim omsat til gennemsnitlig 51 Øre pr. T 6885 Kr.	995	Anlagt 1799 af nuv. Eiers Bedstefader N. B. Kruse. — Forbrugt ca. 800 Tdr. vaadt Fimlæder, 3000 T. Svovlsyre, 45 Tdr. Kul, Fragt af Raamateriale og Lim samt Forretningsreiser, alt pr. Jernbanen, ialt 360 Kr. — Har været i Drift i 1884 4 1/2 Maaned. (Denne Industriegren kan i Reglen kun drives 4 à 5 Maaneder aarlig i den bedste Tørretid).

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaafenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Lystøberi. Eier: B. Frederiksen. Leier: F. N. Frederiksen.	Lystøberi (i Talg).	Dampkraft, 2 Heste.
Meierier. Lille Karleby. Lyndby Sogn. S. Rosleff.	Fællesmeieri.	Dampkraft, 1 6-Hestes Damp- kedel med Maskine og 2 store Centrifuger fra Maglekilde ved Roskilde, 5 Heste.
Holme Mølle. Siby Sogn. Rjøbenhavns Amt. P. C. Peteresen.	Meieri.	Damp og Centrifuge, 1 3-Hestes Dampmaskine.
Thorildstrup Meieri. Leire Herred. Roskilde Amt. Eier: Gaardeier D. Mogensen. Forpagter: Carsten Kruse.	Fællesmeieri.	Hestekraft, 1 Rørne- og 1 Cen- trifugemaskine, 3 Heste.
Rjøbenhavns Amt, Balsborg Herred, Kirke Hvalfs Sogn, Buste Meieri. Eier: S. Trebbins Enke, Meieriforpagter: E. Granzow.	Meieri.	Dampkraft, 1 5-Hestes Damp- maskine og 1 6-Hestes Kedel*), 1 Hest.
Mineralvandsfabriker. Maglekilde, Frederiksberg Brøndanstalt, Bestyrer: A. Hoffmeyer.	Mineralvandsfabrikation.	Haandkraft.
Hellig Kors Kilde. Chr. Pozzi.	Do.	Haand- og Maskinkraft, 2 Mine- ralvands-Apparater.
Papirfabrik. St. Clara Mølle. S. Westberg.	Papirfabrikation.	Damp- og Vandkraft, 1 8-Hestes Dampmaskine og 1 4-Hestes Vandmaskine.
Savværk. Borup Savværk. Ramsø-Lune Herred. Rjøben- havns Amt. Brødrene Birk.	Savværksarbejder.	Maskinkraft, 1 Dampmaskine med Kedel, 5 forskellige Sæve, 1 Spaanmaskine og 1 Impræg- neringsanstalt, 5 Heste.
Stjærvesfabrik. Roskilde Stjærvesfabrik, umiddelbart udenfor Ros- kilde By. Eier af Børlmægler P. Severin og M. Treschow, der bestyrer den.	Stjærvesfabrikation.	Damp- og Haandkraft, 1 Damp- maskine (Lokomobil) 5 H. Kr., 1 Knusemaskine, Tjærebeton- spande og Tromle samt 4 Ring- tromler (Haandkraft), 4 Heste. Vandkraft.
Stampeværk. Bintermølle, Roskilde Amt. E. Falk.	Stampeværk.	
Teglværker (det største Haffemøse) i Forb. med en Dvnsfabrik). Haffemøse pr. Taastrup. Inspektør J. P. Pang- gaard, R. af Dbg.	Teglværksfabrikat.	Dampkraft, 1 Dampmaskine, 50 H. Kr., 1 Balseværk, 5 Mur- stenspresser, 1 Rørmaskine, 2 Knuseværker, 3 Ophaling af Bølge, 4 Pumpe, 1 Vandsnegl, 14 Heste.
	Dvnsfabrik.	1 6-Hestes Lokomobil til Ver- mølle etc., 1 Vermølle, 2 Knuse- værker, 3 Glasurmøller, 1 Rundsav.
Rappelsvgaardesteglværk. Hildebrønde Sogn. N. P. Peteresen.	Teglværksfabrikat.	Haand-, Heste- og Dampkraft, 1 12-Hestes Dampmaskine, 1 Slemme- og 1 Strygemaskine, 3 à 4 Heste.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Aarlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
2	1		70000 π Talslys 30000 Kr.	2000	Anlagt 1820 af Slagtermester N. Frederiksen. — I Drift fra 1. Oktober til 1. April. — Driftsomkostninger 4000 Kr.
4	3		Smør, Ost og Flæst 105000 Kr.	3500*	*) Inkl. Koft. — Anlagt 1876 af nuv. Eier. — Hele Aaret i Drift. — Forbrug til Svinefedning ca. 1000 Tdr. Sæd aarlig.
3	1		50000 π Smør 56000 Kr. 80000 π Ost 13600 Kr.	3000*	*) Inkl. Koft. — Anlagt 1880 af nuv. Eier. — Hele Aaret i Drift.
2	2		Smør, Ost, Svin, Kalve og Høns 30000 Kr.	2000*	*) Inkl. Koft. — Anlagt for 2 Aar siden. — I Drift hele Aaret.
3	2		16000 π Smør og 20000 π Ost 22000 Kr.	2000	Hele Aaret i Drift. — *) Den herpaa anførte Dampmaskine og Kjedel er den samme som er anført paa Fortegnelsen over Buxte Dampbrøggeri.
10	4		600000 $\frac{1}{4}$ Flaske Vimonade og Minerals- vand 50000 Kr.	6000	Anlagt 1865 af Grosserer J. Hoffmeyer i Kbhvn. — Forbrug: 8000 π Sukker 3200 Kr., Soda, Salte og Kemikalier 1200 Kr., 18000 π Svovlsyre 1200 Kr., 18000 π vandreven Kridt 450 Kr., Propper 6000 Kr.
4	2		3000 Flaske medicinsk Vand, 130000 Flaske Sodavand og Vimonade 5000 Kr.	3500	Den anførte Arbejdskraft er Gjennemsnits-Arbejdskraft for hele Aaret. — Forbruger ca. 3000 π Svovlsyre, 4000 π Kridt, 135000 Stk. Propper, 150000 Flaske, 350 π Berntraad, 100 π Staniol, 135000 Stk. Etiketter, 1500 π Sukker, 200 π Kemikalier.
10	8		500000 π Pak- og Pap- papir 75000 Kr.	10000	Anlagt for ca. 50 Aar siden. — Overtagen af nuv. Eier 1870 og først da kommen i sin nuværende Drift. — Træmasse og gammelt Papir. — I Drift hele Aaret.
14			Tagspaan, Bræder, Planker, Lægter, Pak- kasser etc. 35000 Kr.	7000	Anlagt i Sommeren 1880 af Konstruktør C. B. Birk. — I Reglen i Drift hele Aaret undtagen i Høstmaanedene.
12			730 Kbhv. Grus, Nødde- steen, 2" færdige Steen, Flintstjærver, Bundensten, Granitstjærver etc. samt Tjærbeton. 23500 Kr.	6837	Anlagt 1875 af et Interessentskab, bestaaende af: Prof. Frederiksen, Etatsraad Juul, Amtsspecieinspektør Mørk og Entrepreneur Mørk, — Overtaget 1877 af nuv. Eiere. — I Drift hele Aaret.
1			12000 Alen Badmel 30000 Kr.	100	I Drift fra 1. Januar til 1. Mai.
100	6		5000000 Mursteen à 15 Kr. pr. 1000, 500000 Hør à 20 Kr. pr. 1000.	50000	Anlagt 1847 af nuv. Eier. — Svenske Mursten konkurrerer i Kbhvn. stærkt med danske. Den svenske Arbejdsløn er lavere. Kul toldfri i Sverige, Mursten toldfri i Danmark. Paa Værket benyttes ca. 60 svenske Arbejdere hver Sommer. Med det opførte Mandtal drives Værket 6 Maanedes af Aaret. I Resten af Aaret kun med 30 Mand.
8	2		180 Fajanceovne 36000 Kr.	7500	Anlagt 1884 af nuv. Eier. — Tykke Fabrikker kunne fabricere 20—25% billigere paa Grund af lavere Arbejdsløn (i Afford tykt Svendeløn 25% billigere end dansk), billigere Brændsel (Fyrrebrænde 33% billigere i Thykland) og billigere Maskinkraft. Beskæftigelsestold 1 St. pr. π , hvilket med Fragt anbringer ca. 17 Kr. pr. Dvn.
17	2		1300000 Stk. Mursteen 23000 Kr.	7000	Anlagt 1874 af nuv. Eier. — Der stemples og stryges Mursteen fra midt i April til 1ste Oktober. — Om Vinteren kun 4 Mand.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drevkraft eller Hjælpe- redskaber.
Teglværker.		
Klonemose Teglværk. Himmelsen Sogn. Leire Herred. Kjøbenhavns Amt. L. F. Lund.	Teglværksfabrikat.	Haand- og Hestekraft, 6 Heste.
Selsø Teglværk. Eier: Baron Scheel Plessen. Forpagter: Enkefru Selchau Hansen.	Do.	Do. 6 Heste.
Torp Teglværk. Frederiksborg Amt. Horns Herred. Skuldelev Sogn. Enkefru Selchau Hansen.	Do.	Haand- og Hestekraft, 3 Heste.
Tobaksfabriker.		
B. Bang.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	1 Gasmotor af 1 Hestes Kraft.
B. Manniche.	Do.	Haandkraft, 1 Stjæremaskine, 1 Valseværk.
Uldspinderi.		
Rimors Mølle. D. H. Plambeck.	Uldspinderi.	2 Hestes Damp-, Maskin- og Vandkraft, 4 Karte- og 2 Spindemaskiner.
Bognfabrik (i Forb. med Savværk). Andersen & Fog.	Bognfabrikation og Savværk.	Dampkraft, 1 Dampmaskine med 4 Hestes Kraft, 2 Save, Rjedlen 6 Hestes Kraft.
Samsø.		
Bryggerier (2).		
By: Østerby. D. Madsen.	Ølbryggeri.	Haandkraft.
By: Billemark. H. S. Hansen.	Do.	Do.
Farverier (tildeels i Forb. med Trykkeri, Uldspinderi, Karteri, Væveri og Stampemølle).		
Tranebjerg paa Samsø. H. Lund.	Farveri, Trykkeri, Uldspinderi, Karteri og Væveri.	Dampkraft, 1 Dampmaskine paa 2 Hestes Kraft.
H. Lund.	Farveri og Stampemølle.	Haand- og Vindkraft.
By: Billemark. Andersen.	Farveri.	Haandkraft.
Farveri.		
By: Brundby. Poulsen.	Farveri.	Do.
Maskinfabriker.		
By: Østerby. P. Nielsen.	Tærskemaskinefabrik.	Do.
By: Brundby. S. Vadstrup.	Agerdyrkningssmaskiner.	Do.
Spinderi og Karteri.		
By: Tranebjerg. Friberg.	Spinderi og Karteri.	Dampkraft, 1 Dampmaskine paa 2 Hestes Kraft.
Teglværk.		
Holmborg Teglværk. By: Ballen. L. Rasmussen.	Teglværksfabrikat.	Haand- og Hestekraft, 2 Heste- og 1 Haandmaskine, 3 Heste.

Overføgt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidskrøn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
12	6		1000000 Mursteen 20000 Kr.	5000	Anlagt 1850 af Grosferer Jakobsen. — 3 Drift 5 à 6 Maaned.
20	4		1000000 Stf. Mur- og Tagsten 30000 Kr., 100000 Stf. Drænsrør, 1500 Stf. Krybssteen, 2000 Stf. Fliser, 7000 Kr.	5000	3 Drift fra April til Mikkefsdag.
8	4		600000 Mursteen 4200 Kr.	2500	3 Drift fra April til Mikkefsdag.
20	7	16	40000 H Tobak og Cigarer 80000 Kr.	15000	Anlagt i Oktbr. 1844 af J. Bang. — Overtaget 1872 af nuv. Cier.
6	2	12	14000 H Skraa, 7200 H Røgtoak, 500 H Smus, 150000 Stf. Cigarer, 28000 Kr.	5500	Anlagt 1872 af nuv. Cier. — 3 Drift hele Aaret.
2	3		Uldgarn 14000 Kr.	2800	Hele Aaret i Drift.
20			100 Bogne 40000 Kr., Savværksarbeide 1000 Kr.	15000	Anlagt 1882 af nuv. Ciere. — 3 Drift hele Aaret.
3			1000 Ldr. Hvidthøl 3000 Kr.	900	Anlagt 1850 af nuv. Cier.
2			300 Ldr. Hvidthøl 900 Kr.	600	Anlagt 1877 af nuv. Cier.
2			Uldvarer.	600	Anlagt den 1ste Juli 1881 af nuv. Cier.
3			33000 Alen Løi, 4500 H Garn.	1000	Anlagt 1847 af nuv. Cier. — Farvevarer for 4000 Kr. — Cieren angiver sig at være den første Opfinder i Danmark af at drive en Stampemølle ved Vind.
2			10000 Alen Klæde, 2000 H Garn.	600	Anlagt 1877 af nuv. Cier.
3			400 Læder-Bunder.	900	Anlagt 1854.
4			Lærskemaskiner 9000 Kr.	1200	Anlagt 1860 af nuv. Cier.
1			Maskiner 600 Kr.	100	Anlagt den 1ste August 1880 af nuv. Cier.
2			Garn og Løi 1000 Kr.	600	Anlagt 1872 af nuv. Cier.
10			500000 Mur- og Tegls- sten og 100000 Dræns- rør.	3000	Anlagt 1856 af nuv. Cier.

XV. Skjelskør.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

		Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
		Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	värdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	
1.	1 Bryggeri (M.) . .	5	"	1	22,000	2,400	457	
2.	1 Dampmølleri . . .	10	"	"	400,000	12,000	1,200	
3.	1 Farveri og Bæveri	4	"	"	8,000	1,600	400	
4.	1 Savværk	4	"	"		1,000	250	
5.	1 Spritfabrik	8	"	"	200,000	7,000	875	
6.	1 Teglværk	10	"	"		12,000	1,200	
7.	1 Uldspinderi	1	3	"	16,000	2,700	1,080	

Her er saaledes opgivet at være 7 industrielle Anlæg, der beskæftige 42 Mænd, 3 Kvinder og 1 Barn under 14 År (Dreng) eller, efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, 43³/₄ Mænd, med en samlet Arbeidsløn af 38,700 Kroner, hvilket altsaa udgjør en aarlig Gjennemsnits Arbeidsløn af 885 Kroner pr. Mand. For de 5 Anlæg er Produktionsværdien opgivet til 646,000 Kroner. Hertil kan lægges for Teglværkets opgivne Fabrikat af 2¹/₂ Millioner Mursten og Drainsrør ca. 37,500 Kroner og for Savværket tør efter den anvendte Arbeidskraft og Løn anslaaes mindst en Produktionsværdi af ca. 6,500 Kr., hvorefter da den samlede Produktionsværdi for alle 7 industrielle Anlæg udgjør ca. 690,000 Kr.

Af Dampmaskiner benyttes, ifølge efterfølgende specielle Oversigt b, ialt 5 af tilsammen 38 Hestes Kraft. — Andre større Hjelperedskaber ere ei her opgivne.

XVI. Slagelse.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

				Arbeidskraft.	Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.		
				Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Md. Kr.	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
							For det ene:}			
1.	2	Bogtrykkerier . . .	20	"	6*		6,500**	650	*)	Desuden 4 Drenge som Avisbude.
										**) For 10 Mænd.
2.	2	Bryggerier (Ol.) .	29	"	"	252,000	31,000	1,069		
3.	1	Farveri	3	"	"	9,000	1,960	653		
4.	1	Farveri	5	"	"	43,000	3,500	700		
5.	2	Jernstøberier og Maskinfabrikter . . .	85	"	"	185,000	68,000	800		
6.	1	Meieri	2	2	"	30,000	4,000	1,333		
7.	1	Naale- og Hægte- fabrik	4	"	6*	20,000	3,000	546	*)	Desuden beskæftiges en Del fattige Familier (om Vinteren ca. 60 å 70 Personer, inkl. Børn) i deres Hjem med Hægtepaaflyning.
										*) I Hjemmet.
										**) Undertiden 14 å 16.
8.	1	Pibeflangefabrik . .	3	3*	12**					
9.	1	Rebslageri	6	"	2	20,000	5,000	769		
10.	1	Savværk (i Forb. med Forgylberi) . . .	29	"	4	79,000	24,000	800		
11.	1	Spritsfabrik (i Forb. med et af de ovenfor ansførte Olbryggerier).	13	"	"	300,000	13,000	1,000		
12.	1	Teglværk	40*	6*	"	90,000	40,000	930	*)	I Gjennemsnit for hele Aaret.
13.	1	Tobaksfabrik . . .	17	6	29*		14,000	514	*)	Deraf 14 Pigebørn.

Foransførte 16 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftigede saaledes 256 Mænd, 17 Kvinder og 59 Børn under 14 År, hvoraf 14 Pigebørn, ialt, efter sædvanlige Beregningsforhold = $279\frac{1}{4}$ Mænd. Arbejdslønnen er ifftun opgivet for 243 Mænd, 14 Kvinder og 41 Børn = $260\frac{1}{4}$ Mænd til ialt 213,960 Kr., som gennemsnitlig udgjør 822 Kr. pr. Mand. Den kun for de 12 Anlæg opførte Produktionsværdi andrager 1,028,000 Kroner, men for de 4 Anlæg, for hvilke Værdien er uopgivet, tør den, efter foretagne Sammenligningsberegninger, anslås til ca. 157,000 Kr., hvorefter den samlede Produktionsværdi altsaa i rundt Tal tør kalkuleres til 1,185,000 Kroner.

Af Maskiner og større Hjelperedskaber benyttes, ifølge efterfølgende specielle Oversigt b = 75, foruden i Spritfabriken: Genzess Mæsteapparater, kontinuerligt Brændeapparat, Ref-tifikationsapparater, Filtre m. m., og i Tobaksfabriken: de sædvanlige diverse Maskiner resp. til Røg-, Skraa- og Snustobaksfabrikation.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Skjelskør.		
Bryggeri (M.).		
Gerhardsdal. F. B. J. Man.	Ølbryggeri.	Haandkraft.
Dampmølleri.		
S. R. Harboe.	Møl- og Grynsmølleri.	Maskinkraft, 1 Dampmaskine paa 10 Hestes Kraft.
Farveri og Bæveri.		
H. Hansson.	Farveri og Bæveri.	Haandkraft.
Savværk.		
H. E. Nagel.	Savværk.	Maskinkraft, 1 Maskine paa 6 Hestes Kraft.
Spritsfabrik.		
J. Harboe.	Spritsfabrikation.	Dampkraft, 1 Dampmaskine paa 10 Hestes Kraft.
Teglværk.		
N. Harboe.	Teglværksfabrikat.	Maskinkraft, 1 Maskine paa 8 Hestes Kraft.
Uldspinderi.		
H. Hansson.	Uldspinderi.	Maskinkraft, 1 Dampmaskine paa 4 Hestes Kraft.
Slagelse.		
Bogtrykkerier.		
„Sørø Amtstidendes“ Bogtrykkeri. Et Aktieselskab driver Bogtrykkeriet samt Udgivelsen af Bladet „Sørø Amtstidende“ eller „Slagelse Avis“, hvis Redaktør er Cand. polit. Folketingsmand Tan- ber. Bogtrykkeriets Bestyrer er Typograf Chr. Svendsen.	Bogtrykkeri.	1 2-Hestes Gaskraftmaskine af Otto's System (liggende) fra Gidhoffs Fabrik, 2 større Hurtig- presser, hvoraf den ene med Falskapparat, desuden findes 1 mindre Haandpresse, 1 Pal- presse etc.
„Slagelse-Postens“ Bogtrykkeri. Eier: Red. Bran- ner. Bestyrer: Faktor Meyer.	Do.	Haandkraft, hvilken dog i den nærmeste Tid vil blive ombyttet med Gasmotor, 1 Hurtig- og 1 Digeltrykspresse.
Bryggeri (M.). (i Forb. med Maltgjøveri).		
Bryggeriet Poulsbjerg. Et Interessentskab.	Bayerst- og Hvidtølsbryggeri samt Maltgjøveri.	Damp- og Hestekraft, 1 8-Hestes Dampmaskine, 10 Stk. Heste. Af Rensmaskiner etc. benyttet 4 Stk.
H. J. Kiernsf.	Ølbryggeri.	Haandkraft, 4 Heste.
Farveri.		
P. Fabricius.	Farveri.	Maskinkraft, 1 Dampmaskine paa 2 Hestes Kraft, 1 Centri- fuge, 1 Overfløje-, 1 Rul- og 1 Skyllemaskine, 1 Appretur- apparat.
Garveri.		
H. Hachenberger.	Garveri.	Hestekraft, 2 Heste.
Jernstøberier og Maskinfabrikker.		
Firma: H. Rasmussen's Sønner. P. og Ed. Rasmussen.	Jernstøberi og Maskinfabrikat. (Kjædesmedie).	Dampkraft, 2 Dampmaskiner, 1 6-Hestes og 1 3½ do.
„Alliance“. Bestyrer: Carl Bütz.	Do.	Dampkraft, 1 6-Hestes Damp- maskine.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prob. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
5	1		Hvidtøl 22000 Kr.	2400	Anlagt 1857.
10			Mel og Gryn 400000 Kr.	12000	Anlagt 1848.
4			Farveri og Bæveri 8000 Kr.	1600	
4			Alle Slags Savarbeide.	1000	Anlagt 1875.
8			502600 Potter Sprit, red. til 8° 200000 Kr.	7000	Anlagt 1849.
10			2½ Million Mursten og Drainsrør.	12000	Anlagt 1874.
1	3		Garn 16000 Kr.	2700	Anlagt 1875.
13	5				Avisen stiftet 1814 og Bogtrykkeriet anlagt samtidigt af P. Magnus. Siden 1ste Januar 1874 tilhører saavel Avisen som Bog- trykkeriet et Aktieselskab. — 3 Drift hele Aaret.
10			Bladet „Slagelse- Posten“ og forskjelligt Afsidensarbeide.	6500	Trykkeriet er 13 Aar gammelt og stod før i Forbindelse med et Stentrykkeri, som er nedlagt for nogle Aar siden. Drives hele Aaret igjennem.
24			10000 Tdr. Bayerstøl 180000 Kr., 5000 Tdr. Hvidtøl 50000 Kr. Salt 230000 Kr.	28000	Anlagt 1848 som Hvidtølsbryggeri af D. Petersen i Slagelse. — Kjøbt 1874 af et Interessentskab og udvidet til Bayerstølsbryggeri. — Af Naamaterialier anvendes: 6000 Tdr. Byg, 12000 T. Humle, 4000 Tdr. Kul.
5			3600 Tdr. Hvidtøl 22000 Kr.	3000	Hele Aaret i Drift.
3			Uld- og Bomulds-garn 9000 Kr.	1960	Drives hele Aaret. — Forbrug af Farveartikler ca. 5600 T.
5			Guder og Stind 43000 Kr.	3500	Anlagt 1846 af Garver Birch & Suhr. — 1200 Guder, 300 Fædestind, 300 Faarestind, 450 Stpd. Egebart, 10 Tdr. Tran, 10 Tdr. Talg, 3 Tdr. Degra, 50 Tdr. Salt. — Fabrikation hele Aaret.
50			Alm. Færnstøbegods, malet do., Agerbrugs- maskiner og Redskaber, Dampmaskiner. 110000 Kr.	38000	Støberiet anlagt 1844, Maskinfabrikten 1852, begge af mrv. Cieres Fader H. Rasmussen. Forbrug: ca. 400000 T Støbejern, ca. 100,000 T Smedejern, ca. 1200 Tdr. Kul og ca. 1100 Tdr. Cokes, 700 T andre Metaller, Træmaterialier 7500 Kr.
35			Dampfjedler, Maskiner og Støbegods 75000 Kr.	30000	3 Drift hele Aaret.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjælpe- redskaber.
Meieri. Slagelse Meieri. Chr. Henriksen.	Meieri.	Hestekraft, 2 Heste.
Naale- og Hægtefabrik. F. Ohmeyer og 2 Sønner.	Naale- og Hægtefabrikat.	1 3-Hestes Gasmotor, 8 Knappe- naals-, 4 Hægte- og Nalle-, 3 Haarnaals- og 2 Knappenaals- Stiffemaskiner (de sidste til at stikke Naalene i Breve). Haandkraft, 12 Maskiner.
Pibeslangefabrik. B. E. Jensen.	Fabrikation af Hestehaars Pibeslanger.	
Rebflageri. Chr. Schulz.	Rebflageri.	Haand- og Maskinkraft (Ma- skine).
Savværk (i Forb. med Forgyllder). Slagelse Savværk og Forgyllder Grønvold & Schou.	Dampsavværk.	Dampkraft, 1 20-Hestes Damp- maskine, 4 Høyle- og Løste- maskiner, 1 Blov, 1 Haand- og 4 Rundsav, 1 Drejebænk, 1 Filemaskine, 1 Kam- og 1 Brændesav, 1 Røvemaskine. Dampkraft, Hønses Mølle- apparater, kontinuerligt Bræn- derapparat, Rektifikationsappa- rater, Filtre m. m., Glødvogne.
Spritsfabrik. C. G. Kierulffs Spritsfabrik. H. P. Kierulff.	Spritsfabrikation.	
Teglværk. Ol. Antvorskov Teglværk. Artillerikaptein Th. Schou i Kjøbenhavn.	Teglværksfabrikat.	
Tobaksfabrik. Wilhelm Lange.	Tobaks- og Cigarfabrikation.	Haand-, Heste- og Maskinkraft, 2 Dampmaskiner til 4 Murstens- maskiner, 3 Vermøller til Heste- kraft, 6 à 8 Heste. Dels Maskin- og dels Haand- kraft, diverse Maskiner til Røg-, Straa- og Snustobaksfabrikat.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
2	2		Smør af 700000 H Næst 30000 Kr.	4000	Hele Aaret i Drift.
4		6*	7000 H Knappenaale, 3000 H Haarnaale, 3000 H Hægter og Naller til Værdi af omtrent 20000 Kr.	3000	Drevet som Fabrik af F. Ohmeyer siden 1862. — 3 Drift hele Aaret — *) Desuden beskæftiges en Del fattige Familier i Hjemmet med Hægtepaaslyning, som navnlig om Vinteren kan naa op til et Antal af 60 à 70 Personer.
3	3	12	Gjennemsnitlig flettes 2400 Tommer daglig.		Anlagt 1875 af nuv. Eier. — Skind, Jerutraad og Hestehaar. — 3 Drift hele Aaret. (Arbejdstid fra 6 Morgen til 7 Aften).
6		2	Forstjelligt Rebflager- arbejde 20000 Kr.	5000	12 Aar gammelt. Hele Aaret i Drift. — Hamp.
29		4	Fyrgylde og polerede Lifter samt alle Sorter Savtræ 73000 Kr., foruden Skjære- og Høvleløn af udenlandske Brøder 6000 Kr.	24000	Savværket er opbygget fra nyt af Firmaet efter Branden 1882. Savværket i Drift hele Aaret.
13			1000000 Ptt. Spiritus, Akvavit, Brændevin 300000 Kr.	13000	J. A. Kierulff 1785—1802, P. A. Kierulff 1802—29, Enken under Bestyrelse af 2 Sønner efter hinanden 1829—1845, E. G. Kierulff 1845—1881, H. P. Kierulff 1881. — Tilsammen med Fabr. drives foruden ca. 600 Tdr. Land fra 2 Gaarde, hvorpaa 3—400 Kreaturer, som konsumere Spølen. — 3 Drift ca. 11 Maanedes af Aaret.
60	10		4½ Millioner Stk. Mursten, Tagsten, Kør, Formsten, Fliser og Krybbesten 90000 Kr.	40000	Teglværket med Långovnen er anlagt af nuv. Eier 1874. — Den færlige Indretning ved Långovne, hvorved der kun brændes gule Facadestien, er patenteret.
17	6	29	Tobakker og Cigarer.	14000	Anlagt af nuv. Eier 1872. — Drives hele Aaret.

XVII. Sorø.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- Værdi. Kr.	Arbeids- Løn pr. Md. Kr.		Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.				
1. 1 Bogtrykkeri	7	"	1	8,000	3,800	524	
2. 1 Farveri i Forb. med Uldspinderi og Fabrikation af uldne Tøier og Værb . .	7	2	2*	21,000	4,100	482	*) Deraf 1 Pigebarn.
3. 1 Garveri	8	"	"	25,000	5,900	738	
4. 1 Jernstøberi og Ma- skinfabrik	25	"	6*	50,000	19,000	717	*) Deraf 1 Pigebarn.
5. 1 Kalkbrænderi . . .	2	"	"	6,400	700	350	
6. 3 Teglværker	24	9	7*	45,000	20,180	667	*) Desuden 16 Mænd og 8 Kvinder til Tørve- stjæring.

Foransførte 8 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige altsaa ialt 73 Mænd, 11 Kvinder og 16 Børn under 14 År, hvoraf 2 Pigebørn. Den samlede Arbeidsløn andrager 53,680 Kr., hvilket, under det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn, i Gjennemsnit udgjør 651 Kr. pr. Mand. Den for samtlige Anlæg opgivne Produktionsværdi andrager 155,400 Kr.

Af Maskiner og større Hjelperedstøber benyttes, ifølge efterfølgende specielle Oversigt b, 34, foruden 1 Sæt Kartemaskiner.

XVIII. Storehedinge.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions- værdi. Kr.	Arbeids- løn. Kr.	Udgjør pr. Mand. Kr.	Anmærkninger. (2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.				
1. 1 Flintbrænderi i Rødvig	8	"	"	8,500	2,900	363	
2. 2 Garverier	26	4	3	74,291	14,000	488	
3. 1 Ribtfabrik ved Bøgefløv	6	"	"	2,400	1,000	167	
4. 1 Portlandcement- fabrik	35	"	"	75,000	15,000	429	

Disse 5 industrielle Anlæg beskæftige altsaa 75 Mænd, 4 Kvinder og 3 Børn under 14 Aar (foruden at ca. 11 Børn til uregelmæssig Tid, naar der er Anvendelse for dem, beskæftiges ved Portlandcementfabriken). Den aarlige Arbeidsløn til $77\frac{3}{4}$ Mænd (efter det vedtagne Beregningsforhold for Kvinder og Børn) er opgivet til 32,900 Kr., hvilket gennemsnitlig udgjør 424 Kr. pr. Mand. (2de Kalkværker ere anlagte i 1884, men om disse kan endnu ei nærmere Oplysninger gives.)

Den samlede opgivne Produktionsværdi andrager 160,191 Kroner. — Ifølge den efterfølgende specielle Oversigt b, benyttes der ved samtlige 5 Anlæg dels af Dampmaskiner og dels af andre større Hjælperedskaber ialt ca. 25.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drevkraft eller Hjelpe- redskaber.
Sorø.		
Bogtrykkeri.		
Frederik Hauser.	Bogtrykkeri.	1 Haand- og 1 Hurtigpresse.
Farveri (i Forb. med Uldspinderi og Bæveri.)		
F. E. Rasmussen.	Fabrikation af heel- og halv- uldne Tøier	Dampkraft, 1 6-Hestes Damp- maskine, 1 Sæt Karte-, 3 Spinde-, 1 Spole-, 1 Skyde- og 1 Overstjæremaskine.
Farveri.		
M. Trautner & Søn. Sorø Landsogn.	Farveri	Haand- og Dampkraft, Chagrin- og Udvaskemaskine, Barkmølle drives ved 1 6-Hestes Damp- maskine.
Jernstøberi og Maskinfabrikation.		
P. E. Rung.	Jernstøberi og Maskinfabrikat.	1 6-Hestes Maskine og 1 8-Hestes Dampstøbel, 3 Dreiebænte, 3 Bore-, 1 Struestjære-, 1 Høle- maskine, 3 Slibestene og 1 Blæser til Støberiet.
Kalkbrænderi.		
Pedersborg Sogn og Bymark. Sorø Amt. D. Olsen.	Kalkbrænderi.	Haandkraft.
Teglværker.		
Berupgaards og Nidløfegaards Teglværker. Nidløse Sogn pr. Sorø. E. Petersen, Eier af Berup-, Forpagter af Nidløfegaard.	Teglværksfabrikat	Damp-, Haand- og Hestekraft, 1 6-Hestes Dampmaskine af Heegaards, 1 Rørmaskine, 1 Lørmølle, 1 Rørmaskine, 1 Ultevogn
Munkbjerg Teglværk. Munkbjergby Sogn. Jørgen Larsen.	Do.	Haand- og Hestekraft, 1 Drain- rørmaskine
Rude Eftildstrup. Lars Eliasen.	Do.	Heste- og Maskinkraft, 2 Leer- møller, 1 Rørmaskine, 1 & 2 Heste.
Storehedinge.		
Glintbrænderi.		
Fabriken „Alumina“. Rødvig pr. Storehedinge. Bestyrer: Rasmus Larsen.	Glintbrænderi.	Haandkraft.
Garverier.		
A. Thaarups Ente.	Garveri.	Damp-, Haand- og Hestekraft, 1 Dampmaskine og 1 Barkmølle.
P. Thaarup.	Do.	Haand- og Hestekraft, 1 Bark- mølle.
Kridtfabrik.		
Kridtfabrik ved Bøgestov. Eier: Hs. Ex. Rnhrr. Cultusminister Scavenius til Gjorslev. For- pagter: N. J. Stage.	Kridtfabrikation	Hestekraft, 6 Balseværker, 2 Heste.
Portland-Cementfabrik.		
Rødvig Portland-Cementfabrik ved Rødvig Havn og Jernbanestation i Lillehedinge Sogn Eier: Hs. Ex. Rnhrr. Cultusminister Scavenius til Gjors- lev. 1872 bortforpagtet til Fabrikant S. Jørgensen af Faxe, hvilken Forpagtning dog er ophævet i 1884. Bestyrer: Cand. polyt. E. T. Jørgensen.	Fabrikation af Portland- Cement	Dampkraft, 1 42-Hestes Høitryk- Dampmaskine, Findelings- og Bearbejdningmaskiner: Damp- flemmeværk, Grov- og Finkmølle- Bælser, Rørerne, Sigteværker etc.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Daglig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Daglig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
7	1		Arbejde og Accidents- arbejde 8000 Kr.	3800	Anlagt 1859 af Vilhelm Røhr og overtaget af nuv. Eier den 1ste Januar 1878. — Raamaterialier for 2600 Kr.
7	2	2	1000 Al. helvudsne Tøier, 6000 Al. halvudsne, 1000 Al. Væred, 5000 H. Uldgarn. 21000 Kr.	4100	Anlagt 1871 af nuv. Eier.
8			1400 Fuder, 400 Kalvestind, 25000 Kr.	5900	Den nuv. Garverbygning er anlagt 1873 af det nuv. Firma. — Dampmaskine indlagdes 1875.
25		6	Ca. 200 Plouge, 300 Karte, 30 à 40 Tørste, Gaffelse, Kjerne- og Kunsemaskiner, Aulered- skaber og Dampmaskin- arbejde for 50000 Kr.	19000	Maskinbyggeri siden 1846 af P. Lunge. — P. Lunge Jernstøberi fra 1851 til 1873. — H. C. Lunge siden 1873 til Dato. — Ca. 230000 H. Støbejern, 20000 H. Stangjern, 70 Tøster Bræder, 2000 Stfr. Egetræ 5" + 6", en Deel Metal, Tin og Kobber, 3000 H. Plougsaal. — Indtil 1874 var Omfæt- ningen 22000 Kr. og Arbeidskraften 9 Mand.
2			1600 Tdr. brændt Kalk 6400 Kr.	700	1880 er Ovnene byggede af nuv. Eier. — Kalken brændes væsentlig ved Tørv fra en til Gaarden hørende Mose. Den raa Kalksten tilføres Fabrikken ad Jernbanen fra Hare.
11	4	4	1 Million Mursten, Drainsrør, Tagsten, Fliser, Klybbesten, Figursten, Bruunsten og Hvalvingsten 22100 Kr.	8000	Til Tørvestjæring af Forbruget til Teglværket er bestjægtiget ca. 16 Mænd og 8 Kvinder.
9	4		1000000 Mursten, Drainsrør etc. 20000 Kr.	11000	Teglværket 16 Har gl. — Anlagt af Vilh. Sæse.
4	1		150000 Mursten, 50000 Rør 2900 Kr.	1180	Anlagt 1870 af nuv. Eier.
8			2830 Tdr. brændt Flint 8500 Kr.	2900	Anlagt af Fabrikken Alumina i Kbhvn. og Bestyreren i Rødvig. — Raamaterialer bestaa af Flintsten, som ere opskiftede i Sten langs Kysten og som i en Størsten brændes ved at fylde samme afveksende med 1 Lag Sten og 1 Lag Brænde. Stør- stenen fyldes som anført og Ild antændes forneden.
15	2	2	1300 Fuder 39385 Kr. 975 Skind 7406 Kr.	8000	Anlagt af F. Schack 1849. — Fuderne indkøbes for Største- delen saltede i Kjøbenhavn. Af Arbejderne ere Kvinderne og Drengene samt de 6 Mænd bestjægtigede ved Tillavningen af Barken, som bruges i Garveriet og som faas fra de omlig- gende Stove.
11	2	1	801 Fuder 23000 Kr. 708 Skind 4500 Kr.	6000	Anlagt af nuv. Eier 1846. — 7 Mænd og 2 Kvinder ved Barken.
6			200000 H. flemmet Kridt 2400 Kr.	1000	Anlagt af afdøde Kammerherre Scavenius. Ardstal kan ikke opgives. — Raa Kridt 560 Kr., hvortil kommer for Nedseiling til Fabrikken 150 Kr.
35			10000 Tdr. Portland- Cement 75000 Kr.	15000	Anlagt 1870 og er beregnet paa at forbruge Affald fra Sten- flæjning og Kridtudladning paa Stevns Klint til Fabrikation af Portland-Cement. — Forbruget af Kridt udgjør for Tiden ca. 100 Tdr. og af Ler 33 Tdr. daglig. (Leret tilføres fra Lomma i Sverig, hvor Hs. Er. selv eier det Jordterrain, hvorfra det tages.)

XIX. Vordingborg.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	løn. pr. Mand. Kr.	pr. Mand. Kr.	
1. 1 Cigarfabrik	8	1	2	25,000	5,000	556	(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
2. 1 Garveri	16	"	"	100,000	11,000	688	
3. 1 Væveri i Forb. med Vlegeri og Up- preturanstalt	31	30	"	120,000	30,000	652	

Disse 3 industrielle Anlæg beskæftiger saaledes 55 Mænd, 31 Kvinder og 2 Børn under 14 År med en samlet Arbeidsløn af 46,000 Kroner, som for 71 Mænd (efter det antagne Beregningsforhold for Kvinder og Børns Vedkommende), udgjør i Gjennemsnit = 648 Kroner pr. Mand. Den opgivne Produktionsværdi andrager ialt 245,000 Kroner. — I Væveriet benyttes ialt 49 Maskiner (hvoraf 38 Stkr. Jacquardmaskiner til Haandværkstole, 4 Stkr. forskjellige Forbindelsesmaskiner og 7 forskellige Maskiner til Vlegeriet og Upreturanstalten) og ved Garveriet 1 Dampmaskine af 8 Hestes Kraft, altsaa tilfammen af større Hjælperedskaber: 50 Stkr. i samtlige 3 industrielle Anlæg.

XX. Spredte Fabriker i Sjælland.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-		Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. pr. Mnd. Kr.			
2 Papirfabriker, nemlig:								(2 Kvinders, 4 Børns Arbeidsløn regnes resp. lig 1 Mands.)
a. Strandmøllen ved Taarbæk (Søllerød Sogn)	80	56	"	700,000	80,000	741		
b. Ørholm i Lyngby Sogn	75	26	"	500,000	54,800	623		
2 Teglværker, nemlig:								
a. Ørnegaard's Teglværk i Gjentofte Sogn . .	25*	6	"	40,000	12,500	446	*) 35 Maanedes af Aaret. I den øvrige Tid af kun 6 Mænd.	
b. Halsgaard i Tikøb Sogn	30	"	"					

Disse 4 spredte Fabriker i Sjælland bestjæftige saaledes ialt 210 Mænd og 88 Kvinder, efter det vedtagne Beregningsforhold for Kvinder = 254 Mænd. Arbejdslønnen, som dog kun er opgivet for 224 Mænd, andrager for disse ialt 147,300 Kr. eller i Gjennemsnit 658 Kr. pr. Mand. Produktionsværdien for de 2 Papirfabriker og det ene Teglværk andrager 1,240,000 Kr. og tør for Halsgaard Teglværk mindst anslås til ca. 40,000 Kr., saa at den samlede Produktionsværdi bliver ca. 1,280,000 Kr. Med Hensyn til Brugen af Hjelpercakker, se efterfølgende specielle Oversigt b, Pag. 228—229, hvorefter der i de 4 Fabriker benyttes ialt — 12 større Maskiner, 2 Turbiner og 1 Vandhjul samt nogle mindre Maskiner (i Papirfabrikerne), hvis Tal ei er opgivet.

XXI. *Faxe.*

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn pr. Må. Kr.	pr. Må. Kr.	
1. 1 Bogtrykkeri	7	1	"	10,000	4,000	534	(2 Kvinders, 4 Børns Arbejdsløn regnes resp. lig 1 Mand.)
2. 1 Bryggeri (M.) . . .	4	"	"	15,600	1,380	345	
3. 1 Cindersfabrik i Forb. m. Kalkværk . .	4	"	"	36,300	2,400	600	
4. 1 Jernstøberi og Ma- stinsfabrik	20	"	"	60,000	15,000	750	
5. 3 Kalkbrud	184	"	"	284,000			
6. 3 Kalkværker	13	4	"	57,800	6,200	413	
7. 1 Skjærvesfabrik . . .	6	"	"	24,000	3,000	500	
8. Faxe Stenværker . . .	70	"	"	100,000	48,000	686	
9. 3 Teglværker (det ene i Forb. med Kalkværk og Bengjødningss- fabrik)	57	34	21*	86,000	26,500	334	

*) Deraf 10 Pigebørn.

Foranførte 15 Fabrikker og industrielle Anlæg (det ene: „Stenværkerne“ med flere Værksteder, Cindersfabriken i Forb. med Kalkværk og det ene af Teglværkerne i Forbindelse med Kalkværk og en Bengjødningssfabrik) beskæftigede saaledes 365 Mænd, 39 Kvinder og 21 Børn under 14 År eller, efter det vedtagne Beregningsforhold for Kvinder og Børn = $389\frac{3}{4}$ Mænd. For $205\frac{3}{4}$ Mænd er Arbejdslønnen opgivet til ialt 106,480 Kr., hvilket udgjør en Gjennemsnitsarbejdsløn af 518 Kr. aarlig. — Den samlede Produktionsværdi andrager ifølge de ovenanførte Opgivelser ialt = 673,700 Kroner.

Det vil ses af efterfølgende specielle Oversigt b, at der i samtlige 15 Fabrikker og industrielle Anlæg benyttes af Damp- og andre Maskiner samt større Hjelpeværksteder tilsammen = 81, foruden nogle i Stenværkstederne anbragte mindre Maskiner, hvis Tal ei er opgivet.

Anm. Af ovenanførte Fabrikker ere følgende fra 1ste Januar 1884 overgaaede til et Aktieselskab, under Navn af „Faxe Kalkbrud“, hvis Bestyrelses Formand er Statsraad C. F. Tietgen i Kjøbenhavn.

- De 3de Kalkbrud, som i 1884 have beskæftiget 270 Mænd.
- „ „ Kalkværker, „ „ fra 18 indtil 30 Mænd.
- Skjærvesfabriken, „ har „ 9 Mænd.
- Stenværkerne, „ have „ fra 50 indtil 80 Mænd.

Dette Selskab har tillige tilkjøbt sig Faxe Jernbane, der i 1884 har beskæftiget 22 Mænd og 1 Kvinde. Da Selskabet netop kun har bestaaet sit første År, har imidlertid hverken Produktionsværdierne eller den gennemsnitlige aarlige Arbejdsløn kunnet opgives og vi have derfor i nærværende Oversigt i det hele holdt os til Fabrikernes Tilstand umiddelbart forinden de overtoges af Selskabet.

Den specielle Oversigt b, se Pag. 230—231.

Supplement

ad Første Afsnit. Fyens Stift.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mand. Kr.	

ad Rudkjøbing.

1 Teglværk	16	4	"		10,000	556	
----------------------	----	---	---	--	--------	-----	--

Anm. Den manglende Produktionsværdi tør mindst anslås til 30,000 Kr. — Af større Hjelperedskaber benyttes 6 Maskiner. Den specielle Oversigt, se Pag. 238—239.

Supplement

ad Fjerde Afsnit. Sjælland.

a. Alfabetisk summarisk Oversigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi. Kr.	Løn. Kr.	pr. Mb. Kr.	

ad Helsingør.

1. 2 Skibsbyggerier: det ene (Jernskibs-) i Forb. med Maskin- byggeri	680	"	"	1,283,518	601,148	884	
det andet: Træskibs- byggeri	61	"	"		54,241	889	

ad Roskilde.

2. 1 Bryggeri og Malt- gjøreri (i Nagerup) .	6	"	"	24,800	3,700	617	
---	---	---	---	--------	-------	-----	--

Anm. For disse 3 Fabrikers Vedkommende benyttes der kun større Hjelperedskaber ved Jernskibsbyggeriet i Helsingør, nemlig: 2 Hoveddampmaskiner og 94 Arbeidsmaskiner.

Den specielle Oversigt, se næste Side.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Beskaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Vordingborg.		
B. Tømmerup.	Cigarfabrikation.	Haaandkraft.
B. Knudsen.	Garveri.	1 8-Hestes Dampmaskine.
Bæveri (i Forb. med Blegeri og Appreturanstalt). Rjæng Fabrik. Vintersbølle. (Vordingborg Land- sogn). Eiere: Chr. Olsen og E. A. Warhuus. Bestyrer: Chr. Sandberg.	Bæveri og Blegeri samt Ap- preturanstalt.	Haaand- og Vandkraft, 38 Stk. Jacquardmaskiner til Haaand- vævestole, 4 forskellige For- beredelsesmaskiner, hvoraf de 2 drives ved Vandkraft, 7 for- skjellige Maskiner til Blegeriet og Appreturanstalten, hvoraf de 5 drives ved Vandkraft.
Supplement: ad Helsingør.		
Skibsbyggerier. Helsingørs Jernstibs- og Maskinbyggeri (et Aktie- selskab). Direktør: Wm. Dyhr. Helsingørs Træstibsbyggeri. Et Interessentskab (bestaaende af Skibsbygmestrene M. Barfod, J. Løve og Chr. Rohmann).	Jernstibs- og Maskinbyggeri og dermed beslegtede Indu- strigrene. Træstibsbyggeri.	Dampkraft, 2 Hoveddamp- maskiner og 94 Arbeidsmaskiner. Haaandkraft.
ad Roskilde.		
Bryggeri og Maltgjøreri. H. Larsen. Agerup.	Bryggeri og Maltgjøreri.	Haaand- og Hestekraft, 4 Heste.
Spredte Fabriker i Sjælland.		
Papirfabriker. Strandmøllen ved Taarbæk. Søllerød Sogn. Rbhvns. Amt. Drewsen og Sønnner. Drholm Papirfabrik i Lynghy Sogn.	Papirfabrikation. Do.	Damp-, Haaand- og Vandkraft, 1 Papirmaskine, 2 Dampmask. à 36 H. Kr., 1 à 25 H. Kr., 1 à 12 H. Kr. og nogle mindre do., 1 Turbine à 40 Hestes Kr. Damp- og Vandkraft, 2 Damp- maskiner, 1 Turbine og 1 Vand- hjul, tilsammen 120 H. Kraft. Haaand- og Hestekraft, 7 Heste.
Teglværker. „Druegaard's Teglværk“. Gjentofte Sogn. Ch. Pedersen.	Teglværksfabrikat.	
Halsgaard Teglværk. Halsgaard, Tilstøb Sogn. Tilhører det Schimmelmanste Fideikommis. For- pagtet af J. G. Köhler.	Do.	1 12-Hestes Dampmaskine, 2 Strygmaskiner, 6 Heste.

Overfigt.

Arbeidskraft.			Årlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Kvinder.	Børn.			
8	1	2	500000 Stk. Cigarer 25000 Kr.	5000	Anlagt 1871. — 10000 T. Tobaksblade.
16			Læder 100000 Kr.	11000	Anlagt 1859. — 3700 Stk. Huder.
31	30		Lærred, Damast, Dreil, alt af Finned (samt Bomuldsvarer fra Bøve, som ikke drives paa selve Fabrikken). 120000 Kr.	30000	Anlagt 1783 af Conferentsraad Ryberg. — Hør- og Vlaagarn dels indført, dels spundet med Haand her i Landet.
680			1283518 Kr.	601148	De 680 Mænd ere kun Arbeidere og Formænd. Funktionærer ekklusive.
61				54241	
6			4200 Tdr. Hvidtøl, 24800 Kr.	3700	Anlagt 1869 af nuv. Eier. — Med Undtagelse af Maltningen, som drives fra Midten af Oktober til Mai Maaned, drives Bryggeriet hele Aaret.
80	56		1½ Million T. Papir 700000 Kr.	80000	
75	26		1800000 T. Papir 500000 Kr.	54800	
25*	6		2½ Million Mursten, 40000 Kr.	12500	Anlagt 1874 af nuv. Eier. — Forbruger 3000 Tdr. Kul aarlig. — I Drift hele Aaret. — *) Men fra 1ste Octbr. til 1ste Mai kun med 6 Mænd.
30					Anlagt 1876 af Forpagteren.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Faxe.		
Bogtrykkeri.		
C. Olsen.	Bogtrykkeri.	Haand- og Maskinkraft, 1 Hur- tig-, 1 Haand- og 1 Papir- presse.
Bryggeri (Ml.).		
Ebbeskov Mlbryggeri. Jacob Pedersen.	Mlbryggeri.	Haandkraft.
Cindersfabrik (i Forb. med Kalkværk). Hyllholt Sogn i Faxe Kommune. S. Jørgensen.	Cindersfabrik og Kalkværk.	Haandkraft.
Jernstøberi og Maskinfabrik. Ferd. Hoffmeyer.	Jernstøberi og Maskinfabrikat.	Dampkraft, 1 6-Hestes Damp- maskine, 5 mekaniske Dreiebænk- e, 5 Bore-, 3 Slibe-, 1 Poler-, 1 Pulveriserings-, 2 Cirkelsav-, 2 Centrifugalbænk- og 4 Lok- maskiner.
Kalkbrud.		
Faxe Kalkbrud: Bømmetofte Kloster. Lehnsgreve Moltke-Bregentved.	Kalkbrud.	Haand- og Hestekraft.
Amhrr., Greve Høld-Winterfeldt til Rosendal.	Do.	Do.
Amhrr., Baron Reedtz-Thott til Savnø.	Do.	Do.
Kalkværker.		
Faxe Havns Kalkovn. Bestyrer: Sagfører F. Th. Jørgensen.	Kalkbrænding.	Haandkraft.
Lindersvold Kalkværk. Eier: Kammerherre, Lehn- sbaron Reedtz-Thott til Savnø. Bestyrer: Ju- stitsraad Nielsen.	Do.	Do.
Godthaab Kalkværk. Eier: Amhrr., Greve Høld Winterfeldt til Rosendal. Forpagter: Bogelsang.	Do.	Do.
Stjærvefabrik.		
Faxe Stjærvefabrik. Fabrikant S. Jørgensen.	Stjærvefabrikat.	Dampkraft, 1 Knuseværk for- bunden med Harpe eller Sigte. Dampmaskine sættes med Faxe Stenværker.
Stenværker.		
Faxe Stenværksteder. Faxe Ladeplads. Nogle af Bygningerne eies af Justitsraad Garde, der har forpagtet dem ud til Fabrikant S. Jørgensen, der eier Resten af Bygningerne, alle Maskinerne og alt Inventarium etc., og for hvis Regning og under hvis Ledelse Fabrikationen drives.	Forarbejdning af raa Kalksten til Bygningsornamenter og almindelige Bygningsartikler i mangfoldige Anvendelser, dels ved Savning, Høvling, Dreining, Støbning, Polering, Haandhugning etc.	Dels ved Dampkraft og dels ved Haandhugning, 1 12-Hestes Dampmaskine med 1 Rør- og 1 Kanalkjedel til Reserve, 20 Sten-Save, 4 Høblemaskiner, 3 Dreiebænk, 3 Slibe- og Poleremaskiner samt nogle min- dre Maskiner.
Teglværker.		
Faxe Damp-Teglværk. Eier: Justitsraad Garde. Forpagter: R. Linde.	Teglværksfabrikat.	Dampkraft, 1 Dampmaskine paa 15-Hestes Kraft, 2 Murstens- maskiner.
Høstруп Teglværk. Kongsted Sogn. Præst Amt. Eier: Kammerherre, Greve C. Moltke. Bestyrer: Gudsforvalter Høeg.	Teglbrænderi, Kalkbrænderi og Bengtsdønningsfabrikat.	Dampkraft, 1 6-Hestes Damp- maskine, 1 Dampfogekjedel, 1 Bentværn med Sigte, 1 Mur- stens-, 2 Tagstens-, 2 Drain- rørs- og 1 Pressemaskine.
Godthaab Teglværk i Faxe Sogn. Eier: Grev Høld-Winterfeldt til Rosendal. Forpagter: Jens Nielsen.	Teglværksfabrikat.	Haand- og Hestekraft, 3 Drain- rørs- og 3 Lervætemaskiner, 4 Heste.

Overfigt.

Arbeids- kraft.			Aarlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Aarlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
Mænd.	Qvinder.	Børn.			
7	1		Bogtryk 10000 Kr.	4000	Anlagt 1869 af nuv. Eier.
4			M af 1200 Tdr. Malt, 15600 Kr.	1380	Anlagt 1859 af nuv. Eier.
4			7500 Tdr. Cinders 18800 Kr., 5000 Tdr. brændt Kalk 17500 Kr.	2400	Anlagt i 1881—82 af nuv. Eier. — Det aarlige Forbrug af Stenful fra Hartlepool er 7000 Tdr.
20			Agerdyrkningsmaskiner saavel til Gaards, Feste- som Dampkraft, og Jernstøbegods væsentlig til Bygningsbrug, 60000 Kr.	15000	Anlagt 1863, udvidet 1870 af nuv. Eier. — Af Støbejern for- arbejdes aarlig ca. 300000 A, af Smedejern ca. 50000 A, Kul & Cinders ca. 1000 Tdr.
90			Kalksten: 3600 Tdsv. 144000 Kr.		
60			2400 Tdsv. 96000 Kr.		
34			1100 Tdsv. 44000 Kr.		
8			15000 Tdr. brændt Kalk 50000 Kr.	5000	Anlagt af Bømmetofte Kloster og Greve Moltke-Vregentved i 1871. — 400 Tdsv. Kalksten, 4000 Tdr. Stenful.
4	2		2000 Tdr. brændt Kalk 6500 Kr.	1000	Anlagt af nuv. Eier. — Der er 2 Kalkovne, den første anlagt for en Del Aar siden, den sidste i en senere Tid. — 60 Tdsv. Kalksten, 900 Tdr. Stenful.
1	2		Kalk 1300 Kr.	200	Forbruger 500 Tdr. Stenful.
6			600 Tdsv. Betonstærker til Fundamenter til Byg- ninger 24000 Kr.	3000	Anlagt 1881 for at udnytte det store Affald dels fra Stenværk- stederne og dels fra selve Kalkbrudene, som fremkommer i for- smaa Stykker til at kunne anvendes til Kalkbrænding. — Driften er begyndt første Gang i April 1882.
70			24000 Tdsv. Bygnings- ornamenter, almindelige Bygningsartikler, Lugs- og Brugsgjenstande, Nipsager, Gravmonu- menter ialt 100000 Kr.	48000	Anlagt 1872. — Til Dampmaskinen forbruges ca. 1200 Tdr. Kul aarlig.
36	30	20	2 Millioner Mursten 50000 Kr.	16000	Anlagt 1873 af nuv. Eier. — 2500 Tdr. Stenful.
14	2		800000 Stk. Teglværks- varer 18000 Kr., 2000 Tdr. Kalk 7000 Kr., 70000 A Benmel 6000 Kr., ialt 31000 Kr.	8000	Anlagt 1862 af nuv. Eier. — Patent paa falskede fiskeformede Tegsten.
7	2	1	Mursten, Drainsrør, Krybbesten, Fliser etc. 5000 Kr.	2500	Anlagt 1851 af afdøde Rmr. Sønderup, der da var Eier af Gødthaab.

Supplement ad Tredie Afsnit: Nørre-Jylland.

Med Afslutningen af Tredie Afsnit savnede vi Materialet for:

XXXI. Rolding.

a. Alfabetisk summarist Overfigt.

	Arbeidskraft.			Produktions-	Arbeids-	Udgjør	Anmærkninger.
	Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 År.	Værdi Kr.	Løn. Kr.	pr. Md. Kr.	
1. 4 Bogtrykkerier . . .	42	1	9	For det ene: } 30,000	41,000	916	
2. 3 Bryggerier	35	4	"	For de 2de: } 224,800			
3. 2 Dampmøllerier . .	14	"	"	For det ene: } 200,000	6,900	493	
4. 3 Farverier og Tryk- kerier (det ene i Forb. med kemisk Lørens- ning).	8	1	"	For de 2de: } 44,000			
5. 1 Færnis- og Olie- farve- i Forb. med Kullegardinsfabrik . .	17	"	1		8,000	464	*) Pigebarn.
6. 3 Garverier	7	"	1*		5,400	745	
7. 2 Jernstøberier og Maskinfabrikker	52	"	"	150,000	35,000	673	
8. 3 Kalkbrænderier . .	6	"	"	For de 2de: } 26,400	4,600	767	
9. 1 Klædefabrik med Uldspinderi og Farveri	10	4	"	45,000	10,000	833	
10. 1 Mineralvandsfabrik	3	2	"	15,000	1,700	425	
11. 2 Sav- og Høvle- værker, det ene i Forb. med Snedkeri	39	"	4		33,500	838	
12. 2 Stentrykkerier . .	5	"	"		3,500	700	
13. 2 Sukkervarefabrikker	4	"	3		2,500	526	
14. 1 Symaskinefabrik i Forb. med Bicycle- fabrikation	5	"	4				
15. 3 Teglværker	43	7	3*	For 17 Md.: } 10,000	588	*) Deraf 2 Pigebørn.	
16. 1 Tobakspinderi og Cigarfabrik	53	25	50*	284,100	48,520	622	
17. 1 Uldspinderi i Forb. med Karteri	3	2	1		3,200	753	
18. 2 Vandmøllerier, det ene i Forb. med Vind- mølle	10	"	"	For det ene: } 110,000	6,000	600	
19. 1 Bognfabrik	11	"	3		9,000	766	

Foransførte 38 Fabrikker og industrielle Anlæg beskæftige saaledes ialt 492 Mennesker, nemlig: 367 Mænd, 46 Kvinder og 79 Børn under 14 Aar, hvoraf 13 Pigebørn. — Efter det sædvanlige Beregningsforhold for Kvinder og Børn er altsaa det beskæftigede Antal ialt = $409\frac{3}{4}$ Mænd. For $373\frac{1}{2}$ af disse er imidlertid kun Arbejdslønnen opgivet; den andrager 249,420 Kroner, eller i Gjennemsnit 668 Kroner pr. Mand. Produktionsværdien er kun opgivet for 14 af Anlægene til ialt 1,129,300 Kroner. — For 20 lader den sig imidlertid tilnærmelsesvis anslaa efter de opgivne Produktionsmængder, Folkehold, Arbejdsløn etc., i Sammenligning med nærliggende eller tilsvarende Anlægs, nemlig saaledes:

For de 3de Bogtrykkerier	ca.	90,000	Kr.
„ det ene Bryggeri	„	10,000	„
„ det ene Dampmølleri	„	200,000	„
„ det ene Farveri og Trykkeri . . .	„	10,000	„
„ de 3de Garverier	„	35,000	„
„ det ene Kalkbrænderi	„	15,000	„
„ de 2de Sav- og Høvleværker . .	„	200,000	„
„ de 2de Stentrykkerier	„	8,000	„
„ de 3de Teglværker	„	100,000	„
„ Uldspinderiet	„	7,000	„
„ Bognfabriken	„	35,000	„
og for det ene Vand- og Vindmølleri.	„	135,000	„

Altsaa for disse 20 Anlæg ca. 845,000 Kr.

Herefter udgjør saaledes Produktionsværdien for de 34 Fabrikker og industrielle Anlæg ca. 1,974,300 Kroner. For de øvrige 4 industrielle Anlæg, savne vi Midler til at gøre det muligt at udfinde deres nogenlunde antagelige Produktionsværdier, men da de beskæftige 34 Mennesker, nemlig 21 Mænd og 8 Børn under 14 Aar med en opgivet Arbejdsløn for de 21 Mænd og 4 Børn af 10,500 Kr., tør vi uden Overdrivelse paaregne disse 4 sidste Anlæg en Produktionsværdi af mindst 40,700 Kroner, som da supplerer den samlede Produktionsværdi for alle 38 Fabrikker og industrielle Anlæg til, med rundt Tal, 2,015,000 Kroner.

Som det vil ses af efterfølgende specielle Oversigt b, er der opgivet at være benyttet af Maskiner og større Hjælperedskaber ialt 167.

Anm. Da vi ikke i Almindelighed have modtaget Schemaer udfyldt for Kjøbstædernes kommunale Gasværker, men just for Koldings Vedkommende ere i Besiddelse af et saadant, udfyldt med fuldstændig Nøiagtighed, saa have vi ikke villet undlade, i den efterfølgende specielle Oversigt b, at gengive det modtagne Schemas Indhold som et exemplarist Sammenligningsmiddel for andre Kjøbstæders Kommunalbestyrelser, medens vi naturligvis ikke have medtaget dette under nærværende summaristiske Oversigt a.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eieren's.)	Industriel Art eller Bestaffenhed.	Drivkraft eller Hjelpe- redskaber.
Kolding.		
Bogtrykkerier.		
Konrad Jørgensen.	Bogtrykkeri.	Dampkraft, 1 4-Hestes Damp- maskine med 1 6-Hestes Kjedel, 1 Hurtigpresse „Lippin“ Nr. 2, 1 Digeltrykpresse „Universal“ Nr. 2, 1 Diegeltrykpresse til Haandkraft, 1 Satinermaskine.
Kolding Avis. Eier: Redaktør B. Møller. Faktor: U. Petersen.	Do.	1 2-Hestes Dampmaskine, 2 Hurtigpresser, 1 Trædemaskine, 1 Stentrykpresse, 1 Bøstjære- mask., 1 Metalhøvl, 1 Dampsav, 1 Gasmaskine, 2 Hurtigpresser.
Kolding Folkeblads Bogtrykkeri. Eier: Folkethings- mand Berg. Bestyrer: Enevold Sørensen.	Do.	
M. Heimann.	Do.	Haandkraft, 1 Maskine, 2 Presser.
Bryggerier (Øl-)		
(det ene i Forb. med Bageri og Mølleri).		
Slotsmøllens Fabrikker. Et Aktieselskab. Bestyrer: A. C. G. Mazanti.	Kornmølle, Bageri, Hvidt- og Bayerst-Ølbryggeri.	Baud- og Dampkraft, 1 12- Hestes- og 1 8-Hestes Damp- maskine, 1 Kjedel paa 20-Hestes Kraft, 1 Kjedel paa 10-Hestes Kraft, 10 Heste.
Juhls Vinde. J. P. Juhl.	Ølbryggeri.	Haandkraft.
Drumsdal Ølbryggeri. H. P. Strandby.	Do.	Haandkraft.
Dampmølleri		
(i Forb. med Baud- og Vindmølleri).		
Kjær-Mølle. Heils Sogn. Eier: H. Dall.	Kornmølle.	Damp- og Baudkraft, 1 Damp- maskine paa 15 Hestes Kraft, 2 Baudhjul, som driver 6 Kværne, 1 Rullemaskine, 2 Valser til Hvedemaling.
Kolding Damp-Vindmølle. Lieut. Plenge.	Mølleri.	Damp- og Vindkraft.
Farverier		
(det ene Dampfarveri i Forb. med kemist Tøi- rensningsetablisement).		
F. Utzon	Damp-Farveri og kemist Tøi- rensning.	Haandkraft, 1 Ruc-, 1 Over- stjære- og 1 Rensmaskine, 1 Centrifuge.
E. E. Frederiksen.	Farveri og Trykkeri.	Haandkraft, 2 Overstjære- og 1 Rucmaskine.
E. J. Boesin.	Do.	Haandkraft, 2 Overstjære- og 1 Rucmaskine.
Fernis- og Oliefarvefabrik		
(i Forb. med Rullegardinfabrik).		
A. D. Burcharth.	Oliefarve, Fernis og Rulle- gardinfabrikation.	Haandkraft, Farvemølle.
Farverier.		
H. Winther.	Farveri.	Haandkraft.
P. Kuhl.	Do.	Haandkraft.
E. Dangaard.	Do.	1 4-Hestes Maskine.

Overføgt.

Arbeids- kraft.			Hørlig prod. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Hørlig Udgift i Arbeidskrøn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Værdier ere de benyttede Raamaterialier.)
Arbeids- kraft.	Arbeids- kraft.	Arbeids- kraft.			
2	4		Bogtrykarbejde 30000 Kr.	10000	Anlagt 1878 af nuv. Eier.
2	1		Rølding Avis, Fredericia Dagblad samt alt til Bogtryk henhørende.	10000	Anlagt 1849 af B. Møller søn. — Bestyret af Enkefru G. Møller indtil 1877, hvilket har Forretningen overtoges af nuv. Eier.
9	5			16000	
9			Røldingposten m. m.	5000	Anlagt 1863 af nuv. Eier.
27	4		5000 Tdr. Vægersøl, 100000 Kr., 5000 Tdr. Malt. 7000 Kr., 8500 Tdr. Hvidtøl 58800 Kr., 3000 Tdr. Rug 44000 Kr.	12000	Som Hvidtølsbryggeri, Mølle og Bageri drevet for egen Regning af A. E. S. Mazanti fra 1856 indtil det overgik til Aktie- selskab 1872. — 6000 H Humle, 3500 H Byg, 3000 Tdr. Rul, 3000 Tdr. Rug.
5			1800 Tdr. Hvidtøl 15000 Kr.	2000	Anlagt 1866 af nuv. Eier. — 300 Tdr. Stentul, 800 Tdr. Byg 1000 H Humle.
3			Hvidtøl.	1200	Anlagt 1866. — 400 Tdr. Byg, 500 H Humle. — Fabrikationen drives hele Aaret.
7			16000 Sække Korn 200000 Kr.	3400	Hele Aaret i Drift.
7			Meel.	3500	I Drift hele Aaret.
3	1		Garn og Badmel farvet og forarbejdet, Rensning af brugte Ting 30000 Kr.	2000	Overtaget af nuv. Eiers Familie 1804.
3			1000 Alen Badmel, 600 Alen Væved, 1000 H Tvist, 1500 H Uldgarn 14000 Kr.	2200	Anlagt 1860 af nuv. Eier. — Farvevæver 5000 Kr.
2				1200	Anlagt 1865 af nuv. Eier.
17	1		Oliefarver, Færbis og Rullegardiner.	8000	Anlagt 1860 af nuv. Eier. — I Drift hele Aaret.
3			700 Funder, 800 Faare- stind.	2500	Anlagt 1869 af P. Bløcher. — Overtaget i Mai 1883 af nuv. Eier. — I Drift hele Aaret.
2	1		600 Funder.	1500	Anlagt 1816 af F. Kuhl. — 50000 H Værl.
2			500 Funder.	1400	Anlagt 1847 af S. Dangaard. — 60000 H Værl.

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaenhed.	Drevkraft eller Hjelpe-redskaber.
Jernstøberier og Maskinfabrikker. J. P. Peneth.	Jernstøberi og Maskinfabrikat.	Dampkraft, 1 8-Hestes Maskine, 3 Dreiebælte, 1 Dampbore og 1 Stuefjæremaskine etc.
C. Waltersdorph.	Do.	Dampkraft, 1 6-Hestes Dampmaskine, 4 Bore, 1 Lokke- og 1 Blæsemaskine, 6 Dreiebælte, 1 Gaand- og 1 Rundsav, 1 Rulmølle, 2 Smergelskiver, 3 Stibestene.
Kalkbrænderier. Murmester og Byggnings-Entreprenør J. A. Hansens Kalkværk.	Kalkbrænderi.	Gaand- og Hestekraft, 2 Dvne (opretstaaende).
Gøhlmanns Kalkbrænderi. Gøhlmanns Enke. Veier: Hugo Clausen.	Do.	
Sølyst Kalkbrænderi. S. Hansen.	Do.	
Klædefabrik. Kolding Klædefabrik. Brødrene Volkert.	Klædefabrikation samt Uds- spinderi og Farveri.	Dampkraft, 2 Assortiment- Karte, 1 Dampspinde- og 2 Gaandspindemaskiner, 1 Vols, 2 Dampvæve, 3 Gaandvæve, 1 Stampe, 1 Krads, 1 Over- fjære- og 1 Tvindemaskine, 1 Haspel.
Mineralvandsfabrik. Kolding Mineralvandsfabrik. Apotheker Joh. Rink.	Mineralvandsfabrikation.	Otto's Gasmotor, 1 Hestes Kr.
Sav- og Høvlværker (det ene i Forb. med Snekkeri). A. L. Johansen.	Snekkeri, Sav- og Høvlværk.	Dampkraft, Høvl-, Sav-, Kehle-, Stemme-, Tapstjære- og Frossemaskiner samt Drulader.
H. E. Hansen.	Høvl- og Savværksarbeide.	Dampkraft, 3 Høvl- og 2 Savmaskiner.
Stentrykkerier. J. E. Neuhausen.	Stentrykkeri.	Gaandkraft, 3 Gaandpresser, 1 Stjæremaskine.
P. Grün.	Do.	Gaandkraft, 2 Presser.
Sukkerwarefabrikker. L. H. Nielsen.	Sukkerwarefabrikat.	Gaandkraft, 2 Bonbonmaskiner.
Valdemar Müller.	Do.	2 Gaandmaskiner.
Symaskinefabrik (i Forb. med Bichtlefabrikation). G. Ejsel.	Symaskiner, Bichtler etc.	Gaandkraft, 4 Dreiebælte, 1 Bore, 1 Lok- og 1 Stifmaskine.
Teglværker. L. A. Høllander. Virkelyst Teglværk. P. N. Lund.	Teglværksfabrikat. Do.	Gaand- og Hestekraft, 8 Heste. Hestekraft, 1 Stryge- og 2 Pressmaskiner, 6 Heste.
Seest Teglværk. P. N. Bech.	Do.	Gaand-, Heste- og Maskinkraft, 1 Drainsrør- og 1 Perle- maskine, 6 Heste.
Tobatsspinderi og Cigarfabrik. S. W. Bruun.	Tobatsfabrikat.	1 Dampmaskine paa 3 Hestes Kraft og 1 Gasmaskine paa 4 Hestes Kraft, 2 Skraa- og 1 Kardusmaskine, 6 Spindeborde.

Overfigt.

Mænd.	Arbeidskraft.		Årlig prob. Mængde og ansl. Værdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbejdsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Naamaterialier.)
	Kvinder.	Børn.			
28			100000 Kr.	20000	Anlagt 1852 af nuv. Eier.
24			Støbegods og Maskiner til Land- og Mølleri- brug 50000 Kr.	15000	Anlagt 1847 af nuv. Eier.
2			8000 Ebfv. læftet og 3000 Tdr. brændt Kalk ca. 18000 Kr.	2100	Anlagt 1883 af nuv. Eier.
2			Kalksteen.	1800	Fabrikken drives hele Aaret.
2			2100 Tdr. Kalk 8400 Kr.	700	Anlagt 1828 af Kjøbmand Madsen. — 60 Ebfv. Kalksteen. — Driften vedvarer hele Aaret.
10	4		Schavls, Bstedækkener, Kirjai & Bødsten 45000 Kr.	10000	Anlagt 1868 af E. P. Jacobsen. — Overtaget af Brødrene Volkert 1877. — Fabrikken er i Drift hele Aaret.
3	2		300000 Hl. Mineral- vand og medicinske Vand samt Brus- limonade 15000 Kr.	1700	Anlagt 1865 af Apotheker F. L. Friis. — Til Udvikling af Kulshyen anvendes Magnesi.
34	4*		Møbler, Bygnings- arbejde samt Høvlning, Pløining og Savning.	31000	Anlagt 1856 af nuv. Eier. — *) Disse 4 Drenge faar kun Kost, ingen Løn.
5				2500	
3			Alt lithografisk Arbejde.	2000	Anlagt 1867 af nuv. Eier — I Drift hele Aaret.
2			Do.	1500	Anlagt 1867 af nuv. Eier. — I Drift hele Aaret.
2	2		Bolscher.	900	Anlagt 1881 af nuv. Eier. — Naamaterialier: Sukker og Sirup. Fabrikken drives hele Aaret.
2	1		Do.	1600	Anlagt 1867. — Fabrikationen drives hele Aaret.
5	4				Anlagt 1875 af nuv. Eier. — Patent til Dørdriver.
20			1500000 Mursten.		Anlagt 1876 af nuv. Eier.
14	5	2	1400000 Mursten.	10000	Anlagt 1883 af nuv. Eier. — I Drift hele Aaret.
9	2	1	1000000 Mursten og 250000 Drainsrør.		I Drift 6 Maanedes af Aaret.
53	25	50	193000 H Røgtobak, 4600 H Snus, 86500 H Straa, 1710000 Cigarer, 1200 H spunden Røgtobak. 284100 Kr.	48520	Anlagt 1865 af M. Hansen jun. — Overtaget 1872 af nuv. Eier. — 329593 H Tobaksblade.

b. Speciel

Virksomhedens Art og Navn samt Eier eller Bestyrers Navn. (Hvor kun 1 Navn findes, er det Eierens.)	Industriel Art eller Bestaaenhed.	Driekraft eller Hjelpe- redskaber.
Uldspinderi (i Forb. med Karteri). F. E. Lund.	Uldspinderi og Karteri.	Damp- og Vindkraft, 2 Spinde-, 6 Karte-, 2 Tvinde- og 4 Op- spolingsmaskiner, 1 Vulf.
Bandmøllerier (det ene i Forb. med Vindmøllerier). Dalby Mølle, Dalby Sogn, Kolding Herred, Veile Amt. M. Ugon.	Bandmølle.	Båndkraft, 2 Overfaldshjul af 20 Fods Diameter.
Borre Mølle, saakaldet: Skovmøllen. E. Friis.	Bånd- og Vindmølle.	Bånd- og Vindkraft, 3 franske, 3 rhinske og 2 Stal-øvrerne, 2 Par Valser.
Bognfabrik. Jens Jensen.	Bognfabrik	Håndkraft, Håndboremaskiner.
Det kommunale Gasværk. Eies af Kolding Kommune. Bestyrer: P. E. Staal.	Gasværksfabrikat.	Håndkraft, 4 Øbne, 12 Retorter og 2 Beholdere med Indhold 28000 Gb.
Supplement til Fyens Stift, ad Rudkjøbing.		
Teglværk. Rudkjøbing Teglværk. F. Christensen.	Teglværksfabrikat.	Hånd- og Hestekraft samt Vind- mølle, 6 Maskiner, 4 Heste.

Overfigt.

Mænd.	Arbeidskraft.		Årlig prod. Mængde og ansl. Verdi i Kr.	Årlig Udgift i Arbeidsløn. Kr.	Anmærkninger. (De herunder opførte Varer ere de benyttede Raamaterialier.)
	Qvinder.	Børn.			
3	2	1	Uldgarn.	3200	Anlagt 1870 af nuv. Eier. — Fabrikationen drives hele Aaret.
4			Mel, Grøn *).	2400	*) 6500 Ldr. Grutning, 1200 Sække Rugmel, 120 Sække Maltgrut, 200 Sække af Bygmel, Byggryn, Flormel, Rugfigte, tilbragt Møllen fra Omegnens Beboere til Formaling. 4600 Entr. Hvede, Rug og Byg formalet til Mel til Forhandling for egen Regning. — 3 Drift hele Aaret
6			1000000 π Mel 110000 Kr.	1500*	*) Antages at være foruden Koft Med denne, beregnet til ca. 1 Kr. daglig, kan den hele Arbeidsløn regnes med rundt Tal til 3600 Kr. — 3 Drift hele Aaret.
11	3		Bøgne.	9000	Anlagt 1874 af nuv. Eier. — Fabriken drives hele Aaret — 5 Aars Eneret paa en Charabank.
3			7073000 Cbf. Gas, 5006900 Cbf. Lys-Gas 25034 Kr., 342600 Cbf. Koge-Gas 1199 Kr., 127 Gadelygter 3148 Kr., Cocæs & Tjære 6292 Kr., Leie af Maalerne 1264 Kr.	4430	Anlagt 1861. — Forbrug: 5306 Ldr. Kul.
16	4		1200000 Mursten, 400000 Kør, 50000 Tagsten.	10000	Teglværket er paabegyndt anlagt paa det nuv. Sted 1867, færdigbygget med forbedrede Ovne 1869—1872. Anlagt hovedsagelig af Eieren, begyndt Anlag af Svigerfaderen, F. Nielsen. Teglværket var tidligere beliggende ca. 1000 Alen fra nuv. Plads.

Rekapitulation for Sjælland (og Samsø).

De saaledes i 4de Afsnit meddelte Oversigter for Sjælland (og Samsø) omfatte 244 Fabrikker og industrielle Anlæg, der beskæftige 4,980 Mennesker, nemlig: 3,988 Mænd, 600 Kvinder og 392 Børn under 14 Aar, hvoraf 90 Pigebørn.

I samlet Arbejdsløn til 3,911 $\frac{1}{4}$ Mænd (resp. 2 Kvinders og 4 Børns Arbejdsløn regnet lig 1 Mand) er opgivet ialt 2,651,558 Kroner, hvilket udgjør et aarligt Gjennemsnitsbeløb i Arbejdsløn af 678 Kr. pr. Mand. — Den samlede Produktionsværdi (der dels efter de opgivne Tal og dels efter de foretagne, supplerende Beregninger, andrager 14,229,359 Kroner), kan med rundt Tal anslås til 14,229,000 Kroner.

Af Maskiner og større Hjelperedskaber ere i samtlige 244 Fabrikker og industrielle Anlæg benyttede 1,112.

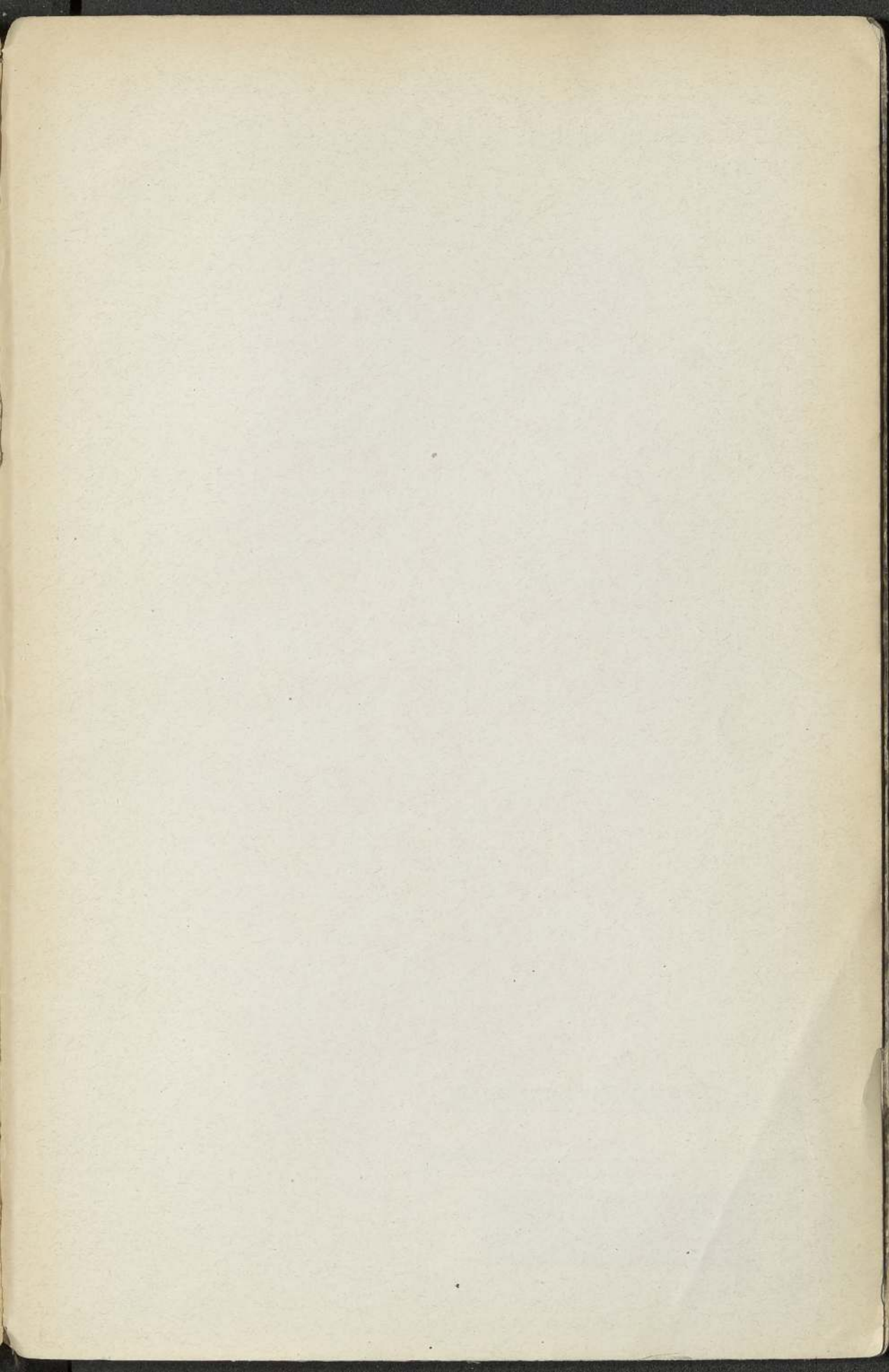
General-Rekapitulation

for samtlige Landsdele.

	Antal af industrielle Anlæg.	Befjæftigede Arbejdere.	Deraf:			Antal af Mænd, for hvilke Arbeids- løn er opgivet:	Den opgivne Arbeids- løn i Kr.	Samlet Produktions- værdi: Kroner.
			Mænd.	Kvinder.	Børn u. 14 Aar.			
Fyns Stift	212	3,310	2,210	661	439	2,391 ³ / ₄	1,409,807	14,065,755
Dolland-Falsters Stift samt Møen	92	973	836	55	82	825 ¹ / ₄	484,558	5,546,000
Bornholm	70	1,208	1,000	170	38	949 ¹ / ₄	527,265	2,000,000
Nørre-Jylland	426	8,433	5,952	1,591	890	6,386 ¹ / ₄	3,910,889	26,502,130
Sjælland (og Samsø)	244	4,980	3,988	600	392	3,911 ¹ / ₄	2,651,558	14,229,359
Ialt	1,044.	18,904.	13,986.	3,077.	1,841.	14,463³/₄.	8,984,077.	62,343,244.

Den aarlige Gjennemsnitsarbejdsløn andrager altsaa 621 Kr. pr. Mand.

Af Maskiner og større Hjelperedstaber ere i samtlige 1,044 Fabriker og større Anlæg anvendte ialt 4,291 (herunder ikke indbefattet Døne, Pumpnings-, Krydsnings- og andre deslige for Haandkraftsarbeidet uundværlige almindelige Redstaber, eiheller Vlte-, Rensnings- og Tilberedningsmaskiner, Kraner og Svingkraner etc. etc.).

DANMARKS TEKNISKE BIBLIOTEK

m 007108249

300004301051

